

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

51-D-12

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
NEW YORK

DEPT. OF BOTANY

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

PLANT. GEOG. BOTANICAL

IN ROBERTI
BELLARMINI SOCIE-
TATIS IESV, TERTIVM TO-
MVM CONTROVERSIARVM,

Duplex Index,

PRIOR difficiliorum locorum sacrae Scri-
pturae passim explicatorum.

POSTERIOR verò praeipuarum rerum,
ac sententiarum, quae in omnibus illis
tertij Tomi Controversiis continetur.

Collegij Ann. Soc.

Libr. Cant. Ingolst.

Cum PONT. MAX. CAESAR. MAI. REGIS GALLIAE
& Reip. VENETAE Gratia & Privilegio.

INGOLSTADII,

Ex Typographia DAVIDIS SARTORII.

ANNO M. D. XCIII.

IN ROYAL
HISTORICAL SOCIETY
LONDON
1851

THE ROYAL

ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

OF GREAT BRITAIN

AND IRELAND

OF THE ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

OF GREAT BRITAIN

THE ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

OF GREAT BRITAIN

AND IRELAND

OF THE ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

OF GREAT BRITAIN

INDEX

LOCORVM
SACRÆ SCRIPTURÆ
QVAE IN HOC TERTIO TOMO
CONTROVERSIARVM
explicantur.

NUMERVS PRIOR,
CAPITA SCRIPTURAE; SECVN-
DVS CONTROVERSIAM; TERTIVS PAGI-
nam indicat. Cum verò tertia generalis controuersia, sit
diuisa in tres Principales, numerus 3. ubi reperitur, ter-
tiam generalem significat; Litera P. principalem; nu-
merus post literam, qui vel est 1. 2. 3. prima, vel
secunda vel tertia controuersia princi-
palis, Ultimus demùm pagina
index erit.

EX VETERI TE-
STAMENTO.

Genesis.

CAP.

1. Producant aqua reptile anima viuentis, & vola-
tile super terram.

2. 387

A 2

1. Pro-

Index locorum

1. *Producat terra animam viuentem in genere suo iumenta, & reptilia, & bestias.* 2.387
1. *Creauit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam.* 1.5.2.385.386
1. *Masculum & fœminam creauit eos, & dixit, crescite & multiplicamini.* 1.51.2.367
1. *Dominamini piscibus maris & volatilibus cœli.* 1.49
1. *Vidit Deus cuncta qua fecerat, & erant valde bona.* 2.189.265.270
1. *Quomodo Deus omnia finiuerit sex diebus.* 2.386
1. *Quo die creatus sit homo.* 2.384.386
2. *Inspirauit in faciem eius spiraculum uitæ.* 1.11, 2.381.388.
2. *Plantauerat autem Dominus Deus paradysum voluptatis à principio, & in eo posuit hominem quem formauerat.* 1.53.56.57
2. *Fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradysum, qui inde diuiditur in quatuor capita, nomen uni Phiscn, &c.* 1.54.63.67
2. *Flumina paradysi.* 1.54.59. & sequentib.
2. *De omni ligno comede.* 1.50.78
2. *Quacunq; die comederis morte morieris.* 1.46. 2.112.276.292.300.310.330
2. *Dixit Deus non est bonum hominem esse solum, faciamus ei adiutorium simile sibi.* 2.307
2. *Hoc nunc os ossibus meis, et caro de carne mea, propter hoc relinquet homo patrem, &c.* 2.277
2. *Relinquet homo patrem & matrem, & adhærebit uxori suæ, et erunt duo in carne una.* 2.277.

2. Erant autem ambo nudi & non erubescabant. 1.7
3. Cur precepit vobis Deus, &c. 2.290
3. Nequaquā moriemini, scit enim Deus quia quacūq; die comederitis, aperiētur oculi vestri, etc. 2.290
3. Eritis sicut Di. 2.269.281.284.287. & sequent.
3. Vidit lignum quod esset pulchrum visu & ad venscendum suave. 2.301
3. Sumpsit de fructu & manducauit. 2.301
3. Attulit viro qui & ipse comedit. 2.301
3. Quomodo Adam & Eva absconderunt se in paradysō. 1.54.
3. Comedisti de ligno de quo praeceperam ne comederes. 2.301
3. Mulier quam dedisti mihi sociam, dedit mihi. 2.301.302
3. Dicitur Eva, quare hoc fecisti, serpenti, quia hoc fecisti. 2.311
3. Serpens decepit me. 2.292.301.302
3. Quia fecisti hoc, maledictus es inter omnia animalia, & bestias terra super pectus tuum gradieris, & terram comedes cunctis diebus vite tue. Inimicitias ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius, ipsa conteret caput tuū, & tu insidiaberis calcaneo eius. 2.310.311. & sequentib.
3. Mulieri quoq; dixit, multiplicabo arumnas tuas, & conceptus tuos, in dolore paries filios, & sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui. 2.306.308

Index locorum

4

3. Quia audisti vocem uxoris tuae, &c. 2.302
3. Maledicta terra in opere tuo, in labore comedes ex ea cunctis diebus vita tua. Spinæ & tribulos germinabit tibi, et comedes herbas terræ: in sudore vultus tui vesceris pane tuo. 2.309. 623. 522
5. Pulvis es & in pulverem reuerteris. 1.26. 46. 52. 2.282. 292. 303. 310
3. Ecce Adam sicut unus ex nobis factus est. 2.292. 303
8. Ne forte sumat de ligno vita. 1.74. 76
3. Et vivat in æternum. 1.76
4. Adam non cognovit Evam nisi post eiectionem ex paradiso. 2.276
4. Respexit Deus ad Abel et munera eius. 3.p.2. 438
4. Quare iratus es, & quare concidit facies tua, nonne si bene egeris, recipies? sin autem male, statim in foribus peccatum tuum aderit? Sed sub te erit appetitus eius, et tu dominaberis illius. 3.p.1. 432
4. Sub te erit appetitus eius, & tu dominaberis illius. 3.p.1. 368. 432. 458
4. Egressusq; Cain à facie Domini, habitavit profugus in terra ad Orientalem plagam Eden. 1.66
6. Figmentum cordis esse malum. 2.344. 380. 2. 445. 3.p.1. 446. 509
6. Noë vir iustus, atq; perfectus fuit. 2.107
6. Omnis caro corrumperat viam suam. 2.446. 3.p.1. 344. 380. 3.p.2. 382
7. Aqua diluvij cooperuerunt omnes montes. 1.67. 69

7. Mor-

7. Mortui sunt uniuersi homines, remansitq, solus
Noë, & qui cum eo erant in Arca. 1.69
8. Figmentum cordis humani malum est ab adole-
scentula sua. 2.445.446
9. Terror uester ac tremor sit super omnia animan-
tia terra, & super omnes volucres cæli, & cuncta
quæ mouentur in terra. 2.626
15. Credidit Abraham Deo & reputatum est ei ad
iustitiam. 3.p.2.112.374
17. Ambula coram me & esto perfectus. 2.107
17. Patrem multarum gentium posuit te. 2.359.588
17. Ero Deus tuus, & seminis tui. 2.407
17. Masculus, cuius caro praputij circumcisa non
fuerit, peribit anima illa de populo suo, quia testa-
mentum meum dissipauit. 2.561
21. Cur Abraham non celebrauerit filij sui diem nata-
lem, sed diem ablactationis. 2.356
22. Tentauit Deus Abraham ad probandum eum. 2.
192
22. Nunc cognoui quod timeas Dominum. 3.p.2.258
22. In semine tuo benedicentur omnes gentes. 2.359.
589
40. Pharaeo celebrat conuiuium in die natalitiorum,
suorum. 2.355
43. Det vobis Deus inuenire misericordiam coram
viro. 3.p.1.308.312
45. Nolite pauere, neq, durum vobis videatur, quod
me vendidistis in his regionibus. Pro salute enim
vestra misit me Dominus ante vos. 2.205

45. *Non vestro consilio sed Dei voluntate, huc missus sum.* 2.204.205
46. *Omnes animæ quæ egressæ sunt de fœmore Iacob, fuere sexaginta sex.* 2.393
50. *Nolite timere, num Dei possumus resistere voluntati?* 2.206
50. *Vos cogitastis de me malum, sed Deus vertit illud in bonũ, ut exaltaret me, & saluos faceret multos populos.* 2.205

Exodus.

1. *Quia timuerunt obstetrices Deum, edificauit illis domos.* 3.p.1.370
7. *Indurauit Dominus cor Pharaonis.* 2.223.227. 229
8. *Quare puniantur indurati & excacati.* 2.226
8. *Videns Pharao quod data esset requies, ingrauauit cor suum, & non audiuit eos sicut praeceperat Dominus.* 2.229
9. *Idcirco autem posui te, ut ostendam in te fortitudinem meam, & narretur nomen meum in omni terra.* 2.207.213
9. *Videns Pharao quod cessasset pluuia & grando, & tonitrua, auxit peccatum & ingrauatum est cor eius, & seruorum illius, & induratum est nimis.* 2.229
12. *Dominus dedit gratiã populo corã Egyptiis, &c.* 3.p.1.312
14. *Vigilia matutina quid?* 3.p.3.72
20. *Non mœchaberis, non occides, non furaberis.* 2.93. 144.504

20. *Honora parentes.* 2. 93
 20. *Non mœchaberis, & nō concupisces uxorem proximi tui, sunt duo mandata.* 2. 128
 20. *Ego sum Dominus Deus tuus fortis, Zelotes, visitans peccata patrum in filios in tertiam et quartam generationem.* 2. 354. 431. 433
 20. *Non concupisces.* 2. 499. 502. 503
 23. *Munera excacant oculos sapientum.* 2. 228
 32. *Dimitte me ut irascatur furor meus.* 3. p. 3. 41

Leuiticus.

5. *Anima qua tetigerit aliquid immundum, &c.* 2. 393
 5. *Si peccauerit anima & audieris vocem iurantis.* 2. 393
 7. *Alia sacrificia constituuntur pro peccatis, alia pro delictis.*

Numeri.

13. *Ibi vidimus monstra quadam filiorum Enac de genere Gigantæ, quibus comparati quasi locustæ videbamur.* 2. 315
 22. *Quomodo Balaam Asina locuta sit.* 2. 175
 30. *In arbitrio viri erit, ut faciat, vel non faciat.* 3. p. 1. 295.

Deuteronomium.

1. *Filij tui, qui hodie ignorant distantiam boni & mali.* 2. 463
 2. *Indurauerat Dominus spiritum Sehon.* 2. 223
 9. *Peccatum vestrum quod feceratis, id est vitulum, igne combusti, & in frustra comminuens, in puluerem redege.* 2. 497.

18. *Tu autem perfectus eris coram Domino Deo tuo.*
2. 107
27. *Maledictus omnis qui non permanserit in omnibus, quæ scripta sunt in libro legis huius.* 2. 138.
139.
30. *Mandatum hoc, quod ego præcipio tibi hodie non supra te est, neq³ procul positum.* 3. p. 1. 358.
427. 428. 429
30. *Confidera, quod hodie posuerim in conspectu tuo vitam & bonum, & e contrario mortem & malum: & infra: testes innoco cælum & terrā, quod proposuerim vobis vitam & mortē, benedictionem & maledictionem; Elige ergo vitam ut & tu viuas, & sementuum.* 3. p. 1. 436
30. *Circumcidet Dominus cor tuum, & cor seminis tui, ut diligas Dominum Deum tuū in toto corde tuo, & in tota animatua.* 3. p. 2. 347
32. *Dei perfecta sunt opera.* 1. 31
32. *Deus fidelis & absq³ ulla iniquitate.* 2. 189
- Iosue.
10. *Stetit Sol in medio cæli, obediente Deo voci hominis.* 3. p. 3. 42
11. *Domini sententia fuerat ut indurarentur.* 2. 223
14. *Hebron ante vocabatur Cariath Arbe: Adam maximus ibi inter Enacim situs est.* 2. 314.
315
24. *Optio vobis datur, cui seruire potissimum debeatis.* 3. p. 1. 437

Liber Iudicum.

7. *Vigilia noctis media quid significant.* 3. p. 3. 72
- Liber

Liber primus Regum.

2. Dominus mortificat & vivificat. 2. 222
 2. Non audierunt vocem patris sui, quia voluit Dominus occidere eos. 2. 223
 10. Certè videtis quem elegit Dominus, quoniam non est illi similis in omni populo. 2. 222
 10. Abiit cum eo pars exercitus, quorum tetigerat Deus corda. 3. p. 1. 308. 312
 11. Irruit super eum Spiritus Domini. 3. p. 1. 308. 312.
 12. Peccavit populus in petendo Rege, & ideo occasio eligendi Saulem non fuit à Deo. 2. 222.
 23. Sciebat Deus futurum ut David proderetur, si maneret in Ceilam, & tamen, quia non mansit, non fuit proditus. 2. 249
 28. Quomodo dicitur Samuel apparuisse Sauli. 2. 393

Liber secundus Regum.

12. David correptus à Nathan propheta. 2. 113.
 12. Hec dicit Dominus, ego suscitabo super te malum de domo tua, et tollam uxores tuas in oculis tuis, & dabo proximo tuo, & dormiet cum uxoribus tuis in oculis Solis huius. Tu enim fecisti absconditè ego autè faciam verbum istud in conspectu omnis Israël, & in conspectu Solis huius. 2. 232
 16. Dominus praecepit Semei ut malediceret David. 2. 215. 216. 219
 17. Quomodo Absolon Dei providentiâ deceptus. 2. 230. 3. p. 1. 312
 24. Addidit irasci furor domini contra Israël, commovitq; David in eis dicentem, vade, numera Israël. 2. 215. 219

Liber

Liber tertius Regum.

3. Quia postulasti verbum hoc, & non postulasti diuitias, aut animas inimicorum tuorum, sed postulasti sapientiam, &c. 3.p.1. 297
4. De Eliseo renocante mortuum puerum ad vitam. 1. 34
8. Inclinet cor nostrum ad se Dominus, ut seruemus mandata eius. 3.p.1. 475
11. A Deo fuisse rebellionem Hieroboam contra Roboam. 2. 215. 220
11. Si audieris omnia quae praecepero tibi, & ambulaueris in viis meis, & feceris quod rectum est coram me, custodiens mandata mea, & praecepta mea, sicut fecit David seruus meus, ero tecum & edificabo tibi domum fidelem, quomodo edificauit David domum. 2. 220
12. Semci iussus à Deo dixit ad Roboam, non ascendetis, neq; bellabitis, contra fratres vestros, filios Israël. A me enim factum est verbum hoc. 2. 220
12. Non acquieuit Rex populo, quoniã auersatus eum fuerat Dominus. 2. 223
14. David in toto corde suo secutus est Deum. 2. 145
17. De puero renocato ad vitam ab Helia. 1. 34
17. Quid mihi et tibi vir Dei? intraisti ad me ut interficeres filium meum. 3.p.1. 423
22. De deceptione Achab, dixit dominus spiritui malo, decipies & praualebis, vade & fac ita. 2. 215. 217. 219

Quartus Liber Regum.

9. Rebello Hichu contra Achab legitimum regem dicitur

dicitur fuisse à Deo & quomodo. 2. 215. 222

10. Quia studiosè egisti quod rectum erat, & placebat in oculis meis, & omnia quæ erant in corde meo fecisti contra domũ Achab, filij tui usq; ad quartam generationem sedebunt super thronũ Israël. 2. 221

19. Numquid liberauerũt Dii gentium singulos, quos vastauerunt patres mei, Goran videlicet, et Charan, & Reseph, & filios Eden, qui erant in Thulassar. 1. 66

23. Iosias Rex ambulauit post dominum, cum populo suo, & percussit fœdus, ut ambularẽt post dominum, & custodirent præcepta eius, & testimonia, & Caremonias in omni corde, & in tota anima. 2. 145

Liber primus Paralippomenon.

21. Consurrexit autem Sathan contra Israël, & incitauit David, ut numeraret Israël. 2. 219

Liber secundus Paralippomenon.

19. Impio præbes auxilium, & his qui oderunt dominum, amicitia iungeris, & idcirco iram domini merebaris, sed bona opera inuenta sunt in te. 3. p. 2. 477

20. Credite in Dominum Deum vestrum, & securi eritis. 3. p. 2. 44

Liber secundus Esdræ.

9. Legerunt in volumine legis Domini Dei sui quater in die, & quater confitebantur, & adorabãt Dominum Deum suum. 3. p. 3. 83

Thobias.

Thobias.

4. *Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas. In illa enim initium sumpsit omnis perditio.* 2. 279

Hester.

13. *Non est qui possit tuæ resistere voluntati, si decreveris saluare nos, continuo liberabimur.* 3. p. 1. 262.

Iob.

1. *Dominus dedit, Dominus abstulit.* 2. 215. 217
 1. *Ecce uniuersa quæ habet, in manu tua sunt, tantum in eum non extendas manum tuam.* 2. 217
 1. *Extende manum tuam, & tange cuncta quæ possidet, nisi in faciem benedixerit tibi.* 2. 217
 2. *Tu autem commouisti me, ut affligerem eum frustra.* 2. 217
 3. *Pereat dies, in qua natus sum.* 2. 356
 4. *Quis unquam innocens periit? aut quando recti deleti sunt?* 2. 355
 5. *Homo natus ad laborem ut avis ad volandum.* 2. 623
 9. *Si iustus fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.* 2. 515. 3. p. 2. 218
 9. *Si venerit ad me non videbo eum: si abierit non intelligam. Si iustificare me voluero, os meum condemnabit me, si innocentem me ostendero, prauum me comprobabit, etiamsi simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea. Verebar omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti.* 3. p. 2. 217
 9. *Verè*

9. Verè scio quod ita sit & quod non iustificabitur
homo compositus Deo. 3. p. 2. 381. 387
12. Qui commutat labium veracium, & doctrinam
senum aufert, qui immutat cor principum, et de-
cipit eos ut frustra incedant per inuium, palpabunt
quasi in tenebris & non in luce, & errare eos fa-
ciet quasi ebrios. 2. 223. 229. 230
14. Homo natus de muliere, breui viuens tempore, re-
pletur multis miseriis, qui quasi flos egreditur, &
conteritur, & fugit velut umbra et nunquam in
eodem statu permanet. 1. 9
14. Nemo mundus à sorte, nec infans, cuius est unius
diei vita super terram. 2. 339. 345. 365. 379.
2. 288. 570
14. Quis potest facere mundum de immundo conce-
ptum semine? nonne tu qui solus es? 2. 427. 3.
p. 2. 212.
15. Bibunt sicut aquam iniquitatem. 2. 618
31. Quid faciam cum surrexerit ad iudicandum Do-
minus? & cum quaesierit quid respondebo illi?
3. p. 2. 218
36. Omnes homines vident Deum, sed unusquisq; in-
tuetur procul. 3. p. 1. 278. 282

Psalmi.

1. Nouit Dominus viam iustorum. 3. p. 1. 175
2. Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Syon
montem sanctum eius, predicans preceptum e-
ius. 3. p. 1. 486
4. Multi dicunt quis ostendit nobis bona? signatum
est super nos lumen vultus tui Domine. 3. p. 1. 339.
368. 4. Ira-

4. *Irascimini & nolite peccare.* 2. 486
5. *Non Deus volens iniquitatem tu es.* 2. 190.
237.
8. *Quid est homo, quia memor es eius, aut filius hominis, quia visitas eum? minuísti eum paulò minus ab angelis, gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum super opera manuum tuarum.* 1. 26
13. *Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.* 3. p. 1. 380
14. *Domine quis habitabit in tabernaculo tuo, aut quis requiescet in monte sancto tuo? qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam.* 2. 232
15. *Preciosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius.* 2. 356
17. *Ero immaculatus cum eo, & obseruabo me ab iniquitate mea.* 2. 108
18. *Delicta quis intelligit ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce seruo tuo.* 2. 510.
616. 3. p. 2. 218
18. *Viam iniquitatis amoue à me.* 2. 486
18. *Non est qui se abscondit à calore eius.* 3. p. 1. 126
22. *Misericordia tua subsequetur me.* 3. p. 1. 49
24. *Omnes via eius misericordia & veritas.* 2. 201.
3. p. 1. 126
31. *Dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam, & tu remisisti impietatem peccati mei, pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno.* 2. 103. 117
31. *Beati*

31. *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum
recta sunt peccata, beatus vir, cui non imputavit
Dominus peccatum.* 3. p. 2. 169
32. *Diligit misericordiam & iustitiam, misericordia
Domini est plena terra.* 2. 346
32. *Qui fingit sigillatim corda eorum.* 2. 388.
33. *Diuertere à malo, & fac bonum.* 2. 197
33. *Timorem Domini docebo vos.* 3. p. 2. 56
36. *Lex Dei eius in corde ipsius.* 2. 267. 3. p. 2. 330
37. *A Domino gressus hominis diriguntur, & viam
eius volet.* 3. p. 1. 103
37. *Ne derelinquas me Domine Deus meus.* 3. p. 1. 366
41. *Abyssus abyssum inuocat.* 3. p. 2. 222
41. *Ad me ipsum anima mea turbata est.* 3. p. 2. 226
43. *Declinasti semitas nostras à via tua.* 2. 216. 222
43. *Hac omnia venerunt super nos nec obliti sumus te,
& inique non egimus in testamēto tuo. Et decli-
nasti, etc. Quoniam humiliasti nos in loco affli-
ctionis, & cooperuit nos umbra mortis.* 2. 222
44. *Diffusa est gratia in labiis tuis.* 3. p. 1. 43
45. *Vita aterna est flumen latificans circuitatem Dei.*
3. p. 2. 467
48. *Homo cum in honore esset non intellexit, compa-
ratus est iumentis insipientibus & similis factus
est illis.* 1. 27. 2. 630
50. *Propheta Spiritum sanctum, Spiritum rectum,
& Spiritum principalem à Deo petebat.* 2. 94.
113.
50. *Tibi soli peccaui, & malum coram te feci.* 2.
113.

50. *Cor mundum crea in me Deus, & Spiritum rectū
innova in visceribus meis.* 2. 113. 455. 510.
3. p. 1. 537
50. *Redde mihi latitiam salutaris tui.* 2. 113
50. *Auditui meo dabis gaudium & latitiam, et exul-
tabunt ossa humiliata.* 2. 113
50. *Cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*
2. 113
50. *Libera me de sanguinibus.* 2. 113
50. *Miserere mei Deus, secundū magnam miseri-
cordiam tuam.* 2. 114
50. *Ecce in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis
concepit me mater mea.* 2. 340. 346. 366. 404.
410. 418. 425. 427. 570
50. *Incerta & occulta sapientia tua manifestasti mihi*
3. p. 2. 226
54. *Vespere, & mane, & meridie, narrabo & annun-
ciabo, & exaudiet vocem meam.* 3. p. 3. 84
57. *Si vere utiq; iustitiam loquimini, rectē indicate
filij hominum.* 3. p. 1. 339
58. *Misericordia eius praeueniet me.* 3. p. 1. 49
61. *Mendaces filij hominum in stateris, ut decipiant
ipsi de vanitate in idipsum.* 3. p. 1. 380. 445
64. *Induti sunt arietes onium, & valles abundabunt
frumento.* 3. p. 2. 179
65. *Induxisti nos in laqueum.* 3. p. 3. 39
67. *Pluviam voluntariam segregabis, &c.* 3. p. 1. 448
68. *Quem tu percussisti persecuti sunt.* 1. 75
68. *Quae non rapui, tunc exolvebam.* 2. 287. 294
68. *Operuit confusio faciem meam.* 2. 445
72. *Odi-*

72. Odisti omnes qui fornicantur abs te. 2. 190
76. Dixi nunc cœpi, hac mutatio dextera excelsi. 3.
p. 1. 502
77. Deduxit eos in nube diei. 2. 411
77. Cum occideret eos quarebant eum, & reuerteban-
tur, & diluculo veniebant ad eum. 3. p. 2. 55
81. Ego dixi, dii estis, & filij excelsi omnes. 3. p. 1. 81
82. Imple facies eorum ignominia, & quarent nomen
tuum domine. 3. p. 2. 55
84. Conuerte nos Deus salutaris noster. 3. p. 1. 502. 506
85. Eruiſti animam meam de inferno inferiori. 2.
423. 424
88. Auertit adiutorium gladij sui, & non eſt auxi-
liatus ei in bello. 2. 217
88. Iuravi David seruo meo, usq; in æternum prepa-
rabo semen tuum. 3. p. 2. 249
90. Angelis suis Deus mandauit de te, vt custodiant
te in omnibus viis tuis. 1. 49
92. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. 3. p. 1.
493.
93. Beatus homo quem tu erudieris domine. 3. p. 1.
98. 345
94. Hodie si vocem meam audieritis, nolite obdura-
re corda vestra. 2. 194. 3. p. 1. 134. 135
98. Moyses & Aaron in sacerdotibus eius, & Sa-
muel inter eos, qui inuocant nomen eius, &c. 1.
104. 117
98. Iustitiam & iudicium in Iacob tu fecisti, exaltate
Dominum Deum nostrum. 3. p. 2. 165
99. Ipse fecit nos, & non ipsi nos. 3. p. 1. 537

101. Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.
2. 378.
101. Dominus de cælo in terram aspexit. 2. 414
102. Qui coronat te in misericordia & miserationibus.
3. p. 2. 408
104. Conuertit cor eorum ut odirent populum eius. 2.
216. 219
106. Misit verbum suum & sanauit eos. 3. p. 2. 111
108. In memoriã redeat iniquitas patrum eius. 2. 354
109. Sede à dextris meis. 2. 282
110. Opera domini exquisita in omnes voluntates eius.
2. 236. 238
110. Timor domini initium sapientia. 3. p. 2. 55
111. Potens in terra erit semen eius. 3. p. 2. 341
111. Dispersit dedit pauperibus iustitia eius manet in
seculum seculi. 3. p. 2. 378
113. Cælum cæli domino terram autem dedit filiis ho-
minum. 2. 593
114. Circumdederunt me dolores mortis, & pericula
inferni inuenerunt me. 2. 105
114. Conuertere anima mea in requiem tuam. 2. 383
118. Fac cum seruo tuo secundum misericordiam tuã.
2. 105
118. Beati immaculati in via, qui ambulant in lege do-
mini. 2. 108
118. Inclina cor meum Deus in testimonia tua, & non
in auaritiam. 2. 216. 3. p. 1. 475
118. Viuet anima mea, & laudabit te. 2. 346
118. Priusquam humiliarer ego deliqui. 2. 383
118. Preuaricantes reputant omnes peccatores terra.
2. 562 118. Mi-

118. *Misericordia domini plena est terra.* 3. p. 1. 629
 118. *Da mihi intellectum & scrutabor legem tuam.*
 3. p. 1. 347
 118. *Feci iustitiam & iudicium.* 3. p. 1. 65. 558.
 3. p. 2. 5
 118. *Principium verborum tuorum veritas.* 3. p. 2. 83
 118. *Amputa opprobrium meum quod suspicatus sum.*
 3. p. 2. 225
 118. *Viâ mandatorum tuorum cucurri, cum dilata-*
sti cor meum. 3. p. 2. 346
 118. *Latum mandatum tuum nimis.* 3. p. 2. 350
 120. *Dominus custodiat te ab omni malo.* 1. 49
 138. *Mirabilis facta est scientia tua ex me, confortata*
est & non potero ad eam. 3. p. 1. 330
 140. *Non declines cor meum in verba malitia.* 2. 216
 141. *Educ de custodia animam meam.* 2. 383
 141. *In veritate tua exaudi me in tua iustitia. Et non*
intres in iudicium cum seruo tuo, quia non iu-
stificabitur in conspectu tuo omnis viuens. 3.
 p. 2. 380
 142. *Anima mea sicut terra sine aqua tibi.* 3. p. 1. 503
 143. *Redemisti seruum tuum de gladio maligno.* 2.
 423.
 144. *Et iustitia tua exultauit me.* 3. p. 1. 42

Prouerbia Salomonis.

1. *Timor domini est initium sapientie.* 3. p. 2. 55
 2. *Latantur cum male fecerint, et exultant in rebus*
peffimis. 2. 618
 3. *Sapientia dicitur lignum vite.* 1. 54

4. *Iustorum semita quasi lux splendens procedit & crescit usq₃ ad perfectum diem.* 3. p. 2. 291
8. *Preparatur voluntas à Dómino, id est, hauriet salutem à Domino.* 3. p. 1. 118. 3. p. 1. 503. 506
14. *Errant qui operantur malum.* 2. 203. 231
15. *Sacrificium impiorum abominatio.* 3. p. 1. 379
16. *Omnia propter semetipsum operatus est Dominus, impium quoq₃ ad diem malum.* 2. 207. 208
16. *Cor hominis cogitat viam suam, & Dominus dirigit gressus eius.* 3. p. 1. 309
16. *Hominis est preparare animam, et domini gubernare linguam.* 3. p. 1. 506
20. *Quis potest dicere mundum est cor meum, purus sum à peccato.* 3. p. 2. 211. 227. 251
21. *Cor regis in manu Domini, quocunq₃ voluerit inclinabit illud.* 3. p. 1. 309. 313
24. *Septies in die cadet iustus & resurget.* 2. 104. 106. 3. p. 2. 381

Ecclesiastes.

2. *Feci mihi hortos & pomaria. In hebraeo hortos & paradysos.* 1. 58
3. *Quis novit utrum spiritus filiorum Adam ascendat sursum, & spiritus inmentorum descendat deorsum?* 3. p. 2. 214
7. *Creavit Deus initio hominem rectum.* 1. 8. 41. 43. 2. 197. 630
7. *Confidera opera Dei, quod nemo potest corrigere, quem Deus despexerit.* 2. 225. 3. p. 1. 132.

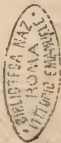
7. Non est homo iustus, qui faciat bonum & non peccet. 3. p. 2. 381
9. Sunt iusti atq; sapientes, & opera eorum in manu Dei. Et tamen nescit homo utrum odio vel amore dignus sit, sed omnia in futurum servantur incerta. 3. p. 2. 212. 227
11. Ubicunq; ceciderit lignum, siue ad austrum, siue ad aquilonem, ibi erit. 2. 582
12. Spiritus redeat ad Deum, qui dedit illum. 2. 389

Cantica Canticorum.

2. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias. 2. 411
4. Emissiones tue paradysus malorum puniceorum cum pomorum fructibus. 1. 85
4. Totapulchra es amica mea, & macula non est in te. 2. 110. 411. 413
4. Hortus conclusus, soror mea sponsa, hortus conclusus, fons signatus. 2. 411
4. Lampades eius lampades ignis atque flammarum. 3. p. 1. 504
6. Per unicam columbam intelligitur B. MARIA virgo. 2. 326
8. Aqua multa non potuerunt extinguere caritatē, neq; flumina obruent illam. 3. p. 2. 285

Sapientia.

1. Deus mortem non fecit. 1. 48. 2. 222
2. Fecit Deus hominem inexterminabilem. 1. 9
2. Inuidiā diaboli mors intravit in orbem terrarum. 1. 48. 2. 274

4. *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum illius, aut ne fictio deciperet animam eius.* 3. p. 1. 118
5. *Quomodo pugnat cum Deo orbis terrarum contra insensatos.* 633
6. *Aequaliter est illi cura de omnibus.* 3. p. 1. 118
8. *Quomodo Deus disponit omnia suauiter.* 3. p. 1. 298.
8. *Vt sciui quoniam aliter non possem esse continens, nisi Deus det & hoc ipsum erat sapientia, scire cuius erat hoc donum, adi dominum & deprecatus sum.* 3. p. 1. 355. 363
9. *Corpus quod corrumpitur aggrauat animam.* 2. 383. 385
9. *Mitte illam de cœlis sanctis tuis, ut mecum sit, & mecum laboret.* 3. p. 1. 526
10. *Hac illux qui primus factus est Patrem orbis terrarum, cum solus esset creatus, custodinit et eduxit illum à delicto suo, & dedit illi virtutem continendi omnia.* 2. 312
11. *Nihil odisti eorum quæ fecisti.* 2. 189. 234. 3. p. 1. 125
11. *Disimulat Deus peccata hominum propter pœnitentiam.* 2. 228. 3. p. 1. 125
12. *Cum ergo sis iustus, iuste omnia disponas, ipsum quoq, qui non debet puniri, condemnare exterius æstimas à tua virtute.* 2. 355
12. *Quis stabit contra iustitiam tuam, aut quis tibi imputabit, si perierint nationes, quas tu fecisti?* 3. p. 1. 123
13. *Si tantum potuerunt scire, ut possent æstimare seculum,*

- lum., quomodo huius dominum non facilius in-
uenerunt? 3.p.1.277
13. A magnitudine speciei & creatura cognoscibiliter
poterit horum creator videri. 3.p.1.282
14. Odio est Deo impius & impietas eius. 2.189.536
14. Creatura dantur in muscipulam pedibus insipien-
tum. 2.228.295
16. Omnia transfigurata omnium nutrici gratia tua
desernebant. 3.p.1.42

Ecclesiasticus.

- Liber hic fuit, olim dubia fidei. 3.p.1.435
- Nunc de eo dubitare nefas est. 3.p.1.435
2. Nullus speravit in domino, & confusus est. 3.p.2.
110
5. De propitiato peccato noli esse sine metu, neq³ ad-
iicias peccatum super peccatum, & ne dicas mi-
seratio Domini magna est, multitudinis pecca-
torum meorum miserebitur. 3.p.2.216
10. Initium superbia hominis apostatate à Deo, quo-
niam ab eo qui fecit eum recessit cor eius. 2.278.
279
10. Initium omnis peccati superbia. 2.278.281.285
12. Da iusto & nereceperis peccatorem, prohibe pa-
nes illi dare. 3.p.3.254
15. Nemini mandauit impiè agere. 2.190
15. Non dicas per Deum abest. Quæ enim odit ne fe-
ceris. Non dicas ille me implanauit, non enim ne-
cessaria sunt ei homines impij. 2.191.202.269.
3.p.1.136.436

15. *Deus reliquit hominem in manu consilij sui, adiecit mandata & praecepta. Si volueris mandata seruare, apposuit tibi ignem et aquam, &c. Ante hominem vita & mors, bonum & malum, quod placuerit, &c.* 3.p.1.211.226.297.432.435
15. *Si volueris mandata seruare, conseruabunt te.* 3.p.1.359.436
17. *Secundum se vestiuit illum virtute.* 1.8.27
18. *Post concupiscentias tuas non eas.* 2.503
18. *Non impediaris orare semper, & ne veteris usque ad mortem iustificari.* 3.p.2.377
19. *Qui spernit modica paulatim decider.* 2.152
19. *Vinum & mulieres faciunt apostatate sapientes.* 2.229
19. *Qui cito credit leuis est corde.* 3.p.1.486
20. *Munera excæcant oculos sapientum.* 2.229
21. *Fili peccasti, ne adicias iterum, sed & de pristinis deprecare, ut dimittantur.* 3.p.2.216
24. *Qui adimplet quasi phison sapientiam, & sicut Tygris in diebus nonorum. Qui adimplet quasi Ephrates sensum, qui multiplicat quasi Iordanis in tempore messis, qui mittit disciplinam sicut lucem, & assistens quasi Geon in die vindemia.* 2.633
25. *A muliere initium peccati, & per illam morimur omnes.* 2.265.301.360.403
29. *Fænerare proximo tuo in tempore necessitatis illius.* 3.p.3.240
31. *Qui potuit transgredi, & non est transgressus, facere*

cere mala & non fecit, ideo stabilita sunt bona illius. 3.p.1. 437

40. *Grave iugum super filios Adæ, à die exitus de ventre matris eorum usque in diem sepultura in matrem omnium.* 1.8

44. *Henoch placuit Deo, & translatus est in paradysum, ut det gentibus penitentiam.* 1.66

Isaias.

1. *Incensum abominatio est mihi, & solennitates vestras odit anima mea.* 3.p.1. 379

1. *Bene agite ac male si potestis.* 3.p.1. 474

5. *Quid est quod ultra debui facere vinea mea, & non feci ei? An quod expectavi ut faceret uvas, & fecit labruscas?* 3.p.1.90. 91. 426

6. *Excecauit oculos eorum, & induravit cor eorū.* 2.223. 226. 231

8. *Dominum exercituum ipsum sanctificate, ipse pauper vester, & ipse terror vester, & erit vobis in sanctificationem, in lapidem autem offensionis, & in petram scandali duabus domibus Israël, in laqueum & in ruinam habitantibus in Hierusalem, & offendent ex eis plurimi, & cadent, & conterentur, & irretientur, & capientur.* 2.234

10. *Sennacherib dicitur serra in manu Domini, item virga furoris, & baculus ira eius.* 2.215. 217. 3.p. 1.326

26. *Omnia opera nostra operatus es in nobis Domine.* 3.p.1. 310

26. *Murus & antemurale ponetur in ea.* 3.p.2.339
28. *Ecce mittam in Syon lapidem angularem, probatum, electum, &c.* 2.235
53. *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longanum.* 2.355
53. *In scientia iustificabit ipse iustus servus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit.* 3.p.2.132. & sequentib.
54. *Erunt omnes docibiles Dei.* 3.p.1.97.165
55. *Venite, emite absq³ argento, & absq³ ulla commutatione vinum & lac.* 3.p.2.409
56. *Domus mea domus orationis vocabitur.* 3.p.3.68
57. *Platum omnem ego feci.* 2.389
58. *Numquid tale est ieiunium quod elegi, affligere hominem per diem animam suam.* 3.p.3.162
60. *Ecce tenebra operient terram, & caligo populos.* 3.p.1.381
62. *Super muros tuos Hierusalem constitui custodes, tota die & nocte in perpetuum non tacebunt.* 3.p.3.114
63. *Quare errare nos fecisti de viis tuis, indurasti cor nostrum ne timeremus te.* 2.223
64. *Ecce tu iratus es & peccavimus.* 3.p.2.382
64. *Facti sumus ut immundi omnes nos, & tanquam pannus menstruata, omnes iustitia nostra.* 2.340. 3.p.2.381
65. *Inuentus sum à non querentibus me, palam apparui his qui me non interrogabant.* 3.p.1.116.497
66. *Qui immolat bonem quasi qui interficit virum.* 3.p.1.379

Ieremias.

1. *Quid tibi vis in viae Aegypti, ut bibas aquam turbidam.* 1.63
2. *Dicitur homini: à seculo confregisti iugum meum, rupisti vincula, dixisti non seruiam.* 2.279
7. *Loqueris ad eos omnia verba hac, & non audient te.* 3.p.1.428
17. *Prauum est cor hominis.* 2.510.381
19. *Ædificauerunt excelsa Baalim, qua non praecepi, nec locutus sum, nec ascenderunt in cor meum.* 2.191
20. *Seduxisti me domine, & seductus sum.* 2.223.230
20. *Maledicta dies in qua natus sum.* 2.356
23. *Et hoc est nomen quod vocabunt eum, Dominus iustitia nostra.* 3.p.2.174
26. *Forſitan audient & conuertentur.* 3.p.1.303
31. *In diebus illis non dicent patres manducauerunt, uiam acerbam, et dentes filiorum obstupuerunt. Sed unusquisque in suo peccato morietur, &c.* 2.357
50. *Rex Babylonis malleus uniuersa terra.* 2.15
51. *Excitauit Dominus spiritum Regum Medorum: quoniam cogitatio est contra Babel.* 2.215

Threni.

2. *Initium vigiliarum quid significet.* 3.p.3.72
4. *Completa est iniquitas tua filia Syon, non addet ultra Dominus ut transmigret te.* 2.497
5. *Conuerte nos Domine & conuertemur.* 3.p.1.502

Ezechiel.

12. *Rex Babylonis rete Dei ad capiendos Israelitas.* 2.216 18. Tu

18. *Tu signaculum similitudinis.* 1.6
 18. *Hic iustus est, vita uiuat.* 2.103
 18. *Si auerterit se iustus à iustitia sua, et fecerit iniquitatem secundum omnes abominationes quas operari solet impius, nunquid uiuet?* 2.103.178.3.p.1.475
 18. *Anima que peccauerit, ipsa morietur.* 2.139.140.193.330.354.355
 18. *Numquid voluntatis mea est mors impij dicit dominus.* 2.190
 18. *Filius non portabit iniquitatem patris.* 2.355.357
 18. *Facite uobis cor nouum & spiritum nouum.* 3.p.1.475.536
 18. *Ipse animam suam uiuificabit.* 3.p.1.538
 27. *Charan & Chene, & Eden negotiatores tui.* 1.66
 28. *In delitiis paradysi fuisti.* 1.59
 36. *Auferam à uobis cor lapideum & dabo uobis cor carneum, Spiritum meum ponam in medio uestri, & faciam ut in praeceptis meis ambuletis.* 3.p.1.92.475.502.535
 36. *Non propter uos faciam, domus Israel, sed propter nomen meum sanctum, quod polluistis in gentibus.* 3.p.1.502

Daniel.

3. *Potens est Deus, nos de manibus tuis, o rex, liberare; quod si noluerit, statuam tamen quam fecisti non adorabimus.* 3.p.1.262
 6. *Tribus temporibus in die flectebant genua, et adorabant, confitebanturq; coram Deo.* 3.p.3.83.

10. *Die autem vicesima & quarta mensis primi eram iuxta fluvium magnum qui est Tigris.* 55
12. *Multi ex iis qui dormiunt in terra pulvere, eugilabunt, alij in vitâ aternam, alij in opprobriû.* 2.588
12. *Qui ad iustitiam erudiunt multos, fulgebunt sicut stella in perpetuas aternitates.* 3.p.2.131
13. *Species decepit te, & concupiscentia subvertit cor tuum.* 2.297

Osce.

2. *Sponsabo te mihi in iustitia, & iudicio, & in misericordia, & miserationibus, & sponsabo te mihi fide.* 3.p.2.113
4. *Quomodo Sacerdotes comedunt peccata populi?* 2.499
8. *Ipsi regnauerunt, & non ex me principes extiterunt, & non cognoui.* 2.221.222
13. *Perditio tua ex te Israel, tantummodo in me auxilium tuum.* 2.192.193.245

Ioel.

2. *Quis scit si conuertatur, & ignoscat Deus, & relinquat post se benedictionem.* 3.p.1.123.3.p.2.224
2. *Scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.* 3.p.3.162

Ionas.

3. *Quis scit si conuertatur & ignoscat Deus.* 3.p.2.224. & seq.

4. Quo-

4. *Quomodo fuerint in Ninive plusquam centum viginti millia hominum qui ignorabant quid esset inter dextram & sinistram, &c.* 2.463

Habacuc.

1. *Mundi sunt oculi tui, ne videant malum, & respicere ad iniquitatem non poteris.* 2.189
 2. *Iustus ex fide vixit.* 3.p.2.74.100.145

Zacharias.

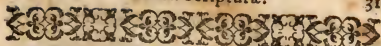
1. *Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos.* 3.p.1.506
 3. *Auferte vestimenta sordida ab eo, et dixit ad eum, ecce abstuli à te iniquitatem tuam.* 2.340
 9. *Ecce Rex tuus venit tibi.* 3.p.2.258
 14. *Hoc erit preceptum Ægypti.* 2.497

• Liber secundus Machabæorum.

7. *Nescio qualiter in utero meo apparuistis, neque enim ego spiritum & animam donavi vobis, & vitam, &c.* 2.341
 7. *Fili nonem mensibus in uteris matrum gestantur.* 2.418

EX NOVO TE- STAMENTO.

Matthæus.

CAP.

1. *Quod in ea natū est, de Spiritu sancto est.* 2. 427
3. *Cuius ventilabrum in manu eius, & permundabit aream suam, & congregabit triticum in horreū suum, paleas autem comburet igni inextinguibili.* 2. 599
3. *Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excindetur & in ignem mittetur.* 2. 599
3. *Potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.* 3. p. 1. 263
5. *Estote perfecti, sicut pater vester cælestis perfectus est.* 2. 107. 108
5. *Qui dixerit fratri suo fatue, reus erit gehenna ignis.* 2. 121. 123
5. *Qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio, qui dixerit raca, reus erit concilio, &c.* 2. 123. 124. 144. 148. & sequent.
5. *Qui viderit mulierem, ad concupiscendam eam, iam moechatus est eam in corde suo.* 2. 129. 132. 142. 143. 471. 485. 495
5. *Qui soluerit unum de mandatis istis minimis, minimus vocabitur in regno cælorum.* 2. 139. 142. & sequent.

C

5. Non

Index locorum

32

5. Non veni legem solvere, sed adimplere. 2. 142. 3. p. 2. 331
5. Herodes celebrat diem suum natalem. 2. 356
5. Qui Solẽ oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. 3. p. 1. 226
5. Si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis, nonne & Ethnici hoc faciunt? esto te ergo vos perfecti. 3. p. 1. 371
5. Nisi abundauerit iustitia vestra plusquam Scribarum et Phariseorum, non intrabitis in regnũ cœlorum. 3. p. 2. 268. 239
5. Explicatur sermo Domini in monte. 3. p. 2. 311
5. Iota unum aut unus Apex non prateribit à lege, donec omnia fiant. 3. p. 2. 360
5. Non exhibis inde, donec reddas nouissimum quadrantem. 2. 132. 3. p. 2. 473
6. Dimitte nobis debita nostra. 2. 92. 104. 117. 118. 130. 133. 149. 157. 488. 489. 532. 3. p. 2. 185. 3. p. 2. 384
6. Si enim remiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester cœlestis delicta vestra. 2. 156
6. Et ne nos inducas in tentationem. 2. 216. 218. 227
6. Tota serè oratio dominica explicatur. 2. 511. 3. p. 2. 384
6. Sanctificetur nomen tuum, adueniat regnum tuum, &c. 3. p. 1. 169. 480. 522. 3. p. 2. 353
6. Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit. 3. p. 2. 363

6. Pa-

6. *Pater noster qui es in cœlis: est præfatio & præ-*
mium totius orationis dominica. 3.p.3.21
6. *Tota oratio Dominica quoad singulas petitiones,*
& singula verò vocabula pulcherrimè explica-
tur. 3.p.3.23
6. *Orantes intrent in cubiculum suum, & clauso o-*
stio Patrem cœlestem in silentio orent. 3.p.3.
104.105
6. *Quid sit seruire Mammona.* 3.p.3.236
6. *Cum facis Eleemosynā, noli tuba canere, &c. Ne-*
sciat sinistra tua, quid faciat dextera tua. 3.p.3.
256
7. *Quid vides festucam in oculo fratris tui.* 2.132
7. *Si vos cum sitis mali, nostis bona data dare filiis*
vestris, &c. 2.518.520.521
7. *Non potest arbor mala bonos fructus facere.* 3.p.1.
219.383
7. *Erat docens sicut potestatem habens, nō sicut Scri-*
ba & Pharisei. 3.p.2.300
8. *Quid timidi estis modice fidei.* 3.p.2.44
9. *Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.* 3.p.2.
57
9. *Cum auferetur ab eis sponsus, tunc ieiunabunt in*
illis diebus. 3.p.3.126.141
9. *Nemo immittit commissuram panni rudis in v-*
stimentum vetus, &c. 3.p.3.142.143
10. *Timete eum qui potest animam & corpus præde-*
re in gehennam. 1.125

10. *Quicumque dederit uni ex minimis istis calicem aqua frigida, non perdet mercedem suam.* 2. 146
10. *Qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet.* 3.p.2.457
11. *Venite ad me omnes.* 2.193.3.p.1.120.125
11. *Ingum meum suave est & onus meum leue.* 2.495
11. *Si in Tyro & Sydone facta fuissent virtutes, quae facta sunt in te, olim in cinere & cilicio poenitentiam egissent.* 2.250.3.p.1.174
11. *Quomodo à Christo vocati sunt Galilei.* 3.p.1.106.174
11. *Confiteor tibi pater, etc. Reuelasti ea paruulis, &c.* 3.p.1.166
11. *Omnes Propheta & lex usq, ad Ioannem prophetauerunt.* 3.p.2.333
12. *De omni verbo otioso, quod locuti fuerint homines reddent rationem in die iudicii.* 2.129
13. *Incrassatum est cor populi huius, & auribus grauius audierunt, & oculos suos clauserunt, ne quando videant oculis, & auribus audiant, & corde intelligant, & conuertantur, & sanem eos.* 2.224
13. *Sic erit in consummatione seculi, exhibunt angeli, & separabunt malos, &c.* 2.600
13. *Explicatur parabola seminantis.* 3.p.1.557
14. *De corde exeunt cogitationes male, &c.* 2.450.3.p.1.54
15. *Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, catechizans autem non est datum.* 3.p.1.117.145
15. *Quod*

15. *Quod intrat per os, non coinquinat hominem.* 3.p.
3.134
16. *Christus Petrum beatum appellavit.* 2.115
18. *Quæ dicunt, facite, secundum autem opera illorum nolite facere.* 3.p.1.383
19. *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo, & veni sequere me.* 2.107.3.p.1.425
19. *De matrimonio.* 2.307
19. *Facilius est camelum per foramen acus transire, quam diuitem intrare in regnum cælorum.* 3.p.
1.263.3.p.3.249
19. *Si vis ad vitam ingredi, serua mādātā.* 3.p.1.425.
3.p.2.269.3.p.3.246.248
19. *Omnis qui reliquerit patrem vel matrē, &c. propter me, centuplum accipiet & vitam æternam possidebit.* 3.p.2.457
20. *Voca operarios & redde illis mercedem.* 3.p.1.
178.522
20. *Denarius diurnus quam æqualitatem significet?*
3.p.2.290
20. *Quid significet murmur operariorum?* 3.p.2.291
20. *Vita æterna dicitur denarius diurnus.* 3.p.2.395.
418.467.472
22. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.*
2.107.144.145
22. *Per vestem nuptialem intelligitur caritas.* 3.p.2.
69.73
22. *Amice quomodo huc intraſti.* 3.p.2.341

23. *Duces caci excolantes culicem, camelum autem glutientes.* 2.126
23. *Ierusalem Ierusalem, qua occidis prophetas, & lapidas eos, qui ad te missi sunt, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti.* 3.p.1.91. 427.443.527
24. *Quoniam abundabit iniquitas, refrigescet caritas multorum. Qui autem perseuerauerit usque in finem hic saluus erit.* 3.p.2.289
25. *Ite maledicti in ignem aeternum: Esuriui enim & non dedistis mihi manducare.* 2.121.129.524
25. *Quid intelligatur per dexteram & sinistram.* 2.583
25. *Non noui vos.* 3.p.1.175
25. *Distribuit unicuique talenta secundum propriam virtutem.* 3.p.1.178
25. *Percipite regnum, esuriui enim & dedistis mihi manducare.* 3.p.1.178
25. *Per oleum intelliguntur opera misericordia.* 3.p.2.70
26. *Petrus fletit amarè.* 2.115
26. *An putas, quia non possum rogare patrem meum, & exhibebit mihi modò plusquam duodecim legiones angelorum.* 3.p.1.263.264

Marcus.

1. *Domine si vis, potes me mundare.* 3.p.2.26
6. *Quid sit quarta vigilia noctis.* 3.p.3.72
10. *Solus Deus dicitur bonus.* 2.420
11. *Credite quia accipietis.* 3.p.2.43
13. *Vi-*

13. *Vigilate ergo, nescitis enim quando Dominus veniat, serò, an media nocte, an galli cantu, an mane.* 3.p.3.72
14. *Abba pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc à me.* 3.p.1.264
16. *Illi verò profecti, prædicauerunt ubiq, Domino cooperante.* 3.p.1.523
16. *Domino confirmante sermonem sequentibus signis.* 3.p.1.523
16. *Qui crediderit et baptizatus fuerit, saluus erit, qui verò non crediderit, condemnabitur, &c. Signa autem eos, qui crediderint, &c.* 3.p.2.28.66

Lucas.

1. *Erant autem iusti ambo, incedentes in omnibus mandatis, et iustificationibus Domini sine querela.* 2.109.110.138
2. *Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israël.* 2.232.233
3. *Qui habet duas tunicas det non habenti, & qui habet escas, similiter faciat.* 3.p.3.236
4. *Imperavit Dominus feбри et febris cessauit.* 2.445
6. *Quid vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem quæ in oculo tuo est, non consideras.* 126.132
6. *Non potest arbor mala bonos fructus facere.* 3.p.1.382. & seq.
6. *Mensuram bonam, & confertam, & coagitatam, & supereffluentem dabunt in sinus vestros.* 3.p.2.472

6. *Qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* 3.
p.2.473
7. *Fides tua te saluum fecit.* 3.p.2.84
7. *Propter hunc sermonem vade, exiit demonium
à filia tua.* 3.p.2.84
8. *Crede tantum & salua erit.* 3.p.2.97
9. *Vermis eorum non morietur, & ignis non extin-
guetur.* 2.595
10. *De eo qui incidit in latrones, & spoliatus, & pla-
gis impositis seminiuus relictus est.* 1.27.3.p.2.
306
10. *Descendens ab Hierusalem in Hiericho.* 2.355
10. *De legis perito.* 3.p.2.306
11. *Si oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum
tenebrosum erit.* 2.447
11. *Comparat Christus Sathanam forti armato custo-
dienti atrium suum.* 2.580
11. *Petite & dabitur vobis, &c. Dabit spiritum bo-
num petentibus se.* 3.p.1.120
11. *Omnis qui petit accipit.* 3.p.2.110
11. *Si ergo corpus tuum lucidum fuerit, non habens a-
liquam partem tenebrarum, erit lucidum to-
tum, & sicut lucerna fulgoris illuminabit te.* 3.p.
2.363
11. *Quod superest, date Eleemosynam & omnia mun-
da sunt vobis.* 3.p.3.224
12. *Dico tibi non exies inde, donec etiam nouissimum
minutum reddas.* 2.126.132.133
12. *Seruus qui cognouit voluntatem Domini sui, &
non praparaui, & non fecit secundum volunta-
tem*

tem eius, vapulabit multis, qui autem non cognovit & fecit digna plagis, vapulabit paucis. Omnis autem cui multum datum est, multum quæretur ab eo. 2. 134

12. Quia complacuit Patri vestro dare vobis regnū. 3. p. 1. 156. 183. 187. 3. p. 2. 259

12. Ignem veni mittere in terram. 3. p. 1. 504

12. Si venerit in secunda vigilia, & si in tertia vigilia venerit. 3. p. 3. 72

12. Stulte, hac nocte repetunt à te animam tuam, & qua parasti cuius erunt? 3. p. 3. 237

12. Sic est omnis, qui thesaurizat, & non est in Deum dives. 3. p. 3. 237

13. Cum videritis Abraham, Isaac, & Iacob, & omnes Prophetas in regno Dei. 2. 113

14. Nisi quis renuntiauerit omnibus quæ possidet, non potest esse meus discipulus. 3. p. 3. 248

14. Qui non odit patrem & matrem, & filios, & uxorem, &c. 3. p. 3. 248

15. Quid per centesimam ouem aberrantem à grege, & dragmam perditam intelligitur? 2. 355

15. Portio substantia data filio prodigo est liberum arbitrium. 3. p. 1. 449. 455

15. Quanti Mercenarij, &c. 3. p. 2. 429

16. Lex & Prophetæ usq; ad Ioannem. 3. p. 2. 333

16. Facite vobis amicos de Mammona iniquitatis, ut cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula. 3. p. 3. 230. 249. 254

16. De diuite Epulone. 3. p. 3. 237

17. Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis huic arbori moro, eradicare, & transplantare in mare, & obediet vobis. 3. p. 2. 66
17. Cum feceritis haec omnia, dicite, serui inutiles sumus, quod debuimus facere, fecimus. 3. p. 2. 410. 424. 425
18. Mortuus erat & renixit. 3. p. 1. 503
18. Publicanus orat cum fide pro remissione peccatorum. 3. p. 1. 351. 3. p. 2. 183. 230. 3. p. 3. 165
18. Gratias tibi ago Domine, quia non sum sicut ceteri homines, & c. 3. p. 2. 27
18. Omnis qui se humiliat exaltabitur. 3. p. 2. 110. 183
18. Fides tua te saluum fecit. 3. p. 2. 339
18. Oportet semper orare. 3. p. 3. 10. 65
19. Venit filius hominis querere, & saluum facere quod perlerat. 3. p. 1. 497
19. De premio fidelis serui qui lucratus erat decem mnas. 3. p. 2. 471
23. Hodie mecum eris in paradyso. 1. 58

Ioannes.

1. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. 2. 254. 437
1. Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. 2. 342. 456
1. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. 2. 383. 382. 3. p. 1. 119. 126. 129
1. Quotquot receperunt eum, dedit eis potestatem filios

lios Dei fieri. 3. p. 1. 119. 528. 3. p. 2. 53. 113

1. Lux in tenebris lucet, & tenebra eam non comprehendunt. Item: In mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognovit. 3. p. 1. 283

1. Lex per Moysen data est, gratia & veritas per Iesum Christum facta est. 3. p. 2. 316

1. Vita aterna dicitur gratia pro gratia. 3. p. 2. 466

2. Soluite templum hoc, & ego in triduo readificabo illud. 2. 33

3. Qui non credit in filium, ira Dei manet super eum. 2. 342. 360. 576

3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei. 2. 352

3. Qui credit in filium, habet vitam aternam. 3. p. 2. 36. 37. 339

3. Ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam aternam. 3. p. 2. 108

3. Qui facit veritatem, venit ad lucem ut manifestentur opera eius, quia in Deo sunt facta. 3. p. 2. 233

4. Aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aqua salientis in vitam aternam. 3. p. 1. 52

4. Qui biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum, sed fiet in eo fons aqua salientis in vitam aternam. 3. p. 2. 285. 465

5. Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam qua a solo Deo est, non queritis? 2. 231

5. Pater meus usque modo operatur. 3. p. 1. 286. 287
5. Est

5. Est qui vos accuset Moyses, in quo vos speratis.
3. p. 3. 17
6. Omnis qui audiuit à patre, & didicit, venit ad me. 3. p. 1. 92. 97. 100. 145. 165. 488. 538
6. Nemo potest ad me venire, nisi pater, qui misit me, traxerit illum. 3. p. 1. 120. 133. 145. 165. 488. 502. 546
6. Vultis & vos abire? 3. p. 1. 451. 527
6. Sunt quidam ex vobis qui non credunt, ipse enim sciebat, qui essent credentes, & quis eum traditurus esset. 3. p. 2. 73
7. Qui credit in me, flumina de ventre eius fluent, aqua viva. Hoc autem dixit de spiritu, &c. 3. p. 1. 52. & seq.
8. Cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendax est, & pater eius. 2. 192
8. Diabolus homicida est ab initio. 2. 269. 274
8. Qui facit peccatum, servus est peccati. 3. p. 1. 476.
8. Vos ex patre diabolo estis. 2. 451
8. Si vos filius liberaverit, verè liberi estis. 2. 496
9. Ego in iudicium veni, ut qui non vident, videant, & qui vident cæci fiant. 2. 233
9. Si essetis cæci, non haberetis peccatum, nunc autem dicitis, quia videmus, peccatum ergo vestrum manet. 3. p. 1. 139. 140
10. Non rapiet eas quisquam de manu mea. 3. p. 1. 92.
10. Ego sum pastor bonus, & cognosco oves meas. 3. p. 1. 175

10. *Alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient.* 3. p.1. 182
11. *De resurrectione Lazari.* 2. 34. 114
11. *Nonne 12. hora sunt in die?* 3. p.3. 72
12. *Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Isaias, excacavit oculos eorum, & induravit cor eorum.* 2. 136. 225. 226. 231. 3. p.1. 132. 487.
12. *Nunc princeps huius mundi eiicietur foras.* 2. 580.
12. *Cum tanta signa fecisset, non credebant in eum.* 3. p.1. 487
12. *Veruntamen multi ex principibus credebant in eum, sed non confitebantur. Dilexerunt enim magis gloriam hominum quam gloriam Dei, &c.* 3. p.2. 76. 77
13. *Dixit Christus sancto Petro: qui lotus est, non indiget, nisi ut pedes lauet. Et vos mundi estis, sed non omnes.* 2. 115. 117. 146
13. *Si non lauero te, non habebis partem mecum.* 2. 145. & seq.
13. *Quod facis, fac citius.* 2. 233
13. *Ego posui vos, ut eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat.* 3. p.1. 167
13. *In hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem.* 3. p.2. 234
13. *Mandatum novum do vobis.* 3. p.2 322
14. *Vos autem cognoscetis eum, quia apud vos manebit, & in vobis erit. In illa die cognoscetis, quia ego*

- ego sum in Patre, & vos in me, & ego in vobis.
3. p. 2. 234
14. Qui diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diligit eum. 3. p. 2. 378
15. Excusationem non habent de peccato suo. 2. 226
15. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos. 3. p. 1. 156.
183
15. Hoc est praeceptum meum, ut diligatis inuicem. 3. p. 1. 376
15. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum. 3. p. 1. 384. 386
15. Sine me nihil potestis facere. 3. p. 1. 386. 418.
498. 502
15. Sicut palmes non potest à semetipso ferre fructum, nisi manserit in vite: ita & vos nisi in me manseritis. 3. p. 1. 476
15. Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum. 3. p. 2. 289.
21. Cum senueris alius cinget te, & ducet quo tu non vis: hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus erat Deum. 2. 114

Acta Apostolorum.

2. Hunc definito consilio, & praescientia Dei traditum, per manus iniquorum affligentes interemistis. 2. 204
4. Conuenerunt verè in ciuitate ista aduersus sanctum puerum tuum Iesum quem unxisti, Herodes & Pontius Pilatus cum gentibus & populis Israël, facere qua manus tua & consilium tuum decreuerunt fieri. 2. 204
5. Non-

5. *Nonne manens tibi manebat? & venundatum,*
erat in tua potestate. 3. p. 1. 296
7. *Vos semper spiritui sancto resistitis.* 3. p. 1. 91. 527
8. *Nondum Spiritus sanctus in quemquam illorum*
venerat, sed baptizati tantum erant in nomine
Domini Iesu. 3. p. 2. 116
10. *De Eleemosynis & oratione Cornelij.* 3. p. 1. 509
10. *Remissionem peccatorum accipere omnes qui cre-*
dunt in eum. 3. p. 2. 109
13. *Suscitavit illis David Regem, cui testimoniū per-*
hibens dixit, inueni David filium Iesse virum
secundum cor meum. 2. 113
13. *Cur ex multis audientibus verbum Dei, alij con-*
uertuntur, alij non? 3. p. 1. 167
13. *In hoc omnis qui credit iustificatur.* 3. p. 2. 109
13. *Per hunc annuntiatur vobis remissio peccatorum,*
ab omnibus à quibus non potuistis in lege Moysis
iustificari. In hoc omnis qui credit iustificatur.
3. p. 2. 181
15. *Fide purificans corda eorum.* 3. p. 2. 83
15. *Quid tentatis imponere iugum super cervices di-*
scipulorum, quod nec nos, nec patres nostri por-
tare potuimus. 3. p. 2. 355. 356
16. *Transeuntes autem Phrygia & Galatia regionem,*
vetati sunt à Spiritu sancto loqui verbum Dei in
Asia. Cum venissent autem in Mysiam, tenta-
bant ire in Bethiniam, & non permisit eos Spi-
ritus Iesu. 2. 239. 3. p. 1. 145
16. *Aperuit Dominus eius cor intendere his, quæ di-*
cebantur à Paulo. 3. p. 1. 166
17. *Qua-*

17. *Quærere Deum, si forte attrectent eum, aut inueniant, quamuis non longè sit ab unoquoque nostrum.* 3. p. 1. 278
17. *In ipso viuimus, mouemur, & sumus.* 3. p. 1. 285
22. *Ablue peccata tua innocato nomine ipsius.* 3. p. 1. 352.
26. *Paulus mittitur ad gentes & populos, ut aperiat oculos eorum, & conuertantur de tenebris ad lucem, & de potestate sathana ad Deum.* 2. 580.
27. *Incipiebat enim periculosa esse nauigatio, quia ieiunium iam praterierat.* 3. p. 3. 199

Epist. ad Romanos.

- In epist. ad Romanos refutatur duo Iudaizantium errores.* 3. p. 2. 358
1. *Sicut non probauerunt, Deum habere in notitia, tradidit illos in reprobum sensum. Item: Quia commutauerunt veritatem Dei in mendacium, & coluerunt, ac seruierunt creatura potius quam creatori: propterea tradidit illos Deus in passionem ignominia.* 2. 223. 227. 238. 241
1. *Nolo autem vos ignorare fratres, quia saepe proposui venire ad vos, & prohibitus sum vsque adhuc.* 2. 239
1. *Christus predestinatus est filius Dei in virtute.* 3. p. 1. 172
1. *Reuelatur ira Dei de cælo super omnem impietatem, & iniustitiam hominum eorum, qui veritatem Dei in iniustitia detinent, quia quod notum est Dei, manifestum est in illis. Deus enim illis*

illis manifestavit. Inuisibilia enim ipsius à creatura mundi per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Sempiterna quoque eius virtus, & diuinitas, ita ut sint inexcusabiles, quia cū cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt.

3. p. 1. 278. 279. 281. 283. 338

1. Euangelium virtus Dei est in salutem omni credenti, quia reuelatur in eo Dei iustitia ex fide in fidem. 3. p. 2. 100. 109

2. Gentes quæ legem non habent, naturaliter quæ legibus sunt faciunt. 2. 20. 456. 457. 3. p. 1. 339. 341. 343. 359. 371. 374

2. Quomodo patientia Dei homines indurat. 2. 228.

2. Qui sine lege peccauerunt, sine lege peribunt. 2. 361.

2. Factores legis iustificabuntur. 3. p. 2. 191

3. Non sunt facienda mala ut bona eueniant. 2. 175. 155. 237. 253. 269

3. Numquid iniquus est Deus? absit. Alioquin quomodo indicabit Deus hunc mundum? 2. 189

3. Omnes peccauerunt, & egent gloria Dei. 2. 342

3. Iustificati gratis per gratiam ipsius, per redemptionem quæ est in Christo Iesu. 3. p. 1. 634. 44. 134

3. Exclusa est gloriatio tua. Per quam legem? factorum? non, sed per legem fidei. 3. p. 2. 76. 89. 93. 413.

3. Arbitramur hominem iustificari per fidem sine operibus. 3. p. 2. 80. 91. 92. 108. 117. 340

3. *Vnus est Deus, qui iustificat circumcisionem ex fide, & preputium per fidem.* 3. p. 2. 80
4. *Ubi non est lex, nec prauaricatio esse potest.* 2. 265. 266. 361
4. *Lex circumcisionis signaculum iustitiae fidei.* 2. 267
4. *Non infirmatus est fide, nec considerauit corpus suum emortuum, & emortuam vuluam Sare, in repromissione etiam Dei non haesitauit diffidentia, sed confortatus est fide, dans gloriam Deo, plenissime sciens, quia quacumq₃ promisit Deus, potens est & facere. Ideo & reputatum est ei ad iustitiam.* 3. p. 2. 19. 43. 46. 85. 159
4. *Ideo ex fide, ut secundum gratiam firma sit promissio.* 3. p. 2. 45
4. *Credenti in eum, qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam.* 3. p. 2. 82
4. *Ei qui operatur, merces imputatur secundum debitum, non secundum gratiam.* 3. p. 2. 92
4. *Si Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriam, sed non apud Deum.* 3. p. 2. 93
4. *Qui traditus est propter delicta nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram.* 3. p. 2. 151
4. *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata, beatus vir cui non imputauit Dominus peccatum.* 3. p. 2. 169
5. *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intra-*

intrauit, & per peccatum mors. 1. 48. 2. 112.
265. 327. 333. 339. 350. 359. 375. 402.
493

5. Vbi abundauit delictum, superabundauit & gra-
tia. 272

5. Non sicut delictum ita & donum. 272

5. Sicut per inobedientiam, unius hominis pecca-
tores constituti sunt multi, ita per obedientiam
unius hominis iusti constituentur multi. 2.
279. 302. 338. 358. 431. 496. 589. 52. 3.
p. 1. 52

5. Per unius hominis delictum peccatum in mun-
dam intrauit, in quo omnes peccauerunt. 2. 279.
362. 376. 400. 418. 560

5. Ferè totum caput quintum ad Romanos expli-
catur à columna 2. 327. usque ad 2. 339.

5. Christus secundum tempus pro impiis mortuus
est. 2. 355

5. Quomodo gratia Dei per Christum abundauit in
plures, quam peccatum abundauerit per A-
dam. 2. 355. 359

5. Usque ad legem peccatum erat in mundo. Pec-
catum autem non imputabatur, cum lex non
esset. 2. 363. 364

5. Adam, quomodo forma futuri. 2. 284.
305.

5. Indicium quidem ex uno in omnes homines in-
condemnationem, gratia verò ex multis delictis
in iustificationem. 2. 304. 586. 589

5. *Per unius iustitiam in omnes homines in iustificatione vita.* 2. 589
5. *Caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.* 3. p. 1. 59. 77. 511. 3. p. 2. 136
5. *Legem datam esse, ut peccatū superabundet, quomodo intelligendum?* 3. p. 1. 423
5. *Iustificati ergo ex fide, pacem habeamus ad Deū.* 3. p. 2. 80
5. *Sicut regnavit peccatum in mortem, ita & gratia regnet per iustitiam in vitam aeternam.* 3. p. 2. 152.
6. *Non estis sub lege, sed sub gratia.* 2. 267. 3. p. 2. 330.
6. *Ut in nonitate vita ambulet.* 2. 352
6. *Mori peccato, ut resurgamus iustitia.* 2. 353
6. *Stipendium peccati mors.* 1. 48. 2. 126. 139. 140. 265. 330. 355. 44. 3. p. 2. 336
6. *Vetus homo noster crucifixus est, ut destruat corpus peccati.* 2. 445. 446. 447
6. *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ad obediendum concupiscentiis eis.* 2. 445. 447. 491. 498. 513. 537
6. *Quid intelligatur per corpus peccati.* 447
6. *Gratia Dei vita aeterna.* 2. 452. 44. 3. p. 1. 411.
6. *Liberati à peccato, servi facti estis iustitia.* 3. p. 1. 209.
6. *Neg, exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo, tanquam ex mor-*

- mortuis viuentes, & membra vestra arma iustitiæ Deo. 3. p. 2. 152
6. Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel. 3. p. 2. 177
6. Exhibete membra vestra seruire iustitiæ in sanctificationem. 3. p. 2. 378
7. Iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. 1. 8. 2. 437. 477. 478. 491
7. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? 1. 8. 2. 39. 40. 383. 478. 507. 622.
7. Sentio aliam legem in membris meis. 1. 32. 34. 42. 2. 438. 478. 479. 498. 506. 627.
7. Quare leges in tabulis scribuntur? 2. 267
7. Peccatum per mandatum seduxit me, & per illud occidit. 2. 297
7. Absq; lege peccatum mortuum erat. 2. 363
7. Scio quod nō habitat in me, hoc est in carne mea, bonum. Non enim quod volo bonum hoc ago, sed quod odi malum hoc facio. 2. 438. 478. 482. 505. 498. 3. p. 1. 483. 551
7. Peccatum operatum est in me omnem concupiscentiam. 2. 448. 500
7. Quid ergo lex peccatum est? absit. 2. 449. 450. 498. 499
7. Lex dicitur mors. 498
7. Peccatum non cognoui nisi per legem. Nam concupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret, non concupisces. 2. 499

7. Scio enim quia lex spiritalis est, ego autem carnalis sum, venundatus sub peccato. 2. 501. 503. 504.
7. Quod odifacio, & mente serui legi Dei. 2. 501
7. Inuenio igitur legem, volenti mihi facere bonum, quoniam malum mihi adiacet. 2. 505. 628
7. Velle adiacet mihi, perficere autem bonum non inuenio. 2. 507. 3. p. 1. 508. 3. p. 2. 359
7. Omnia cooperantur in bonum his, qui secundum propositum vocati sunt sancti. 3. p. 1. 97
7. Libertas à peccato explicatur similitudine mulieris, liberata à seruitute viri morte intercedente. 3. p. 2. 328
7. Ut fructificemus Deo. Et postea: ut fructificaremus morti. 3. p. 2. 329
8. Si autem Christus in vobis est, corpus quidem mortuum est propter peccatum, &c. 1. 48. 2. 265. 421
8. Expectamus redemptionem corporis nostri. 2. 371. 478
8. Nihil ergo damnationis est iis, qui sunt in Christo Iesu. 2. 480. 481. 489. 502. 507. 3. p. 2. 346
8. Et nos primitias spiritus habentes, intra nos ingemiscimus adoptionem expectantes, redemptionem corporis nostri. 2. 503
8. Sapientia carnis inimica est Deo. 2. 508
8. Vanitati creatura subiecta est non volens. 2. 617
8. Quos praedestinavit, hos et vocauit, quos vocauit, hos

- hos & iustificavit. 3. p. 1. 45. 92. 97. 3. p. 2. 154. 287
8. *Qui spiritu Dei aguntur, hi sunt filij Dei.* 3. p. 1. 59
8. *Ut conformes efficiamur imaginis filij Dei.* 3. p. 1. 172. 3. p. 2. 8
8. *Quos præsciuit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui.* 3. p. 1. 175. 187. 3. p. 3. 117
8. *Tunc & ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis in libertatem gloria filiorum Dei.* 3. p. 1. 209
8. *Quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, Deus filium suum misit in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnavit peccatum, ut iustificatio legis impleretur in nobis.* 3. p. 1. 277. 3. p. 2. 176
8. *Lex divina quomodo lex mortis & peccati?* 3. p. 1. 354
8. *Ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.* 3. p. 3. 55
8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* 3. p. 1. 523. 3. p. 2. 237
8. *Spiritus adiuvat infirmitatem nostram.* 3. p. 1. 526
8. *Spiritus vivit propter iustificationem.* 3. p. 2. 53
8. *Accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus Abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filij Dei.* 3. p. 2. 237. 244
8. *Certus sum, quia neque mors, neque vita poterit nos separare à caritate Dei.* 3. p. 2. 238. 255

8. Si tamen compatimur ut & conglorificemur. Ex-
istimo enim quia non sunt condigna passionēs
huius temporis ad futuram gloriam. 3. p. 2. 336.
403. 412. 448. 472
8. Lex spiritus vita liberauit me à lege peccati &
mortis. 3. p. 2. 353
9. Nunquid iniquitas apud Deum? absit. 2. 189.
211. 216
9. An non habet potestatem figulus facere aliud
vas in honorem, aliud in contumeliam? 2. 207.
209. 176
9. In hoc ipsum excitavi te, ut ostendam in te virtu-
tem meam. 2. 207. 213
9. O homo, tu quis es, qui respōdeas Deo? Nunquid
dicit figmentum ei qui se finxit, quare sic me fe-
cisti? 2. 207. 213. 270. 3. p. 1. 158
9. Si Deus volens ostendere iram, & notam facere
potentiam suam, sustinuit in multa patientia va-
sa iræ apta in interitum, ut ostenderet diuitias
gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ preparauit
in gloriam. 2. 210. 214. 243. 3. p. 1. 122
9. Cur Deus unius miseretur non alterius, Iacob di-
lexit, Esau odio habuit antequam quidquam
mali vel boni egerant, non est ratio nisi voluntas
Dei. 2. 213. 3. p. 1. 158. 188. 194. 195
9. Cuius vult miseretur, & quem vult indurat. 2.
216. 220. 223. 227. 244. 252. 3. p. 1. 194
9. Ecce ponam in Syon lapidem offensionis, & pe-
tram scandali. 2. 232. 233. 234

9. Non volentis, neque currentis, sed misereris Dei est. 3.p.1.167
9. Ut secundum electionem propositum Dei maneret. 3.p.1.187.188
9. Iacob dilexi, Esau odio habui. 3.p.1.157.187.188.194
9. Gentes quæ non sectabantur iustitiam, apprehenderunt iustitiam. Iustitiam autem quæ ex fide est, &c. 3.p.2.90
10. Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi. 3.p.1.66
10. Quæ ex fide est iustitia, sic dicit, ne dixeris in corde tuo, quis ascendet in cælum, id est, Christum deducere? aut quis descendet in abyssum, id est, Christum à mortuis reuocare? sed quid dicit? prope est verbum in ore tuo, & in corde tuo, hoc est verbum fidei, quod predicamus: quia si confitearis in ore tuo Dominum Iesum, &c. 3.p.1.358. & sequentib.
10. Quicumq; innocauerit nomen Domini saluus erit. Sed quomodo innocabunt in quem non crediderunt? quomodo credent sine predicante? quomodo predicabunt nisi mittantur? 3.p.2.53.85.110
10. Ignorantes Dei iustitiã, & suam quærentes statuere, iustitia Dei non sunt subiecti. 3.p.2.90.173
10. Omnis qui credit in eum, non confundetur. 3.p.2.109
10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. 3.p.2.336

11. *O altitudo diuitiarum sapientia & scientia Dei.* 2.
213.3.p.2.267
11. *Non repulit Deus plebem suam, quam praesciuit.*
3.p.1.175
11. *Reliquia secundum electionem, gratia salua facta
sunt.* 3.p.1.157.188
11. *Quis prior dedit illi, & retribuetur ei?* 3.p.1.503
13. *Qui autem diligit, legem impleuit.* 2.138.141
13. *Induimini Dominum nostrum Iesum Christum.* 2.446
14. *Omne quod non est ex fide, peccatum est.* 3.p.1.386
14. *Qui discernit, si māducaverit, damnatus est, quia
non ex fide.* 3.p.1.386

I. Ad Corinthios.

1. *Qui gloriatur, in Domino gloriatur.* 2.347
1. *Qui factus est nobis à Deo sapientia, et iustitia, &
redemptio.* 3.p.2.174
2. *Sapientiam loquimur inter perfectos.* 2.108
2. *Nos autem non spiritum huius mundi accepimus,
sed spiritum qui ex Deo est, ut sciamus, quae do-
nata sunt nobis.* 3.p.2.238
3. *Si quis superadificat supra fundamentum hoc, au-
rum, argentum, lapides preciosos: ligna, fœnum,
stipulam, uniuscuiusq; opus manifestum erit. Dies
enim declarabit, &c.* 2.127.133.152.3.p.2.363
3. *Ego plantavi, Apollo rigauit, Deus autem incre-
mentum dedit.* 3.p.1.522
3. *Vnusquisque mercedem accipiet secundum suum
laborem, Dei enim sumus coadiutores.* 3.p.1.522
3. *Fundamentum aliud nemo potest ponere præter
quod positum est, quod est Christus Iesus.* 3.p.2.83
4. *Quo-*

4. *Quomodo Apostolus Corinthios filios suos vocet?*
2. 452
4. *Tunc illuminabuntur abscondita tenebrarum, & manifesta erunt consilia cordium.* 2. 608
4. *Quis enim te discernit? Quid habes quod non accepisti?* 3.p.1.97.107.180.347.477.498.502.556
4. *Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum.* 3.p.2.217.219.226
4. *Mihi autem pro minimo est, ut à vobis iudicer, aut ab humano iudice, sed neque me ipsum iudico. Qui autem iudicat me, Dominus est: itaq; nolite ante tempus iudicare, &c.* 3.p.2.219
6. *An nescitis quia iniqui regnum Dei non possidebunt? nolite errare, neq; fornicarij, neque idolis servientes, neq; adulteri, &c.* 2.103.121.129
6. *Et hac quidem fuistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi, & in Spiritu Dei nostri.* 3.p.2.136.167
7. *Qui non se continent, nubant: melius enim est nubere quam vri.* 2.628
7. *Non habens necessitatem, sed potestatem habens suæ voluntatis.* 3.p.1.209
7. *Quod vult faciat, non peccat si nubat.* 3.p.1.373
7. *Qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, sed potestatem habens suæ voluntatis, & hoc indicavit in corde suo, &c.* 3.p.1.437
9. *Apostolus dicit se sub lege non esse, & tamen sine lege non esse, sed in lege esse Christi.* 2.268

9. *Non sum liber? non sum Apostolus.* 3.p.1.296
10. *Fidelis Deus qui nō sinet vos tentari supra id quod potestis.* 2.191.495.3.p.1.362.363.364
10. *Deum operari omnia in omnibus.* 3.p.1.286
10. *Siue manducatis, siue bibitis, siue quid aliud facitis, omnia in gloriam Dei facite.* 3.p.1.387
10. *Omne quod in macellō venit, manducate.* 3.p.3.134
11. *Mulier ex viro, non vir ex muliere, & mulier propter virum, non vir propter mulierem formatus est.* 2.295
11. *Probet se unusquisq; & sic de pane illo edat.* 3.p.2.239
12. *Diuisiones gratiarum.* 3.p.1.44
12. *Vnicuique datur manifestatio Spiritus ad utilitatem.* 3.p.1.89
12. *Hac autem operatur vnus & idem spiritus, diuidens singulis prout vult.* 3.p.1.262.265
12. *Qui operatur omnia in omnibus.* 3.p.1.538
13. *Caritas patiens est, benigna, &c.* 3.p.1.512
13. *Nunc autem maxent, fides, spes, caritas, tria hæc, maior autem horum est caritas.* 3.p.2.19
13. *Caritas nunquam excidit.* 3.p.2.286
13. *Si habuero omnem fidem, ita ut montes transferā, caritatem autē non habuero, nihil sum.* 3.p.2.65
15. *Primum hominem factum esse in animam viuentem, secundum, in spiritum viuificantem.* 1.14.138
15. *In Adam omnes moriuntur.* 1.49.2.279.301.402
15. *Per hominem mors.* 1.49
15. *Sti-*

15. *Stimulus mortis peccatum.* 1.49.2.355
 15. *Primus homo forma futuri.* 2.159
 15. *Sicut portauimus imaginem terreni, ita portemus imaginem cælestis.* 2.446.3.p.2.139
 15. *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes uiuificabuntur.* 3.p.1.121
 15. *Lex virtus peccati.* 3.p.1.380.423
 15. *Plus omnibus laboravi, non autem ego solus, sed gratia Dei mecum.* 3.p.1.526
 16. *Spero me aliquantulū temporis manere apud vos, si Dominus permiserit.* 2.237.238

II. Ad Corintheos.

1. *Gloria nostra hac est, testimonium conscientia nostra.* 3.p.2.239.255
 3. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, tanquam ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est.* 3.p.1.343.489.500.538
 3. *Litera occidit.* 3.p.1.354.423.3.p.2.315.318
 3. *Moses ponebat velamen super faciem suam, ut non intenderent filij Israël in faciem eius: nos autem reuelata facie, &c.* 3.p.2.309
 4. *Sed licet is qui foris est noster homo corrumpitur: tamen is qui intus est renouatur de die in diem.* 1.10
 4. *Leues & momentanea passiones aternū glorie pondus operantur.* 3.p.2.403
 5. *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est Christus.* 2.343.355.419.421

5. *Qui non nouerat peccatum, pro nobis peccatum fecit.* 2.343.456.498.3.p.2.175
5. *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, sicut gessit, siue bonum, siue malum.* 2.360.603
5. *Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum.* 3.p.2.175
7. *Emundemus nos ab omni inquinamento carnis, et spiritus, perficientes sanctificationem in timore Domini.* 2.93.3.p.2.378
8. *Non imperans dico, sed consilium do: in presenti uestra abundantia illorum inopiam suppleat.* 3.p.3.239
9. *Vnusquisque prout destinauit in corde, non ex tristitia, aut ex necessitate, hilarem enim datorem diligit Deus.* 3.p.1.438
9. *Multiplicabit semen uestrum, et augebit incrementa frugum iustitie uestra.* 3.p.2.378
10. *Captinandum esse intellectum in obsequium fidei.* 3.p.1.487
11. *Timeo ne sicut serpens Henam seduxit astutia sua, ita corrumpantur sensus uestri.* 2.290.293
12. *Paulus raptus in tertium caelum, & in paradysum.* 2.57.58
12. *Sufficit tibi gratia mea. Nam uirtus in infirmitate perficitur.* 2.541.3.p.1.45
12. *Vosmetipsos tentate si estis in fide, an non cognoscitis uosmetipsos, quia Christus in uobis est, nisi forte reprobis estis?* 3.p.2.240
13. *An experimentum quaritis eius, qui in me loquitur*

tur Christus, qui in vobis non infirmatur, sed potens est in vobis? nam etsi crucifixus est ex infirmitate, sed vivit ex virtute Dei. 3.p.2.240

13. Nam & nos infirmi sumus cum illo, sed vivimus cum eo ex virtute Dei in vobis, &c. 3.p.2.241

Ad Galatas.

In epistola ad Galatas duplex questio tractatur. 3.p.2.94

Item in eadem refutantur duo Iudaizantium errores. 3.p.2.358

2. Paulus quomodo dicitur naturâ Hebraus. 3.p.1.66

2. Si per legem iustitia, ergo Christus gratis mortuus est. 3.p.2.94

3. Conclusit scriptura omnia sub peccato, ut remissio per Christum daretur credentibus. 2.343

3. Omnes filij Dei estis per fidem. 3.p.1.66

3. Si ex lege hereditas, ergo non ex promissione. 3.p.2.94

3. Si data esset lex, qua possit vivificare, verè ex lege esset iustitia. 3.p.2.53

3. Lex propter transgressionem posita est. 3.p.2.330

3. Qui ex operibus legis sunt, sub maledicto sunt. 3.p.2.357

3. Christus nos liberauit de maledicto legis factus pro nobis maledictum. 3.p.2.357

5. Qui talia agunt, regnum Dei non consequentur. 2.22

5. Si Spiritu ducimini, non estis sub lege. 2.268. 3.p.2.330

5. *Euacuati estis à Christo, qui in lege iustificamini, à gratia excidistis.* 3.p.2.94
5. *Fructus Spiritus est Caritas, &c.* 3.p.1.512
5. *Nos autem spiritum ex fide, spem iustitiæ expectamus: Nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque praputium, sed fides qua per dilectionem operatur.* 3.p.2.140.268
6. *Qui se existimat aliquid esse, cum nihil sit, seipsum seducit.* 2.297

Ad Ephesios.

1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati.* 2.108.3.p.1.156.3.p.2.242
1. *Qui omnia operatur secundum consilium voluntatis suæ.* 2.197.234
1. *Christus instaurauit quæ in cælis, & quæ in terra sunt.* 2.593
1. *Prædestinavit nos in laudem gloriæ gratiæ suæ.* 3.p.1.45.156
1. *In quo nos sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum eius.* 3.p.1.156
1. *Deus nos acceptos sine gratiosos habuit in dilecto filio suo.* 3.p.2.177
2. *Eramus & nos naturæ filij iræ.* 1.9.19.39.2.212.250.343.362.376.404.456.625.631
2. *Gratiæ estis saluati per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est.* 3.p.1.120
2. *Cum essetis mortui peccatis & delictis.* 3.p.1.503
3. *Christus per fidem habitat in cordibus.* 3.p.1.59
3. Per

3. *Per quem habemus fiduciam, & accessum in confidentia per fidem eius.* 3.p.2.241
4. *Renouamini spiritu mentis vestra, & induite nomen hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia, & sanctitate veritatis.* 2.9.447. 452.512.3.p.2.53.179
4. *Deponite vos, secundum pristinam conuersationem, veterem hominem.* 2.512
5. *Fornicatio, & omnis immunditia aut auaritia ne nominetur in vobis, sicut decet sanctos, aut turpitudine, aut stultiloquium, &c.* 2.140
5. *Ecclesiam omnino esse sine macula & ruga.* 2.97
5. *Mundans eam lauacro aqua in verbo vite.* 2.352
6. *Pax fratribus, & caritas cum fide à Deo patre.* 3.p.1.512.
19. *De matrimonio.* 2.307

Ad Philippenses.

1. *Qui cœpit in vobis opus bonum, perficiet usque in diem Christi.* 3.p.1.437
2. *Deus est qui operatur in vobis velle & perficere pro bona voluntate.* 3.p.1.109.117.121.538.508
2. *Cum metu & tremore salutem vestram operamini. Deus enim est, &c.* 3.p.1.168.192.498.538
3. *Non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim: sequor autem si comprehendam.* 2.107
3. *Quicumq; perfecti sumus, hoc sentiamus.* 2.108
3. *Et inueniar in illo nō habens meam iustitiam, quæ ex lege est, sed illam, quæ ex fide est Christi, quæ ex Deo est iustitia in fide.* 3.p.2.4.95.96.412

4. *In omni oratione & obsecratione, cum gratiarum actione petitiones vestrae innotescant apud Deum. 3.p.3.4. & seq. fusius explicatur.*

Ad Colossenses.

1. *Nos per Christum eripi de potestate tenebrarum. 2. 580*
  1. *Pacificans per sanguinem crucis eius, siue qua in terris, siue qua in caelis sunt. 2. 593*
  2. *Cum mortui essetis in delictis. 3.p.1.497*
  2. *Si mortui estis cum Christo ab elementis mundi huius, quid adhuc decernitis, ne tetigeritis, ne gustaueritis, ne contrectaueritis? qua sunt omnia in interitum ipso usu, secundum praecepta & doctrinas hominum. 3.p.3.135*
  3. *Quid sit exuere veterem hominem, & induere nouum. 2. 447. 513*
  3. *Mortificate membra vestra, qua sunt super terram. 2. 512.*
- Ferè totum tertium caput explicatur. 2. 447*

II. Ad Thessalonicenses.

2. *Eo quod Caritatem veritatis non receperunt, ut saluificarent, ideo mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio. 2. 225*

I. Ad Timotheum.

1. *Eui Blasphemus & contumeliosus, & persecutor, sed misericordiam consecutus sum, quia ignoras feci in incredulitate. 2. 95. 134. 135*

1. *Lex iusto non est posita.* 2. 266. 265. 267. 3. p. 2.
330
1. *Habens fidem & bonam conscientiam quam quidam repellentes, circa fidem naufragauerunt.* 2.
283.
1. *Finis precepti caritas de corde puro.* 3. p. 1. 78
1. *Vult omnes homines saluos fieri.* 3. p. 1. 122. 126.
151. 3. p. 2. 108
2. *Vir nō est seductus, mulier autem seducta in prauaricatione fuit.* 2. 292. 293. 295. 296. 297
2. *Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere autem mulieri non permitto, neq; dominari in virum, sed esse in silentio.* 2. 295
2. *Quia prior Adam formatus est, deinde Hena.* 2.
295
2. *Dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.* 2.
355. 587
2. *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus.* 3. p. 3. 4
4. *Deus solus immortalis.* 2. 420
4. *Omnis creatura Dei bona est.* 2. 437
4. *Qui est Saluator omnium hominum, maxime fidelium.* 3. p. 1. 122. 27
4. *In nouissimis diebus discedent quidam à fide prohibentes nubere, & abstinere à cibis, &c.* 3. p. 2.
138
4. *Exerce te ad pietatem. Corporalis enir exercitatio ad modicum valet, pietas autem ad omnia.* 3.
p. 3. 163. 164

5. *Qui suorum, maxime domesticorum, curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior.* 3.
p. 2. 73
6. *Radix omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes erraverunt à fide.* 2. 283. 284.
449

II. Ad Timotheum.

1. *Scio cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum servare in illum diem iustus index.* 3.p. 2. 260
2. *Ne quando Deus det illis poenitentiam ad cognoscendam veritatem & resipiscant à laqueis diaboli.* 3.p. 1. 486. 132. 549
2. *Cognovit Dominus qui sunt eius.* 3.p. 1. 175
2. *In magna domo sunt vasa aurea & fictilia, alia in honorem, alia in contumeliam, &c.* 3.p. 1. 175
2. *Discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini.* 3.p. 1. 176
2. *Erit vas in honorem.* 3.p. 1. 176
2. *A quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem.* 3.
p. 1. 387
4. *Quam reddet mihi in illa die iustus index.* 3.p. 2.
462

Ad Titum.

1. *Omnia munda mundis, inquinatis autem, & infidelibus nihil est mundum, sed inquinata sunt eorum, & mens, & conscientia.* 3.p. 1. 388
2. *Sobrie, iuste, & pie vivamus in hoc seculo.* 2. 94
3. *Per lavacrum regenerationis & renovationis.* 2.
352

8. *Apparuit benignitas et humanitas Salvatoris nostri Dei, non ex operibus quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum, &c.* 3.p.2.137

Ad Hebræos.

1. *Qui cum sit splendor patris & figura substantia eius.* 3.p.2.41
3. *Initium substantia eius.* 3.p.2.41
4. *Festinemus ingredi in illam requiem.* 3.p.2.339
5. *Factus est omnibus obedientibus sibi causa salutis æterna.* 3.p.2.119
6. *Hoc faciemus siquidem permiserit Deus.* 2.237.
239
7. *Melchisedec dicitur sine Patre, sine Matre, sine genealogia, neque initium dierum, nec finem vitæ habens.* 294
7. *Christus & Levi in lumbis Abrahe.* 2.393
10. *Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui filium Dei conculcauerit, & sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, & spiritui gratia cõtumeliam fecerit.* 2.134
10. *Patientia vobis necessaria est, ut facientes voluntatem Dei, reportetis promissionem.* 3.p.2.335
11. *Sine fide impossibile est placere Deo.* 3.p.1.388.3.
p.2.16
11. *Fides est sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium.* 3.p.2.15
11. *Fide intelligimus aptatæ esse secula verbo Dei.* 3.
p.2.16.17

11. Fide Noë responsō accepto de iis quæ adhuc non videbantur, metuens aptavit arcam in salutem domus suæ, per quam damnauit mundum, & iustitia, quæ per fidem est, hæres est constitutus. 3. p. 2.

18. 138

11. Accedentem ad Deū, oportet credere quia est, etc.

3. p. 2. 53

11. Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones, obtinuerunt, orationum. 3. p. 2. 17. 81. 159

11. Abel plurimam hostiam fide obtulit. Noë aptavit arcam. Abraham obedivit Deo. 3. p. 2. 82

11. Abel consecutus est testimonium, quod esset iustus.

3. p. 2. 138. 150

12. Deponamus omne pondus, & circumstans nos peccatum. 2. 513. 514

13. Beneficentia & communionis nolite obliuisci, talibus enim hostiis promeretur Deus. 3. p. 2. 344

Epistola Iacobi.

Fuit olim hæc epistola dubia fidei, modo non. 3. p. 1.

Scopus Epistolæ est, ut probet opera bona esse necessaria ad salutem. 3. p. 2. 338. 372

1. Neminem à Deo tentari, sed à concupiscentia sua. 2. 31. 128. 191. 192. 476

1. Concupiscentia cum conceperit, parit peccatum: peccatum verò cum consummatum fuerit generat mortem. 2. 128. 333. 450. 473. 476

1. Apud

1. *Apud quem non est transmutatio nec vicissitudo
obumbratio.* 2.380
1. *Beatus vir, qui suffert tētationem, quoniam cum
probatuſ fuerit, accipiet coronam vitæ.* 2.477
1. *Ut ſimul inſitum aliquod creatura ei.* 2.514
1. *Postulet in fide nihil hæſitans.* 3.p.2.43
2. *Qui offendit in uno, factuſ eſt omnium reuſ.* 2.
138.139.143.149.150.151
2. *Qui enim dixit, non mæchaberis, dixit non occi-
des. Quod ſi non mæchaberis, occides autem,
factuſ eſt tranſgreſſor legiſ.* 2.141
2. *Dæmones credunt & contremiſcunt.* 2.210.3.p.
2.69
2. *Quid proderit fratres mei, ſi fidem dicat qui ſe
habere, opera autem non habeat? nunquid po-
terit fides ſaluare illum?* 3.p.2.67
2. *Ex operibus iuſtificatur homo...* 3.p.2.194
2. *Abraham pater noſter nonne ex operibus iuſtifi-
catus eſt, offerens filium ſuum ſuper altare, &c.*
3.p.2.371.374
2. *Nolite in perſonarū acceptione habere fidem Do-
mini noſtri Ieſu Chriſti.* 3.p.2.372
2. *Iudiciuſ ſine miſericordia ei, qui non fecit miſeri-
cordiam.* 3.p.2.408.473
3. *In multis offendimus omneſ.* 2.104.108.138.142.
145.149.515

Epistoſa I. Petri.

*Scopuſ epistoſe eſt ut probet opera bona eſſe neceſſa-
ria ad ſalutem.* 3.p.2.338.372

1. *Renati non ex semine corruptibili, sed incorruptibili per verbum Dei.* 3.p.1.559
2. *Qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius.* 2.110
3. *Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis.* 2.355

Epist. II. Petri.

Scopus epistola est, ut probet opera bona esse necessaria ad salutem. 3.p.2.338

1. *Efficimur consortes diuina natura.* 3.p.2.148
1. *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis.* 3.p.2.243
2. *A quo quis superatus est, huius & seruus est.* 2.242.313.353.631.3.p.1.476
3. *Deus neminem vult perire.* 2.190.268.3.p.1.122.126

I. Epist. Ioannis.

Scopus epistola est, ut probet opera bona esse necessaria ad salutem. 3.p.2.338.372

1. *Si dixerimus quia peccatū non habemus, nos ipsos seducimus.* 2.104.105.108.117.130.138.139.141.145.515.
1. *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est, et iustus, ut remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.* 2.117.3.p.2.107
1. *Deus lux est, & in eo tenebra non sunt ulla.* 2.192
2. *Concupiscentia non est ex Deo, sed ex mundo.* 1.32.35
2. *Ipse est propitiatio pro peccatis totius mundi.* 2.562.

2. *Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum.* 3. p. 1. 168
2. *Quidquid est in mundo, concupiscentia carnis est, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vite.* 3. p. 1. 389
2. *Qui natus est ex Deo, non peccat.* 2. 109
2. *Qui dicit se nosse Deum, & mandata eius non servat, hic mendax est.* 3. p. 2. 73
3. *Peccatum est iniquitas.* 2. 91. 259. 265. 451. 508. 3. p. 1. 402
3. *Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit. quoniam semen ipsius manet in eo, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est.* 2. 109. 3. p. 1. 54. 539. 3. p. 2. 286
3. *Peccatum in eo non est.* 2. 189
3. *Qui facit peccatum, ex diabolo est.* 2. 192
3. *Qui facit iustitiam, iustus est.* 3. p. 2. 194
3. *Scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres.* 3. p. 2. 241
4. *Qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo.* 3. p. 1. 59
4. *Deus caritas est.* 3. p. 1. 81
4. *Caritas ex Deo est.* 3. p. 1. 511
4. *Omnis qui diligit, ex Deo natus est.* 3. p. 2. 110
4. *In hoc cognovimus, quoniam in ipso manemus, & ipse in nobis, quoniam de spiritu suo dedit nobis.* 3. p. 2. 241
5. *Et mandata eius graviora non sunt.* 2. 495
5. *Omnis iniquitas est peccatum.* 2. 543

1. *Hac scribo vobis qui creditis in filiū Dei, ut sciatis quia habetis vitam aternam.* 3.p.2.49
5. *Omnis qui credit, quoniam Iesus est Christus, ex Deo natus est.* 3.p.2.74.109
5. *Scimus quoniam ex Deo sumus.* 3.p.2.241
5. *Qui credit in filium Dei, habet testimonium Dei in se.* 3.p.2.241

Epist. Iudæ.

- Hac epistola olim fuit dubia fidei nunc autē non ita. Scopus epistolæ est, ut probet opera bona esse necessaria ad salutem.* 3.p.2.338.372

Apocalypsis.

2. *Vincenti dabo edere de ligno vita, quod est in paradiso Dei mei.* 2.58
3. *Ego sto ad ostium, & pulso, si quis aperuerit mihi, intrabo ad eum.* 2.193. 3.p.1.48.92.134.527
3. *Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam.* 3.p.1.177
14. *Beati mortui qui in Domino moriuntur.* 2.356
18. *Quantum se glorificauit, et in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctū.* 2.595.3.p.2.474
20. *Diabolus serpens antiquus.* 2.274
20. *Qui non est inuentus in libro vite scriptus, missus est in stagnum ignis.* 2.602
21. *Nihil coinquinatum intrabit in regnum calorum.* 2.146
22. *Qui in sordibus est, sordescat adhuc, & qui iustus est, iustificetur adhuc.* 3.p.2.379

INDEX RERVM NOTABILIVM.

NUMERVS PRIOR,
CONTROVERSIAM GENERALEM,
SECUNDVS PAGINAM INDICAT,
præterquam in tertiâ Controuersia, ubi numerus se-
cundus, qui post literam P. ponitur 1. 2. vel 3. pri-
mam, vel secundam, vel tertiam Controuer-
siam principalem significat, vlti-
mus paginam.

ABAILARDVS.

BAILARDI error de peccato originali. 2. 320

Eius error de Christi incarnatione & passione.

2. 320

Infantes nec in Adamo periisse, nec in Christo saluari. 2.

320
Negat Deo liberum arbitrium. 3. p. 1. 261

Negat hominibus liberum arbitrium. 3. p. 1. 299

Abel.

Abel ante Adamum mortuus est. 2. 329

Primus benè viuendo cæteris præluxit. 2. 337

Eius fides erat caussa religiosi operis. 3. p. 2. 82. 85

Erat perfectè iustus iustitiâ in hærente. 3. p. 2. 138 150

Probaturn iustus ab effectu operum suorum. 3. p. 2. 139

Abraham.

Abraham potuit licitè, Deo iubente, occidere filium suum.

2. 256

Non

Non celebrauit diem natalem filij sui.	2. 356
Celebrauit diem ablactationis filij.	2. 356
Quomodo decimatus.	2. 393
Illi & semini eius facta est repromissio.	2. 407
Eius filij non carne sed fide.	3. p. 1. 157. 158
Eius fides commendatur.	3. p. 2. 28. 82
Reputata est ei ad iustitiam.	3. p. 2. 168
Per caritatem operabatur.	3. p. 2. 113
Operibus consummata est.	3. p. 2. 374
Quomodo iustificatus.	3. p. 2. 94
Eius iustificatio explicatur.	3. p. 2. 371
Reuelatum fuit ei quod esset iustus.	3. p. 2. 258
An fuerit prius iustificatus, quam de eo dictum sit: credidit Abraham Deo.	3. p. 2. 375
Meruit promissam posteritatis multiplicationem.	3. p. 2. 401

Acceptio personarum.

Acceptio personarum non est apud Deum.	3. p. 1. 119. 120. 122. 179. 3. p. 2. 404
Est vitium contra iustitiam.	3. p. 1. 120. 122. 3. p. 2. 403. 444
Non habet locum in donis gratiarum.	3. p. 1. 120
Prohibetur vt graue peccatum.	3. p. 2. 372
Quid sit accipere personam.	3. p. 2. 444

Achab.

Achab Deo permittente deceptus à spiritu malo.	2. 215. 217. 219
--	------------------

Actio.

Actio num instrumenta generalia tria: cor, lingua, manus.	2. 91
Actio num tria sunt genera, desideria, facta, verba.	2. 93
Actio nes sumunt species ab obiectis.	2. 93
Actio aliquando est mala, vbi passio est bona.	2. 204. 205. 206
Actio nes malæ, quoad entitatem sunt à Deo.	2. 235. 254. 259. 260
Aliquæ intrinsecè malæ.	2. 254. 255. 263
Aliquæ	

Aliquæ prohibita quia mala, non mala quia prohibita.

2. 254

Quæ nullo modo bene fieri possunt.

2. 254

Actionis malæ non est querenda causa efficiens, sed deficiens.

2. 256

Actio mala non est effectio, sed defectio.

2. 256

Actionis defectus soli causæ deficienti tribuitur.

2. 256

Actus peccati debet esse necessariò à libero arbitrio.

258

Actus moralis per se non est, nisi elicitus à libera voluntate.

2. 258

Actus aliarum potentiarum secundum se non sunt morales, sed solum ut imperantur à voluntate.

2. 258

Actus morales debent esse certi & particulares.

2. 259

Actio mala est à Deo, ut à causa vniuersali præbente vim communem & indifferentem ad illam actionem vel contrariam.

2. 259. 262. 263

Actio mala non est talis in specie ut est à Deo, sed ut est à particulari causa.

2. 259. 260

Actio particularis est à Deo, sed non ideo talis quia à Deo, sed quia à nostra voluntate.

2. 260. 261

Actiones bonæ & malæ quomodo differunt in ordine ad causas.

2. 261

Bonæ supernaturales fiunt à Deo per auxilium speciale, & à Deo habent ut sint tales.

2. 261

Bonæ moraliter sunt à Deo per auxilium generale.

2. 261

Duas ob causas tribuuntur Deo ut tales in specie.

2. 261

Actiones bonas Deus intendit.

2. 261

Suadet.

2. 261

Imperat.

2. 261

Laudat.

2. 262

Contrarium de actione maledicendum.

2. 262

Actio mala non potest Deo tribui.

2. 262

Turpitudinē & actiones ipsas turpes, Deus auersatur.

2. 262

Actiones intrinsecè malæ nullæ sunt nisi ut determinatæ & tales in specie.

2. 263

Actuum malorum priores sunt interiores, quam exteriores.

2. 282

Actuum interiorum circa bonum intelligibile prior est actus circa finem, quam circa media.

2. 282

In om.

- In omni actione requiri quatuor causas. 3. p. 1. 246
 Actio immanens idem habet efficiens & subiectum. 3. p. 1. 246
 Naturalis eundem finem & formam. 3. p. 1. 246
 Actus voluntatis subiectum & efficiens est voluntas. 3. p. 1. 247
 Actio voluntatis à quo specificatur? 3. p. 1. 247
 Actus voluntatis sunt diuersarum specierum, quia diuersa sunt obiecta. 3. p. 1. 247
 Actiones aliquæ incipiunt & desinunt in eodem instanti. 3. p. 1. 254
 Humanæ sunt triplicis generis. 3. p. 1. 275
 Hominum naturales necessariò sunt bonæ vel malæ in indiuiduo, ex genere tamen suo indifferentes. 3. p. 1. 275
 Actionum suarum homo cur sit Dominus. 3. p. 1. 310
 Actiones singulares sunt, non vniuersales. 3. p. 1. 342
 Actiones internæ nostræ sunt, diuitiæ alienæ. 3. p. 1. 455
 Actiones peccatorum bonæ moraliter non habent vllum ordinem ad gratiam. 3. p. 1. 509
 Actiones, id est, opera mala quærunt tenebras. 3. p. 2. 233
 Bona lucem. 3. p. 2. 233

Adam.

- Adam secundum Pelagianos sine donis naturalibus creatus. 1. 1
 Lapsu nihil amisisse. 1. 2
 Adæ integritatem secundum Lutherum & Calvinum fuisse naturalem. 1. 3. 4
 Suo lapsu aliquid naturale scilicet liberum arbitrium perdidisse. 1. 3
 Adam non erat creatus ut modò nascimur, pronus ad malum, sed rectus, iustus, & sapiens. 1. 4. & seq. 73.
 Fœlix in paradyso. 1. 8. 42. 44. 48
 Accepit in creatione gratiam gratum facientem. 1. 9. & sequentibus.
 Ornamenta eius in paradyso. 1. 15. & seq.
 Eius rectitudo erat donum supernaturale. 1. 19
 Eius

Eius caro antelapsum non potuit rebellare spiritui, sed Spiritus potuit rebellare Deo. I. 19. 38. 40

Eius iustitia originalis quomodo potest dici naturalis. I. 18. 36. 39

Eius rectitudo etiam partis inferioris, fuit donum supernaturale per se. I. 21

Refutantur argumenta quæ probant eius integritatem fuisse naturalem. L. 35. & seq.

Adæ & angelorum ante lapsum qualis gratia. I. 38

In statu innocentie quomodo Christi morte non eguerit? I. 41

Eius gratia latior, nostra potentior. I. 38. 40. 41. 42

Habuit in paradyso angelum custodem. L. 49

Adæ corpus natura fuit mortale gratia immortale. I. 30. 51

Adam & Heua quo die creati. I. 56

Adam non est creatus in paradyso, sed postea ibi positus. I. 60

Adam de paradyso expulsus, ne lignum vitæ attingeret. I. 75

Adamo imperatum fuit ut de omni ligno paradyfi comederet excepto tantum ligno scientie boni & mali. I. 77

Nec Adamum nec dæmonem sciuisse ubi erat arbor vitæ in paradyso. I. 77

Adam post peccatum eiectus est de paradyso, ne si mansisset in æternam incidisset miseriam. I. 75. 76. 78.

An si Adam non peccasset transferendus fuisset simul ad beatitudinem totus electorum numerus, an successiuè. I. 78

Adamum prædestinatum fuisse & nunc in cælis esse. 2. 112. 312. & seq.

Adamum peccando fidem amisisse, & hæreticum fuisse. 2. 112. 287. 294

Adam fuit vasa in honorem factum. 2. 213

Adami lapsum fuisse à Deo decretum, & definitum, & volitum secundum Caluinum & Bezam, 2. 212.

- Adam per liberum arbitrium potuit cadere vel non cadere. 2. 246
- Adam lapsum potuit Deus vel iuste punire, vel misericorditer liberare. 2. 246
- Adamus naturam in se vitiauit. 2. 250
- Adamum non peccasse, nec peccare vel ad peccatum tentari potuisse: error. 2. 264
- Adamum tantum admonitum, non aliqua lege prohibitum ne comederet de ligno scientiæ boni & mali. 2. 265
- Adamum fuisse vera lege prohibitum ne comederet de ligno scientiæ boni & mali. 2. 265
- Gustando grauiter peccasse. 2. 265
- Grauiter punitum fuisse. 2. 265
- Adam in paradyso non erat sub lege. 2. 268
- Non erat sine lege. 2. 268
- Erat in lege. 2. 268
- Adæ tentatio in paradyso, vide tentatio:
- Adam in paradyso, qualibus Dei prædiis instructus? 2. 270
- Adam fuit à Diabolo tentatus, vt si (quod potuit) superasset hostem, gloriosius triumphasset. 2. 270. 272.
- 277
- Adam non cognouit Euam, nisi postquam eiectus est ex paradyso. 2. 276
- Adam & Eua perfecti in statura creati sunt. 2. 276
- Statim gignere potuissent. 2. 276
- Adam habuit scientiam infusam à Deo. 2. 286
- Adam videns Heuam comedentem de pomo vetito & non morientem, ipse etiam comedit persuadens sibi quod non moreretur. 2. 292. 296
- Adam non fuit seductus sed alia ratione errauit. 2. 293.
292. 296
- Adam quomodo dici potest seductus. 2. 293. 297
- Adam in tribus errauit & quare? 2. 296
- Adam habuit hostem debiliorem. 2. 302
- Adam præceptum ab ipso Deo immediatè accepit, Heua ab Adamo audiuit. 2. 292. 302
- Adam

Adam non agnouit culpam suam.	2.302
Adam grauius reprehensus à Deo,quàm Heua.	2.303
Adam & Heua pœna mulctati.	2.303
Adam & Heuam damnatos esse,hæresis Tatiani.	2.310
Non esse damnatos probatur ex traditione.	2.312
Adæ & Heuæ Deus non maledixit, at serpenti.	2.313
Adam ibi sepultus, vbi Christus passus.	2.313
Adam Christi sanguine saluatus.	2.314
Adæ cadauer Christi sanguine aspersum, anima saluata.	2.314
Nomen A D A M variè accipitur.	2.314
Adam tales genuit, qualis ipse post peccatum fuit.	2.374
Adam quoad animam fuit iustificatus à peccato antequam filios generaret.	2.397
Adam factus ex terra nondum maledicta.	2.408
Adam quomodo forma Christi.	2.408.431
Adamo si non peccasset, in omnes posteros transmisisset iu- stitiam originalem.	2.432
Adæ voluntas fuit quodammodo totius naturæ.	2.560
Adam ante peccatum cognouit rerum omniū naturas.	2.630
Adam rebus omnibus nomina imposuit.	2.630
Adam non peccante, tantum certus numerus prædestinato- rum fuisset nasciturus.	3.p.1.152.197
Adæ liberum arbitrium & nostrum differunt.	3.p.1.463
Adam peccando, Deus iudicando nos condemnat.	3.p.2.131
Adamum liberare à dæmone valdè consentaneum fuit.	2.313

Adæ peccatum.

Per Adæ peccatum totum hominem factum esse deteriorem.

1.2.8.9.40.1.2.614.

Adam non amisit peccando liberum arbitrium.

1.2.

Amisit tantum dona supernaturalia.

1.2.6.21.

Nihil amisit secundum Pelagianos, liberum arbitrium se-
cundum Lutheranos.

1.2.3

Non amisit imaginem Dei, sed similitudinem.

1.7

Adæ peccatum est causa cur erubescimus nudi.

1.7

Dici potest naturale.

1.39

Naturam in se vitiauit.

2.250

Adæ fuit voluntarium, nobis naturale.

2.250

E

Adæ

- Adæ primum peccatum non fuit quod anteuerit esum ligni
scientiæ. 2.276
- Non fuit intemperantia, nec immoderatus amor coniugis.
2.276.302. (283)
- Fuit infidelitas secundum Lutherum & Calvinum. 2.277.280
- Fuit superbia. 2.277.280
- Probatur ex Patribus. 2.281
- Primi etiam angeli fuit superbia. 2.278
- Adam per primum peccatum amisit originalem iustitiam.
2.279
- Adæ primum peccatum fuit superbia ocula. . 2.286
- Fuit superbia qua voluit esse Deo similis. 2.280.281.283.285
296
- Hæc superbia habuit initium à nullo errore, sed à sola in-
consideratione. 2.288
- Adam paulatim seductus est, vt per amorem sui petueniret
ad contemptum Dei. 2.288
- Eius primum peccatum non potuit esse veniale. 2.298
- Fuit grauius peccato Heuæ absolutè. 2.299.301
- Secundum aliquos fuit æquale. 2.299
- Continuit septem actus malos. 2.300
- Grauius læsit humanum genus, quàm Heua. 2.301.304
- Adam causa, Heua occasio peccationis nostræ. 2.301
- Adam non audire, sed docere Heuam debuit. 2.301
- Adæ peccatum quomodo grauiissimum, quomodo nō. 2.303
- Non fuit absolutè omnium grauiissimum. 2.303
- Non fuit odium Dei. 2.303
- Fuit ex triplici capite grauiissimum, ex facilitate magna non
peccandi, ex eo quod habuit tantū vnum facile præceptū,
& quod facile erat illi non peccare. 2.303
- Quam magnā & manifesta beneficia à Deo accepit, quam
ingratus extitit. 2.304
- In eo omnes in initio peccauerunt. 2.305.376
- Adæ peccatum nō nocuit posteris secundum Pelagium pro-
pagatione, sed exemplo. 2.319
- Refutatur ex quinto capite ad Rom. 2.327. & sequent.
- Adæ peccatum propagatum cum natura. 2.334
- Potest dici vnum & plura. 2.341
- Adam peccans in se, omnium personā gerebat. 2.334 376.403
Adam

Adam nō Heuæ causa primaria originalis peccati.	2.360.403
Adæ peccatum non Heuæ traducitur in posteros.	2.360.375
Adæ anima prius vitio infecta quàm caro.	2.398
Adæ peccatum solum, non etiam proximorum parentum, transmitti ad posteros.	2.430
Adæ peccatum omnibus commune.	2.561
Perfectissimè voluntarium.	3.p.1.467.468
Pœna nullius peccati.	3.p.1.467
Nostrium per generationem perductum.	3.p.2.186
Adæ peccato amisit homo imperiū in cetera animātia.	2.626

Adolefcens.

Adolefcētes præcipites in malum feruntur, quamprimum accedit vsus rationis.	1.42
Etiā in puris naturalibus fuissent proni & præcipites ad malum.	1.42
Infaniunt libidine.	2.622
De adolefcēte diuite 19. cap. Matth.	3.p.2.306

Ægrotus.

Ægroti nunquam sunt contenti.	2.620
-------------------------------	-------

Æstas.

Æstas non est apra ieiuniis.	3.p.3.193
Æstatis nimius calor exigit cibum modicum, sed frequentē.	3.p.3.193.
Tum pisces facilè putrescunt, multi tum labores, multæ æ- gritudines.	3.p.3.193

Agricola, Agricultura.

Agricolarum triplex labor.	2.309
Agricultura necessaria est.	3.p.3.12

Albigenses.

Albigensium error circa peccatum originale.	2.320.
---	--------

Amicitia.

Amicitia inter homines non debet, nec solet dissolui pro leui qualibet offensione.	2.136
---	-------

Amicitia oritur ex similitudine nō naturæ sed morū. 3. p. 1. 70
Eius fundamentum inter nos & Deum. 3 p. 1. 69

Amor.

Amor sui radix & causa omnium malorum. 2. 617
Amor Dei oritur ex ordinato amore sui. 3. p. 1. 517
Amor sui inordinatus est cupiditas. 3 p. 1. 517
Parit contemptum Dei. 3 p. 1. 517
Amor sui ordinatus est Dei donum. 3. p. 1. 517
Amor sui facilis. 3. p. 1. 518

Anabaptistæ.

Anabaptistæ cum Pelagianis dicunt, mortem quidem corporis trahi per generationem ex Adamo, non tamen peccatum quod est mors animæ. 2. 319
Docet infantes non baptizandos, quia carent peccato originali. 2. 319
Anabaptistæ ex Lutheranis promanarunt. 2. 161

Angelus.

Angeli quomodo Deo adhæreant. 1. 36
In Angelis Deus simul condidit naturam, & largitus est gratiam. 1. 36. 37
Nec angeli nec homines sine gratia meritum habere poterunt. 1. 37
Angeli & primus homo qualem gratiam habuerint ante lapsum. 1. 38
Angelorum custodia. 1. 49
Angeli custodierunt paradysum, ne homines intrarent post peccatum Adæ. 1. 60. 76
Angelos modò non custodire paradysum, ne homines intrarent. 1. 62
Angeli veri & sancti custodierunt paradysum. 1. 72
Angelorum tempus viæ & meriti fuit brevissimum. 1. 77
Angeli & animæ fiunt malæ, cum à Dei bonis deficiant. 2. 193
Angelos & homines similiter relictos sibi cū libero arbitrio in creatione. 2. 246. 249
Angelus malus in paradiso bonū hominē tentavit. 2. 269. 270
Deiicit. 2. 270
Angeli

Angeli boni vel mali loqui pōssunt per ora animalium bru- torum.	2.275
Angelorum primum peccatum superbia.	2.278.282
Angelus commisit primum omnium peccatum.	2.329.333
Angeli non sunt formæ cœli.	2.385
Eodem instanti creati & gratia imbuti.	2.415
Immortales per participationem.	2.420
Naturaliter incorruptibiles.	2.440
Sunt substantialiter immutabiles.	2.440
Angelorum voluntates quam immutabiles.	2.620
Angeli præpositi singulis gentibus.	3.p.1.128
Iuuant & promouent bonas hominum voluntates.	3.p.1.144
Angeli & homines diuersa ratione prædestinati.	3.p.1.153
Angelorum maior pars ad vitam prædestinata fuit.	3.p.1.247
274	
Angelos gratis esse & electos, & prædestinatos.	3.p.1.198
Angelorum & hominum electio siue reprobatio quomodo differunt.	3.p.1.198
Angeli mali partim ex Dei voluntate, partim ob præuisa peccata reprobati.	3.p.1.198
Angeli prius ad gloriam prædestinati, quâ eorum opera præ- uisa.	3.p.1.199
Angelorum reprobatio negatiua non pendeat ex præuisio- ne peccati.	3.p.1.199
Reprobatio positiua vel damnatio fuit ex peccatis præuisis.	3.p.1.199
Angelorum beatitudo ex beneficio gratiæ.	3.p.1.200
Angelorum & hominum dignitas in ordine ad gratiâ & glo- riam quomodo differt.	3.p.1.200
Angelis homines naturâ inferiores, gratia & gloria æquales.	3.p.1.200. & sequent.
Angelis tantum data est gratia habitualis non autem exci- tans.	3.p.1.201
Angelos habere liberum arbitrium.	3.p.1.260
Angeli simul causam & effectum cognoscunt.	3.p.1.268
Angeli & homines æternam prouidentiam, velint nolint, se- quuntur.	3.p.1.271
Angeli beati quale habeant liberum arbitrium, respectu finis vltimi.	3.p.1.406.407

- Quale, respectu mediorem. 3.p.1.407
 Angeli boni benè faciunt, non tamen augetur eorum prae-
 mium essentiale. 3.p.1.407

Anima.

- Anima hominis sedes peccati. 2. 379. 399. 400. 455. 471. 498
 511
 Animæ rationalis origo. 2.380. & seq.
 De origine animæ sententiæ sex. 2.380
 Animas humanas esse particulas substantiæ Dei. 2.380
 Quos habuerit sectatores. 2.380
 Refutatur & damnatur ut hæresis. 2.380
 Anima humana mutabilis in malum per peccatum: In bonū
 per gratiam. 2.380
 Anima tribus modis potest à Deo produci. 2.381
 Animæ bestiarum spiritus vocantur tertio capite Ecclesia-
 stæ. 2.381
 Animæ humanæ ex nihilo creatæ. 2.381.388
 Animæ humanæ omnes simul à Deo creatæ, & quomodo in
 corpora detrusa, error originis ex Platone decerptus. 2.381
 Reiiicitur & condemnatur hic error. 2.381
 Animas non esse detrusas in corpora tanquam in carceres,
 probatur multis rationibus. 2.381
 Anima quomodo in corpore tanquam in carcere. 2.383
 385
 Animæ humanæ quomodo creatæ omnes simul. 2.384
 Non prius factæ quam in corpora infusæ. 2.384
 Anima est natura imperfecta, pars ac forma hominis. 2.384
 385
 Naturaliter coniungitur cum corpore. 2.385.584
 In corpore non intelligit sine phantasmatibus. 2.385
 Eius conditiones in corpore. 2.385
 Animam ut corpus à patre generari vel traduci, error Tertul-
 liani & Apollinaris. 2.388
 Refutatur & condemnatur. 2.388
 Animæ bestiarum materiales ex materiaeductæ. 2.387.393.
 401
 Animæ hominum immateriales à Deo creatæ. 2.386
 Anima, vitæ principium. 2.387
 Anima

- Anima primi hominis non educta ex materia, sed à Deo cre-
ata ex nihilo. 2.388
- Animæ non propagantur ex parentibus, sed creantur à Deo.
Probatur ex patribus. 2.389. & sequent. Rationibus. 2.391
- Anima aduenit perfecto iam corpore. 2.389
- Animæ hominum sunt immortales, est principium fidei.
2.391
- Per se subsistunt. 2.391
- Animæ pecudum per se non subsistunt, sed à corpore pendent,
quo pereunte pereunt. 2.391
- Anima humana est forma corporis. 2.384-392. 624
- Sæpè accipitur pro toto homine. 2.393
- Tum creatur & infunditur, cum foetus in utero præparatur
ad animationem. 2.395
- Non inficitur à carne. 2.398-399
- Inficitur per coniunctionem cum carne ex Adamo tracta.
2.400-401.
- Non trahitur ex Adamo. 2.400
- Potest eodem instanti creari, & gratia repleri. 2.415
- Animæ primorum parentum simul creatæ & gratia imbutæ,
sicut & anima Christi. 2.415
- Anima beatæ Virginis fuit in primo instanti creationis sine
peccato. 2.419
- Anima rationalis non est naturaliter corruptibilis, nec sub-
stantialiter mutabilis: est vna & impartibilis: varios ha-
bens gradus. 2.440
- Anima Christi eiusdem speciei cum animabus nostris. 2.440
- Animæ non carni dantur præcepta. 2.486-504
- Anima in corpore tanquam in vase vitiato corrumpitur. 2.553
- Animæ separatæ imperfectè intelligunt 2.585
- Post resurrectionem corpora sequuntur animas, non contra.
2.594
- Animam esse immortalem naturaliter cognoscimus. 2.619
- Animæ pars inferior laesa ab originali peccato. 2.621
- Animæ inferioris partes & potentia. 2.621
- Anima immortalis corpus immortale desiderat. 2.624
- Animæ peccatricis descriptio. 3.p.1.55
- Anima quomodo trahitur & allicitur ad Deum. 3.p.1.101
- Anima hominis imago trinitatis. 3.p.1.212.233

- Habet liberum arbitrium. 3.p.1.447.459.460.465
 Animam sibi, corpus animæ subiecit Deus. 3.p.1.460
 Anima nostra separata naturaliter propendet ad corpus, neque tamen naturæ viribus potest cum corpore coniungi. 3.p.1.517.
 Anima rationalis differt ab omnibus aliis formis: vi gratiæ excitantis & adiuuantis disponitur, vt ei gratia iustificationis diuino munere infundatur. 3.p.1.559
 Anima iusti sponsa Christi pulcherrima. 3.p.2.162

Animantia.

- Animantia rationis expertia fuissent cum homine in paradiso, si non peccasset. 1.71
 Bruta non sumpsissent de fructibus arboris vitæ. 1.71
 Bruta non habuissent immortalitatem si de ligno vitæ gustassent. 1.71.72
 Animantia bruta per se loqui non posse. 2.275.3.p.3.42
 Per animantium brutorum ora Angeli boni vel mali loqui possunt. 2.275
 In animantibus cor primum incipit viuere, & vltimum desinit viuere. 2.284
 Animantia bruta quare peccare non possunt. 2.259.521. 3.p.1.219.534
 Omnia homini obedire debent. 2.521.626
 Bruta quot gradibus inferiora hominibus. 2.548
 Nulla erunt amplius post diem iudicij. 2.583
 Bruta multa mala patiuntur ex conditione naturæ. 2.604
 In qua re homines superant. 2.614
 Nulla tam inconstantiora quàm homo. 2.620
 Cur non obediunt homini. 2.626.632
 Iis homo ad commodum suum vtitur. 2.626
 Non timebant Adamum, nec contra ante peccatum. 2.632
 Cur quibusdam sanctis viris mansuetè obedierunt. 2.632. 3.p.3.42.
 Animantium brutorum appetitus cur ad vnum determinatur. 3.p.1.229.231
 Animantia bruta habere quid simile libero arbitrio, videntur habere rationem. 3.p.1.255
 Quenam sit suprema animantium potentia. 3.p.1.259
 Habent

Habent conditionalem libertatem, absolutam necessitatem, homines contra. 3.p.1.260

Omnia eiusdem generis easdem habent operationes. 3. p. 1. 260

Animantia bruta habent libertatem à coactione. 3. p.1. 438. 449. 451

Nihil possunt mereri. 3.p.1.459

Animantia bruta in quem finem creata. 3.p.3.134

Non solebant comedi, nisi post diluuium. 3.p.3.134

Aliqua ad nihil vtilia videntur. 3.p.3.134

Animus.

Animorum dispositiones sequuntur corporum complexionem. 2.551

Animi dolor & pœna sensus quomodo differunt. 2.610

Antichristus.

Antichristi signa. 3.p.3.81

Apostasia.

Apostasia non fuit prior, quam superbia in Angelis & Adamo peccantibus. 2.279

Apostolus.

Apostolos habuisse omnia dona. 3.p.1.85

Apostoli obseruabant easdem orationis horas, quas nunc obseruamus. 3.p.3.83

Primi fuerunt, qui in lege noua, relicta cura secularium rerum, orationi vacarunt. 3.p.3.86

Apostolorum ieiunium & abstinencia. 3.p.3.121

Apostoli in suo consilio quosdam cibos prohibuerunt. 3.p.3. 129. 135

Apostoli quædam ieiunia instituerunt. 3.p.3.130

Apostolica traditio est, quadragesimam ieiunare. 3.p.3.131

Apostoli quando infirmi, quando fortes. 3.p.141

Ab Apostolica traditione sunt illa quæ in vniuersa Ecclesia seruatur, & in nullo Ecclesiæ consilio instituta inueniuntur. 3.p.3.180.200

Apostolos non præcepisse ieiunium quatuor temporum. 3.p. 3.202

Apostolicas constitutiones nihil nisi verum continere, non tamen ab omnibus recipi. 3.p.3.215

Apostolici quidam hæretici negarunt licere Christianis di-
uitias possidere. 3.p.3.245

Appetitus.

Appetitus inferior in Adam ante lapsum fuit subditus ratio-
ni & parti superiori, vt etiam ratio & pars superior Deo.
1.9.15.16.19.42

Appetitus inferior & superior sibi mutuò repugnant in ho-
mine post lapsum Adæ. 1.4.7.19.21.22.42.2.62

Carnis obedientia ad spiritum non fuit in primo homine
naturalis, sed supernaturalis & gratuita. 1.22.31. & sequen-
tibus.

Appetitus inferior in primis parentibus non potuit repu-
gnare rationi, nisi prius repugnaret ratio Deo. 2.276.282.
298

Appetitus carnis sæpe præuenit rationem. 2.298

Iracundibilis in homine qualis sit? & qualis esse debeat. 2.621.
622

Concupiscibilis quantum imperium habeat in rationem.
2.622

Inferior peccato debilitatus. 3.p.1.76

Rationalis est voluntas. 3.p.1.228.230

In bestiis ad vnum determinatus. 3.p.1.229.231

Sua natura est capax libertatis. 3.p.1.231

Appetitiuæ & apprehensiuæ potentiæ discrimin. 3.p.1.248

Appetitus animalis, rationalis & inanimis quomodo diffe-
runt in ordine ad acquisitionem finis. 3.p.1.258

Appetitus semper sequitur cognitionem. 3.p.1.307

Appetitus inferior natura apta est obedire, superior impera-
re, inferior tamen potest reluctari. 3.p.1.368

Superior imperat inferiori non despotico, sed politico im-
perio. 3.p.1.368

Appetitus inferior superat superiorem, quatuor de causis.
3.p.1.368

Appetitus inferior multis annis viget ante superiorem. 3.p.1.
368

Inferioris obiecta sunt præsentia, superioris futura. 3.p.1.
368

Illa viciniora, hæc remotiora. 3.p.1.368

Aqua.

Aqua.

Aqua post diem iudicij cooperiet totam faciem terræ. 2. 583.

594

Aqua initio totam terram ambiebat. 2. 583

Aqua quare Dei iussu in vnum locum congregata. 2. 583

Arbor.

Arbor vitæ, vide lignum vitæ

Arbor scientiæ boni & mali. 1. 73

Arbores in paradiso duæ mirabiles. 1. 75

Arbor scientiæ, arbor mortis. 1. 75

Arbor scientiæ natura sua non poterat tollere ab Adamo im-
mortalitatem. 2. 265

Arbor scientiæ quid mysticè possit significare. 2. 276

Arbor scientiæ erat quoddam bonum. 2. 265. 550. 3. p. 1. 453

Arboris scientiæ esus non ad tempus, sed in perpetuum erat
prohibitus. 2. 276

Arnobius.

Arnobius Præceptor Lactantij. 2. 366

Quo tempore floruerit. 3. p. 1. 458

Arnobij fuerunt duo. 3. p. 1. 458

Asina.

Asina Balaam, vt habetur numerorum 22. locuta est. 2. 274.

3. p. 3. 42

Attentio.

Attentio in horis canonicis recitandis est triplex. 3. p. 3. 112

Alia ad verba, alia ad sententias, tertia ad Deum qui oratur,
& quælibet sufficit, nec requiritur vt sit semper actualis,

sed satis est si sit virtualis. 3. p. 3. 21

Auaritia.

Ex auaritia quæ vitia oriuntur. 3. p. 3. 225

Auaritia radix omnium malorum. 3. p. 3. 225

Augustinus.

Augustinus non erat author quæstionum noui & veteris Te-
stamenti. 1. 13

Composuit Canones Concilij Mileuitani. 2. 130

Oravit pro matre defuncta. 2. 130

Quare

Quare scripsit tres libros de libero arbitrio?	2.321
Probat ex traditione Adamum esse saluatum.	2.312
Purgat Chrysostomum Pelagianismi suspicione.	2.321
Senex scripsit quatuor libros de origine animæ	2.394
Post libros in Genesim, & epistolam ad Optatum.	2.396
Quod studens non intellexit, Deum orauit, vt intelligeret.	2.395.396
Ordo librorum S. Augustini.	2.491
Laudatur à Papa Cælestino.	3.p.1.163
Eius doctrina de prædestinatione approbatur.	3.p.1.163
Eius doctrina de gratia & libero arbitrio commendatur à Leone Papa, recipitur in Concilio Arausicano.	3.p.1.163
Omnia eius scripta approbantur à Gelasio Papa in Concilio LXX. Episcoporum, & damnantur contra sentientes.	3.p.1.163
Non scripsit librum de prædestinatione & gratia.	3.p.1.184
Iuuenis scripsit libros ad Simplicianum.	3.p.1.187
Senex ad Sixtum & Paulinum.	3.p.1.188
Augustinus post Chrysostomum, & ante Prosperum scripsit.	3.p.1.413
Eodem tempore scripsit librum de correptione & gratia, & librum de gratia & libero arbitrio, & epist. 46. ad Valentinum.	3.p.1.418
Laudat Chrysostomum.	3.p.1.448
Enumerat errores Tertulliani.	3.p.1.451
Commendat S. Hilarium.	3.p.1.452
Innocentium Papam L.	3.p.1.456
Enumerat errores Pelagij.	3.p.1.472
Quos libros scripserit antequam factus sit Episcopus? quos postea?	3.p.1.530

Autumnus.

Autumnus non est aptus ieiuniis propter plurimos labores
agricolarum, & varias ægritudines. 3.p.3.193

Balaam.

Balaam a fîna locuta est. 2.275
Balaam multa de Christo verè prophetauit. 3.p.1.85

Baptismus.

Baptismus necessarius infantibus. 2.348.349.350
Omni-

Omnibus omninò necessarius.	2.350.351.352.416
Baptismi exsufflatio, exorcismus & ceremoniæ.	2.351.353.
406.579.588	
Datur in remissionem peccati.	2.352
Est regeneratio ex aqua & Spiritu sancto.	2.353
Baptismi forma.	2.553
Honores.	2.368
Est fornax decoquens sordes peccati.	2.369
Baptismo non solum condonatur peccata, sed etiam infunditur gratia, ornatur anima.	2.372.482.3.p.1.55
Est Sacramentum fidei.	2.406
Eius effectus vel fructus.	2.483
Omnia tollit peccata, non tamen omnes infirmitates.	2.478.
504.511.521.526.528.532.534	
Baptismus adultorum & paruulorum inter se comparantur.	2.526
Baptismatis vnda signo crucis consecratur.	2.569
Quomodo restituit originalem iustitiam.	2.572
A laico aliquando debet conferri.	2.579
Aufer homines de potestate diaboli.	2.580
Est vnicum instrumentum, quo paruulis applicatur redemptio Christi.	2.587.3.p.1.102
Sine Baptismo moriuntur tria genera hominum.	2.596
Baptismo Christus induitur.	2.603
Infunditur habitus gratiæ & virtutum.	3.p.1.51
Est natiuitas secunda.	3.p.1.55.56.71
Infantes, amentes, dormientes quandoq; iustificat.	3.p.1.58
Non confert actualem, sed habitualem iustitiam.	3.p.1.58
Est renouatio & regeneratio.	3.p.1.58
Baptismus sanguinis.	3.p.1.191
Baptismus in voto.	3.p.1.496
Non iustificat sine fide.	3.p.2.120
Immersio & emersio quid significant.	3.p.2.151
Inualidus quando.	3.p.2.253
Recenter baptizati statim morientes saluantur.	3.p.2.335
Baptismi ceremoniæ antiquæ.	3.p.2.410

Beatitudo.

Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus.

2.583

Ad

Ad beatitudinem requiritur loci commoditas.	2.584
Beatitudo naturalis requirit perfectionem virtutum moralium.	2.584
Beati quibus nominibus vocantur.	2.592
In adeptione ultimi finis consistit.	2.615
Beatitudo huius vitæ in virtute perfecta consistit.	2.619
Vix cuiquam curæ est.	2.619
Nunc est donum gratiæ, fuisset merces meriti, si Adam non peccasset.	3.p.1.201
Quomodo liberè, quomodo necessariò eam appetimus.	3.p.1.216.217.229
Beati non sunt liberi circa visionem diuinam.	3.p.1.320.553
Confirmantur in actuali amore Dei & proximi.	3.p.1.397
Quomodo habent arbitrium, à necessitate liberum, vel coactione respectu finis & mediorum.	3.p.1.406
Beatorum præmia non sunt æqualia.	3.p.2.289.293
Beatitudo merces meriti tribuitur misericordiæ.	3.p.2.409
Beatitudinis amor spem omnem præcedit	3.p.2.410
Beatitudo longè superat actionem nostram meritoriam.	3.p.2.470
Beatitudo obiectiua est ipse Deus.	3.p.2.471
Beatitudines Euangelicæ.	3.p.3.19

Benedictio.

Benedictio Dei dat fecunditatem.	2.309.382.3.p.3.11
Quantam vim habuit in Virgine Maria.	2.410.411.414
Benedictiones ciborum & mensæ.	3.p.3.119

Beneficia.

Beneficia Dei in nos non sunt tam perfecta quàm ea, quæ dedit Adæ.	2.304
Sunt gratiæ.	3.p.1.42.43
Communia sunt iustis & impiis.	3.p.2.91
Non sunt amores aut odij Dei certa indicia.	3.p.2.91
Deus aliquando ea dat peccatoribus ad misericordiam, aliquando ad iudicium.	3.p.3.63

S. Bernardus.

S. Bernardus omnia sua scripta subiicit auctoritati & examini Romanæ Ecclesiæ.	2.426
--	-------

Bonum.

Bonum.

Bona nostra, & Dei sunt & nostra.	2.200
Bonum, est in nullo deficere.	2.202
Bonum ex integra causa.	2.176. 3.p.2.365.371
Est solum obiectum voluntatis.	2.179.203.283.3.p.1.228.248
Bona quædam simul expeti non possunt.	3.p.1.150
Bonum cognitum, est causa finalis amoris.	3.p.1.246
Bonum morale, est melius observatione præcepti secundum substantiam operis.	3.p.1.370
Non potest cum peccato fieri.	3.p.1.370
Est congruum naturæ.	3.p.1.377
Naturaliter appetitur & cognoscitur.	3.p.1.378
Boni homines inter opera bona habent aliqua mala.	3.p.1.383.391
Bonum opus propriè tantum est illud, quod est meritorium gratiæ & gloriæ.	3.p.1.393
Bonum morale est quidquid non est peccatum.	3.p.1.393
Bona omnia sunt à Deo.	3.p.1.394
Bonum moraliter præcipit & consulit Deus.	3.p.1.396
Bonum meritorium gratiæ & gloriæ maius habet auxilium à Deo, quam bonum morale.	3.p.1.197

Cain.

Cain à Deo derelictus conuerti non potuit.	3.p.1.133
Excusando se auxit peccatum.	3.p.1.451

Caluaria.

Caluaria à Cranio Adæ nomen accepit.	2.314
--------------------------------------	-------

Cantus.

Cantus secundum errorem cuiusdam Hilarij ab Ecclesia excludendus.	3.p.3.83
Cantus approbatur exemplo Angelorum & David.	3.p.3.84
Item exemplo Christi, & discipulorum Pauli & Silæ.	3.p.3.85
Cantus finis.	3.p.3.84
Cantus probatur ex Conciliis..3p.3.86.& seq.ex Patribus.87.	88
ratione.	88
Cantus funebris probatur,	3.p.3.99
Cantus in orientalibus Ecclesiis primum, tum in Mediolanensi Ecclesia, deinde in aliis.	3.p.3.89
Totus	

Totus populus quomodo solebat in Ecclesia cātare. 3.p.3.89
 Cantus in Ecclesiis Galliae ante Ambrosij tempora. 3.p.3.89
 Cantus vtilitates & effectus singulares enumerantur. 3.p.3.89
 Cantatio est oratio. 3.p.3.89
 Cantus & inflexio vocis affectū supplicantis indicat. 3.p.3.90
 Organa & instrumenta musica quo tempore, & quare in Ecclesiis primum instituta. 3.p.3.91. & seq.
 Cantantibus laudē Dei Angeli cantando respondent. 3.p.3.92

Caritas.

Caritas animæ vita. 2.94.3.p.1.74
 Caritas finis præcepti. 2.107.138.137.141.150
 Caritas est vera perfectaq; iustitia. 2.137.3.p.1.65.80.76.3.p.2.284.197
 Caritatem qui violat, totam legem violat. 2.141
 Dilectio Dei ex toto corde duplex. 2.108.145
 Amori Dei nihil præferendum. 2.303
 Caritas virtus excellentissima. 2.304
 Eius habitus à solo Deo infunditur & conseruatur. 2.571
 Expellitur ab actu peccati mortalis. 2.572
 Caritas nostra non facit nos aliis caros, sed alios nobis. 3.p.1.63.75
 Est virtus qua diligimus, non qua diligimur. 3.p.1.63.75
 Potest esse ratio cur ab aliis diligamur. 3.p.1.63.75.81
 Caritate Deum habemus carum, gratia grati sumus Deo. 3.p.1.63.70.73
 Caritatis laudes enumerantur. 3.p.1.67.76
 Prodest sine cæteris virtutibus, cætera sine ea nihil. 3.p.1.68
 Caritate maritatur anima Deo. 3.p.1.68.70
 Caritas est vestis nuptialis. 3.p.1.68.3.p.2.70.73
 Maximè nos euehit ad participationem esse diuini. 3.p.1.67
 Dat animæ esse quoddam supernaturale. 3.p.1.69.74
 Est regina virtutum. 3.p.1.70.76
 Est effectus beneuolentiæ Dei. 3.p.1.74
 Est fructus Spiritus sancti. 3.p.1.74
 Caritatis effectus qui? 3.p.1.75
 Quomodo est donum vniuersale. 3.p.1.76
 Est radix omnis meriti. 3.p.1.79.2.565
 Nullum secum patitur peccatum mortale. 3.p.1.76
 Non

Non est ipse Spiritus sanctus, sed habitus nobis inhærens.

3.p.1.77

Est qualitas creata.

3.p.1.78.& seq.

Actualis & habitualis discrimen. Probatur ex Scripturis. 3.p.

1.78. Ex Patribus. 3.p.1.79. Ratione.

3.p.1.80.& seq.

Caritate nihil magis voluntarium & iucundum. 3.p.1.79

Caritate efficimur filij Dei.

3.p.1.80.539

Caritas qua nos Deus diligit, est ipse Deus.

3.p.1.81

Caritas actualis est effectus nostri liberi arbitrij.

3.p.1.83

Caritas omnibus donis gratuitis est præstantior.

3.p.1.85

Caritatis officia omnibus in hac vita exhibenda. 3.p.1.123

Caritas in beatis ex necessitate determinat voluntatem. 3.p.

2.311

Naturæ viribus acquiri non potest.

3.p.1.355

Non solet esse otiosa.

3.p.1.536

Est consummatio iustificationis.

3.p.2.54.141

Differt à fide, oritur ex fide.

3.p.2.70

Assimilatur igni.

3.p.2.71

Est finis vitæ.

3.p.2.83

Est forma fidei.

3.p.2.141

Inchoata inchoat iustitiam, perfecta perficit.

3.p.2.242

Est forma extrinseca fidei, non intrinseca.

3.p.2.143

Est summa religionis Christianæ.

3.p.2.144

Summum Christi beneficium.

3.p.2.144

Caritatis & fidei præcepta ad legem pertinent.

3.p.2.136

Caritatis & fidei spiritus ad Euangelium.

3.p.2.145

Caritas Martyrum est maxima.

3.p.2.159

Caritatis perfectio in hac vita quanta.

3.p.2.159

Caritatis habitus continet eminenter in se omnes virtutes.

3.p.2.196

Caritas petit mutuam caritatem.

3.p.2.197

Dilectio inimicorum, maximum diuinæ gratiæ signum. 3.p.

2.254

Caritatis fructus.

3.p.2.265.292

Efficacia.

3.p.2.285

Caritas in quo differt ab omnibus aliis virtutibus. 3.p.2.

289

Facit iugum Christi suaue.

3.p.2.318

Caritas perfecta huius vitæ.

3.p.2.347

Caritas nostra quanto inferior caritate beatorum. 3.p.2.368
 Caritatis opera requirit Deus ad vitam æternam. 3.p.2.455
 Maximam habent cum æterna felicitate conformitatem.

3.p.2.455

Caritatis obiectum finis vltimus & summum bonum. 3.p.2.
 455

Caritati tribuuntur actus omnium aliarum virtutum. 3.p.2.
 455

Caritas ordinata, licet omnes amet, tamen alios magis, alios
 minus.

3.p.3.57

Caritas requiritur vt quis impetret quod orat. 3.p.3.61

Caritas qua diligitur Deus.

Caritas qua diligimus Deum, & ab eo diligimur, se mutuo
 consequuntur.

3.p.1.82

Dilectio Dei ex toto corde est duplex. 2.107.145

Dilectio Dei quot modis accipitur. 3.p.1.511

Dilectio Dei quomodo non est sine gratia & fide præceden-
 te.

3.p.1.511

Dilectio Dei duplex. 3.p.1.511

Dilectio Dei super omnia, quoduplex. 3.p.1.511

Dilectio perfecta vel imperfecta tribus modis accipitur.

3.p.1.511

Dilectio Dei est donum Dei, probatur ex Scripturis. 3.p.1.511.

& seq. Ex Conciliis. 514. Ex Patribus. 514. & seq. Ratio-
 ne. 515. & seq. Soluuntur argumenta contraria. 516

Dilectio plenitudo legis. 3.p.1.512

Dilectio proximi, caritas Dei. 3.p.1.512. 517

Dilectio etiam imperfecta est donum Dei, & ipsum initium
 caritatis.

3.p.1.513. 516

Dilectio Dei super omnia, vt est auctor naturæ. 3.p.1.515

Dilectio Dei super omnia quomodo est naturalis. 3.p.1.516

Amor Dei quomodo oritur ex amore sui. 3.p.1.517

Quomodo est dispositio ad iustificationem? & prior remis-
 sione peccatorum.

3.p.2.58. 59

Dilectio perfecta non est sine Spiritu sancto inhabitante,
 contra verò imperfecta.

3.p.2.59

Dilectionis actus quo diligitur Deus super omnia, quomo-
 do opponitur peccato.

3.p.2.197

Dilectio

Dilectio qua Deus diligit.

Dilectio Dei est efficax.	3.p.1.57
Diligere nihil est, nisi bonum velle.	3.p.1.57
Dilectio vult nobis optimum.	3.p.1.70
Diligit Deus sui similes.	3.p.1.70
Dilectio Dei est duplex.	3.p.1.74
Diligimur à Deo, ut simus boni, vel quia sumus boni.	3.p.1.

74.78.79

Dilectio Dei est ipse Deus.	3.p.1.81
Diligimur à Deo si Deum diligamus.	3.p.1.82
Caritas Dei ignis accendens: nostra, ignis accensus.	3.p.1.83
Dilectio Dei nos paulatim iustos facit.	3.p.2.59

Caro.

Caro quomodo significat totum hominem? quomodo alteram tantum partem.	2.479.547
Carnis affectus sunt naturales.	2.484
Comparantur equo indomito.	2.484.521.525
Carni non dantur præcepta, sed animæ.	2.234
Caro non est sedes iustitiæ, vel iniustitiæ, sed anima.	2.497
Carnis delectatio quomodo peccatum, quomodo non.	2.522
Carnis opera quæ.	2.547
Caro infecta non inficit animam.	2.551
Carnis contra spiritum rebellio.	2.572
Caro non est sedes peccati.	2.379.399.400.455.471.498.

512

Caro in sacris literis sumitur pro homine carnali.	3.p.1.
--	--------

385

Carnis effectus mors.	3.p.1.385
Carnis fructus.	3.p.1.385
Caro accipitur pro parte inferiore.	3.p.1.385
Carni in omnibus acquiescere, est peccatum mortale.	3.p.1.

385

Carnes animalium terrestrium & volatilium, ova etiam & lac magis delectant & nutriunt.	3.p.3.117.122
Carnium efus seminarium libidinis.	3.p.3.118
Carne quare à Deo creatæ.	3.p.3.117
Carnes quare omnino certis temporibus prohibita potius quam moderata.	3.p.3.118

Carnium esus magis est causa luxuriæ, quàm potus vini.

3.p.3.124

Carnium esus non fuit ante diluuium.

3.p.3.134

Catechumenus.

Catechumenis ab ipso initio traditur decalogus, & symbolum fidei.

3.p.1.341.3.p.2.30.32

Catechumeni credunt sanctam Ecclesiam, cuius tamen non sunt adhuc partes.

3.p.2.31

Ante Baptismum symbolum recitant.

3.p.2.32

Romæ singulis annis aliqui in Paschate baptizantur.

3.p.3.

195

Causa.

Causa causæ, & causa causati.

2.254.262

Causa alia efficiens, alia deficiens.

2.256

Causæ multæ concurrunt ad vnum effectum.

2.256.260

Causa monstri sola materia, quia illa sola deficit.

2.256.260

Claudicationis est sola tibia.

2.257

Vniuersalis, præsertim indifferens, licet sit causa causæ, non tamen est causa causati.

2.262

Secunda ab utero bono influxu causæ vniuersalis, detorquet ad malum.

2.262

Qui sciens & volens causa est actionis, cum qua est annexa deformitas, peccat; quomodo hoc intelligendum.

2.262

Causæ particulares verè concurrunt ad actionem malam.

2.262

Vniuersales concurrunt ad actionem indifferentem.

2.262

Secundæ verè & propriè operantur.

3.p.1.285

Habent idè virtutem operatricem.

3.p.1.285

Causæ secundæ nihil possunt operari sine concursu Dei.

3.p.

1.286

Primæ & secundæ ordo in operando.

3.p.1.288

Principalis & instrumentalis ordo in operando.

3.p.1.288

Causæ rerum omnium sunt quatuor.

3.p.2.5

Causa formalis designatur voce *PER*.

3.p.2.127.135

Finalis designatur voce *PROPTER*.

3.p.2.127

Formalis est effectus causæ efficientis.

3.p.2.181

Ceremonia.

Ceremoniæ veteris legis quare tollendæ.

3.p.2.356

Quæ

Quæ tollendæ, quæ non.

3.p.3.96

Ceremonias Iudæorum imitari non licet, virtutes licet. 3.p.

3.204

Certitudo.

Certitudo est firmitas & immutabilitas veritatis. 3.p.2.202

Certitudo obiecti, est immutabilitas rei, quæ aliter se habere non potest, quam cognoscitur. 3.p.2.202

Subiecti, est firmitas assensus nostri ad rem. 3.p.2.202

Obiecti oritur à necessitate ipsius rei. 3.p.2.202

Subiecti pendet partim à medio, partim à dispositione nostra. 3.p.2.203

Certitudo vera ex parte subiecti, propriè nunquam separatur à certitudine ex parte obiecti. 3.p.2.203

Ex parte obiecti potest separari à certitudine ex parte subiecti. 3.p.2.203

Alia est euidens, alia obscura. 3.p.2.203

Vtraque habent tres gradus. 4.p.2.204

Certitudo euidens est eorum, quæ aliquo modo videntur. 3.p.2.203

Hic primum gradum habent prima principia. 3.p.2.203

Dicitur certitudo intellectus vel principiorum. 3.p.2.204

Secundum gradum habent conclusiones ex principiis euidenter deductæ, & dicitur certitudo scientiæ. 3.p.2.203

Tertium gradum habent, qui sensibus percipiuntur, & dicitur certitudo experientiæ. 3.p.2.203

Certitudo obscura est eorum, quæ sola fide vel opinione nituntur. 3.p.2.204

Primus eius certitudinis gradus est propter diuinam auctoritatem, quæ est certitudo fidei, & dicitur absoluta. 3.p.2.204

Secundus gradus est eorum, quæ creduntur propter humanam, celebrem & confirmatam auctoritatem. 3.p.2.204

Tertius est eorum quæ signis nituntur, quæ dicitur certitudo coniecturalis. 3.p.2.204

Certitudo fidei, & certitudo fiduciæ quomodo differunt. 3.p.2.205

Certitudinem fidei de iustitia nostra non possumus habere nisi per reuelationem, probatur ex Scholasticis & Academicis. 3.p.2.207

Certitudo fidei non Ecclesiæ, sed Dei auctoritate nititur.

3.p.2.209

Certitudo salutis pendet à bonis operibus. 3.p.2.215

Potest iusto reuelari. 3.p.2.215.231

Certitudo fidei vel in verbo Dei continetur, vel ex verbo Dei
evidenter deducitur. 3.p.2.218

Certitudo aliquando accipitur pro persuasione & confiden-
tia. 3.p.2.238

Gignit audaciam. 3.p.2.241

Certitudo religionis Christianæ. 3.p.2.243

Certitudo coniecturalis propriæ iustitiæ satis est ad animæ
tranquillitatem. 3.p.2.243

Certitudo remissionis peccatorum in Sacramentis. 3.p.2.
250.253

Quomodo sumus certi, quomodo incerti de nostra iustitia.
3.p.2.250.262

Certitudo ex signis etiam evidentissimis non potest esse nisi
coniecturalis. 3.p.2.254

Certitudo spei, vide spes.

Christianus.

Christiani non nascuntur, sed fiunt. 2.405

Christiani alij boni, alij mali. 2.600

Boni ouibus, mali hædis assimilantur. 2.600

Christiani non sunt tantum vna gens vt Hebræi. 3.p.2.309

Christianus populus, cur non potest iisdem particularibus
ritibus regi. 3.p.2.310

A Christianis exiguntur plura quam antiquitus à Iudæis,
3.p.2.310

Christiani, quam liberi à lege Moïsi. 3.p.2.331

Quomodo non liberi. 3.p.2.331

Christiani omnes debent memoria tenere, intelligere, &
quotidie recitare orationem Dominicam. 3.p.3.16

Omnes inter sese fratres esse agnoscunt, dicendo, *Pater no-*
ster. 3.p.3.23

Omnes pro se mutuo orant dicendo, *Pater noster.* 3.p.3.24

Horum proprium est officium diuinum recitare. 3.p.3.69

Quomodo differunt ab omnibus gentibus. 3.p.3.69

Possunt imitari Iudæorum virtutes, non autem ceremo-
nias. 3.p.3.204.205

Possunt

Possunt diuitias possidere. 3 p. 3. 245. 246
 Contra aliqui senserunt. 3 p. 3. 246. Soluuntur eorum argu-
 menta. 3 p. 3. 248

. *Christus.*

Christus filius Dei per naturam. 1. 34
 Missus in mundum, vt esset causa salutis, non occasio rui-
 nae. 2. 233. 234
 Hominum malitia erat petra scandali. 2. 233
 Erat lapis ab ædificantibus reprobatus. 2. 233
 Lapis angularis, caput anguli, probatus, electus, &c. 2. 233.
 214
 Quomodo elegit Iudam. 2. 245
 Quare non venit statim post lapsum Adæ. 2. 249
 Occasione peccati Adæ nobis datus est. 2. 272
 In eo maiora dona recuperauimus, quàm in Adamo amisi-
 mus. 2. 272
 Non prodest, nisi quibus per instrumentum aliquod appli-
 catur. 2. 325
 Comparatur cum Adamo. 2. 329. 332. 337. 373. 410. 150.
 431
 Nos Deo reconciliauit. 2. 281. 338. 343
 Pro omnibus mortuus est. 2. 343. 355. 419. 421
 Factus est pro nobis peccatum. 2. 355. 456. 497. 3 p. 2. 162. 177.
 176
 Pro actuali & originali peccato passus est. 2. 345. 349.
 350
 Non fuit in Adamo iniustus. 2. 364
 Eius iustitia quibus nihil prodest. 2. 375
 Quomodo in lumbis Abrahæ. 2. 393
 Quomodo non est decimatus in lumbis Abrahæ. 2. 394
 Eius Sacerdotium præstantius Leuitico. 2. 394
 Erat secundum ordinem Melchisedech. 2. 394
 Non patrem, sed matrem habuit ex progenie Abrahæ. 2.
 394
 Ex virgine conceptus, & natus per virtutem Spiritus sancti.
 2. 392. 403. 411. 419. 420. 423. 427
 Cur non contraxit peccatum originis. 2. 394. 403.
 423

- Christi ad Belial nulla conuentio. 2.416
 Christus quomodo solus immunis à peccato originis, quomodo non solus. 2.419.426
 Solus ex vi generationis peccatum originis non contraxit. 2.423.424.425
 Quomodo fuit eius caro in similitudinem peccati. 2.424.425
 Assumpsit naturam humanam eiusdem speciei cum nostra. 2.440
 Quare concupiscentiam & ignoratiam noluit habere. 2.541
 Quare, quomodo, & qualem sensus pœnam passus est. 2.605
 Dupliciter homines diligit. 3.p.1.74.3.p.2.435
 Singulare priuilegium, ut humanitas eius in diuina persona sustentaretur. 3.p.1.80
 Quomodo similis, quomodo dissimilis Soli. 3.p.1.119.128.129
 Caput electorum. 3.p.1.172
 Christus homo non potuit mereri suam prædestinationem. 3.p.1.172
 Non habet gloriam ex meritis. 3.p.1.272
 Causa est meritoria nostræ iustificationis. 3.p.2.7
 Ut homo verè & propriè iustus erat, iustitia creata inhærente. 3.p.2.139.148
 Creata hac iustitia pro nobis satisfecit. 3.p.2.148
 Quomodo dicitur maledictus. 3.p.2.162
 Sponsus animæ nostræ. 3.p.2.162
 Iustitia nostra est, quia causa efficiens nostræ iustitiæ. 3.p.2.174.181
 Item quia nostra satisfactio. 3.p.2.174.179
 Item quia sumus membra Christi capitis nostri. 3.p.2.176
 Christum induere quid significet. 3.p.2.179
 Christi iustitiam participamus per regenerationem. 3.p.2.186
 Christus est verus legislator. 3.p.2.320
 Confertur cum Moïse. 3.p.2.321
 Rex noster ex Scripturis. 3.p.2.321
 Iudex totius mundi. 3.p.2.323
 Semper mediator. 3.p.2.360
 Debita ipsi erat gloria corporis duplici titulo. 3.p.2.397
 Simul

- Simul viator & comprehensor. 3.p.2.439
 Est magis impeccabilis, quàm confirmati in gratia. 3.p.2.437
 Solus potest gratiam mereri de condigno. 3.p.2.476
 Christi ieiunium & tentatio ad exemplum nostrum semel.
 3.p.3.192
 Christum admiramur magis quàm imitamur. 3.p.3.192
 Christus feria quarta tradit⁹, feria sexta crucifixus. 3.p.3.195

Circumcisio.

- Circumcisio erat instituta ad tollendum peccatum originis.
 2.353.404.
 Vel ad significandā purgationem peccati originis. 2.353.404
 Circumcisio quare in membro genitali facta. 2.353
 Circumcisio Dei mandato filijs fidelium adhibenda erat.
 2.405.

Clericus.

- Clerici vel Sacerdotes magis orare debent, quàm alij. 3.p.3.6
 Magis obligantur ad officium diuinum recitandū. 3.p.3.69
 Idque vel ratione ordinis sacri, vel Ecclesiastici beneficij.
 3.p.3.101.
 Clerici & Monachi soli obligantur ad officium diuinum, vt
 in antiqua lege soli Leuitæ. 3.p.3.100
 Clerici sunt Ecclesiæ milites spirituales. 3.p.3.101
 Horum proprium est publicè populo prædicare, pro popu-
 lo assidue orare. 3.p.3.101
 Antiquitus solebant ordinari tantum in solemni ieiunio de-
 cimi mensis. 3.p.3.201
 Nunc in quatuor ieiunijs solennib. ordinari solent. 3.p.3.201

Cælum.

- Cælum natura sua est corpus incorruptibile. 2.584
 Cælum nouum quid. 2.594
 Cælum aliud syderium, aliud aërium. 2.595
 Cæli mentes sanctorum hominum. 3.p.3.24
 Cælum propriè sedes Dei. 3.p.3.24
 Cælum, id est, spiritus. 3.p.3.29
 Per Cælum intelliguntur iusti & fideles. 3.p.3.29
 Cælum, id est, Christus. 3.p.3.29

Cœlum est Ecclesia triumphans.

1 p. 3. 129

Columba.

Columba & ovis natura sua animalia simplicissima.

2. 275

Columbæ assimilatur Maria in Canticis.

2. 414

Communitas.

Communitatem rerum omnium introducere voluit Plato.

3. p. 3. 245. 251

Refutatur ab Aristotele & Tertulliano.

3. p. 3. 246

Communitas rerum omnium magnas introduceret confu-
siones.

3. p. 3. 247

Non simpliciter necessaria ad salutem, sed cōmodior ad fer-
uendum Deo.

3. p. 3. 250

Laudatur.

3. p. 3. 251

Esset melior simpliciter, nō autem supposita naturæ corrup-
tione.

3. p. 3. 251

Expediit iis paucis, qui serid abstrahunt se à rebus temporali-
bus.

3. p. 3. 251

Quomodo communia sunt omnia iure naturæ, quomodo
non.

3. p. 3. 252

*Concilia.*Concilia condemnantia eos, qui negant peccatum origina-
le.

2. 349

Concilium primum generale Nicænum fuit omnium pri-
mum.

3. p. 3. 178

*Concupiscentia.*Concupiscentia fons tentationum. 1. 32. 2. 128. 192.
516Est lex membrorum, repugnans legi mentis. 1. 32. 2. 285.
286. 470. 498

Est pœna peccati. 1. 32. 35. 2. 447. 449. 493. 482.

Fuiſſet homini in puris naturalibus condito naturalis. 1. 35.
2. 485. 550

Est

- Est mala, & naturæ contraria. 1.35. 2.499.535
 Peccati fomes. 2.110.372
 Habet tres motus. 2.128.131. 241.474
 Non potuisset in statu innocentiae repugnare rationi, nisi prius ratio rebellasset Deo. 2.276.282.
 298
 Concupiscentia proximorum parentum non transfundit peccatum originis in filios. 2.398
 Quando dicitur regnare & imperare. 2.447
 Est vis appetendi immoderata. 1.447.546
 Potest dici animi potentia, sed vitiata. 2.456
 Est languor naturæ. 2.456. 465. 488. 494. 511. 520
 536. 553
 Est materialiter peccatum originis. 2.386
 Non esse peccatum originis, probatur ex Scripturis. 2.473. & sequentibus. Ex Patribus. 2.484. & sequent. Ratione. 2.492. & sequent. Soluuntur hæreticorum obiectiones. 2.496
 Concupiscentia in nobis relicta est ad agonem. 2.484.487
 488.516.531.541.
 Assimilatur canibus rabiosis. 2.484
 Eius principium à natura, malè tamen concupiscere, est à voluntate. 2.485
 Est via ad peccatum. 2.486.499.
 Non esse peccatum, probatur ex omnibus tomis operum S. Augustini. 2.487
 Vocatur tamen peccatum, quia ex peccato ortum habet. 1.7. 2.447.448. 467. 488. 489. 494. 502
 Est vna pars corruptionis humanæ naturæ. 2.493
 499
 Concupiscentiæ primi motus inuoluntarij non sunt peccata. 2.476.495.534.537. 3.P.2
 359.369
 Eius pronitas non est peccatum. 2.476.495
 508
 Dicitur peccatum, quia causa est peccati. 2.496.518. & sequent.
 In iustificatione non tollitur. 2.498
 Quot modis dicitur mala. 2.499
 Duo.

Duobus modis accipitur.	2.499
Concupiscentia non carnis, sed cordis est voluntaria & prohibita.	2.499.521.
Quomodo dicitur lex.	2.506
Superata prodest ad mercedem gloriæ.	2.519
Est civile bellum.	2.521.538.622
Quomodo dicitur iniquitas.	2.520.521
Eius actus duplex.	2.523
Remanet in renatis quoad actum, non tamen facit reos.	2.524
Eius reatus triplex.	2.525
Quomodo dicitur remitti in Baptismo.	2.524
In carne materialiter, in mente formaliter est peccatum.	2.528
Assimilatur habitui, non actui.	2.529
Quomodo repugnat virtuti.	2.531
Post Baptismum non est peccatum, sed vitium.	2.531.542
Est sub animi potestate.	2.532
Odio habetur à Deo.	2.536.539
Est illicita.	2.537
Quomodo à Deo, quomodo non.	2.540
Repugnat legi mentis & Dei.	2.542
Quomodo sit bona.	2.546
Variis modis accipitur.	2.545
Residet in parte hominis inferiore.	2.547
Concupiscentia honorum & vanitatum est in superiori animi parte.	2.547
Non solum in carne, sed etiam in mente sedem habet.	2.548
Magis apparet in sensualitate.	2.548
Non est positiva qualitas.	2.548
Repugnat rationi ex carentia iustitiæ originalis.	2.548.549
Per Baptismum non tollitur sed ligatur.	2.552
Contra Spiritum usque ad mortem pugnat.	2.622
Imperat rationi.	2.622
Adolescentes ad insaniam adigit.	2.622
Hominum concupiscentia longè peior bestiarum.	2.622
Quibus armis sancti viri concupiscentiam represserint.	2.622
Concupiscentia miras clades mundo intulit.	2.623
Quam	

Quam insignes viros peruerterit.	2.623
Quibus modis fit reprimenda.	2.628
Concupiscentia spiritus bona, carnis mala.	2.628
Concupiscentiæ motus etiam inuoluntarios homines ca- sti pati nollent.	3.p.2.359

Coniugium.

Non exercetur opus coniugij sine ardore libidinis etiam à sanctissimis coniugibus.	2.400.489
Coniugium concupiscentiæ remedium.	2.499
Coniugij opus exercetur non amore posteritatis, sed ardore libidinis.	2.628
Cur exercetur in tenebris.	2.629
Quando, & quomodo est peccatum, quando & quomodo non.	3.p.2.366
Saturninus & quidam alij Hæretici dixerunt, nuptias malas esse, & à diabolo.	3.p.3.168.171

Conscientia.

Conscientia etiam erronea semper obligat.	3.p.1.387
Conscientiæ discussio ante Eucharistiam.	3.p.2.239
Conscientia bona consolationem, non omnimodam securi- tatem affert.	3.p.2.240
Conscientiæ bonæ triplex testimonium.	3.p.2.255
Conscientia bona quos habeat effectus.	3.p.2.265.266

Consuetudo.

Consuetudinis Ecclesiasticæ vis & efficacia.	2.406
--	-------

Continentia.

Continentia est virtus moralis.	3.p.1.354
Non potest seruari sine gratia Dei.	3.p.1.354.355
Continentia est virginum, viduarum, & coniugatorum.	3.p.1.355

Conuicium.

Conuicium manifestum est, peccatum mortale.	2.121.123 124.131
Conuicium in bonum à Deo conuersum.	2.236

Cooperatio

Cooperatio.

Cooperatio Dei non excluditur per liberum arbitrium. 3. p. 1.
310. 528

Non tollit, aut destruit, sed adiuuat & perficit naturam.
3. p. 1. 310

Cooperatio diuina concordat cum libero arbitrio. 3. p. 1.
311. 543

Non est antè, sed simul cum voluntate humana. 3. p. 1.
322

In vnoquoque est secundum naturam vniuscuiusque. 3. p. 1.
324

Non tenet se ex parte causæ, sed ex parte effectus. 3. p. 1.
325

Concurrit cum causis secundis. 3. p. 1. 331

Sumus cooperatores, & coadiutores Dei. 2. 118. 119. 124

Cooperatio hominum cum Deo, in quibus operibus est, in
quibus non. 3. p. 1. 386

Bonis omnia cooperantur in bonum. 3. p. 1. 386

Cooperatio hominum cum Deo probatur ex Scripturis. 3.
p. 1. 388. 389. Ex sancto Augustino. 531. & sequent.

Possunt homines cooperari, vel non cooperari Deo. 3. p. 1.
532

Cooperatio gratiæ cum libero arbitrio probatur. 3. p. 1. 544

Cooperatio gratiæ adiuuantis quomodo concurrit. 3. p. 1. 553

Cor.

Cor est fons peccatorum per inodum principij actiui, & in-
terni. 2. 450

Cor peccato obduratum, assimilatur lapidi. 2. 455

Cordis non carnis concupiscentia voluntaria est, & lege pro-
hibita. 2. 500

Cor hominis fons & origo malorum. 3. p. 1. 382

Cor in sacris literis accipitur pro toto homine interiore.
3. p. 1. 22

Cornelius.

Cornelius quomodo ad fidem conuersus. 3. p. 1. 145. 486. 509

Cornelij eleemosynæ & orationes. 3. p. 1. 509

Eleemosynis obtinuit gratiam. 3. p. 1. 230.

Curio.

Curiositas.

Curiositas vulnus mentis humanæ.	2.616
Curiosus libentius aliena obseruat, quàm sua.	2.616
Curiosa alienorum vitiorum inquisitio pernitiola.	2.616

Damnati.

Damnatorum corpora post resurrectionem qualia erunt. 2.

591.605

In damnatis Deus iustitiam suam manifestat. 2.591

Damnatis optimè conuenit carcer & ergastulum sub terra.

2.594

Damnatis ad ignem inferni bonum fuisset nunquam nasci.

• 2.598

Damnati in die iudicij videbunt electos, in gloria ad cœlum
ascendentes. 2.608

Damnati sunt obfirmati in odio actuali Dei & proximi. 3.p.1.

397

Dauid.

Dauid cum omnibus Prophetis in cœlis regnat. 2.113

Dauidis magnum peccatum. 2.112.213.256

Publica eius pœnitentia. 2.112

Dauid voce Domini per Nathan reuixit, vt Lazarus ex sepul-
chro voce Christi. 2.113

In toto corde securus est Deum. 2.154

Peccauit grauiter numerando Israël. 2.215.219

Occidit Vriam. 2.227.256

A Deo punitur. 2.232

Confitetur & deplorat peccata sua. 2.341.346

Natus est ex honesto coniugio. 2.341.347.404

Fugit persecutionem Saulis. 2.383

Erat filius viri fidelis & iusti. 2.404

Conceptus & natus in peccato originis. 2.404

A concupiscentia victus. 2.623

Non audet se iustum pronunciare. 3.p.2.217.218

Semel iustus excidit à iustitia. 3.p.2.281

Confidebat opera sua in iudicio Dei posse cōsistere. 3.p.2.362

Septies in die laudem dicebat Deo. 3.p.3.83

Media nocte surgebat ad confitendum Domino. 3.p.3.83

Vesperè

Vesperè, & manè, & meridiè orabat. 3.p.3.84

Decalogus.

Decalogum ad se non pertinere, dicunt hæretici. 3.p.2.320

Decalogus à Christo & Apostolis commendatur fidelibus.

3.p.2.323.

Excepta Sabbathi obseruatione. 3.p.2.325

Defectus.

Defectus est necessario à causa deficiente. 2.256

Defectus est causa peccati. 2.257

Est triplex. 2.257 (2.252

Defectus proximus est, non attendere ad regulam rationis.

Est voluntarius, non quia elicitus à voluntate, sed quia in po-
testate voluntatis. 2.257

Non est actus positivus. 2.257

Vt præcedit actum peccati, non est malum aliquod naturale;
vel voluntarium. 2.257

Est simplex negatio. 2.257

Quomodo induit rationem mali, quomodo non. 2.258

Quomodo est causa mali. 2.258

Defectus in infinitum non datur. 2.257

Defectus remotus est, quia voluntas non est summum bo-
num. 2.257

Remotissimus, quia voluntas humana est creata ex nihilo.

2.257

Defectus in summum bonum cadere non potest. 2.258.257

Referri debet in causam proximam. 2.257

Sæpè est in causa secunda, & non in prima. 2.262

Deuotio.

Deuotio interna est promptitudo animi ad Deum laudan-
dum. 3.p.3.99

Externa est promptitudo ad opera exteriora, vt ad genufle-
xionem, &c. 3.p.3.99

Qua collectione animi excitanda. 3.p.3.99

Deuota oratio exprimit lachrymas. 3.p.3.99

Deuotio S. Francisci in horis recitandis. 3.p.3.100

Deus.

Deus neminem tentat. 2.191

Deus

- Deus non est caussa mali. 1.32
 Non est auctor peccati. 1.43.2.180
 Non punit antequam peccent homines. 1.56
 Promptior est ad præmiandum, quàm ad puniendum. 2.153
 Non potest punire sine inalis meritis, quia iustus est. 2.154
 3.p.1.196
 Deum esse auctorem primum peccati, primus omnium dixit Simon Magus. 2.159.160
 Deos duos posuerunt quidam hæretici, malum, & bonum. 2.159.204
 Deo repugnante nihil fieri potest. 2.172
 Deo non ponitur lex ab aliquo superiore. 2.177.178.255
 Dei sapientia lex Dei est. 2.177.178.204.254.158
 Deus non potest seipsum negare. 2.178.255
 Non est auctor peccati, probatur ex Scripturis. 2.189.190. & seq. Ex Patribus. 2.193.219.246
 Deus non nouit practicè malum. 2.197
 Est mali permissor, non effector. 2.197.205.208
 Est auctor naturæ, non culpæ. 2.200
 Est caussa essendi, non deficiendi. 2.202.235.136
 Est summum bonum, & tantum caussa boni. 2.135.257
 Conuertit malum in bonum. 2.205.208.219.235.245
 Quomodo Deus creat impios. 2.207
 Dei iudicia profunda & inscrutabilia. 2.213.270.375.3.p.1.96.104.122.152.173.195.3.p.2.272
 Deus præuidet & ordinat peccatum in bonum. 2.214
 Quatuor modis dici potest caussa, cur homines malè agant. 2.216. & seq.
 Non positiue, sed permissiue. 2.218.223.237
 Nullum deserit, nisi deseratur. 2.223.282.3.p.1.95.169
 Facit malum poenæ, non culpæ. 2.232
 Facit entitatem, non defectum peccati. 2.235
 Deo inuito nihil fit. 2.237.238
 Deus respectu peccati habet tantum non velle. 2.237
 Non habet velle aut nolle. 2.237
 Non impedit concursum rerum etiam defectibilem. 2.139
 Volens permittit mala. 2.236.238
 Deus voluntate sua omnia facit, quæ fieri vult. 2.237
 Si vellet fieri mala, ipse faceret mala. 2.237

Benè facit sinendo, quæ malè fiunt.	2.238
Nunquam vult mala per se.	2.239
Prius scit necessaria quàm libera.	2.248.3.p.1.199
Scit qua quisque uocatione vocatus veniet, qua non.	2.249
3.p.1.95.103.106.190	
Liberè, non necessariò mundum creauit.	2.253
Seipso est beatus.	2.254
Multa facere potest, quæ hominibus sunt prohibita.	2.255
Est omnium Dominus.	2.256
Licite potuit iubere Abrahamũ occidere filium suum.	2.256
Non potuit luare Dauid, vt occideret Vriam.	2.256
Licite potuit Vriam, vel quemuis hominem occidere, non tamen cũ homine occidente aliũ iniuste concurrere.	2.256
Ita agit cum secundis causis liberis, vt relinquat determinationem in potestate liberi arbitrij.	2.259
Non tenetur mala euentura impedire.	2.260
Eius concursus ex se est vnus, communis, & indifferens.	2.259
260.261.262	
Dei concursus limitatur à voluntate humana.	2.260.261
Deus quomodo videtur causa peccati.	2.262
Nunquam alloquitur inanimata.	2.310
In odium peccati quoduis eius instrumentum punit.	2.301
Est auctor naturæ.	2.376
Est immutabilis, solus bonus, solus sapiens, &c.	2.381.420.
439.452	
Non iubet impossibile.	2.495
Non fecit omnia præter peccatum.	2.539
Deus quomodo est auctor mortis, quomodo non.	2.540
Parum de Deo intelligimus.	2.615
Deus ab æternitate nos dilexit.	3.p.1.44
Nec fato præmitur, nec personarũ acceptione corrumpitur.	
3.p.1.62.118.120.	
Dupliciter nos diligit.	3.p.1.74
Nos prius diligit.	3.p.1.75
Dei natura non potest alteri communicari.	3.p.1.81
Quomodo est caritas, quomodo non, quomodo sapientia & iustitia.	3.p.1.81
Vocat aliquos ita, vt sciat non venturos.	3.p.1.106
Bona operatur in nobis, sed non sine nobis.	3.p.1.112
Ali.	

Aliquando beneuolētiōr adultis sceleratissimis, quàm par-
uulis minus malis. 3.p.1.232

Quomodo prius vult electis gloriam, quomodo prius bona
opera. 3.p.1.183

Amando facit bonos. 3.p.1.189

Quomodo agit liberè, quomodo necessariò. 3.p.1.216.217

Semper viuere, & tamen liberè quid. 3.p.1.218

Dei præscientia & potentia quomodo libera. 3.p.1.218

Deum esse liberi arbitrij probatur ex Scripturis. 3.p.1.262. &
seq. Ex Patribus. 264. & seq. Ratione. 265. & seq. Soluun-
tur obiectiones. 268. & seq.

Deus auctor necessitatis, non seruit necessitati. 3.p.1.265

Causa efficiente & subiecto caret. 3.p.1.266

Deum inuocare in miseriis naturale est. 3.p.1.267.280.384

Deus & sibi & omnibus aliis est finis. 3.p.1.267

Dei velle duobus modis consideratur. 3.p.1.268

Non est omni modo necessarium. 3.p.1.269

Deus & Christ^o homo non habent gloriam ex meritis. 3.p.1.
272

Deus potest naturali lumine cognosci & demonstrari: item
quod sit vnus & bonus. 3.p.1.277. Probatur ex Scripturis.
277. & seq. Ex Patribus. 279. & seq. Ratione. 281. & seq. Sol-
uuntur obiectiones. 282. & seq.

Manifestauit se ex rebus creatis mundi sapientibus, & Philo-
sophis. 3.p.1.278.284

Eius vnitas est obiectum naturale. 3.p.1.281.282

Deum non cōcurrere ad opera nostra secundum Pelagianos.
3.p.1.284

Omnia immediatè operari Deum, causas verò secundas ni-
hil, secundum Mahometanos. 3.p.1.285

Refutatur vterq; error ex Scripturis. 3.p.1.286. Ex Patrib. 286.
& seq. Ratione. 288. & seq.

Deus operatur omnia in omnibus. 3.p.1.286

Quomodo facit bona & mala. 3.p.1.285

Dat & continuat omnium rerum esse. 3.p.1.285

Quomodo est determinatus ad vnum. 3.p.1.320

Est Dominus actionum suarum ad extra. 3.p.1.320

Ideo operatur, quia voluntas nostra operatur, non contrà.
3.p.1.326.327

Dei concursus generalis, & indifferens modificatur à causa secunda, quoad specificationem.	3.p.1.318
Quomodo ab æterno determinauit omnes effectus	3.p.1.328
Quomodo futura præcognoscat.	3.p.1.330.& seq.
Ellet colendus licet beatitudinem dare noller.	3.p.1.516
Nos condemnat vt iudex.	3.p.2.131
Quomodo nos modò iustificat, quomodo in die iudicii iu- stificabit.	3.p.2.131
Declarando iustum, facit iustum.	3.p.2.473.475
Condemnat & iustificat longè aliter atq; homines.	3.p.2.133
Quomodo omnia inhabitat.	3.p.2.148
In Baptismo iustificat & iustificatur.	3.p.2.166
Quomodo est totus in omnibus & singulis.	3.p.2.290
Nemini est debitor, nisi ex promissione.	3.p.2.449.468
Fit debitor benè operantibus ex sua promissione.	3.p.2.461
Est iustus iudex in remuneratione.	3.p.2.462
Dat mercedem ex iustitia distributiua, non commutatiua.	3.p.2.463
Quomodo obiectum beatitudinis, quomodo meriti.	3.p.2. 471
Præmiat supra condignum.	3.p.2.471
Punit citra condignum.	3.p.2.475
Cur dicitur esse in cœlis, cùm sit in terris, & vbique.	3.p.3.24
Dicitur irasci ad similitudinem hominum.	3.p.3.41

Diabolus.

Diabolus non potest cogere ad peccatum.	2.247.3.p.1.446
Permissus est Adamum vincere, vt postea maiore cum San- ctorum gloria vinceretur.	2.272
Per verum serpentem locutus est, & tentauit Heuam.	2.274
Vocatur serpens, quia serpentem induit.	2.274
Quare potius serpentem quàm aliam bestiam assumpsit ad tentandum Heuam.	2.275
Non fuit illi permissum aliud animal ad hoc assumere.	2.275
Eius astutia & calliditas.	2.274
Vt Heuam seduceret, finxit se amicum Dei.	2.291
Per mulierem seduxit Adamum.	2.291
Est	

Est obduratus in malo.	2.311.313
Est miserrima bestia.	2.312
Quomodo gaudet de malo.	2.312
Potestatem aliquando habet in homines etiam sanctos, quoad corpus.	2.312.625
Illi accommodatur maledictio serpentis.	2.312. & seq.
Diabolum imitantur qui peccant.	2.333.452
Est fons peccatorum.	2.450
Quam habet potestatem producendi res.	2.550
Eius potestas in corpora & mentes hominum.	2.625
Dæmones credunt & contremiscunt.	3.p.1.327
Dæmon negat liberum arbitrium.	3.p.1.302
Varias habet nocendi artes per concupiscentiam nostram.	
3.p.1.368	
Dæmones sunt obfirmati in actuali odio Dei & proximi.	
3.p.1.397	
Respectu ultimi finis non habent liberum arbitrium à necessitate, sed tantum à coactione.	3.p.1.406.407
Respectu mediorum habent utroque modo liberum arbitrium.	3.p.1.406
Quomodo semper necessario malè agunt, quomodo non.	
3.p.1.406.	
Eorum pœna crescere non potest, quia sunt in termino.	
3.p.1.406.	
Diabolum inuocant, qui in peccato persistentes, dicunt, Pater noster.	3.p.3.23
Diabolus neminem vincere, imò nec tentare potest, nisi Deo permittente.	3.p.3.39
Dæmonia qua ratione eiciuntur ab improbis.	3.p.3.49

Dies iudicij.

Post diem iudicij nulla erunt corpora mixta.	2.583
In vniuersali iudicio omnes aderunt.	2.587
Huius iudicij forma non omnibus eadem.	2.600
Iudicium adultorum secundum opera eorum.	2.601
Idem quomodo dicitur de infantibus.	2.602
Post diem iudicij rerum vis & natura mutabitur.	2.605
In vniuersali iudicio omnibus omnia manifestabuntur.	
2.608	

Dies iudicij magis horrendus magnatibus & regibus, quàm aliis. 3.p.L118

Diluvium.

Diluvium deformâsse locum paradisi. 1.62.65
 Non abstulisse inde temperiem aëris. 1.65
 Non penetrâsse paradysum. 1.69
 Non abstulisse arbores. 1.70
 Detrimentum aliquod paradiso intulisse. 1.70

Diuitia.

Diuitias possidere licet Christianis. 3.p.3.246
 Contra senserunt aliqui. 3.p.3.245
 Refutâtur & probatur rerum proprietates ex Scripturis & Patribus. 248. Ratione. 3.p.3.247
 Diuitibus quare difficile intrare cœlum. 3.p.3.248
 Diuitiæ quomodo relinquendæ, ut simus Christi discipuli. 3.p.3.248
 Quomodo sunt iniquæ. 3.p.3.249
 Diuites Deus non fecit. 3.p.3.249
 Vel sunt iniqui vel iniquorum hæredes. 3.p.3.249
 Diuitiæ vocantur mammona, id est, iniquitas, quod ex iniquitate collectæ sint. 3.p.3.249
 Non semper inique possidentur, licet valdè inæqualiter. 3.p.3.249
 Præbent caussas & incitamenta ad iniquitatem. 3.p.3.249
 Corporales falsò vocantur diuitiæ, spirituales verè & propriè. 3.p.3.249
 Diuites vix sunt sine iniquitate. 3.p.3.249
 Non sunt Domini, sed dispensatores rerum, quia Deo rationem reddere debent. 3.p.3.251
 Soli eleemosynam facere possunt, qui proprietatem & dominium rerum habent. 3.p.3.253
 Diuitiæ & paupertas possunt esse bonis & malis communes. 3.p.3.255

Dominica dies.

Dominicis diebus nunquam ieiunatur. 3.p.3.183.194.197
 108

Maximè

Maximè tum fit conuentus Christianorum ad verbum Dei
audiendum, & communionem percipiendam. 3.p.3.94

Latandum propter resurrectionem Christi. 3.p.3.197. 198.

Dominica ieiunare est resurrectionem Christi non credere.
3.p.3.208. 209

Tum non orandum strato corpore. 3.p.3.208

Dominicis qui hæretici ieiunabant. 3.p.3.209

Dominicis nec quouis tempore est illicitum ieiunare, nisi in-
debitè fiat. 3.p.3.210.

Donum.

Dona Dei possunt esse quatuor in quolibet homine. 1.15

Dona nouem. 3.p.1.85

Dona possunt à se inuicem separari. 3.p.1.85

Et a gratia gratum faciente. 3.p.1.85

Vt plurimum tamen sunt cum gratia gratum faciente. 3. p. 1.
86

Dona septem Spiritus sancti & à caritate, & à se inuicem se-
parari possunt. 3.p.1.86. 87

Donum sapientiæ, & sermonem sapientiæ idem esse. 3.p.1.86

Dona sapientiæ & scientiæ nō sunt in omnibus bonis fide-
libus. 3.p.1.87. 88.

Dona quomodo sunt inter se semper coniuncta, & cum cari-
tate. 3.p.1.88

Non sunt tantum nouem, sed multò plura. 3.p.1.88

Dona septem Spiritus sancti, septem petitionibus orationis
Dominicæ respondent. 3.p.3.19

Ecclesia.

Ecclesia grex vnus pastoris. 2.600

Petit Theologicarum virtutum augmentum. 3.p.1.65

Orat pro infidelibus. 3.p.1.150. 490. 491

Occasione hæresum nouas voces cogitur admittere. 3. p. 12

295

Ecclesiæ iudicio acquiescendum 3.p.1.352

Eius rationes in Parasceue. 3.p.1.491

Iudicium in numeris signis confirmatum. 3.p.1.495

Ecclesia quomodo dicitur sancta, cum habeat in se bonos &
malos. 3.p.2.31

Ecclesia ex parabolis Euangelicis probatur habere in se bonos & malos.	3.p.2.31.69
Sponsa Christi pulcherrima.	3.p.2.162
Facit ut innotescat quid reuelatum sit à Deo.	3.p.2.109
Ædificatur supra fundamentum Apostolorum & Prophetarum.	3.p.2.209
Per Baptismum remittit peccata.	3.p.2.230
Est in Christo ut corpus in capite.	3.p.2.252
Quibus rebus comparatur.	3.p.2.289
Deslet mortem piorum.	3.p.3.29
Qua fide orat pro hominibus conuertendis.	3.p.3.46
Perquam aptè dicitur domus orationis.	3.p.3.56
Ecclesiæ triumphantis & militantis officium differt.	3.p.3.57
Ecclesiarum diuersæ consuetudines in horis recitandis.	3.p.3.60
Ecclesia habet potestatem instituendi ieiunia, quæ obligent in conscientia.	3.p.3.129

Eden.

Eden multis modis accipitur.	1.66
Eden non esse paradysum.	1.66.67
Eden significare voluptatem, & non esse nomen loci.	1.67
Paradysum esse in Eden.	1.66

Electio.

Electio est voluntatis. Probatur ex Scripturis.	3.p.1.154
Electos ad regnum Dei infallibiliter saluandos.	3.p.1.154.156
Electos esse ex mera Dei gratia.	3.p.1.156.183.186
Electio est fortuita respectu electorum, certa respectu Dei.	3.p.1.157
Est sine vlla præuisione operum.	3.p.1.157
Aliquando accipitur pro vocatione, quæ est effectus prædestinationis.	3.p.1.183
Electio Dei æterna dupliciter accipitur.	3.p.1.183
Aliquando accipitur pro voluntate dandi gloriam propter merita.	3.p.1.184
Est conclusio consultationis, & proprius actus liberi arbitrij.	3.p.1.208.215.238
Est de medijs, non de fine.	3.p.1.208
Dupliciter fieri potest.	3.p.1.208
	Variis

Variis nominibus appellatur.	3.p.1.238
Continet in se & actum vltimi iudicij practici, & actum approbationis voluntatis.	3.p.1.238
Electio requisita ad liberum arbitrium, debet fieri cum pleno rationis iudicio.	3.p.1.268
Electio mali est imperfectio libertatis.	3.p.1.268
Electio tantum humana requirit precedentem consultationem.	3.p.1.268
Electio libera, non autem executio libera requiritur ad liberum arbitrium.	3.p.1.309
Diuina vt faciat homines bonos, requirit in eis liberum arbitrium.	3.p.1.413
Diuina non facit, sed finit esse malos.	3.p.1.413

Eleemosyna.

Eleemosyna commendatur.	3.p.1.509.3.p.1.378.421
Augēt iustitiam.	3.p.2.378
Non separanda ab oratione & ieiunio.	3.p.3.219
Eleemosyna quid.	3.p.3.219
Est actus misericordiæ elicitus.	3.p.3.219
Vnde deriuatur hoc nomen.	3.p.3.219
Est id quod pauperes petunt, & diuites dant.	3.p.3.220
Est actus à caritate imperatus.	3.p.3.220
Impeditur ab avaritia, iuuatur à liberalitate, cuius est effectus.	3.p.3.220
Sine caritate est actus moralis, & propriè eleemosyna, vel saltem materialiter dici potest.	3.p.3.220
Alia est corporalis, alia spiritualis, & vtriusque septem sunt species.	3.p.3.221
Laudatur & iubetur in Scripturis.	3.p.3.222
De eius fructu duo errores.	3.p.3.222
Non sufficit ad salutem sine aliis virtutibus.	3.p.3.222
Soluuntur obiectiones contrariæ sententiæ.	3.p.3.224
Eleemosynam dare est suam & aliorum animas vitiis purgare.	3.p.3.224
Est propriè opus misericordiæ erga alios.	3.p.3.224
Vt est fructus pœnitentiæ tollit peccatum, impetrat iustificationem.	3.p.3.227.230
Nec meretur, nec satisfacit secundum hæreticos.	3.p.3.229
In homine iusto meretur vitam æternam, satisfacit pro peccatis	

- catís, auget fiduciam apud Deum, & gaudium spirituale,
Deo & proximo grátum facit, conciliat beneuolentiam
& orationes multorum. 3.p.3.229
- Impetravit Cornelio gratiam fidei Christianæ. 3.p.3.230
- Causa est augmenti diuitiarum temporalium. 3.p.3.231
- Eius magnitudo ex tribus sumitur. 3.p.3.231
- Eleemosyna parua viduæ præfertur diuitum magnis dona-
riis. 3.p.3.232
- Præceptum de danda eleemosyna non est iustitiæ sed cari-
tatis. 3.p.3.233
- Reducitur ad non furaberis, vel honora patrem & matrem.
3.p.3.233
- Est præceptum affirmatiuum, non negatiuum. 3.p.3.233
- Magis obligat Ecclesiasticos quàm laicos. 3.p.3.235
- Eleemosynam dare, est imperare nõ seruire diuitiis. 3.p.3.236
- Quando danda ex necessariis naturæ. 3.p.3.240
- Quando ex necessariis personæ, vel statui. 3.p.3.240
- Quando ex superfluis? Vide superfluum.
- Non est necessariò danda, quando per mutuum, vel vendi-
tionem, vel alio modo proximo subueniri potest. 3.p.3.240
- Non est facienda in magnum præiudiciũ proprii status, &
dignitatis, nisi in raris causis. 3.p.3.241
- Multi Sancti etiam ex necessariis ad statum dederunt paupe-
ribus. 3.p.3.242
- De malè partis quando fieri potest, quando non. 3.p.3.243
- Debet esse ex propriis. 3.p.3.243
- Eleemosynas dare est diuitum, recipere pauperum, & hinc ha-
bet suum fundamentum eleemosyna. 3.p.3.245.253
- Eleemosynas dare est tantum eorum, qui dominium & pro-
prietatem diuitiarum habent, non eorum, qui obedire
debent. 3.p.3.253
- Eleemosyna non est danda peccatori vt talis est, sed vt est
miser, & potius bono quàm malo danda. 3.p.3.253
- Eleemosyna facit nobis amicos Angelos. 3.p.3.253
- Malis data propter Deum, non est inanis. 3.p.3.255
- Vt sit bona, quinque conditiones requirit. 3.p.3.256
- Largitas pluri æstimatur, cum multis aliquid, quam cum
paucis multum datur; aliquando tamen contrarium ex-
petit. 3.p.3.258.257
- Eleemo-

Eleemosynas non minore largitate, quàm prudenti caritate
esse faciendas. 3.p.3.258

Elementa.

Elementa quomodo à natura sunt incorruptibilia. 2.583

Omnia pugnant contra hominem. 2.625.627.633

Esau.

Esau contempta vocatione fit reprobus. 3.p.1.93.106

Habuit gratiam sufficientem, non efficacem. 3.p.1.93

Esau reprobus, Iacob electus. 2.213.3.p.1.157.158

Essai.

Essæorum laudatur ieiunium, continentia, abstinencia, sobrietas, victus. 3.p.3.213

Fuerunt Christiani adeoque discipuli S. Marci Euangelistæ.
3.p.3.236.215

Ethnici.

Ethnici vocarunt naturam nouercam. 1.44.2.633

Varia senserunt de homine eiusque natura. 1.44

Crediderunt equos & fluuios loqui. 2.275

Ignorabant peccatum originis. 2.355.633

Celebrare solebant dies suos natales. 2.355

Varia senserunt de origine animæ rationalis. 2.380

De breuitate vitæ. 2.624

De miseriis vitæ. 2.633

Quomodo dicuntur à Deo derelicti. 3.p.1.143

Quomodo habent sufficiens auxilium ad salutem. 3.p.1.144

Hi electi, Iudæi reiecti. 3.p.1.159.173

Vocat eos Christus suas oues. 3.p.1.182

Multi illorum defenderunt liberum arbitrium. 3.p.1.305

Per cognitionem vnius Dei ex creaturis collectam potuerunt abstinere ab idolis. 3.p.1.338

Gentes in Scripturis ferè semp infideles significant. 3.p.1.340

Eorum opera nonnulla à Deo præmiata. 3.p.1.370

Ab iis bona opera fieri possunt, siue cum speciali Dei auxilio, siue solis naturæ viribus. 3.p.1.370

Sine fide Deum & eius providentiam cognoscere potuerunt.
3.p.1.376

Quantum rationis naturalis lumen ostenderint. 3.p.1.381

Omnia ferè eorū opera vitiantur ex malo fine. 3.p.1.374.392.
3.p.2.184 Eorum

- Eorum famosissimi verè fuerunt improbi. 3.p.1.509
 Moriendo pro patria nihil præter gloriam suam quærebant. 3.p.1.518
 Aliqui eorum putârunt orationibus hominum mutari providentiam Dei. 3.p.1.8

Euangelium.

- Euangelium continere doctrinam operum, & leges varias. 3.p.2.300
 Duobus modis accipi potest. 3.p.2.299
 Ferè semper accipitur in sacris literis pro doctrina Christi, & Apostolorum & Evangelistarum. 3.p.2.300
 Quomodo differt à lege. 3.p.2.300; 303; 308
 Secundùm hæreticos dicitur prædicatio Christi & Apostolorum. 3.p.2.300
 Euangelium continet in se tria. 3.p.2.300
 Continet leges. 3.p.2.300
 Continet comminationes. 3.p.2.301
 Promissiones conditionales, non absolutas. 3.p.2.304
 Euangelium quot modis dicitur. 3.p.2.303
 Evangelij & legis duo præcipua discrimina. 3.p.2.308
 Euangelium est in lege, vt arbor in semine. 3.p.2.308
 Evangelica doctrina superat doctrinam legis & Prophetarum. 3.p.2.309
 Euangelium ferè conuenit cum lege in legibus moralibus. 3.p.2.310
 Quomodo superat legem veterem. 3.p.2.310
 Euangelium per Christum, lex per Mosem. 3.p.2.313
 Euangelium toti mundo, lex vetus tantùm Iudæis data est. 3.p.2.315
 Euangelium corpus & veritas, lex vmbra & figura. 3.p.2.316
 Successit legi Moysi, Euangelio verò nulla lex succedet. 3.p.2.316
 Euangelium vel Christi legem non habituram finem probatur. 3.p.2.316
 Quomodo dicitur sempiternum. 3.p.2.317
 Quomodo habet vim iustificandi. 3.p.2.317
 Euangelium lex amoris & libertatis. 3.p.2.318
 Euangelium Christi iugū suauē, onus leuē & quare. 3.p.2.318
 Est lex quædam cui debetur obedientia. 3.p.2.321 322

Eucha-

Eucharistia.

Eucharistia ut ritè percipiatur, quam requirit conscientia
discussionem. 3.p.2.139

Eucharistia ritè percepta mirabiliter operatur. 3.p.2.145

Eucharistia perceptio requirit ieiunium naturale. 3.p.3.118

Excusatio.

Excusatio peccati est aliud peccatum. 2.3.01.301

Augēt delictum. 3.p.1.451

Qui excusat delictum negando, iustificatur apud homines,
sed condemnatur apud Deum. 3.p.2.133

Exemplum.

Exemplum bonum praelati amputat excusationem subditi.
3.p.1.452

Exempla Sanctorum sunt ab omnibus veneranda, non sem-
per imitanda. 3.p.3.39

Exul.

Exul & relegatus quomodo differunt. 3.591

Fames.

Fames quàm intolerabilis, & ad quam horrenda homines
adigit. 2.614

Fames quàm graui labore præuenitur vel pellitur. 2.623

Fides, vel Fidelis.

Fidem sola infidelitas excludit. 2.118.119.120

Quot modis accipitur. 2.119

Fidem amittens, est hæreticus. 2.120

Fidelis tenetur magis studere perfectioni, quàm infidelis. 2.
134.135.148

Ad fidem pertinent quæ euidenter deducuntur ex articulis
fidei. 2.393

Fides sine spe & charitate non vnit perfectè cum Christo.
3.p.1.64

Fidem viuam ab Ecclesia petunt Catechumeni. 3.p.1.64

Fides viuæ & vera est Christiana iustitia. 3.p.1.64

Fides ex auditu. 3.p.1.66.67

Fides viuæ est cum caritate. 3.p.1.64.66

Infusa non perit gratia recedente. 3.p.1.69

Fides imperfecta & informis potest esse sine gratia. 3.p.1.69
Est

- Est habitus supernaturalis, habens operationes supernaturales. 3.p.1.69
- Fidei lumen in supernaturalibus quomodo se habet. 3.p.1.76
- Ex fide manant spes & caritas. 3.p.1.76
- Fidei confessio. 3.p.1.82
- Fides donum Dei. 3.p.1.87.119.166.489. & seq.
- Requirat pium voluntatis affectum, quia rationem superat. 3.p.1.227
- Fides est vera sine operibus, tamen mortua. 3.p.1.373
- Probatum esse donum Dei ex Scripturis. 3.p.1.488. & seq. Ex Conciliis. 489. Ex Patribus. 490. Ratione. 490. & seq.
- Eius initium & augmentum est etiam donum Dei. 3.p.1.428. 490. 513. 533. 540
- Est fundamentum prædestinationis. 3.p.1.492
- Fides ut sit certa, duas causas infallibiles requirit. 3.p.1.494. 495
- Catholica quàm certa. 3.p.1.495
- Hæreticorum & Turcarum non est donum Dei. 3.p.1.492
- Fide humana historias humanas credimus. 3.p.1.495
- Diuina diuinas. 3.p.1.495
- Fides facilius & citius adhibetur falsis quàm veris. 3.p.1.495
- Fides nostra quàm multis miraculis confirmata. 3.p.1.486. 493
- Fides Catholica & vera tria requirit. 3.p.1.493
- Fides, fideique principium est in potestate nostra. 3.p.1.530. 531. 549
- Fidem triplicem distinguunt hæretici huius seculi. 3.p.2.10. & seq. refutatur hoc. 3.p.2.17
- Fides in diuinis literis multis modis accipitur. 3.p.2.12
- Pro fidelitate, & constantia in seruanda promissione. 3.p.2.12
- Pro ipsa promissione & voto. Pro constantia. Pro ipso fidei obiecto. 3.p.2.12
- Fides historica sacrarum literarum dicitur Catholica, vel dogmatica. 3.p.2.12. 46
- In tribus differunt Catholici ab hæreticis circa fidem iustificantem. 3.p.2.13
- Fidem iustificantem non esse fiduciam misericordiae, probatur ex cap. 11. ad Hebr. 3.p.2.13. & seq.
- Fidei iustificantis definitio. 3.p.2.13
- Fides est vira & anima rerum sperandarum. 3.p.2.14
- Fides

- Fides quomodo substantia sperantium & speratorum. 3.p.2.
 14. 15
- Fidei definitio duas continet fidei proprietates. 3.p.2.14
- Fides Christiana distinguitur ab omnibus habitibus intellectus. 3.p.2.15
- Distinguitur à fide humana. 3.p.2.15
- Fides humana potest esse fallax. 3.p.2.15
- Fides distinguitur ab opinione, suspitione, dubitatione. 3.p.2.15
- A scientia & intellectu. 3.p.2.15
- Non est fiducia. 3.p.2.16.19
- Fidei officium est credere quæ non apparent. 3.p.2.16
- Fides idem facit quod argumentum, vel demonstratio, sed non eodem modo. 3.p.2.16
- Fides facit intellectum assentiri propter auctoritatem dicentis. 3.p.2.17.25
- Non est notitia, sed assensus in rem incognitam. 3.p.2.17.22
- Fidei obiectum sunt omnia quæ Deus reuelavit. 3.p.2.17.20.
- Fides iustificans non est sola fides promissionum. 3.p.2.17
- Fides vna & eadem est historica miraculorum, promissionum. 3.p.2.17
- Fidei multa obiecta materialia. 3.p.2.17
- Fides vna est propter vnâ rationem formalem, qua creduntur omnia. 3.p.2.17
- Fidei duodecim articuli. 3.p.2.18
- Fidei obiectum non esse misericordiam specialem. 3.p.2.18
- Fides quomodo iustificat. 3.p.2.18
- Fides Noë. 3.p.2.18
- Fides est causa fiduciæ. 3.p.2.20
- Potest sine fiducia esse. 3.p.2.20
- Fidei actus est credere. 3.p.2.20
- Est autem credere cum assensu cogitare. 3.p.2.21
- Fides est specialis virtus, & ad vnâ potentiam specialem pertinet. 3.p.2.22
- Non est sapientium secundum mundum. 3.p.2.23
- Credendo, non intelligendo saluantur simplices. 3.p.2.23
- Fides est credere, quod non vides. 3.p.2.24
- Non

Non est ex intellectu, sed contra.	3. p. 2. 24
Credere includit duo.	3. p. 2. 25
Fides melius per ignorantiam, quàm per scientiam defini- tur.	3. p. 2. 25
Fidei iustificantis obiectum nō est specialis misericordia sed omnia quæ Deus reuelavit, probatur ex Scripturis.	3. p. 2. 26. & seq.
Ex traditione Ecclesiæ, 30. & seq. rationibus, 35. & seq. solvuntur obiectiones.	40. & seq.
Fides quam Christus exigebat, & miraculis confirmabat, e- rat iustificans.	3. p. 2. 26
Fides Abrahæ commendatur.	3. p. 2. 28. 43
Fides bona, est rerum bonarum & malarum.	3. p. 2. 33
Est præteritorum, præsentium, futurorum.	3. p. 2. 33. 34
Est rerum suarum & alienarum.	3. p. 2. 33
Bonorum omnium fundamentum.	3. p. 2. 34. 54. 83
Salutis initium.	3. p. 2. 34. 54
Credere in filium Dei quid.	3. p. 2. 35
Quomodo oportet credere.	3. p. 2. 37
Est causa iustificationis.	3. p. 2. 38
Fides primò subiugat animam Deo.	3. p. 2. 39
Fides miraculorum debet esse magna.	3. p. 2. 42. 66. 81
Est fides Catholica.	3. p. 2. 42. 66
Est fundamentum religionis & salutis.	3. p. 2. 42
Est genus armorum spiritualium.	3. p. 2. 45
Fides sola quomodo iustificat secundum hæreticos.	3. p. 2. 50
Quomodo dissentiant inter se hæretici circa suam solam fi- dem iustificantem.	3. p. 2. 51
Fides est prima radix iustificationis.	3. p. 2. 53. 63. 97. 98. 102. 108. 119.
Pulchrè habent hoc plurimi antiqui patres.	3. p. 2. 63
Fides iustificat, quia per eam quærimus & accedimus Deum.	3. p. 2. 65
Fidei timorisque iustificatio comparatur.	3. p. 2. 56. 84
Fides sola non potest iustificare.	3. p. 2. 60
Vera potest esse sine aliis virtutibus.	3. p. 2. 64
Fides eadem est incipiens & proficiens.	3. p. 2. 65
Sine caritate potest esse, sed non prodesse.	3. p. 2. 65. 72. 143
113	
Fides miraculorum sæpe est etiam sine caritate.	3. p. 2. 65
Fides	

Fides vt iustificet requirit opem caritatis.	3.p.2.66.86
Fides improborum hominum ac Dæmonum, quomodo differt. quomodo conuenit.	3.p.2.68
Dæmonum est vera fides ex parte obiecti.	3.p.2.68
Fides mortua quomodo intelligitur.	3.p.2.69
Fidei & caritatis discrimen multiplex.	3.p.2.70
Fides dispositiue gignit caritatem.	3.p.2.70.86
Non operatur nisi per caritatem.	3.p.2.71
Fides impetrat caritatem.	3.p.2.72.84
Fidei actus, opus Dei.	3.p.2.75
Fides non est propriè apprehensio.	3.p.2.77
Fides quibus modis iustificat.	3.p.2.80
Fides causa bonorum operum.	3.p.2.82
Fides Abel, Noë, Abrahæ.	3.p.2.82.85
Principium vitæ.	3.p.2.84
Fides, Spes & Caritas comparantur.	3.p.2.83
Fides impetrat sanitatem.	3.p.2.84
Fides per inuocationem impetrat iustificationem.	3.p.2.85
Soluuntur argumenta hæreticorum adducta pro solâ fide iustificante.	3.p.2.89
Fides sine operibus nihil prodest.	3.p.2.91
Fides sola interdum sufficit ad miracula impetranda.	3.p.2.

97

Non cedit veniente iustitia.	3.p.2.99.101
Sola incipit cum caritate, continuat iustitiam.	3.p.2.99.

100

Fides quomodo meretur iustificationem.	3.p.2.105
Impetrat remissionem peccatorum.	3.p.2.105
Gratiam benè operandi.	3.p.2.105.109
Fides non potest esse merces.	3.p.2.109
Nulla omnino merita eam præcedunt.	3.p.2.109
Sola enim iustificat.	3.p.2.110.117
Aliquo tamen modo dicitur sola iustificare.	3.p.2.115.116.

117

Parit opera bona non contrâ.	3.p.2.118
Quomodo iustificat sine baptismo?	3.p.2.120
Tantum inchoat; caritas consummat iustitiam.	3.p.2.142.

145

Impetrat iustitiam.	3.p.2.142
	Non

Non potest esse in Deo, nec Christo, nec beatis. 3.p.2.142

158

Est imperfectior iustitia. 3.p.2.142

Fidei formatæ & informis distinctio irridetur ab hæreticis. 3.p.2.143. Probatur ex Scripturis hæc distinctio. 3.p.2.

143

Informis potest fieri formata, & contrà. 3.p.2.144

Fides in hac vita suam perfectionem consequi potest. 3.p.2.

158

Fidei certitudo quare omnem dubitationem excludit. 3.p.7.

205

Fides Catholica est necessaria omnibus, specialis non item.

3.p.2.206

Est vnus & idem habitus. 3.p.2.206

Fides non est, nisi verbi diuini autoritate nitatur. 3.p.2.

228

Debet esse certissima & omnem dubitationem de diuinis promissionibus tollere. 3.p.2.246.259

Fidem & iustitiam semel habitam posse amitti, probatur ex Scripturis. 3.p.2.289. Exemplis sanctorum hominum.

280. & seq. Rationibus. 283. & seq. Soluuntur obiectiones. 3.p.2.285

Fides amittitur per vnum actum infidelitatis. 3.p.2.283

Fides & spes non manent in futura vita. 3.p.2.286

Sine operibus non iustificat. 3.p.2.371

Fides perfecta est necessaria, vt impetremus quod petimus.

3.p.3.46.47

Fiducia.

Fiducia est spes roborata. 3.p.2.15.19.420.427

Fiducia est in voluntate, fides in intellectu. 3.p.2.16.19.

274

Fiducia non est causa metus. 3.p.2.16

Ex fide oritur. 3.p.2.20.44.54.3.p.3.47

Tantum bona futura respicit. 3.p.2.20

Ex caritate procedit. 3.p.2.39

Illi opponitur timoritas. 3.p.2.44

Eius certitudo aliquo modo omnem formidinem excludit,

aliquo modo non. 3.p.2.205

Fiduciar

Fiduciæ & fidei apponitur hæsitatio.	3.p.2.274
Vt fit sine hæsitatione quid requirit.	3.p.2.274
Fiduciam nullam in meritis habendam, secundum Caluinum.	3.p.2.420
Fiduciam præcipuam in Deo, aliquam tamen in meritis ponendam esse.	3.p.2.420
Fiducia Sanctorum in Deo non ex sola fide, sed etiam ex meritis nascitur, probatur ex Scripturis.	3.p.2.420. Ex Patribus. 421. Ratione.
Fiduciæ causa bona conscientia.	3.p.2.422
In fiducia bonorum operum cauenda est superbia. Ex Scripturis.	3.p.2.423. Ex Patribus & exemplis Sanctorum. 423. 424. Ex ratione.
Fiduciam totam in sola Dei misericordia ponere tutissimum esse, probatur ex Scripturis.	3.p.2.424. Ex Patribus. 425. & seq. Ex ratione.
In fiducia bonorum operum mediocritas seruanda est.	3.p.2.427
Fiduciâ firmiter adhærescimus diuinæ benignitati.	3.p.3.47

Filius.

Christus est filius Dei per naturam.	1.34
Homines sunt filij Dei per gratiam & adoptionem.	1.34
Filij debent amare parentes.	2.240
Filius in quo casu potest iure occidere patrem.	2.240
Quomodo non portant filij iniquitatem patris.	2.139.140. 193.330.353.357
Filij fidelium necessariò sunt baptizandi.	2.404.405
Quomodo nouem mensibus in vteris matrum gestantur.	2.418.422
Sape sunt omnino dissimiles parentibus.	2.432.551
Filius potest dici per naturam, per doctrinam, per imitationem.	2.452
Filij Dei ius habent ad hæreditatem æternam.	3.p.2.437.452. & seq.
Et quo merito.	3.p.2.465
Filio, iure adoptionis, ante omnia bona opera debetur hæreditas.	3.p.2.466

Filius Dei adoptiuus quo vitam æternam obtineat, vt mercedem, requirit necessariò promissionem. 3.p.2.466

Finis.

Finis in præcepto indicari, non propriè imperari potest. 2.

502.505

Finem tum naturalē, tum supernaturalem naturaliter ignorant homines. 2.615

Finis hominis naturalis quantum ad voluntatem est viuere secundum rationem. 2.618

Finis est primus intentione, vltimus executione. 3.p.1.183.

190

Quomodo pertinet ad liberum arbitrium. 3.p.1.255

Quomodo induit rationem mediij. 3.p.1.255

Finis amor primus an sit liber, an necessarius, tres sententiæ. 3.p.1.256

Eit efficienter à voluntate. 3.p.1.255

Deo tribuitur, quia sequitur ex inclinatione naturali impressa à Deo. 3.p.1.255.257

Finis vltimus duplex. 3.p.1.274

Circa finem, & necessariò coniuncta cum fine non sumus liberi. 3.p.1.320

Omnis bonus finis mouet in virtute vltimi finis. 3.p.1.377

Quomodo referenda sunt opera in finem, vt sint bona. 3.p.1.

377 /

Finis malus vitiat totum opus. 3.p.1.374

Finis vltimus principium & fundamentum totius doctrinæ moralis. 3.p.2.311

Finis dicit relationem ad media. 3.p.2.399

Inter operandum spectandus est. 3.p.2.430

Ad finem supernaturalem requiruntur opera supernaturalia. 3.p.2.441.442

Galli.

Gallorum error de prædestinatione. 3.p.1.161.179

Galliæ Rex ad libitum curat morbum strumæ. 3.p.1.85

Gloria.

Gloria non erit habitus in essentia animæ. 3.p.1.70

Gloria est coniunctio cum Deo per visionem & amorem. 3.p.1.70

Gloriæ

Gloriæ corona hominibus duplici titulo debita. 3.p.1. 177.

3.p.2.475

Quomodo potest amitti, quomodo non. 3.p.1.177

Gloria vt est finis est prior bonis operibus. 3.p.1.183

In genere autem causiæ efficientis gloria est posterior. 3.p.1.

183

Gloriam habere ex se, quot modis. 3.p.1.272

Gloriæ gradus soli Deo proprius; quis. 3.p.1.272

Gloriæ gradus quis Christo conueniat, quis angelis & hominibus proprius. 3.p.1.272

Gloria Dei tum in bonorum remuneratione, tum in malorum punitione perspicitur. 3.p.1.274

Gloria gratia consummata, gratia gloria inchoata. 3.p.2.

442

Gloriæ cœlestis variij gradus. 3.p.2.466

Vnus tantum gradus debetur personæ iure adoptionis sine alio pacto: alij debentur operibus ex pacto. 3.p.2.466

Gloria eiusque incrementum, est præmium bonorum operum. 3.p.2.475

Gloriæ gradus idem qui debetur iure hæreditario, tribuitur iure mercedis. 3.p.2.475

Gloria adultorum maior infantum in cœlo. 3.p.2.396.

475

Gloria Dei primum omnium petenda est. 3.p.3.21

Gratia.

Gratia gratum faciens est habitus naturam perficiens. 1.9.

15.16.19.3.p.1.49.50.51.54

Gratia sanat naturam. 1.19

Est necessaria ad meritum. 1.37

Non tollit liberum arbitrium. 1.38.40.42

Sufficit non modo ad velle, sed etiam ad perficere. 1.42

Est lux & vita animæ. 2.155.565.568.3.p.1.67

Est habitus in anima inhærens. 2.156

Accipitur pro liberali condonatione pœnæ. 2.156

Est efficacior peccato. 2.359

Gratia personalis proximorum parétum in filios non transfunditur. 2.399

Gratia Dei vita æterna. 2.454.3.p.1.44.3.p.2.411.416

1 3

Gratia

Gratia B. Mariæ quanta & quotuplex.	2.422
Gratiæ priuatio mors animæ.	2.565.568. 3.p.1.67
Gratia dicitur quia gratis data.	3.p.1.41
Opponitur debito.	3.p.1.41.45
Tribus modis in sacris literis accipitur.	3.p.1.42
Gratia humanitatis Christi quæ & qualis.	3.p.1.43
Gratia accipitur pro solis Dei beneficiis naturæ superadditis.	3.p.1.43
Gratiæ nomine intelliguntur quæuis supernaturalia beneficia.	3.p.1.43
Gratia Dei maximè propria quæ.	3.p.1.44
Alia æterna, alia temporaria, & quid vtræque.	3.p.1.44
Temporaria duplex.	3.p.1.45
Gratia est finis vltimus, sanitas animæ sempiterna.	3.p.1.45.90
Gratia gratis data & gratum faciens ad diuersum finem datur.	3.p.1.45.89
Gratum faciens est duplex.	3.p.1.46
Gratiæ nomen magis propriè conuenit auxilio speciali, quàm generali.	3.p.1.47
Gratia specialis est duplex.	3.p.1.47
Efficax & sufficiens quid.	3.p.1.48.90
Efficax duplex.	3.p.1.48
Præueniens & subsequens quid.	3.p.1.47
Gratia est virtus nobis à Deo infusa.	3.p.1.50
Est fons vnde fluunt riuus bonorum operum.	3.p.1.52
Multis rebus comparatur in sacris literis.	3.p.1.54
Regit liberum arbitrium vt iumentum.	3.p.1.59
In nobis augetur & perficitur.	3.p.1.59
An gratia gratum faciens re distinguatur à habitu caritatis, quatuor sententiæ.	3.p.1.62
Tantum ratione distingui, & quomodo.	3.p.1.63
Gratiâ grati sumus Deo, caritate Deum habemus carum.	3.p.1.63.73
Gratia iustificans non distinguitur ab habitibus Theologiarum virtutum.	3.p.1.65
Dat homini quoddam esse supernaturale.	3.p.1.57.65.69.72
Gratiæ	

- Gratiæ & caritati eadem tribuuntur. 3.p.1.65.67
 Per gratiam Spiritus sanctus in nobis habitat. 3.p.1.52.
 53.67
 A peccato iustificamur. 3.p.1.67
 Gratia fons & radix omnium virtutum. 3.p.1.67
 Separat filios regni à filiis damnationis. 3.p.1.68
 Est donum Dei omnium maximum. 3.p.1.68
 Est & habitus & actus in voluntate. 3.p.1.70
 Respondet gloriæ. 3.p.1.70
 Non est habitus in essentia animæ, sed in potentiis. 3.p.1.
 70
 Significat benivolentiam Dei erga nos. 3.p.1.74
 Quomodo est prior caritate? 3.p.1.74
 Eius formalis effectus semper est actu. 3.p.1.76
 Gratiæ gratis datæ nouem recensentur. 3.p.1.85
 Nihil profunt sine caritate. 3.p.1.87
 Non sunt in determinato aliquo numero. 3.p.1.88
 Sunt inferiores gratia gratum faciente. 3.p.1.89
 Gratia efficax à nullo duro corde respuitur. 3.p.1. 90. 94. 96.
 104. 190. 541. 552. 553
 Gratia sufficiens probatur ex Scripturis. 3.p.1.91
 Item efficax. 3.p.1. 92. Et ex Patribus. 93. Et ratione.
 94. 95
 Datur efficax electis, vt certissimè perseuerent. 3.p.1.94
 Est fundamentum prædestinationis. 3.p.1.95.97
 Sufficiens est communis reprobis. 3.p.1.95
 Gratiæ efficacia in quo consistat, tres opiniones. 3.p.1.96
 Pendet à proposito Dei, non à voluntate hominis. 3.p.1.
 97.98
 Efficax quam præstans, & quibus nominibus vocetur. 3.p.1.
 99.130
 Non est actio physica voluntatem determinans. 3.p.1.
 101
 Quomodo trahit voluntatem. 3.p.1.104
 Gratia inspirationis internæ differt à concione externa. 3.p.
 1.105
 Gratia operans & cooperans variè explicantur. 3.p.1.
 108
 Gratia operans quomodo nos præuenit. 3.p.1.112
 Con-

- Conuertit D. Paulum. 3.p.1.113
 Operans & cooperans quid. 3.p.1.113
 Sufficiens nulli deest. 3.p.1.116.119
 Sine gratia præueniente nemo potest gratiam desiderare & accipere. 3.p.1.116
 Gratia non expectat, sed præuenit voluntates nostras. 3.p.1.117
 Non datur omnibus æqualiter. 3.p.1.117
 Soluuntur obiectiones. 3.p.1.118
 Gratia nemini est debita. 3.p.1.123
 Gratiam sufficientem ad salutem omnibus dari, probatur ex Scripturis. 3.p.1.125. & seq. Ex Patribus. 127. & seq. Soluuntur obiectiones. 3.p.1.143.189
 Gratia sufficiens non adest peccatoribus omnibus momentis, probatur ex Scripturis. 3.p.1.130. Ex Patribus. 133. & seq. Ratione. 133. & seq. 3.p.1.132
 Gratia præueniens illuminat cor. 3.p.1.132
 Gratia vitandi peccatum semper adest, probatur ex Scripturis. 3.p.1.135. & seq. Ex Patribus. 136. Ratione. 137. & seq. Soluuntur obiectiones. 143. & seq.
 Gratia Dei parcius antiquis, quam nobis communicata. 3.p.1.143
 Efficax ita suadet, vt persuadeat. 3.p.1.145
 Gratia gratis data sunt talenta. Matth. 25. distributa. 3.p.1.178
 Gratia Dei præuenit omnia nostra opera. 3.p.1.180.500
 Gratia iustitiæque diuinæ opes magis ostenduntur in electione, & reprobatione hominum, quam angelorum. 3.p.1.198.200
 Qualis gratia nunc requiritur ad perseuerandum. 3.p.1.482
 Gratia si ex merito, non est gratia. 3.p.1.491.504.550
 Gratiam præuenientem in orationibus petit Ecclesia. 3.p.1.501
 Gratia non est ex meritis, sed merita ex gratia. 3.p.1.504
 Gratia præueniens non excludit liberi arbitrij cooperationem. 3.p.1.506
 Gratia Dei quot modis operatur ad iustificationem hominum. 3.p.1.533
 Gratia diuinæ cooperatur voluntas humana. 3.p.1.533.535
 Gratia

Gratia efficax est effectus prædestinationis, & habet infallibilitatem non necessitatem coniunctam.	3.p.1.541.552
Gratiæ efficaci absolute potest quis resistere.	3.p.1.542.552
Gratiæ donis nemo potest abuti.	3.p.1.545
Gratia perficit, non destruit naturam.	3.p.1.545.558
Gratia excitans interna necessariò præcedere debet hominis conuersionem.	3.p.1.546
Excitantis & adiuuantis discrimen.	3.p.1.546
Præuenientis necessitas.	3.p.1.547
Adiuuans & excitans diuerso modo requiruntur.	3.p.1.548
Excitans datur sine vllis meritis vel præparatione.	3.p.1.550
Excitans duo complectitur.	3.p.1.551
Adiuuans est necessaria ad assentiendum excitanti.	3.p.1.551
Neutra imponit homini necessitatem.	3.p.1.552.553
Gratia efficax quid.	3.p.1.552
Adiuuans tribus in rebus consistit.	3.p.1.553
Adiuuans datur, vt excitans non respuatur.	3.p.1.432
Gratia eadem inspirationis internæ duobus hominibus proposita, potest ab vno eorum recipi, ab altero reici.	3.p.1.556
Gratiæ iustificantis habitus à solo Deo infunditur.	3.p.1.558
Gratis duobus modis accipitur.	3.p.2.101
Gratis iustificari quid.	3.p.2.101.102.117
Est semen gloriæ, & fons aquæ salientis in vitam æternam.	3.p.2.466

Gratia primi parentis.

Gratia humano generi in primo parente collata.	1.1.9.12
Per peccatum amissa.	1.1.12
Per Iesum Christum reparata.	1.1.10.12
Hæc gratia fuit triplex, animæ vt originalis iustitia, corporis immortalitas, loci paradysus.	1.1
Gratia quam accepit Adam in creatione, erat gratia gratum faciens.	1.9
Gratia Adæ qualis?	3.p.1.422

Habitus.

Habitus vitiosus, & peccatum habituale multis modis differunt.

2.568

Habitus acquisiti non dant, sed supponunt operari. 3. p. 1.
73

Habitus supernaturales & infusi non exigunt naturalem dispositionem in subiecto. 3. p. 1. 73

Habitibus utimur pro arbitrio. 3. p. 1. 85. 237

Habitus naturalis inclinatur nos ad unum. 3. p. 1. 224

Ab habitibus non à potentiis dicimur boni vel mali. 3. p. 1. 225

Habitus virtutis non ponit necessitatem, nec tollit liberum arbitrium voluntatis. 3. p. 1. 311

Idem dicitur de habitu vitij. 3. p. 1. 406

Habitus non potest tolli nisi per priuationem, nec priuatio nisi per habitum. 3. p. 1. 198

Habitus non impedit necessarium actum contrarium. 3. p. 2. 283

Hæresis, vel Hæreticus.

Hæresis una nota est nouitas. 2. 356

Hæreses ex Philosophis ortæ. 2. 380

Hæretici de rebus fidei inter se contendunt, & se mutuo condemnant. 2. 119. 326

Hæretici & mali Catholici inter se comparantur. 2. 120

Sathanam imitantur in seducendis fidelibus. 2. 291

Hæreticorum Patriarchæ Philosophi. 2. 380

Hæresis inter opera carnis numeratur. 2. 477

Hæreses cogunt Ecclesiam examinare res & voces. 3. p. 1. 295

Hæreticorum notæ. 3. p. 1. 382

Quomodo differunt à Paganis. 3. p. 2. 284

Hæretici & Mahometani quomodo credunt. 3. p. 1. 495

Ob vanam gloriam mortem patiuntur. 3. p. 1. 518

Separantur ab Ecclesia. 3. p. 2. 230

Henoch et Helias.

Henoch & Helias translati & conseruati. 1. 51. 68

Habitant nunc in paradiso terrestri ubi habitauit Adam. 1. 57

65. 68. 70

Henoch non est in cœlesti paradiso. 1. 65

Venient ut resistent Antichristo. 1. 68

Henoch

Henoch non est submersus diluuiō.	170
Fide translatus est.	3.p.2.85
Heliā petit à Deo pluuiam promissam.	3.p.3.12
Curritis sacerdotes Baal.	3.p.3.105

Hiehu.

Hiehu rebellis contra Achab regem suum.	2.203
Regnum non ambiuit.	2.221
In nomine Domini vnctus est super Israël, vt occideret regem Achab, & reginam Iezabel.	2.221

Hieroboam.

Hieroboam non peccauit rebellando contra Roboam.	2.220
Fuit verus rex.	2.220
Hieroboam postea fuit Schismaticus.	2.221
Quomodo ex Deo non regnauit.	2.221

Heua.

Heua ignorabat diabolū locutū per Serpentem.	2.277
Eius infidelitas qualis.	2.301.1.29
Per mendacium decepta à Diabolo.	2.290.292
Seducta per serpentem.	2.290
Non audiuit præceptum immediatè à Deo, sed ab Adamo.	2.290.302
Dubitauit vtrum præceptum daretur à Deo nec ne.	2.290
Heua seducta per serpentem, non Adam.	2.291
Heua prior decepta, decepit virum.	2.294
Propriè non seduxit Adamum.	2.296
Heuæ peccatum fuit grauius quàm Adæ.	2.299
Eius infidelitas maior Adæ infidelitate.	2.299
Eiusque superbia maior Adæ superbia.	2.299
Heua voluit inuito Deo fieri similis Deo.	2.300
Heuæ infidelitas coniuncta cum blasphemia.	2.300
Heuæ peccatum continuit septem actus malos.	2.300
Heua non caussa, sed occasio tantum nostræ perditionis fuit.	2.301.402

Habuit hostem potentiorē, Adam debiliorem.	1.301
Heua magis agnouit culpam, quàm vir.	2.302
Heua ante Adamum peccauit.	2.329
Heua in Adamo non fuit iniusta constituta.	2.359
Non transmississet peccatū in posteros, si illa peccante Adam innocens remansisset.	2.360.402
Heua figura Mariæ.	2.411
Quomodo dicta vita.	3.p.3.93

Homo.

Homines fuissent in hac vita felices, nisi Adam peccasset.	1.8
Homo post lapsum indiget multiplici auxilio Dei. 1.16. & sequent.	
Homo carne cum bestiis, spiritu cum Angelis naturam communicat.	1.19
Vnde habeant homines difficultatem benè operandi.	1.19
Hominis status post lapsum Adæ, & in puris naturalibus differunt, vt spoliatus & nudus.	1.21.23.25.26
Homo in puris naturalibus habuisset rebellionem carnis contra spiritum.	1.22.35.2.562
Hominis creatio & lapsus describitur.	1.26
Nec homines, nec angeli sine gratia meritum habere poterunt.	1.37. & seq.
Homines sancti nunc habent gratiam, vt actu perseuerent.	1.38
Hominem alij ex philosophis miserum, alij felicem prædicarunt, & quare.	1.44
Homines & angelos sibi ipsis esse causas suorum malorum.	2.192.193
Homines non possunt malis benè uti.	2.237
Homo ad gloriam Dei conditus.	2.248
Quare Deus hominem sic fecit, quem casurum præsciuit.	2.248.260.
Homo tenetur cum possit mala euentura impedire.	2.260
Homo generat hominem sibi similem in specie, non in indiuiduo.	2.376
Homo quo die creatus.	2.385.386
Factus est ad imaginem Dei.	2.386
Pro-	

Productus est à Deo, cætera ab aqua aut terra.	2.387
Quomodo animalis, quomodo spiritualis.	2.387
Homo generat vt cætera animantia.	2.392
Generat hominem verè & propriè, licet animam non generet.	2.401
Hominis excellentia supra belluas.	2.548
Homo si crearetur in puris naturalib. haberet rebellionē carnis contra spiritū, non tamen esset propriè peccator.	2.563
Homines recēter nati qualibet bestia sunt infirmiores & inferiores.	2.614
Homo solus contra naturam, omnia alia secundum naturam agunt.	2.618 (2.619)
Hominum grauis negligentia in procuranda salute æterna.	
Sunt omnium rerum inconstantissimi.	2.620
Omnium miserrimi quoad corpus.	2.623
Quot & quibus indiget ad corporis sustentationem.	2.373.
	337.623. (2.624.631)
Hominum in hac vita quanti labores, & quàm brevis vita.	
Homo homini quàm inimicus.	2.626.632
Homo omnibus aliis animantibus præpositus.	2.626
Quomodo in bestias principatum retinet, quomodo amisit.	2.626.632
Homo facilè imperasset bestiis in statu innocentiae, nunc difficulter.	2.626.632
Hominem infestant cælum, terra, mare.	2.625.626
Homo non angelorum seruus, sed conseruus.	2.632
Quomodo potest legem implere, quomodo non.	2.634.
	3.p.1.47
Per peccatum fit debiliior ad benè operandum.	3.p.1.47
Homo perfectus tribus constat.	3.p.1.54
Ad supernaturalem finem creatus, debet facere opera supernaturalia.	3.p.1.57
Quomodo imago Dei.	1.7.2.386.451.452.453.3.p.1.65
Quomodo similitudo Dei.	1.7.31.3.p.1.65.96
Cur hominum minor, angelorum maior pars ad vitam æternam prædestinata.	3.p.1.192.201.274.
Hominum & angelorum cōparatio in gratia & gloria.	3.p.1.200.201
Hominum & angelorū caput Deus & homo Christus.	3.p.1.201.
	Ho.

- Hominum gratia maior quàm angelorum. 3.p.1.201
 Homines habent conditionalem necessitatem, & absolutam
 libertatem. 3.p.1.260
 Homines & angeli æternam Dei prouidentiam, velint no-
 lint, liberè sequuntur. 3.p.1.271
 Homo solis naturæ viribus quæ præstare potest, quæ non.
 3.p.1.353
 Homo tentatus, Dei destitutus auxilio, comparatur iactatæ
 nauì fracto gubernaculo. 3.p.1.365
 Homo sine fide, & speciali Dei auxilio nulla vrgente tenta-
 tione potest aliquid bonum morale perficere. 3. p. 1.
 370
 Homo sine gratia Dei opera bona vitæ æternæ meritoria
 facere non potest. 3.p.1.381.385.386.388.391
 Homo renatus totam legem Dei implere potest. 3.p.1.
 402
 Homo non potest sine gratia Dei speciali velle, aut facere
 aliquid ad pietatem aut salutem pertinens, probatur ex sa-
 cris literis. 3. p.1. 497. Ex Conciliis. 498. Ex summis Pon-
 tificibus. 499. Ex antiquis Patribus. 500. Ex Ecclesiæ ora-
 tionibus. 501. Ex condemnatione contrariorum erro-
 rum. 501
 Homo non potest solis naturæ viribus ad gratiam recipien-
 dā vlllo modo se disponere. 3.p.1.501. Probatum ex Scriptu-
 ris. 502. & 503. Ex Conciliis & Patribus. 503. & sequent.
 Ratione. 505. & sequent. Soluuntur obiectiones, 506. &
 sequent.
 Homo ante gratiam habet liberum arbitrium ad opera na-
 turalia, moralia, & pietatis supernaturalia. 3. p. 1.
 544
 Ante omnem gratiam habet potentiam remotam ad opera
 pietatis. 3.p.1.545
 Non habet potentiam proximam. 3.p.1.546
 Hominis conuersio quomodo à gratia & libero arbitrio si-
 mul, quomodo à gratia tantum, quomodo à libero arbi-
 trio tantum. 3.p.1.557
 Homo iustus potest bona opera facere, & præcepta diuina
 seruare, neque eget ordinariè noua gratia excitante, sed
 solum adiuuante. 3.p.1.559

Honor.

Honor & gloria sunt extrinseca & superaddita naturæ.

1. 27. 29

Humana gloria est impedimentum gloriæ Dei. 2. 231

Gloria Dei relucet & in præmio iustorum, & in pœna malorum. 2. 250

Honor & ignominia matris redundat in filium. 2. 416

Honoris concupiscentia est in parte animi superiore. 2. 420

Honori proprio & statui consulendum. 3. p. 3. 241

Hora canonica siue officium diuinum.

Nomen horarum canonicarum siue diuini officij, quam antiquum, & vnde sumptum. 3. p. 3. 68

Quinam præ cæteris hoc officium persolvere tenentur. 3. p. 3. 69

Horæ canonicæ vnde dictæ. 3. p. 3. 56

Deliramentum Brentij hac de re. 3. p. 3. 56

Officij diuini definitio ponitur & explicatur. 3. p. 3. 57

Omnis oratio non dicitur propriè diuinum officium. 3. p. 3. 57

Officium diuinum quot modis publicum dicitur. 3. p. 3. 57

Vt dicatur publicum non requiritur fieri loco publico, vel in præsentia multorum. 3. p. 3. 57

Continet laudes pro beneficiis acceptis, & preces pro accipiendis. 3. p. 3. 57

Officium Ecclesiæ triumphantis & militantis differunt. 3. p. 3. 57

Soli Deo propriè præstatur. 3. p. 3. 57

Officium aliud de Sanctis, aliud de mortuis, aliud de tempore. 3. p. 3. 58

Qui obligantur, necessariò debent voce distinctè integreque omnia verba proferre. 3. p. 3. 58

Debet, definiri & institui ab Ecclesiâ & eius Prælatis. 3. p. 3. 58.

Officij diuini partes aliæ maiores, aliæ minores. 3. p. 3. 58

Maiores à tempore nomen accipiunt. 3. p. 3. 58

Hora

- Horæ canonicæ ad horas diei accommodantur. 3.p.3.59
- Horæ diei & noctis quales tempore Christi. 3.p.3.59
- Duodecim horæ noctis diuiduntur in quatuor vigiliis. 3.p.3.59
- Hora quælibet tertia diei & noctis deputatur ad aliquod officium diuinum. 3.p.3.60
- Horæ canonicæ nocturnæ quomodo celebrabantur apud veteres. 3.p.3.60
- Horæ nocturnæ & laudes secundum vltimum Romanum simul dicendæ sunt, vigilia quarta, id est, manè. 3.p.3.60
- In natali Domini quomodo officium & Missa celebrari debent. 3.p.3.61
- Quomodo in triduo ante Pascha sub vesperam, & vnde vocantur tenebræ. 3.p.3.61
- Omnia tristitiæ signa in illo officio ostenduntur. 3.p.3.61
- Hora prima diei prima hora celebranda. 3.p.3.61
- Instituta est recentius quàm aliæ horæ. 3.p.3.61
- De hymno *Iam lucis orto sydere*. 3.p.3.61
- Horæ inæquales siue Planetariæ quid significant, & vnde dicantur. 3.p.3.70.75
- Horæ quando recitandæ in quibuscunq; regionibus. 3.p.3.62
- Vesperarum tempus canonicum secundum sanctos Patres. 3.p.3.63.64
- Horæ diei ad diuinas laudes deputatæ quatuor. 3.p.3.64
- In vespers angelo docente, solebant duodecim Psalmi hora duodecima cantari. 3.p.3.64
- Laudes à veteribus vocantur matutinum, sunt in multis similes vespers. 3.p.3.64.65.
- Vesperæ antiquitus dici solebant accensa candela. 3.p.3.65
- Completorium non est æquè antiquum atque aliæ horæ. 3.p.3.65
- Completorij dicendi tempus. 3.p.3.65
- Completorij nomen & tempus apud Latinos primum inuenitur in regula S. Benedicti. 3.p.3.66 (3.p.3.66
- Vesperæ dicuntur à sydere, quod oritur Sole occidente. 3.p.3.66
- Completorium vespers sequi debet. 3.p.3.66
- Hora prima & completorium quam inter se habent proportionem. 3.p.3.66
- Completorium agit gratias Deo de beneficiis diurnis. Significat

- gnificat Christi sepulturam, præparat nos ad nocturnam
requiem, &c. 3.p.3.67
- Horarum canonicarum institutio quàm antiqua & lauda-
bilis. 3.p.3.70
- Commendatur nobis officium diurnum & nocturnum exē-
plo David, Pauli, Silæ & aliorum. 3.p.3.70.71
- Omnes horæ diurnæ antiquis exemplis & testimoniis com-
mendatur. 3.p.3.71
- Probantur ex antiquis patribus. 3.p.3.71
- Tertia quaque hora, tum diei tum noctis oratur in Ecclesia
in honorem S. Trinitatis. 3.p.3.72
- Horæ septem instituuntur ad gratias Deo agendas de crea-
tione rerum in septem diebus. 3.p.3.73
- Additur octaua hora, nempe officium nocturnum pro spe-
resurrectionis octauo die designata. 3.p.3.73
- Cur ab hora vespertina officium ecclesiasticum incipit. 3.p.3.
74
- Horæ singulæ canonicæ pulchrè significant aliquod mi-
sterium passionis CHRISTI, & redemptionis nostræ.
3.p.3.74
- Horæ canonicæ Evangelico magisterio & miraculis confir-
mantur. 3.p.3.74
- Horarum singulæ partes vindicantur à reprehensione. 3.p.3.
75
- Te Deum laudamus.* 3.p.3.75
- Hymnus quid sit, & quanta eius antiquitas. 3.p.3.76
- Hymnorum proprium est cantari. 3.p.3.76
- Lectiones sunt triplicis generis. Earum antiquitas. Leguntur
tantum in nocturnis. 3.p.3.76
- Breuiarium restitutum bis ad antiquam formam. 3.p.3.
77
- Benedictio præcedens lectiones. 3.p.3.77
- Responsorialia quàm antiqua, vnde dicta, an in Italia primum
inuenta. 3.p.3.77
- Capitula sunt breuissimæ lectiones semper ex sacris literis,
dicuntur in singulis horis diurnis. Quam sint antiqua.
3.p.3.77
- Antiphona quid & quis eius vsus ab angelica admonitione
& exemplo initium habuit. 3.p.3.78

Alternatim canere quid, & à quo ortum habeat & quantæ
antiquitatis sit in Ecclesia. 3.p.3.78

Antiphona, *Salve regina* liberatur à calumniis hæreticorum.

3.p.3.78

Singulæ eius partes approbantur. 3.p.3.79

Ad officium ritè persoluendum septem requiruntur. 3.p.3.

94

Horæ omnes quoad partes maiores quotidie dicendæ sunt
sub pœna peccati mortalis, si quis obligatur. 3.p.3.95

Quoad partes minores grauitè peccant, nec officio satisfaciunt, qui dimidiata verba pronuntiant. 3.p.3.95

Ordinem officij mutans, non tenetur iterum repetere.

3.p.3.95

Inter horas & missam nullus est ordo essentialis. 3.p.3.95

Laudes & prima cur ante missam dici debent. 3.p.3.95

Breuiarij & officij diuini diuersitas in diuersis Ecclesiis.

3.p.3.96

Officium Ecclesiæ suæ quisque tenetur dicere, nisi ex cōsensu Episcopi & Capituli dispensetur. 3.p.3.96

Officij obligatio inducitur ex beneficio vel ordine, & tale officium ex tali beneficio vel ordine. 3.p.3.96

Officij diuini locus Ecclesia. 3.p.3.97

Tempus est à vespera vnius diei ad mediam noctem alterius, ut vitetur mortale peccatum. 3.p.3.97

Non peccat mortaliter, qui continuò post vespèras & completorium dicit matutinum sequentis diei. 3.p.3.98

Officium incipit à primis vespèris, & terminatur ad completorium diei sequentis. 3.p.3.97

Completorium dici potest vsque ad mediam noctem.

3.p.3.97

Matutini tempus canonicum incipit post mediam noctem.

3.p.3.97

Horæ canonicæ temporibus suis canonicis dici debent, ut vitetur peccatum veniale. 3.p.3.98

A tempore canonico longè recedere quid. 3.p.3.98

Officium canonicum est tributum diuinum. 3.p.3.98

Est monachorum & clericorum. 3.p.3.100

Officij forma quæ nunc est in vsu, non est à iure diuino, sed ab Ecclesiæ determinatione. 3.p.3.101

Ho.

Horarum canonicarum numerus aliquādo fuit alius, quàm
nunc est. 3.p.3.102

Officium diuinum nō persoluentes fructibus carere debent,
vel si percipiant, restituere. 3.p.3.103

Humilitas.

Humilitas accipitur pro obedientia. 2.279.280

Quomodo latius patet, quàm obedientia. 2.280.

Humilitas exaltatur. 3.p.2.110.183

Humilis de se cogitatio commendatur. 3.p.2.425

Humilitas est, tentationes declinare. 3.p.3.39.

Est necessaria, vt orans quod petit impetret. 3.p.3.50

Ieiunium.

Ieiunium orationis & eleemosinæ comes. 3. p.3. 105. 125.
163

Ieiunij nomen græcè abstinentiam à cibo significat. 3. p.3.
104

Ieiunium quadruplex. 3.p.3.105

Spirituale est abstinentia à vitiiis. 3.p.3.104

Est metaphoricè ieiunium. 3.p.3.104

Morale est temperantia & parsimonia cibi & potus, quod fu-
it duce natura apud Philosophos. 3.p.3.104

Naturale est abstinentia ab omni omnino cibo & potu.
3.p.3.105

Soluitur, quando in stomachum cibus vel potus est trans-
missus. 3.p.3.105

Hoc ieiunium est tantum in præcepto propter Eucharisti-
am. 3.p.3.105

Ieiunium Ecclesiasticum est abstinentia cibi, secundum Eccle-
siæ regulam. 3.p.3.105

Non soluitur potu vel pharmacho. 3.p.3.105

Ieiunium generali nomine quid significet. 3.p.3.105

Ecclesiasticum est aliud voluntarium, aliud necessarium, a-
liud necessitate voti, aliud necessitate præcepti. 3. p. 3.
106.131

Ecclesiasticum tria requirit. 3.p.3.106

Ieiunans tantum semel in die cibum sumere debet, & quare.
3.p.3.107.110

- Illa una refectio debet esse cœna, non prandium. 3. p. 3. 107
 108. 109
 Ut sit à carnibus abſtinentia. 3. p. 3. 107
 Caluini error circa ieiunium. 3. p. 3. 106
 Ieiunium ſuperſtitioſum Iudæorum. 3. p. 3. 107
 Ieiunium non ſoluebant veteres Chriſtiani ante horam nonam vel veſpertina. 3. p. 3. 107. 108. Probatur ex ſanctis Patribus. 3. p. 3. 108
 Ieiunandum in Quadrageſima uſque ad veſperam. 3. p. 3. 108. 110
 Ieiunium quorundam Monachorum per totum annum, artius tamen in quadrageſima. 3. p. 3. 111. 131
 Ieiunium non obligat ſenes & paruulos. 3. p. 3. 108
 Quare debet uſque ad horam nonam protrahi. 3. p. 3. 110
 Nunc ſolui circa meridiem & veſperi cœnulam ſumi ab Eccleſia toleratur. 3. p. 3. 110
 Etiam nunc obſeruant multi uſque ad veſperam. 3. p. 3. 110
 Ieiunium & alia quæ non ſunt de iure diuino, poſſunt determinari ad arbitrium Eccleſiæ. 3. p. 3. 111
 Etiam antiquitus non ſimiliter in omnibus locis obſeruabatur. 3. p. 3. 111
 Ieiunij ſeueritas aliquantulum nunc relaxata eſt. 3. p. 3. 111
 Merenda dicitur à meridie. 3. p. 3. 111
 Ieiunium antiquitus ſolebat ſolui ad meridiem. 3. p. 3. 112
 Ieiunare diutius & tardius melius eſt, & laudabilius. 3. p. 3. 112
 111. 112
 Hæreſes & hæretici circa ieiunium. 3. p. 3. 112
 Refelluntur circa ciborum delectum. 3. p. 3. 115
 Ieiunantes non dicimus carnes immundas. 3. p. 3. 115
 Ieiuniorum temporibus permittuntur carnes ex cauſa legitima. 3. p. 3. 115
 In ieiuniis quare prohibentur carnes. 3. p. 3. 116
 Ieiunium indicitur ad domandam carnem. 3. p. 3. 110. 116. 135.
 150. 152. 155
 Ieiunium conſiſtere in abſtinentia à certis cibis, præſertim carnibus. 3. p. 3. 121. & ſeq. Probatur exemplo Danielis, & Ioan. Baptiſtæ, S. Petri, &c. 3. p. 3. 121. 123. 137. 149. 153
 Ieiunium

- Ieiunium Christianorum Alexandrinorum. 3.p.3. 121
 Ieiunium hebdomadæ sanctæ ante Pascha. 3.p.3. 121
 Eremitarum. 3.p.3. 122
 Ieiunantes in orientali Ecclesia abstinerunt etiam à vino,
 cur non in occidentali. 3.p.3. 124. 143
 Ieiunium nullum secundum Calvinum & Kemnitum, esse iu
 re diuino præceptum. 3.p.3. 124
 In genere lege diuina esse præceptum, ab Ecclesia determi
 natum, probatur ex Scripturis. 3.p.3. 125. & seq. Ex Patri
 bus. 126. & seq. Ratione. 127
 Est duplex secundum Melanchthonem. 3.p.3. 125. Refutatur
 ibidem, &c. 127.
 Plus est quam moderatio vel sobrietas. 3.p.3. 125. 126
 Ieiunantes non debent assimilari Hypocritis. 3.p.3.
 125
 Ieiunium nullum est inter Christianos in die Dominica, nec
 à Pascha ad Pentecosten. 3.p.3. 126
 Ieiunium aliquod ad ipsum ius naturæ pertinet. 3.p.3.
 127
 Necessarium ad tentationes superandas, & ad pœnitentiam.
 3.p.3. 127
 Non præcipitur in Decalogo. 3.p.3. 128
 Pertinet ad temperantiam. 3.p.3. 128.
 133
 Ieiunij præcepta obligare fideles in conscientia, probatur te
 stimoniis & exemplis Scripturæ sacræ. 3.p.3. 128. Et ex
 consiliis. 129. Ex sanctis Patribus. 129. & sequent. Ratione.
 132. Soluuntur obiectiones ex Scriptura. 133. & sequent. Ex
 historia. 143
 Ieiunium publicum. 3.p.3. 129
 Ieiunium mensium non à Deo, sed à Repub. Iudæorum ob
 ligabant populum in conscientia. 3.p.3.
 129
 Ieiunia & ieiunantes valdè laudantur in Scripturis. 3.p.3.
 129
 Ieiunium violare est peccatum mortale. 3.p.3. 130. 132
 Violantibus dicitur anathema. 3.p.3. 130
 Actus ieiunandi præscriptus à lege Ecclesiastica, est actus tẽ
 perantiæ necessarius. 3.p.3. 132
 Violans

- Violans ieiunium peccat cōtra virtutem temperantiæ. 3. p. 3.
132
- Ieiunia antiqua hæretica reiiciuntur. 3. p. 3. 136
- Ab Ecclesia instituta sunt sanctitatis & diuini cultus causa.
3. p. 3. 140
- Ieiunium Euangelicum perfectius ieiunio Phariseorum.
3. p. 3. 142
- Non pertinere ad viros perfectos secundum Begardos. 3. p. 3.
149
- Refutatur hic error. 3. p. 3. 149
- Ieiunium pertinere etiam ad perfectissimos. 3. p. 3. 149
- Ieiunare nemo tenetur cum præiudicio salutis corporalis.
3. p. 3. 150. 151
- A ieiunio tria excusant, pueritia, senectus, ægrotudo. 3. p. 3.
151
- Propter pietatem excusantur concionatores, &c. Propter
necessitatem omnes qui versantur in laboriosis operibus.
3. p. 3. 151
- Ieiunium in orientali Ecclesia semper fuit strictius quàm in
occidentali. 3. p. 3. 152
- Ieiunium disponit animum ad orationem, & rerum cœlesti-
um contemplationem. 3. p. 3. 153
- Moysem preparauit ad colloquium Dei. 3. p. 3. 153
- Quare instituitur in profectis magnarum celebritatum. 3. p. 3.
153
- Ex se est res mediocris. 3. p. 3. 154. 159
- Est actus elicitus temperantiæ. 3. p. 3. 154. 159
- Versatur circa moderandas delectationes cibi & potus. 3. p. 3.
154
- Ad alias virtutes pertinere poterit. 3. p. 3. 154. 159
- Vt sit meritorium, requirit deuotionem ieiunantis. 3. p. 3.
154
- Ieiunium esse cultum Dei. 3. p. 3. 155. Soluuntur obiectiones
ex Scripturis. 162. & sequentibus. Ex Patribus. 167
- Placare Deum iratum. 3. p. 3. 155. Probatur ex Patribus.
156
- Esse impetratorium beneficiorum Dei. 3. p. 3. 158. Probatur
exemplis sacra Scripturæ. 158

- Illi respondet merces. 3.p.3.159
 Multi eius fructus enumerantur. 3.p.3.159
 Ieiunium à cibis parum prodest nisi abstineatur à vitiis. 3.p.3.

161

Cum elemosyna coniungere non est necessarium. 3.p.3.

163

Ieiunium sanctorum eremitarum. 3.p.3.168

Ieiunium in pane & aqua in Ecclesia antiquitus fuisse, testatur Tertullianus. 3.p.3.171

Ieiunij apud veteres semper varia fuit consuetudo. 3.p.3.

175. & seq.

Nonnullos aliquando biduum, vel triduum, vel sex dies egisse ieiunios. 3.p.3.176

Ieiunium sine humilitate nihil prodest. 3.p.3.192

Ieiunium feriæ quartæ & sextæ. 3.p.3.193

Non ieiunandum die Dominica. 3.p.3.194

Ieiunij feriæ quartæ & sextæ causa. 3.p.3.194

Propter absentiam sponsi. 3.p.3.195

Non debet observari hoc ieiunium, quando natalis domini contingit feria quarta vel sexta. 3.p.3.195

Hoc ieiunium est ex traditione Apostolica. 3.p.3.195

Secundum alios permittitur tantum, non imperatur. 3.p.3.

196

Romæ omnes non observabant. 3.p.3.196

Ieiunium quatuor temporum addit etiam Sabbathum.

3.p.3.196

Ieiunium feriæ quartæ & sextæ solebant pœnitentibus iungi. 3.p.3.196

Abstinencia à carnibus fuit ex præcepto per totum annum.

3.p.3.196

Ieiunium feriæ quartæ ferè mutatur in Sabbathum, in occidentali Ecclesia. 3.p.3.196

Ieiunare sabbatho Græci nefas putarunt, quod tamen maxime convenit, ut sit Romæ & in Hispania. 3.p.3.197

Ieiunandum secundum morem Ecclesiarum. 3.p.3.197

Semper ieiunandum & ubique Sabbatho sancto, & omnibus Sabbathis propter CHRISTI sepulturam, & Apostolorum mœrorem. Die Veneris propter CHRISTI passionem. 3.p.3.197. & seq.

Ieiunium Sabbathi quare olim prohibitum nunc præceptum. 3.p.3.198

Ieiunium quatuor temporum est à traditione Apostolica. 3.p.3.199

Ieiunium decimi mensis est præcipuum ex quatuor. 3.p.3.199

Huius ieiunij varietas apud veteres. 3.p.3.200

Quos ob fines obseruari solebat. 3.p.3.200

Pro singulis anni mensibus vnum diem ieiunamus. 3.p.3.200

Ieiunium quomodo prohibitum in Pentecoste. 3.p.3.203.
209

Licet imitari ieiunia Iudæorum. 3.p.3.203.204

Ieiunium aduentus ex consilio, non ex præcepto. 3.p.3.205

Rogationum quomodo obseruatur, est consilij potius quàm præcepti. 3.p.3.205

Ieiunium vigiliarum antiquitus statio dicebatur. 3.p.3.206
207

Quibus temporibus ieiunium nunquam celebrari debet. 3.p.3.208

Licet ieiunare in rogationibus, & in vigilia Pētecostes. 3.p.3.
210

Ieiunium & ieiunantes laudantur. 3.p.3.211

Ieiunium vtile est ad sapientiam acquirendam, & ad passion-
nes animi cohibendas. 3.p.3.212

Ignis.

Ignis post diem iudicij non habebit vim vrendi, nisi ut instrumentum diuinæ iustitiæ. 2.602.604

Ignis gehennæ vrit, sed non splendet. 3.p.2.63

Ignorantia.

Ignorantia fons erroris. 2.613.614

Vulnus mentis. 2.613.630

Ignorantia rerum necessariarum in infantibus maior quàm in ipsis bestiis. 2.614

Ignoratio finis tum naturalis, tum supernaturalis. / 2.614

Ignorantia quomodo non fuisset in paradiso. 2.630

Antecedens facit inuoluntarium. Et excusat à peccato. 3.p.1.

Concomitans relinquit liberum voluntatis actum. Et non excusat à peccato. 3.p.1.139

Imago.

Imago & similitudo Dei quomodo differunt. 1.7.31.3.p.1.65

Imago Dei in homine significat liberum arbitrium. 1.7.3.p.1.320

Proprie est in anima hominis. 2.386.451.452

Est totus homo. 2.386.3.p.1.76

Tribus modis in nobis consideratur. 2.452

In nobis est obscurata non deleta, & quomodo renouatur. 2.452.453. 3.p.1.443

Imago picta tribus modis consideratur. 2.452

Imago Dei est ornamentum originalis iustitiæ. 2.452

Ad hanc primus homo factus est. 2.453

Læditur ut est in potentiis, non ut in substantiis. 3.p.1.76

Immortalitas.

Immortalitatem Adæ fuisse ei naturalem, error. 1.47

Damnatur in Concilio Millevitano, & Arausicano, & Tridentino, & à Pio V. & Gregorio XIII. 1.47.48.49

Immortalitatem Adæ fuisse donum supernaturale. 1.47.50.

2.265

Immortalitatem animæ nostræ naturaliter cognoscimus. 2.567

Immortalitas fuisset præmium obedientiæ in paradiso. 3.p.1.454

Impetratio.

Impetratio & meritum differunt. 3.p.3.45

Impetratio non requirit caritatem. 3.p.3.45

Impetrare possunt & peccatores in via, & beati in patria. 3.p.3.45

Impetratio multas requirit condiciones. 3.p.3.45. & seq.

Impetratio orationibus promittitur. 3.p.3.46

Impetratoria potest esse oratio non meritoria, vel contra. 3.p.3.46

Ad impetrationem requisitæ condiciones enumerantur. 3.p.3.46

Impetrationis magnum signum est, cum quis in orando magnam habet fiduciam. 3.p.3.48

Impotentia vel impossibilitas.

Impotentia vel impossibilitas quæ, quando, & quomodo excusat à peccato, vel non. 3.p.1.139

Quæ impotentia tollendo liberum arbitrium excusat à peccato, quæ non. 3.p.1.149

Incertitudo.

Incertitudo propriæ gratiæ & iustitiæ, probatur ex Salomone. 3.p.2.211. Probatur ex testimonio & exemplo Iob, Davidis & Pauli. 217. De Paulo ex Patribus. 221. & seq. Ex Prophetis & Apostolis. 223. & seq. Ex S.Patribus. 225. & seq. Rationibus. 228. & seq. Soluuntur obiectiones ex Scripturis. 232. & seq. Ex Patribus. 243. & seq. Ex ratione. 258

Incertitudo iustitiæ præsentis, & prædestinationis non pugnant inter se. 3.p.2.216

Incertitudo remissionis peccatorum non facit dubias promissiones Dei. 3.p.2.224

Incertitudo gratiæ propriæ ex eo provenit, quod opera nostra nos ipsos latent. 3.p.2.226

Incertitudo hæc conseruat in fidelibus humilitatem. 3.p.2.230

Satis manifesta est ex timore quem habent sanctissimi homines in hora mortis. 3.p.2.231

Induratio vel excecatio.

Quomodo dicitur Deus obdurasse cor Pharaonis. 2.213. 223

Quomodo dicitur excecare vel obdurare corda hominum. 2.223. 3.p.1.132.258

Deus non est causa indurationis & excecationis positiuè, sed negatiuè, permittendo, deferendo, non miserendo. 2.223.215

Cæcitas mentis, & cordis obduratio est peccatum. 2.224

Est causa peccati. 2.224

Est effectus vel pœna peccati. 2.224

Cæcitas cordis non est solum carentia luminis, sed affectus prauus, quo quis impedimentum ponit illustrationibus diuinis. 2.224

Cæci

- Cæci corde dicuntur Matth. 13. videntes videre & non videre. 2.224
- Cæcos corde excæcat malitia eorum. 2.224.229
- Obduratio cordis est prauus affectus, quo quis admonitiones diuinas internas vel externas contemnit, & eis resistit, donec eas amplius non sentiat. 2.224
- Cor dicitur durum, lapideum, crassum, graue, quod non mouetur ad correptiones diuinas. 2.225
- E contrario cor tenerum, molle, carneum dicitur, quod facile acquiescit Deo. 2.224
- Excæcatio vel obduratio est iniustorum, non autem iustorum. 2.224
- Ad excæcationem requiritur, vt quis nec videat, nec videri possit. 2.225
- Ad obdurationem requiritur, vt quis nec cedat, nec cedere possit. 2.225
- Quæ nam permissio Dei & desertio sit excæcatio & obduratio. 2.226
- Excæcati & obdurati semper habent vires à Deo, vt si velint possint obdurationem & cæcitatem amouere, petendo Dei auxilium. 2.226.229
- Obdurati in Scripturis reprehenduntur merito & puniuntur, quia culpa sua indurationem incurrunt & in ea perseuerant. 2.226
- Excæcandi & obdurandi actio tribuitur interdum rebus, quæ sunt occasiones actionum. 2.228
- Patientia Dei quomodo indurat homines. 2.228
- Obdurationis finis est, vt ostendatur iustitia & potentia Dei. 2.242
- Obduratio à Deo permittitur propter demerita hominum. 2.244
- Obduratio peccatorum assimilatur duritiei lapidis. 2.455
- Excæcati durante excæcatione videre non possunt. 3.p.1. 132.143.147
- Possunt remouere excæcationem si gratiæ præuenienti cooperentur, sed hanc gratiam non semper habent. 3.p.1. 132
- Obdurati & excæcati post obdurationem peccare possunt. 3.p.1. 137

- Horæ canonicæ ad horas diei accommodantur. 3.p.3.59
 Horæ diei & noctis quales tempore Christi. 3.p.3.59
 Duodecim horæ noctis diuiduntur in quatuor vigiliæ.
 3.p.3.59
 Hora quælibet tertia diei & noctis deputatur ad aliquod of-
 ficiū diuinum. 3.p.3.60
 Horæ canonicæ nocturnæ quomodo celebrabantur apud
 veteres. 3.p.3.60
 Horæ nocturnæ & laudes secundū vñum Romanum simul
 dicendæ sunt, vigilia quarta, id est, manè. 3.p.3.60
 In natali Domini quomodo officiū & Missa celebrari de-
 bent. 3.p.3.61
 Quomodo in triduo ante Pascha sub vesperam, & vnde vo-
 cantur tenebræ. 3.p.3.61
 Omnia tristitiæ signa in illo officio ostenduntur. 3.p.3.61
 Hora prima diei prima hora celebranda. 3.p.3.61
 Instituta est recentius quàm aliæ horæ. 3.p.3.61
 De hymno *Iam lucis orto sydere*. 3.p.3.61
 Horæ inæquales siue Planetariæ quid significant, & vnde di-
 cantur. 3.p.3.70.75
 Horæ quando recitandæ in quibuscunq; regionibus. 3.p.3.62
 Vesperarum tempus canonicum secundū sanctos Patres.
 3.p.3.63.64
 Horæ diei ad diuinas laudes deputatæ quatuor. 3.p.3.64
 In vesperis angelo docente, solebant duodecim Psalmi hora
 duodecima cantari. 3.p.3.64
 Laudes à veteribus vocantur matutinum, sunt in multis si-
 miles vesperis. 3.p.3.64.65.
 Vesperæ antiquitus dici solebant accensa candela. 3.p.3.65
 Completorium non est æquè antiquum atque aliæ horæ.
 3.p.3.65
 Completorij dicendi tempus. 3.p.3.65
 Completorij nomen & tempus apud Latinos primū inue-
 nitur in regula S. Benedicti. 3.p.3.66 3.p.3.66
 Vesperæ dicuntur à sydere, quod oritur Sole occidente.
 Completorium vesperas sequi debet. 3.p.3.66
 Hora prima & completorium quam inter se habent propor-
 tionem. 3.p.3.66
 Completorium agit gratias Deo de beneficiis diurnis. Si-
 gnificat

- gnificat Christi sepulturam, præparat nos ad nocturnam
requiem, &c. 3.p.3.67
- Horarum canonicarum institutio quàm antiqua & lauda-
bilis. 3.p.3.70
- Commendatur nobis officium diurnum & nocturnum exē-
plo David, Pauli, Silæ & aliorum. 3.p.3.70.71
- Omnes horæ diurnæ antiquis exemplis & testimoniis com-
mendatur. 3.p.3.71
- Probantur ex antiquis patribus. 3.p.3.71
- Tertia quaque hora, tum dici tum noctis oratur in Ecclesia
in honorem S. Trinitatis. 3.p.3.72
- Horæ septem instituuntur ad gratias Deo agendas de crea-
tione rerum in septem diebus. 3.p.3.73
- Additur octaua hora, nempe officium nocturnum pro spe-
resurrectionis octauo die designata. 3.p.3.73
- Cur ab hora vespertina officium ecclesiasticum incipit. 3.p.3.
74
- Horæ singulæ canonicæ pulchrè significant aliquod mi-
sterium passionis CHRISTI, & redemptionis nostræ.
3.p.3.74
- Horæ canonicæ Euangelico magisterio & miraculis confir-
mantur. 3.p.3.74
- Horarum singulæ partes vindicantur à reprehensione. 3.p.3.
75
- Te Deum laudamus.* 3.p.3.75
- Hymnus quid sit, & quanta eius antiquitas. 3.p.3.76
- Hymnorum proprium est cantari. 3.p.3.76
- Lectioes sunt triplicis generis. Earum antiquitas. Leguntur
tantum in nocturnis. 3.p.3.76
- Breuariatium restitutum bis ad antiquam formam. 3.p.3.
77
- Benedictio præcedens lectiones. 3.p.3.77
- Responsorialia quàm antiqua, vnde dicta, an in Italia primum
inuenta. 3.p.3.77
- Capitula sunt breuissimæ lectiones semper ex sacris literis,
dicuntur in singulis horis diurnis. Quam sint antiqua.
3.p.3.77
- Antiphona quid & quis eius vsus ab angelica admonitione
& exemplo initium habuit. 3.p.3.78

Alternatim canere quid, & à quo ortum habeat & quantæ antiquitatis sit in Ecclesia. 3.p.3.78

Antiphona, *Salve regina* liberatur à calumniis hereticorum. 3.p.3.78

Singulæ eius partes approbantur. 3.p.3.79

Ad officium ritè persoluendum septem requiruntur. 3.p.3.94

Horæ omnes quoad partes maiores quotidie dicendæ sunt sub pœna peccati mortalis, si quis obligatur. 3.p.3.95

Quoad partes minores grauitè peccant, nec officio satisfaciunt, qui dimidiata verba pronuntiant. 3.p.3.95

Ordinem officij mutans, non tenetur iterum repetere. 3.p.3.95

Inter horas & missam nullus est ordo essentialis. 3.p.3.95

Laudes & prima cur ante missam dici debent. 3.p.3.95

Breuiarij & officij diuini diuersitas in diuersis Ecclesiis. 3.p.3.96

Officium Ecclesiæ suæ quisque tenetur dicere, nisi ex cōsensu Episcopi & Capituli dispensetur. 3.p.3.96

Officij obligatio inducitur ex beneficio vel ordine, & tale officium ex tali beneficio vel ordine. 3.p.3.96

Officij diuini locus Ecclesia. 3.p.3.97

Tempus est à vespera vnius diei ad mediam noctem alterius, ut vitetur mortale peccatum. 3.p.3.97

Non peccat mortaliter, qui continuò post vespèras & completorium dicit matutinum sequentis diei. 3.p.3.98

Officium incipit à primis vespèris, & terminatur ad completorium diei sequentis. 3.p.3.97

Completorium dici potest vsque ad mediam noctem. 3.p.3.97

Matutini tempus canonicum incipit post mediam noctem. 3.p.3.97

Horæ canonicæ temporibus suis canonicis dici debent, ut vitetur peccatum veniale. 3.p.3.98

A tempore canonico longè recedere quid. 3.p.3.98

Officium canonicum est tributum diuinum. 3.p.3.98

Est monachorum & clericorum. 3.p.3.100

Officij forma quæ nunc est in vsu, non est à iure diuino, sed ab Ecclesiæ determinatione. 3.p.3.101

Ho.

Horarum canonicarum numerus aliquādo fuit alius, quàm
nunc est. 3.p.3.102

Officium diuinum nō persoluentes fructibus carere debent,
vel si percipiant, restituere. 3.p.3.103

Humilitas.

Humilitas accipitur pro obedientia. 2.279.280

Quomodo latius patet, quàm obedientia. 2.280.

Humilitas exaltatur. 3.p.2.110.183

Humilis de se cogitatio commendatur. 3.p.2.415

Humilitas est, tentationes declinare. 3.p.3.39.

Est necessaria, vt orans quod petit impetret. 3.p.3.50

Ieiunium.

Ieiunium orationis & eleemosinæ comes. 3. p.3. 105. 125.

163

Ieiunij nomen græcè abstinentiam à cibo significat. 3. p.3.

104

Ieiunium quattruplex. 3.p.3.105

Spirituale est abstinentia à vitiis. 3.p.3.104

Est metaphoricè ieiunium. 3.p.3.104

Morale est temperantia & parsimonia cibi & potus, quod fu-
it duce natura apud Philosophos. 3.p.3.104

Naturale est abstinentia ab omni omnino cibo & potu.

3.p.3. 105

Soluitur, quando in stomachum cibus vel potus est trans-
missus. 3.p.3.105

Hoc ieiunium est tantum in præcepto propter Eucharisti-
am. 3.p.3. 105

Ieiunium Ecclesiasticum est abstinentia cibi, secundum Eccle-
siæ regulam. 3.p.3.105

Non soluitur potu vel pharmacho. 3.p.3.105

Ieiunium generali nomine quid significet. 3.p.3.105

Ecclesiasticum est aliud voluntarium, aliud necessarium, a-
liud necessitate voti, aliud necessitate præcepti. 3. p. 3.

106.131

Ecclesiasticum tria requirit. 3.p.3.106

Ieiunans tantum semel in die cibum sumere debet, & quare.

3.p.3.107.110

- Illa vna refectio debet esse cœna, non prandium. 3. p. 3. 107
 108. 109
 Ut sit à carnibus abſtinentia. 3. p. 3. 107
 Caluini error circa ieiunium. 3. p. 3. 106
 Ieiunium ſuperſtitioſum Iudæorum. 3. p. 3. 107
 Ieiunium non ſoluebant veteres Chriſtiani ante horam nonam vel veſpertina. 3. p. 3. 107. 108. Probat ex ſanctis Patribus. 3. p. 3. 108
 Ieiunandum in Quadrageſima uſque ad veſperam. 3. p. 3. 108. 110
 Ieiunium quorundam Monachorum per totum annum, arctius tamen in quadrageſima. 3. p. 3. 111. 131
 Ieiunium non obligat ſenes & paruulos. 3. p. 3. 108
 Quare debet uſque ad horam nonam protrahi. 3. p. 3. 110
 Nunc ſolui circa meridiem & veſperi cœnulam ſumi ab Eccleſia toleratur. 3. p. 3. 110
 Etiam nunc obſeruant multi uſque ad veſperam. 3. p. 3. 110
 Ieiunium & alia quæ non ſunt de iure diuino, poſſunt determinari ad arbitrium Eccleſiæ. 3. p. 3. 111
 Etiam antiquitus non ſimiliter in omnibus locis obſeruabatur. 3. p. 3. 111
 Ieiunij ſeueritas aliquantulum nunc relaxata eſt. 3. p. 3. 111
 Merenda dicitur à meridie. 3. p. 3. 111
 Ieiunium antiquitus ſolebat ſolui ad meridiem. 3. p. 3. 112
 Ieiunare diutius & tardius melius eſt, & laudabilius. 3. p. 3. 111. 112
 Hæreſes & hæretici circa ieiunium. 3. p. 3. 112
 Refelluntur circa ciborum delectum. 3. p. 3. 115
 Ieiunantes non dicimus carnes immundas. 3. p. 3. 115
 Ieiuniorum temporibus permittuntur carnes ex cauſſa legitima. 3. p. 3. 115
 In ieiuniis quare prohibentur carnes. 3. p. 3. 116
 Ieiunium indicitur ad domandam carnem. 3. p. 3. 110. 116. 135. 150. 152. 155
 Ieiunium conſiſtere in abſtinentia à certis cibis, præſertim carnibus. 3. p. 3. 121. & ſeq. Probat ex exemplo Danielis, & Ioan. Baptiſtæ, S. Petri, &c. 3. p. 3. 121. 123. 137. 149. 153
 Ieiunium

- Ieiunium Christianorum Alexandrinorum. 3.p.3. 121
 Ieiunium hebdomadæ sanctæ ante Pascha. 3.p.3. 121
 Eremitarum. 3.p.3. 122
 Ieiunantes in orientali Ecclesia abstinuerunt etiam à vino,
 cur non in occidentali. 3.p.3. 124. 143
 Ieiunium nullum secundum Calvinum & Kemnitium, esse iu
 re diuino præceptum. 3.p.3. 124
 In genere lege diuina esse præceptum, ab Ecclesia determi
 natum, probatur ex Scripturis. 3.p.3. 125. & seq. Ex Patri
 bus. 126. & seq. Ratione. 127
 Est duplex secundum Melanchthonem. 3.p.3. 125. Refutatur
 ibidem, &c. 127.
 Plus est quàm moderatio vel sobrietas. 3.p.3. 125. 126
 Ieiunantes non debent assimilari Hypocritis. 3.p.3.
 125
 Ieiunium nullum est inter Christianos in die Dominica, nec
 à Pascha ad Pentecosten. 3.p.3. 126
 Ieiunium aliquod ad ipsum ius naturæ pertinet. 3.p.3.
 127
 Necessarium ad tentationes superandas, & ad pœnitentiam.
 3.p.3. 127
 Non præcipitur in Decalogo. 3.p.3. 128
 Pertinet ad temperantiam. 3.p.3. 128.
 153
 Ieiunij præcepta obligare fideles in conscientia, probatur te
 stimoniis & exemplis Scripturæ sacræ. 3.p.3. 128. Et ex
 consiliis. 129. Ex sanctis Patribus. 129. & sequent. Ratione.
 132. Soluuntur obiectiones ex Scriptura. 133. & sequent. Ex
 historia. 143
 Ieiunium publicum. 3.p.3. 129
 Ieiunium mensium non à Deo, sed à Repub. Iudæorum ob
 ligabant populum in conscientia. 3.p.3.
 129
 Ieiunia & ieiunantes valdè laudantur in Scripturis. 3.p.3.
 129
 Ieiunium violare est peccatum mortale. 3.p.3. 130. 132
 Violantibus dicitur anathema. 3.p.3. 130
 Actus ieiunandi præscriptus à lege Ecclesiastica, est actus tẽ
 perantiæ necessarius. 3.p.3. 132
 Violans

Violans ieiunium peccat cōtra virtutem temperantiæ. 3. p. 3.

132

Ieiunia antiqua hæretica reiiciuntur. 3. p. 3. 136

Ab Ecclesia instituta sunt sanctitatis & diuini cultus causa.

3. p. 3. 140

Ieiunium Euangelicum perfectius ieiunio Phariseorum.

3. p. 3. 142

Non pertinere ad viros perfectos secundum Begardos. 3. p. 3.

149

Refutatur hic error. 3. p. 3. 149

Ieiunium pertinere etiam ad perfectissimos. 3. p. 3. 149

Ieiunare nemo tenetur cum præiudicio salutis corporalis.

3. p. 3. 150. 151

A ieiunio tria excusant, pueritia, senectus, ægrotudo. 3. p. 3.

151

Propter pietatem excusantur concionatores, &c. Propter necessitatem omnes qui versantur in laboriosis operibus.

3. p. 3. 151

Ieiunium in orientali Ecclesia semper fuit strictius quàm in occidentali. 3. p. 3. 152

Ieiunium disponit animum ad orationem, & rerum cœlestium contemplationem. 3. p. 3. 153

Moysem præparauit ad colloquium Dei. 3. p. 3. 153

Quare instituitur in profestis magnarum celebritatum. 3. p. 3.

153

Ex se est res mediocris. 3. p. 3. 154. 159

Est actus elicited temperantiæ. 3. p. 3. 154. 159

Versatur circa moderandas delectationes cibi & potus. 3. p. 3.

154

Ad alias virtutes pertinere poterit. 3. p. 3. 154. 159

Vt sit meritorium, requirit deuotionem ieiunantis. 3. p. 3.

154

Ieiunium esse cultum Dei. 3. p. 3. 155. Soluuntur obiectiones ex Scripturis. 162. & sequentibus. Ex Patribus. 167

Placare Deum iratum. 3. p. 3. 155. Probatur ex Patribus.

156

Esse impetratorium beneficiorum Dei. 3. p. 3. 158. Probatur exemplis sacrae Scripturæ.

158

Illi

- Illi respondet merces. 3 p. 3. 159
 Multi eius fructus enumerantur. 3 p. 3. 159
 Ieiunium à cibis parum prodest nisi abstinence à vitiis. 3 p. 3.
 161
 Cum eleemosyna coniungere non est necessarium. 3 p. 3.
 163
 Ieiunium sanctorum eremitarum. 3 p. 3. 168
 Ieiunium in pane & aqua in Ecclesia antiquitus fuisse, testa-
 tur Tertullianus. 3 p. 3. 171
 Ieiunij apud veteres semper varia fuit consuetudo. 3 p. 3.
 175. & seq.
 Nonnullos aliquando biduum, vel triduum, vel sex dies egis-
 se ieiunos. 3 p. 3. 176
 Ieiunium sine humilitate nihil prodest. 3 p. 3. 192
 Ieiunium feriæ quartæ & sextæ. 3 p. 3. 193
 Non ieiunandum die Dominica. 3 p. 3. 194
 Ieiunij feriæ quartæ & sextæ causa. 3 p. 3. 194
 Propter absentiam sponsi. 3 p. 3. 195
 Non debet observari hoc ieiunium, quando natalis domini
 contingit feria quarta vel sexta. 3 p. 3. 195
 Hoc ieiunium est ex traditione Apostolica. 3 p. 3. 195
 Secundum alios permittitur tantum, non imperatur. 3 p. 3.
 196
 Romæ omnes non observabant. 3 p. 3. 196
 Ieiunium quatuor temporum addit etiam Sabbathum.
 3 p. 3. 196
 Ieiunium feriæ quartæ & sextæ solebant pœnitentibus in-
 iungi. 3 p. 3. 196
 Abstinencia à carnibus fuit ex præcepto per totum annum.
 3 p. 3. 196
 Ieiunium feriæ quartæ ferè mutatur in Sabbathum, in occi-
 dentali Ecclesia. 3 p. 3. 196
 Ieiunare sabbatho Græci nefas putarunt, quod tamen ma-
 ximè conuenit, ut fit Romæ & in Hispania. 3 p. 3. 197
 Ieiunandum secundum morem Ecclesiarum. 3 p. 3. 197
 Semper ieiunandum & ubique Sabbatho sancto, & omni-
 bus Sabbathis propter CHRISTI sepulturam, & Apo-
 stolorum mœrorem. Die Veneris propter CHRISTI pas-
 sionem. 3 p. 3. 197. & seq.

Ieiunium Sabbathi quare olim prohibitum nunc præceptum. 3.p.3.198

Ieiunium quatuor temporum est à traditione Apostolica. 3.p.3.199

Ieiunium decimi mensis est præcipuum ex quatuor. 3.p.3.199

Huius ieiunij varietas apud veteres. 3.p.3.200

Quos ob fines obseruari solebat. 3.p.3.200

Pro singulis anni mensibus vnum diem ieiunamus. 3.p.3.200

Ieiunium quomodo prohibitum in Pentecoste. 3.p.3.203.

209

Licet imitari ieiunia Iudæorum. 3.p.3.203.204

Ieiunium aduentus ex consilio, non ex præcepto. 3.p.3.205

Rogationum quomodo obseruatur, est consilij potius quàm præcepti. 3.p.3.205

Ieiunium vigiliarum antiquitus statio dicebatur. 3.p.3.206

207

Quibus temporibus ieiunium nunquam celebrari debet.

3.p.3.208

Licet ieiunare in rogationibus, & in vigilia Pētecostes. 3.p.3.

210

Ieiunium & ieiunantes laudantur. 3.p.3.211

Ieiunium vtile est ad sapientiam acquirendam, & ad passion-
nes animi cohibendas. 3.p.3.212

Ignis.

Ignis post diem iudicij non habebit vim vrendi, nisi vt in-
strumentum diuinæ iustitiæ. 2.602.604

Ignis gehennæ vrit, sed non splendet. 3.p.2.63

Ignorantia.

Ignorantia fons erroris. 2.613.614

Vulnus mentis. 2.613.630

Ignorantia rerum necessariarum in infantibus maior quàm
in ipsis bestiis. 2.614

Ignoratio finis tum naturalis, tum supernaturalis. / 2.614

Ignorantia quomodo non fuisset in paradiso. 2.630

Antecedens facit inuoluntarium. Et excusat à peccato. 3.p.1.

139

Concomitans relinquit liberum voluntatis actum. Et non excusat à peccato. 3.p.1.139

Imago.

Imago & similitudo Dei quomodo differunt. 1.7.31.3.p.1.65

Imago Dei in homine significat liberum arbitrium. 1.7.3.p.

1.320

Proprie est in anima hominis. 2.386.451.452

Est totus homo. 2.386.3.p.1.76

Tribus modis in nobis consideratur. 2.452

In nobis est obscurata non deleta, & quomodo renouatur.

2.452.453. 3.p.1.443

Imago picta tribus modis consideratur. 2.452

Imago Dei est ornamentum originalis iustitiæ. 2.452

Ad hanc primus homo factus est. 2.453

Læditur ut est in potentiis, non ut in substantia. 3.p.1.76

Immortalitas.

Immortalitatem Adæ fuisse ei naturalem, error. 1.47

Damnatur in Concilio Milleuitano, & Arausicano, & Tri-

dentino, & à Pio V. & Gregorio XIII. 1.47.48.49

Immortalitatem Adæ fuisse donum supernaturale. 1.47.50.

2.265

Immortalitatem animæ nostræ naturaliter cognoscimus.

2.567

Immortalitas fuisset præmium obedientiæ in paradiso. 3.p.

1.454

Impetratio.

Impetratio & meritum differunt. 3.p.3.45

Impetratio non requirit caritatem. 3.p.3.45

Impetrare possunt & peccatores in via, & beati in patria.

3.p.3.45

Impetratio multas requirit condiciones. 3.p.3.45. & seq.

Impetratio orationibus promittitur. 3.p.3.46

Impetratoria potest esse oratio non meritoria, vel contra.

3.p.3.46

Ad impetrationem requisitæ condiciones enumerantur.

3.p.3.46

Impetrationis magnum signum est, cum quis in orando ma-

gnam habet fiduciam.

3.p.3.48

Impotentia vel impossibilitas.

Impotentia vel impossibilitas quæ, quando, & quomodo excusat à peccato, vel non. 3.p.1.139

Quæ impotentia tollendo liberum arbitrium excusat à peccato, quæ non. 3.p.1.149

Incertitudo.

Incertitudo propriæ gratiæ & iustitiæ, probatur ex Salomone. 3.p.2.211. Probatur ex testimonio & exemplo Iob, Davidis & Pauli. 217. De Paulo ex Patribus. 221. & seq. Ex Prophetis & Apostolis. 223. & seq. Ex S. Patribus. 225. & seq. Rationibus. 228. & seq. Soluuntur obiectiones ex Scripturis. 232. & seq. Ex Patribus. 243. & seq. Ex ratione. 258

Incertitudo iustitiæ præsentis, & prædestinationis non pugnant inter se. 3.p.2.216

Incertitudo remissionis peccatorum non facit dubias promissiones Dei. 3.p.2.224

Incertitudo gratiæ propriæ ex eo provenit, quod opera nostra nos ipsos latent. 3.p.2.226

Incertitudo hæc conseruat in fidelibus humilitatem. 3.p.2.230

Satis manifesta est ex timore quem habent sanctissimi homines in hora mortis. 3.p.2.231

Induratio vel excœcatio.

Quomodo dicitur Deus obdurasse cor Pharaonis. 2.213. 223

Quomodo dicitur excœcare vel obdurare corda hominum. 2.223. 3.p.1.132.258

Deus non est causa indurationis & excœcationis positiuè, sed negatiuè, permittendo, deferendo, non miserendo. 2.223.215

Cœcitas mentis, & cordis obduratio est peccatum. 2.224

Est causa peccati. 2.224

Est effectus vel pœna peccati. 2.224

Cœcitas cordis non est solum carentia luminis, sed affectus prauus, quo quis impedimentum ponit illustrationibus diuinis. 2.224

Cœci

- Cæci corde dicuntur Matth. 13. videntes videre & non videre. 2.224
- Cæcos corde excæcat malitia eorum. 2.224.229
- Obduratio cordis est prauus affectus, quo quis admonitiones diuinas internas vel externas contemnit, & eis resistit, donec eas amplius non sentiat. 2.224
- Cor dicitur durum, lapideum, crassum, graue, quod non mouetur ad correptiones diuinas. 2.225
- E contrario cor tenerum, molle, carneum dicitur, quod facile acquiescit Deo. 2.224
- Excæcatio vel obduratio est iniustorum, non autem iustorum. 2.224
- Ad excæcationem requiritur, vt quis nec videat, nec videri possit. 2.225
- Ad obdurationem requiritur, vt quis nec cedat, nec cedere possit. 2.225
- Quæ nam permissio Dei & desertio sit excæcatio & obduratio. 2.226
- Excæcati & obdurati semper habent vires à Deo, vt si velint possint obdurationem & cæcitatem amouere, petendo Dei auxilium. 2.226.229
- Obdurati in Scripturis reprehenduntur meritò & puniuntur, quia culpa sua indurationem incurrunt & in ea perseuerant. 2.226
- Excæcandi & obdurandi actio tribuitur interdum rebus, quæ sunt occasiones actionum. 2.228
- Patientia Dei quomodo indurat homines. 2.228
- Obdurationis finis est, vt ostendatur iustitia & potentia Dei. 2.242
- Obduratio à Deo permittitur propter demerita hominum. 2.244
- Obduratio peccatorum assimilatur duritiei lapidis. 2.455
- Excæcati durante excæcatione videre non possunt. 3.p.1. 132.143.147
- Possunt remouere excæcationem si gratiæ præuenienti cooperentur, sed hanc gratiam non semper habent. 3.p.1. 132
- Obdurati & excæcati post obdurationem peccare possunt. 3.p.1. 137

- Hominum gratia maior quam angelorum. 3.p.1.101
 Homines habent conditionalem necessitatem, & absolutam
 libertatem. 3.p.1.160
 Homines & angeli æternam Dei providentiam, velint no-
 lint, liberè sequuntur. 3.p.1.271
 Homo solis naturæ viribus quæ præstare potest, quæ non.
 3.p.1.353
 Homo tentatus, Dei destitutus auxilio, comparatur iactatæ
 naui fracto gubernaculo. 3.p.1.365
 Homo sine fide, & speciali Dei auxilio nulla urgente tenta-
 tione potest aliquid bonum morale perficere. 3.p.1.
 370
 Homo sine gratia Dei opera bona vitæ æternæ meritoria
 facere non potest. 3.p.1.381.385.386.388.391
 Homo renatus totam legem Dei implere potest. 3.p.1.
 402
 Homo non potest sine gratia Dei speciali velle, aut facere
 aliquid ad pietatem aut salutem pertinens, probatur ex sa-
 cris literis. 3.p.1.497. Ex Conciliis. 498. Ex summis Pon-
 tificibus. 499. Ex antiquis Patribus. 500. Ex Ecclesiæ ora-
 tionibus. 501. Ex condemnatione contrariorum erro-
 rum. 501
 Homo non potest solis naturæ viribus ad gratiam recipien-
 dā vlllo modo se disponere. 3.p.1.501. Probatur ex Scriptu-
 ris. 502. & 503. Ex Conciliis & Patribus. 503. & sequent.
 Ratione. 505. & sequent. Soluuntur obiectiones. 506. &
 sequent.
 Homo ante gratiam habet liberum arbitrium ad opera na-
 turalia, moralia, & pietatis supernaturalia. 3.p.1.
 544
 Ante omnem gratiam habet potentiam remotam ad opera
 pietatis. 3.p.1.545
 Non habet potentiam proximam. 3.p.1.546
 Hominis conuersio quomodo à gratia & libero arbitrio si-
 mul, quomodo à gratia tantum, quomodo à libero arbi-
 trio tantum. 3.p.1.557
 Homo iustus potest bona opera facere, & præcepta diuinā
 seruare, neque eget ordinariè noua gratia excitante, sed
 solum adiuuante. 3.p.1.559

Honor.

Honor & gloria sunt extrinseca & superaddita naturæ.

1. 27. 29

Humana gloria est impedimentum gloriæ Dei. 2. 231

Gloria Dei relucet & in præmio iustorum, & in pœna malorum. 2. 250

Honor & ignominia matris redundat in filium. 2. 416

Honoris concupiscentia est in parte animi superiore.

2. 420

Honori proprio & statui consulendum. 3. p. 3. 241

Hora canonica siue officium diuinum.

Nomen horarum canonicarum siue diuini officij, quam antiquum, & vnde sumptum. 3. p. 3. 68

Quinam præ cæteris hoc officium persolvere tenentur.

3. p. 3. 69

Horæ canonicæ vnde dictæ. 3. p. 3. 56

Deliramentum Brentij hac de re. 3. p. 3. 56

Officij diuini definitio ponitur & explicatur. 3. p. 3. 57

Omnis oratio non dicitur propriè diuinum officium. 3. p. 3.

57

Officium diuinum quot modis publicum dicitur. 3. p. 3.

57

Vt dicatur publicum non requiritur fieri loco publico, vel in præsentia multorum. 3. p. 3. 57

Continet laudes pro beneficiis acceptis, & preces pro accipiendis. 3. p. 3. 57

Officium Ecclesiæ triumphantis & militantis differunt.

3. p. 57

Soli Deo propriè præstatur. 3. p. 3. 57

Officium aliud de Sanctis, aliud de mortuis, aliud de tempore. 3. p. 3. 58

Qui obligantur, necessariò debent voce distinctè integreque omnia verba proferre. 3. p. 3. 58

Debet, definiri & institui ab Ecclesiâ & eius Prælati.

3. p. 3. 58.

Officij diuini partes aliæ maiores, aliæ minores. 3. p. 3. 58

Maiores à tempore nomen accipiunt. 3. p. 3. 58

Horæ

- Horæ canonicæ ad horas diei accommodantur. 3.p.3.59
 Horæ diei & noctis quales tempore Christi. 3.p.3.59
 Duodecim horæ noctis diuiduntur in quatuor vigilias.
 3.p.3.59
 Hora quælibet tertia diei & noctis deputatur ad aliquod of-
 ficiū diuinum. 3.p.3.60
 Horæ canonicæ nocturnæ quomodo celebrabantur apud
 veteres. 3.p.3.60
 Horæ nocturnæ & laudes secundū vltimū Romanum simul
 dicendæ sunt, vigilia quarta, id est, manē. 3.p.3.60
 In natali Domini quomodo officium & Missa celebrari de-
 bent. 3.p.3.61
 Quomodo in triduo ante Pascha sub vesp̄eram, & vnde vo-
 cantur tenebræ. 3.p.3.61
 Omnia tristitiæ signa in illo officio ostenduntur. 3.p.3.61
 Hora prima diei prima hora celebranda. 3.p.3.61
 Instituta est recentius quàm aliæ horæ. 3.p.3.61
 De hymno *Iam lucis orto sydere*. 3.p.3.61
 Horæ inæquales siue Planetariæ quid significant, & vnde di-
 cantur. 3.p.3.70.75
 Horæ quando recitandæ in quibuscunq; regionibus. 3.p.3.62
 Vesperarum tempus canonicum secundū sanctos Patres.
 3.p.3.63.64
 Horæ diei ad diuinas laudes deputatæ quatuor. 3.p.3.64
 In vesp̄eris angelo docente, solebant duodecim Psalmi hora
 duodecima cantari. 3.p.3.64
 Laudes à veteribus vocantur matutinum, sunt in multis si-
 miles vesp̄eris. 3.p.3.64.65.
 Vesp̄eræ antiquitus dici solebant accensa candela. 3.p.3.65
 Completorium non est æquè antiquum atque aliæ horæ.
 3.p.3.65
 Completorij dicendi tempus. 3.p.3.65
 Completorij nomen & tempus apud Latinos primū inue-
 nitur in regula S. Benedicti. 3.p.3.66 (3.p.3.66
 Vesp̄eræ dicuntur à sydere, quod oritur Sole occidente.
 Completorium vesp̄eras sequi debet. 3.p.3.66
 Hora prima & completorium quam inter se habent propor-
 tionem. 3.p.3.66
 Completorium agit gratias Deo de beneficiis diurnis. Si-
 gnificat

- gnificat Christi sepulturam, præparat nos ad nocturnam
requiem, &c. 3.p.3.67
- Horarum canonicarum institutio quàm antiqua & lauda-
bilis. 3.p.3.70
- Commendatur nobis officium diurnum & nocturnum exē-
plo David, Pauli, Silæ & aliorum. 3.p.3.70.71
- Omnes horæ diurnæ antiquis exemplis & testimoniis com-
mendatur. 3.p.3.71
- Probantur ex antiquis patribus. 3.p.3.71
- Tertia quaque hora, tum diei tum noctis oratur in Ecclesia
in honorem S. Trinitatis. 3.p.3.72
- Horæ septem instituuntur ad gratias Deo agendas de crea-
tione rerum in septem diebus. 3.p.3.73
- Additur octaua hora, nempe officium nocturnum pro spe-
resurrectionis octauo die designata. 3.p.3.73
- Cur ab hora vespertina officium ecclesiasticum incipit. 3.p.3.
74
- Horæ singulæ canonicæ pulchrè significant aliquod mi-
sterium passionis CHRISTI, & redemptionis nostræ.
3.p.3.74
- Horæ canonicæ Evangelico magisterio & miraculis confir-
mantur. 3.p.3.74
- Horarum singulæ partes vindicantur à reprehensione. 3.p.3.
75
- Te Deum laudamus.* 3.p.3.75
- Hymnus quid sit, & quanta eius antiquitas. 3.p.3.76
- Hymnorum proprium est cantari. 3.p.3.76
- Lectiones sunt triplicis generis. Earum antiquitas. Leguntur
tantum in nocturnis. 3.p.3.76
- Breuiarium restitutum bis ad antiquam formam. 3.p.3.
77
- Benedictio præcedens lectiones. 3.p.3.77
- Responsorialia quàm antiqua, vnde dicta, an in Italia primum
inuenta. 3.p.3.77
- Capitula sunt breuissimæ lectiones semper ex sacris literis,
dicuntur in singulis horis diurnis. Quam sint antiqua.
3.p.3.77
- Antiphona quid & quis eius vsus ab angelica admonitione
& exemplo initium habuit. 3.p.3.78

Alternatim canere quid, & à quo ortum habeat & quantæ antiquitatis sit in Ecclesia. 3.p.3.78

Antiphona, *Salve regina* liberatur à calumniis hæreticorum. 3.p.3.78

3.p.3.78

Singulæ eius partes approbantur. 3.p.3.79

Ad officium ritè perfoluendum septem requiruntur. 3.p.3.94

94

Horæ omnes quoad partes maiores quotidie dicendæ sunt sub pœna peccati mortalis, si quis obligatur. 3.p.3.95

Quoad partes minores grauitè peccant, nec officio satisfaciunt, qui dimidiata verba pronuntiant. 3.p.3.95

Ordinem officij mutans, non tenetur iterum repetere. 3.p.3.95

3.p.3.95

Inter horas & missam nullus est ordo essentialis. 3.p.3.95

Laudes & prima cur ante missam dici debent. 3.p.3.95

Breuiarij & officij diuini diuersitas in diuersis Ecclesiis. 3.p.3.96

3.p.3.96

Officium Ecclesiæ suæ quisque tenetur dicere, nisi ex cōsensu Episcopi & Capituli dispensetur. 3.p.3.96

Officij obligatio inducitur ex beneficio vel ordine, & tale officium ex tali beneficio vel ordine. 3.p.3.96

Officij diuini locus Ecclesia. 3.p.3.97

Tempus est à vespera vnius diei ad mediam noctem alterius, vt vitetur mortale peccatum. 3.p.3.97

Non peccat mortaliter, qui continuò post vespèras & completorium dicit matutinum sequentis diei. 3.p.3.98

Officium incipit à primis vespèris, & terminatur ad completorium diei sequentis. 3.p.3.97

Completorium dici potest vsque ad mediam noctem. 3.p.3.97

3.p.3.97

Matutini tempus canonicum incipit post mediam noctem. 3.p.3.97

3.p.3.97

Horæ canonicæ temporibus suis canonicis dici debent, vt vitetur peccatum veniale. 3.p.3.98

A tempore canonico longè recedere quid. 3.p.3.98

Officium canonicum est tributum diuinum. 3.p.3.98

Est monachorum & clericorum. 3.p.3.100

Officij forma quæ nunc est in vsu, non est à iure diuino, sed ab Ecclesiæ determinatione. 3.p.3.102

Ho-

Horarum canonicarum numerus aliquādo fuit alius, quàm nunc est.

3.p.3.102

Officium diuinum nō perfoluentes fructibus carere debent, vel si percipiant, restituere.

3.p.3.103

Humilitas.

Humilitas accipitur pro obedientia.

2.179.280

Quomodo latius patet, quàm obedientia.

2.280.

Humilitas exaltatur.

3.p.2.110.183

Humilis de se cogitatio commendatur.

3.p.2.425

Humilitas est, tentationes declinare.

3.p.3.39.

Est necessaria, vt orans quod petit impetret.

3.p.3.50

Ieiunium.

Ieiunium orationis & elemosinæ comes.

3. p.3. 105. 125.

163

Ieiunij nomen græcè abstinentiam à cibo significat.

3. p.3.

104

Ieiunium quadruplex.

3.p.3.105

Spirituale est abstinentia à vitiis.

3.p.3.104

Est metaphoricè ieiunium.

3.p.3.104

Morale est temperantia & parsimonia cibi & potus, quod fuit duce natura apud Philosophos.

3.p.3.104

Naturale est abstinentia ab omni omninò cibo & potu.

3.p.3.105

Soluitur, quando in stomachum cibus vel potus est transmissus.

3.p.3.105

Hoc ieiunium est tantum in præcepto propter Eucharistiam.

3.p.3.105

Ieiunium Ecclesiasticum est abstinentia cibi, secundum Ecclesiæ regulam.

3.p.3.105

Non soluitur potu vel pharmacho.

3.p.3.105

Ieiunium generali nomine quid significet.

3.p.3.105

Ecclesiasticum est aliud voluntarium, aliud necessarium, aliud necessitate voti, aliud necessitate præcepti.

3. p. 3.

106.131

Ecclesiasticum tria requirit.

3.p.3.106

Ieiunans tantum semel in die cibum sumere debet, & quare.

3.p.3.107.110

- Illa vna refectio debet esse cœna, non prandium. 3. p. 3. 107
 108. 109
 Ut sit à carnibus abſtinentia. 3. p. 3. 107
 Caluini error circa ieiunium. 3. p. 3. 106
 Ieiunium ſuperſtitioſum Iudæorum. 3. p. 3. 107
 Ieiunium non ſoluebant veteres Chriſtiani ante horam nonam vel veſpertinam. 3. p. 3. 107. 108. Probatur ex ſanctis Patribus. 3. p. 3. 108
 Ieiunandum in Quadrageſima uſque ad veſperam. 3. p. 3. 108. 110
 Ieiunium quorundam Monachorum per totum annum, arctius tamen in quadrageſima. 3. p. 3. 111. 131
 Ieiunium non obligat ſenes & paruulos. 3. p. 3. 108
 Quare debet uſque ad horam nonam protrahi. 3. p. 3. 110
 Nunc ſolui circa meridiem & veſperi cœnulam ſumi ab Eccleſia toleratur. 3. p. 3. 110
 Etiam nunc obſeruant multi uſque ad veſperam. 3. p. 3. 110
 Ieiunium & alia quæ non ſunt de iure diuino, poſſunt determinari ad arbitrium Eccleſiæ. 3. p. 3. 111
 Etiam antiquitus non ſimiliter in omnibus locis obſeruabatur. 3. p. 3. 111
 Ieiunij ſeueritas aliquantulum nunc relaxata eſt. 3. p. 3. 111
 Merenda dicitur à meridie. 3. p. 3. 111
 Ieiunium antiquitus ſolebat ſolui ad meridiem. 3. p. 3. 112
 Ieiunare diutius & tardius melius eſt, & laudabilius. 3. p. 3. 111. 112
 Hæreſes & hæretici circa ieiunium. 3. p. 3. 112
 Refelluntur circa ciborum delectum. 3. p. 3. 115
 Ieiunantes non dicimus carnes immundas. 3. p. 3. 115
 Ieiuniorum temporibus permittuntur carnes ex cauſa legitima. 3. p. 3. 115
 In ieiuniis quare prohibentur carnes. 3. p. 3. 116
 Ieiunium indicitur ad domandam carnem. 3. p. 3. 110. 116. 135. 150. 152. 155
 Ieiunium conſiſtere in abſtinentia à certis cibis, præſertim carnibus. 3. p. 3. 121. & ſeq. Probatur exemplo Danielis, & Ioan. Baptiſtæ, S. Petri, &c. 3. p. 3. 121. 123. 137. 149. 153
 Ieiunium

- Ieiunium Christianorum Alexandrinorum. 3 p. 3. 121
 Ieiunium hebdomadæ sanctæ ante Pascha. 3 p. 3. 121
 Eremitarum. 3 p. 3. 122
 Ieiunantes in orientali Ecclesia abstinerunt etiam à vino,
 cur non in occidentali. 3 p. 3. 124. 143
 Ieiunium nullum secundum Calvinum & Kemnitium, esse iu
 re diuino præceptum. 3 p. 3. 124
 In genere lege diuina esse præceptum, ab Ecclesia determi
 natum, probatur ex Scripturis. 3 p. 3. 125. & seq. Ex Patri
 bus. 126. & seq. Ratione. 127
 Est duplex secundum Melanchthonem. 3 p. 3. 125. Refutatur
 ibidem, &c. 127.
 Plus est quàm moderatio vel sobrietas. 3 p. 3. 125. 126
 Ieiunantes non debent assimilari Hypocritis. 3 p. 3.
 125
 Ieiunium nullum est inter Christianos in die Dominica, nec
 à Pascha ad Pentecosten. 3 p. 3. 126
 Ieiunium aliquod ad ipsum ius naturæ pertinet. 3 p. 3.
 127
 Necessarium ad tentationes superandas, & ad pœnitentiam.
 3 p. 3. 127
 Non præcipitur in Decalogo. 3 p. 3. 128
 Pertinet ad temperantiam. 3 p. 3. 128.
 153
 Ieiunij præcepta obligare fideles in conscientia, probatur te
 stimoniis & exemplis Scripturæ sacræ. 3 p. 3. 128. Et ex
 consiliis, 129. Ex sanctis Patribus. 129. & sequent. Ratione.
 132. Soluuntur obiectiones ex Scriptura. 133. & sequent. Ex
 historia. 143
 Ieiunium publicum. 3 p. 3. 129
 Ieiunium mensium non à Deo, sed à Repub. Iudæorum ob
 ligabant populum in conscientia. 3 p. 3.
 129
 Ieiunia & ieiunantes valdè laudantur in Scripturis. 3 p. 3.
 129
 Ieiunium violare est peccatum mortale. 3 p. 3. 130. 132
 Violantibus dicitur anathema. 3 p. 3. 130
 Actus ieiunandi præscriptus à lege Ecclesiastica, est actus tẽ
 perantiæ necessarius. 3 p. 3. 132
 Violans

Violans ieiunium peccat cōtra virtutem temperantiæ. 3. p. 3.

132

Ieiunia antiqua hæretica reiiciuntur. 3. p. 3. 136

Ab Ecclesia instituta sunt sanctitatis & diuini cultus causa.

3. p. 3. 140

Ieiunium Euangelicum perfectius ieiunio Phariseorum.

3. p. 3. 142

Non pertinere ad viros perfectos secundum Begardos. 3. p. 3.

149

Refutatur hic error. 3. p. 3. 149

Ieiunium pertinere etiam ad perfectissimos. 3. p. 3. 149

Ieiunare nemo tenetur cum præiudicio salutis corporalis.

3. p. 3. 150. 151

A ieiunio tria excusant, pueritia, senectus, ægrotudo. 3. p. 3.

151

Propter pietatem excusantur concionatores, &c. Propter necessitatem omnes qui versantur in laboriosis operibus.

3. p. 3. 151

Ieiunium in orientali Ecclesia semper fuit strictius quàm in occidentali. 3. p. 3. 152

Ieiunium disponit animum ad orationem, & rerum cœlestium contemplationem. 3. p. 3. 153

Moysem præparauit ad colloquium Dei. 3. p. 3. 153

Quare instituitur in profestis magnarum celebritatum. 3. p. 3.

153

Ex se est res mediocris. 3. p. 3. 154. 159

Est actus elicitus temperantiæ. 3. p. 3. 154. 159

Versatur circa moderandas delectationes cibi & potus. 3. p. 3.

154

Ad alias virtutes pertinere poterit. 3. p. 3. 154. 159

Vt sit meritorium, requirit deuotionem ieiunantis. 3. p. 3.

154

Ieiunium esse cultum Dei. 3. p. 3. 155. Soluuntur obiectiones ex Scripturis. 162. & sequentibus. Ex Patribus. 167

Placare Deum iratum. 3. p. 3. 155. Probatur ex Patribus.

156

Esse impetratorium beneficiorum Dei. 3. p. 3. 158. Probatur exemplis sacre Scripturæ.

158

Illi

Illi respondet merces. 3.p.3.159
 Multi eius fructus enumerantur. 3.p.3.159
 Ieiunium à cibis parum prodest nisi abstinetur à vitiis. 3.p.3.

161

Cum eleemosyna coniungere non est necessarium. 3.p.3.

163

Ieiunium sanctorum eremitarum. 3.p.3.168

Ieiunium in pane & aqua in Ecclesia antiquitus fuisse, testatur Tertullianus. 3.p.3.171

Ieiunij apud veteres semper varia fuit consuetudo. 3.p.3.175. & seq.

Nonnullos aliquando biduum, vel triduum, vel sex dies egisse ieiunos. 3.p.3.176

Ieiunium sine humilitate nihil prodest. 3.p.3.192

Ieiunium feriæ quartæ & sextæ. 3.p.3.193

Non ieiunandum die Dominica. 3.p.3.194

Ieiunij feriæ quartæ & sextæ causa. 3.p.3.194

Propter absentiam sponsi. 3.p.3.195

Non debet observari hoc ieiunium, quando natalis domini contingit feria quarta vel sexta. 3.p.3.195

Hoc ieiunium est ex traditione Apostolica. 3.p.3.195

Secundum alios permittitur tantum, non imperatur. 3.p.3.

196

Romæ omnes non observabant. 3.p.3.196

Ieiunium quatuor temporum addit etiam Sabbathum.

3.p.3.196

Ieiunium feriæ quartæ & sextæ solebant pœnitentibus iungi. 3.p.3.196

Abstinencia à carnibus fuit ex præcepto per totum annum.

3.p.3.196

Ieiunium feriæ quartæ ferè mutatur in Sabbathum, in occidentali Ecclesia. 3.p.3.196

Ieiunare sabbatho Græci nefas putarunt, quod tamen maxime convenit, ut fit Romæ & in Hispania. 3.p.3.197

Ieiunandum secundum morem Ecclesiarum. 3.p.3.197

Semper ieiunandum & ubique Sabbatho sancto, & omnibus Sabbathis propter CHRISTI sepulturam, & Apostolorum mœrorem. Die Veneris propter CHRISTI passionem. 3.p.3.197. & seq.

Ieiunium Sabbathi quare olim prohibitum nunc præceptum. 3.p.3.198

Ieiunium quatuor temporum est à traditione Apostolica. 3.p.3.199

Ieiunium decimi mensis est præcipuum ex quatuor. 3.p.3.199

Huius ieiunij varietas apud veteres. 3.p.3.200

Quos ob fines obseruari solebat. 3.p.3.200

Pro singulis anni mensibus vnum diem ieiunamus. 3.p.3.200

Ieiunium quomodo prohibitum in Pentecoste. 3.p.3.203.

209

Licet imitari ieiunia Iudæorum. 3.p.3.203.204

Ieiunium aduentus ex consilio, non ex præcepto. 3.p.3.205

Rogationum quomodo obseruatur, est consilij potius quàm præcepti. 3.p.3.205

Ieiunium vigiliarum antiquitus statio dicebatur. 3.p.3.206

207

Quibus temporibus ieiunium nunquam celebrari debet. 3.p.3.208

Licet ieiunare in rogationibus, & in vigilia Pētecostes. 3.p.3.210

Ieiunium & ieiunantes laudantur. 3.p.3.211

Ieiunium vtile est ad sapientiam acquirendam, & ad passionnes animi cohibendas. 3.p.3.212

Ignis.

Ignis post diem iudicij non habebit vim vrendi, nisi vt instrumentum diuinæ iustitiæ. 2.602.604

Ignis gehennæ vrit, sed non splendet. 3.p.2.63

Ignorantia.

Ignorantia fons erroris. 2.613.614

Vulnus mentis. 2.613.630

Ignorantia rerum necessariarum in infantibus maior quàm in ipsis bestiis. 2.614

Ignoratio finis tum naturalis, tum supernaturalis. / 2.614

Ignorantia quomodo non fuisse in paradiso. 2.630

Antecedens facit inuoluntarium. Et excusat à peccato. 3.p.1.

Concomitans relinquit liberum voluntatis actum. Et non excusat à peccato. 3.p.1.139

Imago.

Imago & similitudo Dei quomodo differunt. 1.7.31.3.p.1.65

Imago Dei in homine significat liberum arbitrium. 1.7.3.p.1.320

Propriè est in anima hominis. 2.386.451.452

Est totus homo. 2.386.3.p.1.76

Tribus modis in nobis consideratur. 2.452

In nobis est obscurata non deleta, & quomodo renouatur. 2.452.453. 3.p.1.443

Imago picta tribus modis consideratur. 2.452

Imago Dei est ornamentum originalis iustitiæ. 2.452

Ad hanc primus homo factus est. 2.453

Læditur vt est in potentiis, non vt in substantiæ. 3.p.1.76

Immortalitas.

Immortalitatem Adæ fuisse ei naturalem, error. 1.47

Damnatur in Concilio Millevitano, & Arausicano, & Tridentino, & à Pio V. & Gregorio XIII. 1.47.48.49

Immortalitatem Adæ fuisse donum supernaturale. 1.47.50.

2.265

Immortalitatem animæ nostræ naturaliter cognoscimus. 2.567

Immortalitas fuisset præmium obedientiæ in paradiso. 3.p.1.454

Impetratio.

Impetratio & meritum differunt. 3.p.3.45

Impetratio non requirit caritatem. 3.p.3.45

Impetrare possunt & peccatores in via, & beati in patria. 3.p.3.45

Impetratio multas requirit condiciones. 3.p.3.45.& seq.

Impetratio orationibus promittitur. 3.p.3.46

Impetratoria potest esse oratio non meritoria, vel contra. 3.p.3.46

Ad impetrationem requisitæ condiciones enumerantur. 3.p.3.46

Impetrationis magnum signum est, cum quis in orando magnam habet fiduciam. 3.p.3.48

- Cæci corde dicuntur Matth. 13. videntes videre & non videre. 2.224
- Cæcos corde excæcat malitia eorum. 2.224.229
- Obduratio cordis est prauus affectus, quo quis admonitiones diuinas internas vel externas contemnit, & eis resistit, donec eas amplius non sentiat. 2.224
- Cor dicitur durum, lapideum, crassum, graue, quod non mouetur ad correptiones diuinas. 2.225
- E contrario cor tenerum, molle, carneum dicitur, quod facile acquiescit Deo. 2.224
- Excœcatio vel obduratio est iniustorum, non autem iustorum. 2.224
- Ad excœcationem requiritur, vt quis nec videat, nec videri possit. 2.225
- Ad obdurationem requiritur, vt quis nec cedat, nec cedere possit. 2.225
- Quæ nam permissio Dei & desertio sit excœcatio & obduratio. 2.226
- Excœcati & obdurati semper habent vires à Deo, vt si velint possint obdurationem & cœcitatem amouere, petendo Dei auxilium. 2.226.229
- Obdurati in Scripturis reprehenduntur meritò & puniuntur, quia culpa sua indurationem incurrunt & in ea perseuerant. 2.226
- Excœcandi & obdurandi actio tribuitur interdum rebus, quæ sunt occasiones actionum. 2.228
- Patientia Dei quomodo indurat homines. 2.228
- Obdurationis finis est, vt ostendatur iustitia & potentia Dei. 2.242
- Obduratio à Deo permittitur propter demerita hominum. 2.244
- Obduratio peccatorum assimilatur duritiæ lapidis. 2.455
- Excœcati durante excœcatione videre non possunt. 3.p.1. 132.143.147
- Possunt remouere excœcationem si gratiæ præuenienti cooperentur, sed hanc gratiam non semper habent. 3.p.1. 132
- Obdurati & excœcati post obdurationem peccare possunt. 3.p.1. 137

- Obduratio & excœcatio non excusat à peccato , non tollit liberum arbitrium , sed facit peccantes inexcusabiles.
3.p.1.137
- Obdurati & excœcati quomodo habent gratiam resistendi tentationibus.
3.p.1.139
- Obdurati & excœcati possunt deponere obdurationem & excœcationem.
3.p.1.194
- Indurare & odio habere, non positiuè , sed negatiuè significant.
3.p.1.194
- Induratio quomodo pœna peccati ? quomodo effectus probationis.
3.p.1.195

Infantes.

- Infantes quare non possunt peccare.
2.259.319.462
- Carent vsu liberi arbitrij.
2.259.354.362.462
- Non sunt capaces præcepti.
2.259
- Non tales nunc nasci, qualis erat Adam ante lapsum.
2.259
- Non baptizandi secundum Anabaptistas
2.320
- Infantes nec in Adam periisse , nec in Christo saluari , error Abailacti.
2.320
- Sunt morti obnoxij antequam quicquam boni vel mali fecerint propria volūtate.
2.327.329.336.337.341.345.353.362
- Infantes esse baptizandos.
2.348.349.352
- Cum omni festinatione baptizandos esse, si periculum mortis instet.
2.348.352.406.451
- Infantes ante baptismū possidentur à diabolo.
2.353.406.580
- Non possunt imitari peccata parentum.
2.354
- Quomodo puniantur pro peccatis parentū, quomodo non, vide filius.
- Per baptismum habent meritum fidei.
2.360
- Quomodo sistentur in die iudicii ante Christi tribunal.
2.360
- Nullam habent actionem malam , sed tantum reatum & maculam.
2.376
- Contrahunt peccatum originis non propria , sed aliena volūtate.
2.376.561
- Infantes iustorum parentum quomodo nascuntur in peccato.
2.377
- Fidelium quam primum baptizandos esse ex Patrum traditione.
2.404
- Infan-

- Infantes in primo instanti animationis, habent peccatum originis. 2.463
- In infantibus non est vllum peccatum actuale, ne ommissionis quidem. 2.464
- Infantes recenter baptizati comparantur munditie cū Christo. 2.489
- Sine baptismo morientes quomodo puniantur, quinq; sententiar. 2.573. 3. P. 1. 171
- Puniri pœna damni non sensus. 2.575
- Cœlesti & naturali beatitudine perpetuū carituros. 2.576. & seq. Probatur ex Scripturis. 576. Ex Conciliis. 577. Ex Pontificibus. 578. Ex sanctis Patribus. 579. Ex rationibus. 580. & seq.
- Infantium sine baptismo decedentium locus est ipse infernus. 2.582
- Infantes sine baptismo decedentes nec acquisitas, nec infusas habent scientias. 2.584. 591
- Horum infantium animæ separatæ nihil discunt. 2.584
- Nec habent virtutes, nec vitia. 2.585
- Habent auersionem habitualement à Deo. 2.585
- Horum infantium felicitas, secundum Pighium & Catharinum. 2.585
- Infantibus non applicatur redemptio Christi nisi per baptismum. 2.587
- Infantes illi patiuntur pœnam damni non autem sensibilem ignis infernalis. 2.590
- Infantes sine baptismo decedentes, in inferno mitiore pœna puniuntur. 2.590
- Sine baptismo morientes non puniri sensus, sed tantum damni, probatur ex Scripturis. 2.595. Ex Patribus. 596. & seq. Probatur ratione. 598
- Infantum damnatio omnium leuissima. 2.597. 606
- Infantibus sic dampnatis non fuisset melius non fuisse. 2.597
- Infantes sine baptismo decedentes, quomodo erunt in loco ignis, non tamen vrentur igne. 2.602. 604
- Infantum miseriæ non sunt propriæ pœnæ originalis peccati. 2.604
- Sine baptismo decedentes quibus corporibus resurgent. 2.605

- Infantes sine baptismo decedentes internum patientur animi dolorem. 2.606
- Intelligent quid amiserint. 2.606
- Quot sunt eorum pœnæ. 2.606
- Dolor eorum internus cur erit leuissimus. 2.606
- Cur verme conscientia carebunt. 2.606.611.612
- Videbunt alios se miserieiores. 2.606
- Infantes vocantur innocentes imagines Dei. 2.605. 3. p. 1.61
- Soluuntur argumēta contra internum dolorem infantum, sine baptismo decedentium post hanc vitam. 2.610
- Infantes illi naturaliter habent animi dolorem ex amissione beatitudinis. 2.610
- Infantium sine baptismo morientium, quomodo pœna mitissima. 2.611
- Est mitissima, tribus modis. 2.611
- Infantes magis ignorant res necessarias quam ipsæ bestia. 2.614
- Infantes etiam baptizati, nec actu cognoscunt, nec diligunt Deum. 3. p. 1.50
- In infantibus habitat Spiritus sanctus per habitum aliquem. 3. p. 1.50
- In infantibus non potest esse iustitia actualis, sed tantum habitualis. 3. p. 1.58
- Cur permittit Deus infantes aliquos non alios mori sine baptismo. 3. p. 1.61
- Infantes sunt sub arbitrio voluntatis alienæ. 3. p. 1.131
- Aliena confessione credunt, aliena infidelitate non credunt. 3. p. 1.131
- Infantes gratia præuerti saluantur baptismo. 3. p. 1.150
- Infantium diuersa mors satis ostēdit prædestinationem, non esse ex præiudis bonis operibus. 3. p. 1.170. 172
- Infantes morientes statim post baptismum quomodo merentur hæreditatem cœlestem. 3. p. 2.465

Infideles.

- Infideles non hædis, sed lupis & canibus assimilantur. 2.600. 3. p. 1.146
- Infideles quomodo iudicabuntur. 2.601

Infide-

Infideles aliqua bona opera, siue cum auxilio speciali, siue
solis naturæ viribus facere possent. 3.p.1.370

Infidelium & fidelium bona opera non eodem modo veris-
que profunt. 3.p.1.372

Infidelium opera pleraque ob prauum finem sunt mala. 3.p.1.
374.392

Infidelitatis vnico actu amittitur fides. 3.p.2.283

Infidelitas.

Infidelitatem non fuisse ante Adæ peccatum. 2.278.280.283.
285

Infidelitatis actus est, non velle Deo credere. 2.283

Infidelitas consequitur ex aliis malis operibus. 2.283

Infidelitas Adæ fuit hæresis. 2.289.292

Infidelitate amisit Adam fidem. 2.292

Infidelitas Heuæ quænam fuerit. 2.291.292.299

Adæ qualis. 2.292

Infidelitatis motus potest præuenire perfectam rationis de-
liberationem. 2.298

Infidelitas Heuæ grauior infidelitate Adæ. 2.300

Infidelitas maxima quæ. 2.300

Infidelitas Heuæ coniuncta cum blasphemia. 2.300

Infidelitas Heuæ & Adæ parum differt. 2.301

Innocentia.

Innocentia in quo consistit. 2.566

Semel amissa nunquam recuperari potest. 2.567

In infantibus apparet amissa. 2.622

Innocentia paruulorum baptizatorum quanta. 2.625

Inobedientia.

Inobedientia est, nolle subiici alterius imperio. 2.279

Inobedientia est primus actus superbix. 2.279

Inobedientia est quædam superbia. 2.280

Inobedientia Adæ & Heuæ eadem. 2.301

Inobedientia Adæ quomodo constituit omnes peccatores.
2.338.369. 3.p.2.158

Inobedientiam Adæ & nostram sanauit obedientia Christi.
3.p.1.52. 3.p.2.158

Inobedientia Adæ efficienter nos peccatores cōstituit. 3.p.2.

Inobedientiæ malum.

3.p.2.368

Inspiratio.

Inspiratio Dei plus valet exhortatione hominis. 3.p.1.105.548

Inspiratio interna est necessaria, vt quis à peccato resurgat,
non vt quis peccatum fugiat. 3.p.1.135Inspiratio interna quot, & quales motus efficit in homine.
3.p.1.551*Intellectus.*

Intellectus & ratio quomodo differunt. 3.p.1.208.224

Intellectus obiectum est veritatis. 3.p.1.250.343

Intellectus humanus cum solo auxilio generali verum mo-
rale etiam in particulari cognoscere potest. 3.p.1.343

Peccato primi hominis læsus, non extinctus est. 3.p.1.385

Iniustitia.

Iniustitia nobis verè inhæret per modum habitus. 3.p.1.52.

3.p.2.130.139

*Intentio.*Intentio mala facit omnes actiones malas. 2.447.3.p.2.363.
367Intentio ministri, necessariò requiritur ad conficiendum
Sacramentum. 3.p.2.229.253

Intentio dicitur oculus. 3.p.2.363

Quæ intentio requiritur vt opus dicatur in Deum referri.
3.p.2.456

Intentio orantis debet esse in abscondito. 3.p.3.105

Intentio bona dicitur dextra manus, mala sinistra. 3.p.3.256

Intentio placendi Deo facit bonam eleemosynam. 3.p.3.256

Intentio fauoris humani corrumpit opus. 3.p.3.256

S. Ioannes Baptista.

S Ioannes Baptista in vtero matris sanctificatus. 2.413.416

Eius ieiunium. 3.p.3.121

Iob.

Iobi afflictio quare tribuitur Deo. 2.217

Eius afflictio nec maior, nec longior, nec planè alia fuit,
quam vt Deus permittit. 2.217

Non vicit tentationes nisi auxilio diuino. 3.p.1.366

Quare à Deo tentatus. 3.p.1.431

Iob

Iob non audet se iustum pronuntiare. 3.p.2.218
 In grauissimis tentationibus innocens perseverauit. 3.p.2.
 361.362.367

Ioseph.

Ioseph venditio, & Christi passio quomodo bona, quomodo
 mala. 2.205

Ira vel iracundia.

Iracundiæ tres gradus. 2.123.124.125
 Iracundia interior aliquando grauissima. 2.123
 Iracundiam mitigare non mediocriter est. 2.486
 Iracundia mala bestia. 2.522
 Ira quare homini data. 2.608.622
 Eius officium quale. 2.622
 Ira quomodo hominem in belluam conuertit. 2.622
 Ira nobiscum nata in ipsa infantia apparet. 2.622
 Iracundia vitiosa animi pars. 2.629
 Ira Dei super homines malos. 2.631
 Ira Dei præter naturam eius est. 3.p.2.244
 Tribuitur Deo ad similitudinem iræ hominum. 3.p.3.41
 Ira diuina ieiuniis placatur. 3.p.3.155.156

Iubilæum.

Iubilæum apud Hebræos quid. 1.78

Iudæi.

Iudæi verum Deum per innumera prodigia nouerunt, & ta-
 men Deos alienos sæpe coluerunt. 2.619
 Iudæi cur olim soli verum Deum coluerint. 3.p.1.128
 Iudæi etiā obdurati & excœcati adhuc peccauerunt. 3.p.1.137
 Iudæi reiecti, gentiles electi. 3.p.1.159.173
 Iudæi cur non crediderunt in Christum. 3.p.1.165
 Quæ auxilia habuerunt. 3.p.1.165
 Iudæi quidam dicunt Deum quotidie orare. 3.p.3.41

Iudas.

Iudæ avaritia. 2.245
 Iudas electus ad opus, cui congruebat. 2.245
 Iudæ mala voluntas in bonum versa. 2.45
 Iudas liberè & nulla necessitate compulsus, Christum pro-
 didit. 3.p.1.300.301

Iudas amisit fidem, & erat infidelis. 3.p.2.73
 Aliquando iustus, postea peccavit, & factus est reprobus, &
 damnatus. 3.p.2.282

Index.

Iudex & arbiter quomodo differunt. 3.p.1.207

Iustificatio.

Iustificationis causa formalis est gratia à Deo infusa. 2.565.

2.p.2.134.138

Iustificatio post lapsum Adæ non modò gratis, sed etiam
 peccatoribus. 3.p.1.44

Iustificationem non esse solum remissionem peccatorum,
 sed etiam gratiæ susceptionem. 3.p.1.51.71. 3.p.2.6.128.137.
 146.151.153.165.170.175.181.184.190

Cum iustificatione infunditur spes, fides, caritas. 3.p.1.51

Iustificationis gratia distinguitur ab actibus virtutum. 3.p.
 1.51

Non est tantum externus Dei favor, sed caritas in corde dif-
 fusa. 3.p.1.51

Iustificatio à iustitia derivata. 3.p.1.55

Iustificatio impij describitur. 3.p.1.57

Iustificationis instrumenta sunt Sacramenta. 3.p.1.58

Iustificationis vnica causa formalis in spe, fide & caritate
 consistens. 3.p.1.64.67. 3.p.2.126.154.158

Iustificationem nostram antiqui patres in virtute præsertim
 in caritate constituunt. 3.p.1.65

Iustificatio gratis per gratiam. 3.p.1.65

Iustificationis effectus glorificatio. 3.p.1.52. 3.p.2.154

Iustificatio effectus vocationis. 3.p.1.52. 3.p.2.154

Iustificationis principium est à Deo vocante. 3.p.1.547

Iustificatis, gratiæ habitus à solo Deo infunditur. 3.p.1.558

Iustificationis nomen multis modis accipitur in sacris lite-
 ris. 3.p.2.3

Accipitur pro ipsa lege quæ iustitiam docet. 3.p.2.3

Pro acquisitione iustitiæ. 3.p.2.3

Pro incremento iustitiæ. 3.p.2.3

Pro declaratione iustitiæ. 3.p.2.3.168

Nomen habet à iustitia. 3.p.2.3

Iustificationis finis quis. 3.p.2.3

Iustifi-

Iustificationis causa efficiens quoruplex. 3.p.2. 4. 134. 138.
181

Causa meritoria. 3.p.2.6.127.134.136

Causa instrumentalis. 3.p.2.7.137

Causa materialis animus hominis. 3.p.2.8

Dispositiones quæ, & quot, pertinent ad materialem causam. 3.p.2.7

Intrinseca causa formalis est habitus gratiæ vel caritatis infusus. 3.p.2.7

Extrinseca seu exemplaris est ipsa Christi iustitia. 3.p.2.7

Iustificationis actus quem ordinem habent. 3.p.2.38

Dispositiones ad iustificationem, quot & quæ. 3.p.2.53.91.
115

Iustificationis prima radix fides. 3.p.2.53.54

Iustificationis ordo describitur. 3.p.2.53.54.84.87

Iustificatio sanitas animæ à morbo peccati. 3.p.2.53

Iustificationis causa formalis non est iustitia, quæ est in Christo. 3.p.2.87

Est iustitia in nobis realiter inhærens. 3.p.2.87

Iustificatio gratuita quomodo excludit merita, quomodo non. 3.p.2.101.102

Non excludit fidem & cæteras virtutes. 3.p.2.102

Iustificationis initium est à gratia præueniente. 3.p.2.104

Iustificatio semper vocatur misericordia vel gratia. 3.p.2.107

Iustificationis causam formalem quam statuunt hæretici. 3.p.2.121

Enumerat Osiander 20. discrepantes eorum de hac re sententias. 3.p.2.122

Quinque hæreticorum sententiæ numerantur de causa iustificationis. 3.p.2.125. Refutantur. 140. & seq.

Iustificationis vnica causa formalis est Dei iustitia, non quia ipse iustus est, sed quia nos iustos facit. 3.p.2.114.126.127.
146.181

Iustificatio quid. 3.p.2.128.154.164

Opponitur damnationi. 3.p.2.130

Est actus iudicis, est actus gratiæ. 3.p.2.164

Iustificari intrinsecè & extrinsecè quid. 3.p.2.131

Iustificatio multis modis dicitur. 3.p.2.132

Erat vocabulum ignotum Ciceroni & Terentio. 3.p.2.133

- Idem est quod iustum facere. 3.p.2.134.168
- Iustificantiem gratiam non esse solùm Dei fauorem. 3.p.2.135
- Iustificatio quibus nominibus vocetur, & quibus rebus com-
paretur. 3.p.2.136
- Eius causam formalem non esse solam fidem, probatur.
3.p.2.141. & seq.
- Iustificatio à fide incipitur, à caritate consumatur. 3.p.2.141.
144
- Iustificatio præcedit inhabitationem Dei. 3.p.2.146
- Iustificationem non consistere in sola remissione peccato-
rum, sed etiam in interna renouatione probatur, ex sa-
cris literis. 3.p.2.150. & seq. Ex S. Augustino. 153. Ratio-
ne. 154
- Iustificatio non tantùm datur vt gchénæ pœnas euadamus,
sed etiam vt præmia vitæ acquiramus. 3.p.2.154
- Quot, & quàm magna nobis tribuit. 3.p.2.154
- Eam non consistere in imputatione iustitiæ Christi. 3.p.2.
155
- Iustificatione verè peccata nostra tolli, probatur ex Scriptu-
ris. 3.p.2.157
- Iustificatio mundat cor, & præparat ad visionem Dei. 3.p.2.
162
- Iustificari est ex impio pium fieri. 3.p.2.167.168.180.191
- Soluuntur argumēta hæreticorum contra Catholicam sen-
tentiam de iustificatione. 3.p.2.168
- Iustificationis effectus sunt opera iusta. 3.p.2.190.192
- Iustificatio prima non habet opera perfectè iusta. 3.p.2.191
- Secunda habet opera perfectè iusta. 3.p.2.191
- Secunda per opera iusta augeri potest. 3.p.2.193
- Circa iustificationem quatuor errores. 3.p.2.201. Explican-
tur & refutantur. 3.p.2.202
- Iustificati habent Spiritum sanctum. 3.p.2.353
- Per spiritum, quem accipiunt, legem implent. 3.p.2.354
- Ex Deo nati sunt. 3.p.2.354
- Iustificatio est duplex. 3.p.2.373
- Quanam ex operibus, quæ non. 3.p.2.373
- Iustificationem pro declaratione iustitiæ vult Calvinus ac-
cipi. 3.p.2.373
- Primam explicat S. Paulus. 3.p.2.374
- Prima

Prima est, qua quis ex impio fit iustus.	3.p.2.376.384
Secunda, qua quis ex iusto fit iustior.	3.p.2.376
Iustificatio prima non est ex nostro merito, sed ex Dei misericordia.	3.p.2.385.442
Non ipsa iustificatio, sed eius incrementum cadit sub merito de condigno.	3.p.2.476

Iustitia.

Iustitia est qualitas animæ nostræ inhærens.	3.p.1.52. 3.p.2.126.130.136
Est actualis & habitualis.	3.p.1.58
Est in multis, in quibus non esse potest, nisi habitualis.	3.p.1.58
Iustitia Baptismatis non est actualis, sed habitualis.	3.p.1.58
Iustitia Dei, qua nos iustos facit, nostræ iustificationis est causa.	3.p.1.64. 3.p.2.114.126.165
Iustitiæ laus.	3.p.1.65
Iustitia iustificans quæ.	3.p.1.65
Est virtus in voluntate, non in essentia animæ.	3.p.1.70
Iustitia Dei lumen illuminans, nostra illuminatum.	3.p.1.82
Iustitia quid.	3.p.2.3
Eius multæ acceptiones in sacris literis.	3.p.2.3
Est idem quod ius.	3.p.2.3
Accipitur pro rectitudine scripta.	3.p.2.3
Pro rectitudine operum externorum.	3.p.2.4
Pro iustitia politica, quæ est duplex.	3.p.2.4
Politica vniuersalis vel legalis est aggregatio quædam virtutum.	3.p.2.4
Particularis est specialis virtus, & diuiditur in commutatiuam & distributiua.	3.p.2.4
Accipitur pro rectitudine interna.	3.p.2.4
Et hæc dicitur iustitia fidei, quia à fide incipit.	3.p.2.4
Et iustitia Dei, quod à Deo datur.	3.p.2.4
Iustitia legis est in libris.	3.p.2.5
Operum in manibus.	3.p.2.5
Iustitia fidei, siue Dei, in animo & corde.	3.p.2.5.7
Iustitia interna alia habitualis, alia actualis.	3.p.2.5

- Iustitia legis, & iustitia in lege, vel ex lege quomodo differunt. 3.p.2.90.91
- Iustitia nobis à Deo infunditur, secundum dispositionem, & cooperationem vniuscuiusque. 3.p.2.104
- Quare nunquam vocatur merces. 3.p.2.108
- Iustitia Christi, quomodo vocatur nostra. 3.p.2.114. 174. 175
- Quando perfectior fide. 3.p.2.142
- Iustitia adiunctione aliarum virtutum, semper fit perfectior. 3.p.2.142. 143
- Iustitia facit nos similes Christo. 3.p.2.143
- Est plenitudo legis diuinæ. 3.p.2.143
- Iustitia non potest esse informis, & mortua. 3.p.2.143
- Est animæ vita. 3.p.2.143
- Iustitia Dei essentialis non est formalis causa iustificationis. 3.p.2.146
- Iustitia Christi hominis erat verè creata inhærens. 3.p.2.139. 148
- Fuit infiniti valoris. 3.p.2.150
- Fuit infinitæ personæ. 3.p.2.150
- Iustitia nobis inhærens probatur ex S. Augustino. 3.p.2.163. & seq. Ex aliis sanctis Patribus. 166. & seq.
- Iustitia Dei dicitur, quæ inest nobis ex dono Dei. 3.p.2.173
- Nostra, quæ propriis viribus, sine gratia Dei acquiri creditur. 3.p.2.173
- Vel est præsumptio legis implendæ solis naturæ viribus. 3.p.2.173
- Iustitia nobis inhærens cōparatur aptè indumento. 3.p.2.179
- Iustitia nostra vera ex fine. 3.p.2.184
- Iustitia nostra in hac vita, cur magis consistit in remissione peccati, quàm in perfectione virtutis. 3.p.2.185
- Iusti sæpe committunt peccata venialia. 3.p.2.185
- Iustitiam Christi participamus per regenerationē. 3.p.2.186
- Iustitia Christi opponitur peccato Adæ. 3.p.2.186
- Actualis non est, quæ nos formaliter iustificat. 3.p.2.188
- Actualis quomodo perfecta, quomodo imperfecta. 3.p.2.188
- Habituali formaliter iusti sumus. 3.p.2.188. & seq.
- Iustitia nostra omnipò pender à meritis Christi. 3.p.2.188
- Actualis meritoriè iustificat, non formaliter. 3.p.2.189. 191
- Quæ nos formaliter iustificat, debet in nobis permanenter inhæ-

inhærere, nec debet esse actus transiens, sed qualitas permanens. 3.p.2.190.193

Iustitia infusa opus gratiæ. 3.p.2.192

Iustitia, qua formaliter iustificamur, est in paruulis baptizatis, in quibus nulla potest esse actualis, sed tantum habitualis. 3.p.2.193

Iustus & iniustus dicitur ab habitu, non ab actu. 3.p.2.194.
Soluuntur obiectiones, adductæ contra hanc doctrinam.

3.p.2.194

Iustitia habitualis quatuor habet formales effectus. 3.p.2.195

Habitualis opponitur peccato priuatiuè. 3.p.2.198

Iustitia & peccatum sunt contraria immediata. 3.p.2.199

Iustitiam & fidem semel habitam posse amitti, probatur ex sacris literis. 3.p.2.289. Exemplis Sanctorum. 290. & seq. Rationibus. 293. & seq.

Iustos omnes non esse inter se pares, probatur ex Scripturis. 3.p.2.290. Ex Patribus. 291. & seq.

Iustitiæ progressus describitur. 3.p.2.291

Iustitia Scribarum & Phariseorum. 3.p.2.292

Triplex cogitari potest. 3.p.2.376

Nec prima, nec secunda potest operibus sine fide obtineri. 3.p.2.376

Secunda est augmentum iustitiæ. 3.p.2.378. Soluuntur obiectiones sumptæ ex Scripturis, contra iustitiam actualem. 379. & seq. Ex Patribus. 385

Iustitia humana, si cum diuina comparatur, videtur iniustitia. 3.p.2.381.389

Iustitiæ aliquando vocantur opera ad cultum diuinum instituta. 3.p.2.383

Iustitia in futura, quanto perfectior quam in præsentī vitā. 3.p.2.387

Iustitia humana, remotis donis diuinis, nulla est. 3.p.2.387

Iustitia triplex. 3.p.2.390

Iustitia recta, pura, & firma est in Angelis & beatis. 3.p.2.390

In primis parentibus ante peccatum recta & pura, non firma, in nobis recta, non pura, nec firma. 3.p.2.390

Iustitia recta quid. 3.p.2.390

Iustitia Iudaismi de crimētum in comparatione ad iustitiam Christianorum. 3.p.2.412

Iustitia

Iustitia commutativa & distributiva.	3.p.2.450
Vtriusque officium.	3.p.2.451
Quomodo inter se differunt.	3.p.2.451
Iustitia quomodo potest esse inter Deum & homines.	3 p.2.

469

Lex.

Lex mentis repugnat legi membrorum.	1 32. 2.285.286.438.
449.478.479.498.506	
Lex aeterna legum omnium radix.	2.91
Lex quōtuplex.	2.91.179
Proprie tantum iis datur, qui habent liberum arbitrium.	
2.92.259. 3.p.1.407	
Aeterna est ipsa Dei sapientia.	2.254.255
Lex non est nisi de actibus particularibus & certis.	2.259
Lex iusto quomodo posita.	2.265.266
Quomodo non.	2.265.266.3.p.2.330
Lex circumcisionis.	2.267
Naturalis ab ipsa hominis creatione cepit.	2.267
Scripta in hominum cordibus.	2.267
Iustos & peccatores obligat.	2.267
Leges quare scribuntur in tabulis.	2.267.3.p.2.330
Iusti etiam legibus carere non debent.	2.267
Legem non habent supra se.	2.268
Sunt in lege, non sub lege.	2.268.3.p.2.330
Legis ignari dicuntur sine lege.	2.361. 3.p.2.330
Lex Moysis peccatum prohibendo, peccatum manifestavit.	
2.363.364	
Lex non causa, sed occasio peccati.	2.449
Lex Domini non solum possibilis, sed etiam suavis & facilis.	2.495
Lex quomodo dicitur peccatum.	2.448.449.497.499
Quomodo dicitur spiritualis.	2.503
Lex naturæ bifariam consideratur.	2.545
Lex naturæ, & synderesis quomodo differunt.	3.p.1.400
Lex est regula dirigens actiones.	3.p.1.406
Legis finis quis.	3.p.1.423
Leges de actibus, non de habitibus dantur.	3.p.1.513
Lex factorum quid.	3.p.2.90
Lex fidei.	3.p.2.90
Quibus	

- Quibus modis inter se differunt. 3.p.2.90
 Legis obseruatio est iustitia. 3.p.2.182
 Lex ante remissionem peccatorum seruari non potest. 3.p.2.
 182
 Legis & Euangelij discrimen secundum Lutheranos. 3.p.2.
 297
 Refutatur hoc à Lutheranis positum. 3.p.2.299
 Legis & Euangelij verum discrimen. 3.p.2.300.303.308
 Legisperiti. 3.p.2.305
 Leges veteris testamēti sunt ceremoniales, iudiciales, & mo-
 rales. 3.p.2.310
 Leges iudiciales Christus non tulit, sed Rerumpublicarum
 moderatoribus ferendas reliquit. 3.p.2.310
 Lex & Euangelium ferè conueniunt in legibus moralibus,
 3.p.2.310
 Lex talionis non propter vindictam, sed propter iustitiam
 instituta est. 3.p.2.312
 Legis & Euangelij alterum discrimen. 3.p.2.313
 Lex per Moysen, Euangelium per Christum. 3.p.2.313
 Lex Moyſis tantum Iudæis, lex Euangelica omni populo da-
 ta est, probatur ex literis sacris. 3.p.2.315
 Lex Moyſis vmbra Euangelij. 3.p.2.316
 Lex Moyſis, adueniente Christi lege, mutanda erat, Christi
 legi nulla alia succedere debet. 3.p.2.316
 Lex Moyſis quoad ceremonialia & iudicialia abrogata, quo-
 ad moralia in perfectius mutata. 3.p.2.317.322.325
 Lex Moyſis non iustificabat, at lex Christi. 3.p.2.317
 Lex Moyſis, lex timoris & seruitutis, Euangelium lex amoris
 & libertatis. 3.p.2.318
 Lex Moyſis grauissima, Euangelium Christi iugum suaue, &
 onus leue. 3.p.2.318
 Legem destruere quid. 3.p.2.324.346
 Lex Moyſis quomodo ad Christianos non pertinet. 3.p.2.
 330
 Quomodo pertinet. 3.p.2.331
 Legis Mosaicæ laus. 3.p.2.331
 Legem Dei secundum hæreticos esse impossibilem. 3.p.2.
 344
 Legē Dei implere nō est impossibile bonis & iustis. 3.p.2.344

- Probatur ex Scripturis. 345. & sequent. Ex Patribus. 3. p. 2
349. & sequent. Rationibus. 352. & seq. Soluuntur obiectiones. 354
- Lex quomodo importabilis. 3.p.2.356
- Lex nulla sine fide & gratia iustificare potest. 3.p.2.358
- Lex debet esse generalis, & omnibus in communi proposita. 3.p.3. 118
- Lex Ecclesiastica obligat fideles in conscientia, & ad certa ieiunia, & ad delectum ciborum, probatur exemplis, & testimoniis sacrarum literarum. 3.p.3. 128. & sequent. Ex Conciliis. 129. Ex Patribus. 130. & sequent. Ratione. 132
- Legum omnium commune est, facere actum virtutis necessarium, qui alioquin non est necessarius. 3.p.3. 132
- Lex Ecclesiastica distincta est, à diuina & naturali. 3.p.3. 132
- Leges eadem non obligant eodem modo in omnibus locis. 3.p.3. 143
- Lex nulla obligat contra caritatem. 3.p.3. 150
- Lex communis est, & respicit omnes. 3.p.3. 150

Liberum arbitrium.

- Liberum arbitrium debilitatum Adæ lapsu. 1. 16. 2. 634. 3.p. 1. 44. 206. 221. 232. 314. 457. 477. 533. 545.
- Liberum arbitrium post lapsum Adæ, quomodo non sufficit, ut perseueremus in bono. 1. 18
- Gratia quæ facit nos velle, non tollit liberum arbitrium. 1. 38
- Deus non impedit, quo minus liberum arbitrium possit eligere quod vult. 2. 194. 196
- Liberum arbitrium esse in obduratis & excæcatis. 2. 227
- Liberi arbitrij nulla sunt bona merita sine Dei gratia. 3.p. 1. 44
- Liberum arbitrium quomodo ut instrumentum regitur à gratia. 3.p. 1. 59
- Diuiditur tota materia de libero arbitrio in multas difficiles quæstiones. 3.p. 1. 203
- Qui hæretici scripserint contra liberum arbitrium. 3.p. 1. 203. & sequent.
- Qui Catholici. 3.p. 1. 204

- De nomine liberi arbitrij. 3 p. 1. 205
 Esse iudicium cum electione, vel electionem cum iudicio.
 3. p. 1. 205
 Esse rationis iudicium & liberum, duas ob causas. 3. p. 1. 205
 Esse solius voluntatis actum. 3. p. 1. 206
 Arbitrium propriè ad intellectum pertinet, tamè accommo-
 datur voluntati. 3. p. 1. 206
 Cur arbitrium dicitur potius, quàm iudicium. 3. p. 1. 207
 Arbiter multò liberior quàm iudex. 3. p. 1. 207
 Liberi arbitrij variæ definitiones. 3. p. 1. 207. 212. 222
 Vera definitio explicatur. 3. p. 1. 207
 Liberum arbitrium non est habitus vel actus, sed potentia
 libera & indeterminata. 3. p. 1. 207. 213. 220
 Est proprium intelligenti naturæ. 3. p. 1. 208
 Eius obiectum, subiectum, & actus. 3. p. 1. 208
 Versatur circa media, non circa finem. 3. p. 1. 208
 Quomodo differt à voluntate. 3. p. 1. 208
 Liberum arbitrium est voluntas, vt est principium electio-
 nis. 3. p. 1. 215
 Liberum arbitrium non tollitur per necessitatem non pec-
 candi. 3. p. 1. 216
 Liberi arbitrij potestas ad malum non est virtus, sed defectus
 eius. 3. p. 1. 216
 Liberum arbitrium quomodo potest esse simul cum neces-
 sitate. 3. p. 1. 215. 216. 217
 Liberum arbitrium consistere in actu, non in potentia, vel
 habitu, sententia Heruei. 3. p. 1. 221. Refutatur. 3. p. 1.
 224. 231
 Esse habitum naturalem in ratione & voluntate consisten-
 tem, docet Bonauentura. 3. p. 1. 221. Refutatur. 224. 232
 Esse potentiam perfectam per habitum naturalem superad-
 ditum, sententia Alberti. 3. p. 1. 221
 Esse potentiam vniuersalem continentem omnes alias ani-
 mæ potentias, incerti auctores. 3. p. 1. 221. Refutatur. 225
 Esse particularem, distinctam à ratione & voluntate, sen-
 tentia Alensis. 3. p. 1. 222. Refutatur. 225. 233
 Esse ipsas potentias rationis, & voluntatis, & magis rationis,
 est Durandi. 3. p. 1. 222. Refutatur, 226. Rationibus. 3 p. 1.
 227. 234

- Esse ipsam voluntatem, est Scoti & Henrici. 3.p.1.223
- Esse ipsam voluntatem determinatam à iudicio ultimo præ-
ticiæ rationis, sententia communis est & vera, & proba-
tur. 3.p.1.223.227
- Liberum arbitrium habemus à natura. 3.p.1.224
- Est potestas eligendi. 3.p.1.226
- Liberum arbitrium esse potentiam simpliciter actiuam. 3.p.1.
240
- Liberum arbitrium habet in potestate actiones, tum præsen-
tes, tum futuras. 3.p.1.252
- Liberum arbitrium non est solum eorum, quorum est con-
sultatio, sed etiam quorum fuit consultatio. 3.p.1.253
- Quomodo non est solum mediorum, sed etiam ipsius finis.
3.p.1.254
- Liberi arbitrij similitudo in bestiis. 3.p.1.259
- Liberum arbitrium hæretici negant Deo. 3.p.1.261.262
- Liberum arbitrium esse in Deo. 3.p.1.262. & sequent. Proba-
tur ex Scripturis. 262. & sequent. Ex Patribus. 264. & seq.
Ratione. 265. & sequent. Soluuntur obiectiones 268. & se-
quent.
- Ad liberum arbitrium quid requiratur. 3.p.1.267
- Liberum quomodo nobilius necessario. 3.p.1.270
- Liberum arbitrium cur datum Angelis & hominibus, ratio-
nes. 3.p.1.271
- Datum ad augmentum meriti & gloriæ. 3.p.1.272
- Liberum arbitrium Angelorum & hominum, quare non fu-
it confirmatum in bono. 3.p.1.273
- Non datum ad peccandum, sed ad peccata liberè detestan-
dum. 3.p.1.274
- Quomodo maiore ex parte in bonum conuersum. 3.p.1.274
- Sitne in homine? tres sententiæ. 3.p.1.289
- Semper ferè fuisse impugnatum. 3.p.1.293
- Liberi arbitrij nomen quomodo in sacris literis habeatur.
3.p.1.295
- Liberum arbitrium esse in homine quoad actiones indiffe-
rentes & ciuiles, probatur ex Scripturis. 3.p.1.296. & seq.
Ex traditione & Conciliis. 298. Ex Patribus. 300. & sequen-
tibus. 305. & sequent. Ad obiectiones responderetur.
308

Liberum arbitrium impugnantes, semper habiti sunt hæretici. 3.p.1.298

Liberum arbitrium non pugnare cum prouidentia. 3.p.1.298.301.

Liberum arbitrium hominis non tollit prouidentiam, nec præscientiam Dei. 3.p.1.304

Liberum arbitrium tres ex quatuor scholis Ethnicorum Philosophorum, & Sapientes Ægyptij approbant. 3. p.1. 305.

Probatur ex consensu totius vniuersi. 306. Experientia.

307. Ex conscientia remorsu, & verecundia peccati. 307

Libera electio & libera executio quomodo differunt. 3.p.1.309

Liberum arbitrium non excludit cooperationem Dei. 3.p.1.310

Manet integrum cum infallibilitate. 3.p.1.311

Quàm perfectum fuit in statu innocentia. 3.p.1.314

Liberum arbitrium habemus in morali bono eligendo, & malo deuitando. 3.p.1.399

Liberum arbitrium quomodo est in beatis & damnatis, respectu vltimi finis. 3.p.1.406

Quomodo respectu mediorum. 3.p.1.406

Liberum arbitrium probatur ex præmiis & pœnis. 3.p.1.407. 408.412.441.442.446.450.452.454.457.468.473

Liberum arbitrium & gratia non pugnant inter se. 3.p.1. 409

Liberum arbitrium ex eo probatur, quod alij sint boni, alij mali. 3.p.1.412

Si non esset liberum arbitrium, frustra exhortationes reprehensiones, &c. 3.p.1.414.473.534

Liberum arbitrium reuelauit nobis Deus per Scripturas sacras. 3.p.1.424.471

Liberum arbitrium in moralibus contra hæreticos, probatur ex Scripturis sacris. 3.p.1. 422. & sequent. Ex Patribus Græcis. 439. & sequent. Ex Latinis. 450. & sequent. Ex libris sancti Augustini ante hæresim Pelagij scriptis. 460. & sequent. Ex libris eius post hæresim Pelagij scriptis. 470. & sequent. Soluuntur argumenta hæreticorum, ex verbo Dei petita. 475. & seq. Soluuntur argumenta petita ex D.Augustino. 478

Libe-

- Liberum arbitrium assimilatur stateræ, liberè & æqualiter se habenti in vtramq; partem. 3.p.1.445
- Liberum arbitrium vocatur portio filij prodigi. 3.p.1.450.455
- Quot modis potest accipi. 3.p.1.456 (3.p.1.459)
- Liberi arbitrij defensores eximij, omnis ordinis recensentur, Liberum arbitriū Adami quomodo differt à nostro. 3.p.1.463
- Liberum arbitrium requirit auxilium gratiæ Dei. 3.p.1.474
479 481.482
- Liberum arbitrium in paradiso quale fuerit. 3.p.1.465.479
- Liberum arbitrium quomodo à libertate gratiæ, quomodo à libertate naturæ denominatur. 3.p.1.481
- Liberum arbitrium in actionibus piis, probatur ex diuinis literis. 3.p.1.522. & sequent. Ex Patribus. 527. & sequent. Rationibus. 534 & sequent. Soluuntur obiectiones. 535. & sequent. Soluuntur obiectiones ex S. Augustino 553. & seq.
- Liberum arbitrium semper in Ecclesia Dei. 3.p.1.528
- Liberum arbitrium habemus in ipsa prima conuersione. 3.p.1.529.531
- Liberum arbitrium in statu innocentix, & statu corrupto comparantur. 3.p.1.533
- Liberum arbitrium non ex eo operatur, sed per gratiam præuenientem cooperatur ad conuersionem peccatorum. 3.p.1.536
- Liberum arbitrium est vis materialis, & media, quæ ad fidem, vel infidelitatem inclinare potest. 3.p.1.544
- Non potest dari, nec tolli per gratiam, nec per peccatum. 3.p.1.545
- Quando & quomodo ligatum, quando & quomodo liberum. 3.p.1.546

Libertas.

- Libertas alia specificationis, alia exercitij. 3.p.1.208.211
- Libertas triplex. 3.p.1.209.214.314
- Libertas naturæ vel à necessitate requiritur ad liberum arbitrium. 3.p.1.209
- Libertas naturæ duplex. 3.p.1.209
- Libertas à coactione quæ. 3.p.1.209
- A necessitate quæ. 3.p.1.209
- Libertatem à coactione tantum requirunt hæretici ad liberum arbitrium. 3.p.1.210.212
- Liber.

Libertas à necessitate acquiritur ad liberum arbitrium, probatur ex Scripturis. 3. p. 1. 211. Ex Conciliis. 212. Ex Patribus. 212. Ratione. 214. Soluuntur argumenta, quæ pro contrario adducuntur. 215. & seq.

Libertas quomodo constat simul cum necessitate. 3. p. 1. 215. 216. 217.

Libertas ad vtrumlibet, requiritur ad liberum arbitrium. 3. p. 1. 220

Libertatis causa & radix est ratio. 3. p. 1. 223. 234. 320

Libertas arbitrij formaliter consistit in sola voluntate. 3. p. 1. 226. 234

Libertas voluntatis in quo consistit. 3. p. 1. 241

Libertas ad malum nec Deo, nec Apostolis, nec hominibus beatis conuenit. 3. p. 1. 268

Libertas à coactione est etiam in bestiis. 3. p. 1. 404. 438. 449. 451

Libertas à coactione non repugnat fato. 3. p. 1. 451

Libertas à necessitate repugnat fato. 3. p. 1. 451. 472

Libertas in anima tanquam gemma in auro. 3. p. 1. 459

Libertas & seruitus quomodo opponuntur. 3. p. 1. 476

Libertas naturæ propriè est liberum arbitrium. 3. p. 1. 476 481.

Libertas peccandi duplex. 3. p. 1. 480

Libertas peccati & seruitus peccati, quomodo idem significant. 3. p. 1. 480

Libertas gratiæ est à Christo. 3. p. 1. 480

Libertas Christiana secundum Lutherum. 3. p. 2. 298

Libertas Christiana in tribus consistit secundum Caluinum. 3. p. 2. 299

Libertas Christiana, quam ponunt hæretici, refutatur. 3. p. 2. 320

Libertas eorum definitur quid sit. 3. p. 2. 320

Qualis sit. 3. p. 2. 326

Libertas à peccato explicatur. 3. p. 2. 327

Libertas ab oneribus legis probatur. 3. p. 2. 329

Libertas à timore serui legis. 3. p. 2. 330

Libido.

Libido parentum generantium, non est causa peccati originis. 2. 398. & seq.

Si

Si quis sine libidine generaret, tamen peccatū originis transfunderet.	2.399
Libidinis ardor est etiam in sanctissimis coniugibus generantibus.	2.400.489.490
Libido generantium est signum corruptæ naturæ.	2.428
Libido quare mala est in hominibus, & non in belluis.	2.548
Libido quomodo vitiosa animi pars.	2.629
Libido non fuisset in paradiso.	2.630

Lignum vitæ.

Lignum scientiæ, vide arbor.	
Lignum vitæ confortasset vim nutrientem, nisi Adam peccasset.	1.50.73
Quomodo Adam fuit immortalis propter lignum vitæ.	1.50.71
Fuisse in paradiso corporali.	1.54
Lignum vitæ Prouerbiorum capite tertio accipitur pro sapientia.	1.54
Lignum vitæ spiritualiter.	1.58
Perfectam immortalitatem afferre potuisset.	1.73
Institutum ad arcendam mortem, quæ est ex senio.	1.73
Semel gustatum, perfectâ dedisset immortalitatem.	1.74.76
Tum solum sumendum fuisse, cum transferendi fuissent homines de statu gratiæ, ad statum gloriæ.	1.74.78
Præmium fuisse obedientiæ.	1.75
Post peccatum gustatum fecisset homines perpetuò miseros.	1.75.76.78
Fuit Adæ interdictum.	1.77
Fuisset remedium contra senium.	1.50.51.74.77
Lignum vitæ Adamum & dæmonem in paradiso latuisse.	1.78

Lingua.

Lingua instrumentum actionum.	2.91
Mentis & desiderij interpres.	2.395

Loth.

Loth incestus, quomodo voluntarius, quomodo non.	3. p. 1.
--	----------

Loth ebrietas punienda, non incastus. 3.p.1.49

Machabæi.

Machabæi laudantur. 3.p.1.454

Conferuntur & præferuntur Adæ & Heuæ. 3.p.1.454

Mahometani.

Mahometani recipiunt ex leuitate credendi doctrinam absurdam, nullis miraculis confirmatam. 3.p.1.486.495

Mahometani quare credunt Deum esse trinum & vnum.

3.p.1.492

Christum esse filium virginis, Christum non esse Dei filium.

3.p.1.492

Mahometus dicit, Deum & Angelos pro se orare. 3.p.3.41

Maledictio.

Maledictio sterilitatem significat. 2.309.310

Maledictio serpentis, Genesis tertio, quomodo applicatur diabolo. 2.311

Nulla Adæ & Eux infligta. 2.313

Maledictio dici natalitiorum. 2.356

Malum.

Mala bonis præstant, quod vocabulis magis abundant. 2.90

Malum culpæ non committendum, vt fugias malum pœnæ. 2.153

Malum culpæ malum simpliciter. 3.p.1.154

Malum pœnæ, malum tantum patiendi, non simpliciter.

2.154

Malum non faciendum, vt bonum eueniat. 2.154. 237.253.

289

Nemo vult malum sub ratione mali. 2.179

Malum est extra obiectum voluntatis. 2.179.203.283

Mala à Deo præsciuntur, non prædestinantur. 2.198.207

Mala nostra solummodo nostra sunt. 2.200

Malum est ex quolibet defectu. 2.176.201.3.p.2.365.370

Mala permittuntur à Deo, vt bona inde eliciantur. 2.205.

208.225.251

Mali iam sumus ex conditione materiæ. 2.209

M

Malis

- Malis Deus potest benè vti. 2.107.108.113
 Malis & malitia Deus vtitur ad exercitium bonorum. 2.214
 Mala esse, bonum est. 2.237.238.239
 Mala per se nihil ornamenti adferunt rebus. 2.238
 Mala vt ordinantur à Deo, faciunt vt bona magis clucescant. 2.238
 Mala per se nunquam vult Deus. 2.239
 In malis per se, nunquam vult Deus id, quod homines volunt. 2.239
 In iis quæ sunt mala ratione præcepti positiui prohibentis, potest fieri, vt Deus bona voluntate velit, quod mala voluntate volunt homines mali. 2.239.240.256
 Malum per se & intrinsecè est, iuuare aliquem vt peccet. 256
 Malum est non attendere rationis regulam dum quis operatur. 2.257
 Malum non est aliquid subsistens. 2.442.443
 Malum non est res aliqua, sed rei priuatio. 2.539
 Malum idem quomodo & à Deo potest esse, & à diabolo. 2.540
 Malorum fontes in nobis, qui. 2.613
 Mala huius vitæ alia interna, alia externa. 2.613
 Interna alia in parte animæ superiore, alia in inferiore, alia in corpore. 2.614
 Malum quomodo potest esse obiectum voluntatis. 3.p.1. 248.249.250
 Malum est arduum & contra naturam. 3.p.1.377
 Mali homines inter opera mala habent aliqua bona. 3.p.1. 383.385.391
 Mali vt operantur ex cupiditate, non possunt nisi malum agere. 3.p.1.384.406
 Mali quæ opera bona facere possunt, quæ non. 3.p.1.384
 Mali non possunt opera gratiæ & gloriæ meritoria facere. 3.p.1.381.385.386.388.391
 Malum potest dici omne id, quod ad regnum cælorum non perducit. 3.p.1.393
 Malum moraliter nullo modo est à Deo. 3.p.1.396
 Mala ab hominibus facilius fiunt, quàm bona. 3.p.1.395
 Mala quæ à Deo infliguntur, desistere licet. 3.p.3.29

Mandatum.

- Mandata Dei quomodo impossibilia. 3.p.1.136.353.360
 Mandata Dei sunt impossibilia 3.p.1.137.353.360. 426. 428.
 vide lex.
 Mandata omnia moralia solis naturæ viribus homo non po-
 test implere secundum substantiam operis. 3.p.1.353
 Breui tamen aliquo tempore potest homo hæc præstare.
 3.p.1.353.361
 Mandatorum obseruatio tribuitur gratiæ Dei. 3.p.1.353
 Aliqua non possunt seruari sine gratia Dei. 3.p.1.354
 Mandatum dilectionis Dei super omnia, quomodo morale
 & naturale. 3.p.1.355
 Mandatorum obseruatio certissimum caritatis signum. 3.p.1.
 355.356
 Mandata omnia non sunt paria, sed vnum grauius altero.
 3.p.1.361
 Plura nonnunquam simul occurrunt seruanda. 3.p.1.361
 Mandatum seruare secundum substantiam operis, & facere
 bonum morale, differunt. 3.p.1.369
 Mandati obseruatio secundum substantiam operis non ex-
 cludit necessariò peccatum. 3.p.1.369
 Mandatum vel præceptum est regula bene viuendi. 3.p.1.
 422. 423
 Mādāta diuina nihil prodesse, nisi homines haberent libe-
 rum voluntatis arbitrium. 3.p.1.424
 Veteris legis ferè omnia manent in noua lege. 3.p.2.325
 Moralia data Iudæis, obligant Christianos. 3.p.2.331
 Mandata Dei esse suauiā & facilia. 3.p.2.345
 Ea multi seruauerunt. 3.p.2.348
 Omnia vel mediātē, vel immediātē esse possibilia. 3.p.2.
 350.351

Manus.

- Manus instrumentum actionum. 2.91
 Organum organorum. 3.p.3.14

Maria.

- S. Maria virgo immunis ab omni peccato. 2.110.111
 M 2 Semper

- Semper Virgo. 2.349
- Non est de fide, Mariam virginem fuisse sine peccato originis conceptam. 2.408.421
- Est tamen probabile, & consonum cultui Ecclesiastico, fidei Catholicæ, Scripturis & rationi. 2.409
- Hæreticorum calumniæ in hac materia. 2.409
- Beatam Mariam fuisse immunem à peccato originis, non est contra Scripturas, vel Ecclesiam. 3.p.1.50
- B. Mariam singulari priuilegio à communi lege excipi posse. 2.410.427.428
- Fuisse singulari priuilegio ab omni omnino peccato immunem probabiliter ostenditur ex Scripturis. 2.410. & sequent. Probatur ex sanctis Ecclesiæ Patribus. 411. & sequent. Ex Ecclesiæ consensu. 414. & sequent. Ratione. 415 & seq.
- Cur benedicta inter mulieres ab Angelo est salutata. 2.411
- Maria figurata in Heua. 2.411
- Missæ & cætera Ecclesiastica officia de beata virgine sumi ex Canticis. 2.411
- Maria semper excipitur, cum de peccatis est sermo. 2.412.414
- Maria vas electionis. 2.412
- In Maria natura gratiam non anteuertit. 2.413
- Maria altiore modo quàm Ioannes Baptista, vel Hieremias, in utero matris sanctificata. 2.413
- Mariæ puritate nulla sub Deo maior. 2.414
- Maria in Canticis columba vnica, quia Cherubin & Seraphin puritate superat. 2.414
- Mariæ conceptio ferè vbique sollemniter celebratur. 2.415
- Eius conceptionem præcipuè Academiæ immaculatam esse contendunt. 2.415
- Maria saltem ante natiuitatem secundum omnes Catholicos in utero matris fuit sanctificata. 2.416.425
- Debuit esse omnis peccati actualis expers. 2.416
- Maria cum Christo, ut quælibet mater cum filio, singularem habet affinitatem. 2.416
- Maria dignitate superare debuit omnes creatas naturas, etiã angelicas. 2.417
- Argumenta contra immaculatam Mariæ conceptionem sol- uuntur. 2.418

Maria quodammodo originis peccatum contraxit in lumbis Adæ.	2. 419. 420. 421
S Maria sanguine Christi redempta.	2. 419. 421. 423. 427
Eius anima in primo instanti creationis fuit sine peccato.	2. 419. 420
Eius persona nunquam actu exitit in peccato.	2. 419
Mariæ liberatio à peccato originis quomodo differt ab aliorum liberatione.	2. 419
Maria naturâ filia itæ.	2. 420
Gratiâ semper filia misericordiæ.	2. 420
Maria vi generationis fuit subdita peccato & morti.	2. 419. 421. 423. 425
Fuit præuenta in benedictionibus gratiæ.	2. 419. 420. 421. 423
Maria tribus temporibus fuit peccato obnoxia.	2. 421
Maria in peccato concepta, in prima conceptione ante animationem.	2. 421
Non fuit natura sua impeccabilis.	2. 422. 424
Quanta & quotuplex eius gratia.	2. 422
Maria liberata à peccato, quia præuenta, ne in peccatum incideret.	2. 421
Maria si filios ex viro suscepisset, in eos peccatum originis transfudisset.	2. 425
Mariæ caro, caro peccati.	2. 425
Mariæ natiuitas ab Ecclesia celebratur.	2. 425
Maria sola vixit sine vlllo peccato actuali.	2. 426
De Spiritu S. concepit, non concepta est.	2. 426
Mariæ anima ab omni peccato præseruata.	2. 428
Eius corpus post mortem statim glorificatum.	2. 428
Conceptionis eius quàm antiqua festiuitas.	2. 419
Filium Dei vnicum concepit.	3. p. 1. 172
Maria virgo rectè dicitur regina.	3. p. 3. 80. 81. 82
Mater misericordiæ.	3. p. 3. 80. 81
Vita.	3. p. 3. 80
Dulcedo.	3. p. 3. 80
Spes nostra.	3. p. 3. 81
Quomodo saluat homines.	3. p. 3. 81. 82

Martyr.

Martyrum summa est caritas.

3. p. 2 159

Martyrium tollit peccata. 3.p.2.172
 Martyres pro testimonio Christi mortem patiuntur. 3.p.2.

243

Martyrium Sanctorum innocentium. 3.p.2.435

Matthæus.

S. Matthæus efficaciter vocatus. 3.p.1.181

Matthæus in telonio margarita in cæno. 3.p.1.182

Massa damnationis.

Massa damnationis est genus humanum, peccato corruptum. 2.210.211.212.305.338.348.3.p.1.153.185.192.197

Ex massa Deus alios iuste punit, alios misericorditer liberat. 2.271.348.

Ex massa multi per Baptismum eruuntur, & reincidunt per actuale peccatum. 3.p.1.197

Medicina.

Medicinæ sæpè morbis ipsis grauiore & acerbiores. 2.613

Mendacium.

Mendacium ex genere suo est peccatum. 2.298

Mendacium officiosum vnde oritur. 2.298

Mendacium in orando quomodo committitur. 3.p.3.38

Mens.

Mentis humanæ vulnera quot ex peccato originis. 2.614 & sequent.

Mens humana sua ignorat, & seipsam. 2.616

Mentes angelicæ sese perfectè norunt. 2.616

Mens humana à scientia impeditur per corpus. 2.616

Mens est æterna. 2.617

Mens perpetuam habet operationem. 2.617

Mens in corpore quàm sæpè multumque impediatur à suis operationibus. 2.617

Mercenarius.

Mercenarius propriè quis. 3.p.2.431

Mercenarius amor. 3.p.2.431

Merces.

Merces & meritum sunt relatiua. 3.p.2.106.394.399.432.434
 Mercedem

Mercedem solam, vel præcipuè in operibus intueri non debemus. 3.p.2.431

Mercedem intuendo operari quomodo seruile & sordidum, quomodo non. 3.p.2.431

Merces temporalis ipso opere est vilior. 3.p.2.431

Mercedis temporalis amor impedit amorem Dei. 3.p.2.432

Mercedis æternæ amor coniungit cum Deo. 3.p.2.432

Merces in die iudicii restituetur ne secundum iustitiam commutatiuam, an distributiua. 3.p.2.450

Mercedem operum nostrorum à Deo exigere possumus. 3.p.2.463.

Mercedem dat Deus benè operantibus ex iustitia distributiua. 3.p.2.463

Meritum.

Meritum non potest esse sine gratia. 1.37.3.p.1.44

Meritum iustitiæ stipendium vitæ æternæ. 1.37.3.p.1.44

Meritum iustorum hominum misericordia reddenda. 2.157
208

Merita nostra sunt Dei munera. 411.414.415.457.3.p.1.44.180.

410.558.3.p.2.406

Meritum nullum sine libero arbitrio. 3.p.1.210.409. & sequent.

Meritum esse ex gratia, non contra. 3.p.1.410

Meritum ex gratia merces est ex meritis. 3.p.1.411

Meritum potest intelligi aliud ex nobis, aliud ex dono Dei. 3.p.2.76.102.415

Merita quæ ex nobis sunt, ex Deo non pugnant cum gratia. 3.p.2.102

Meritum ex duplicis generis operibus. 3.p.2.104

Meritum esse in operibus pœnitentiæ ex gratia factis. 3.p.2.104.105 (106)

Meritum iustificationis quibus virtutibus tribuitur. 3.p.2.

Merito respondet merces. 3.p.2.106.434

Merito ex congruo debetur merces magis ex gratia, quam ex iustitia. 3.p.2.106

Merita de congruo fundantur in aliqua dignitate operis. 3.p.2.106.107

Meritum iustorum fundatur in promissione vitæ æternæ. 3.p.2.107.402.410.432.468

- Meritum de congruo & condigno quomodo differunt. 3. p. 2.
108
- De condigno necessariò requirit pactum. 3. p. 2. 108. 460
- Meriti nomen omninò tollendum censet Calvinus. 3. p. 2.
392
- Meriti nomen probatur ex sacris literis. 3. p. 2. 393
- Mereri quid. 3. p. 2. 394 402
- Meritis operum datur gradus æternæ gloriæ, ad quem non
peruenitur solo hæreditatis iure. 3. p. 2. 397
- Meritum acquiri ex tolerantia tribulationum. 3. p. 2. 401
- Pro meritorum diuersitate vitæ æternæ mansiones assignat
Deus. 3. p. 2. 403. 406. 407
- Meritis redditur præmium vitæ vel mortis sempiternæ. 3. p. 3.
404. 405
- Merita sunt iustorum, postquam gratis fiunt iusti. 3. p. 2.
406. 408 (409)
- Meritum hominis non tollitur per misericordiam Dei. 3. p. 2.
- Merita iustorum nascuntur ex meritis CHRISTI. 3. p. 2.
413. 468.
- Merita hominum non requiruntur quod sint insufficientia
merita Christi. 3. p. 2. 414
- Meruit Christus, vt per merita salutem consequeremur.
3. p. 2. 414. 468
- Non merita ex nostris viribus, sed ex gratia Dei profunt.
3. p. 2. 415
- Merita quæ sunt ex nobis, reiciuntur. 3. p. 2. 415. 416. &
sequent.
- Merita supponunt gratiam & promissionem. 3. p. 2. 418
- Meritis iure debetur vita æterna. 3. p. 2. 419
- Merita sunt ad promerendum, non ad præsumendum. 3. p. 2.
426
- Meritorum penuria perniciofa paupertas. 3. p. 2. 426
- Meritum requirit septem conditiones. 3. p. 2. 432
- Debet esse opus bonum, in obsequiũ Dei factum. 3. p. 2. 432.
- Item ibidem viatoris, liberum, vt operans sit amicus Dei,
vt intercedat promissio, vt sit opus ex caritate procedens.
- Debere esse liberum probatur ex sacris literis. 3. p. 2. 433. Ex
Patribus. 433. & sequent. Ratione. 434. Soluuntur obiectiones.
435
- Meritum

- Meritum pendet ab acceptatione Dei. 3.p.2.435
 Ad meritum quomodo requiritur status gratiæ. 3.p.2.437.
 & seq. Probatur ex sacris literis. 439. & seq. Ex S. Augu-
 stino. 440. & seq. Ratione. 441. & seq. Soluuntur obie-
 ctiones. 442
 Necessarium fuit hoc etiam in statu naturæ integræ. 3.p.2.
 437.440
 Meritum fundatur in amicitia cum Deo. 3.p.2.439
 Merita amittuntur per offensam Dei. 3.p.2.440
 Meritum inter homines non fundatur in amicitia, sed in so-
 lo opere & labore. 3.p.2.440
 Merita Christi quare infiniti precij. 3.p.2.441
 Meritum accipit vim à dignitate personæ. 3.p.2.441
 Ad meritum vitæ æternæ requiri promissionem Dei. 3.p.2.
 447. & seq.
 Merita an præmiabuntur secundum iustitiam commutati-
 uam, an distributiuam. 3.p.2.450
 Meriti tempus est definitum. 3.p.2.453
 Meritum debet esse bonum opus ex caritate procedens. 3.p.
 2.453
 Meritum principalius à fide, quàm à caritate pendere, se-
 cundum Altiſiodorensem. 3.p.2.453
 Meritum principaliter ex caritate pendere. 3.p.2.455
 Meritum debet esse bonum opus actu imperatum à carita-
 te. 3.p.2.455
 Meritum de condigno variis modis dici potest. 3.p.2.459.
 464
 Meritum ex condigno ratione pacti quid. 3.p.2.463
 Ratione operis quid. 3.p.2.464
 Ratione vtriusque quid. 3.p.2.464
 Meritum pœnæ ex condigno ratione operis tantum dari po-
 test. 3.p.2.464
 Meritum personæ, & meritum operis differunt. 3.p.2.465
 Meritum quàm pulchram habet proportionem ad vitam
 æternam. 3.p.2.467
 Duplici ratione considerari potest. 3.p.2.468
 Meritum ex condigno non requirit absolutam equalitatem
 inter meritum & præmium. 3.p.2.469
 Meriti obiectum Deus quomodo. 3.p.2.471

- Meritis filiorum Dei redditur vita æterna, tum quoad primum gradum, tum quoad cæteros. 3.p.2.474
- Mereri non possumus ex condigno gratiam iustificationis, sed eius incrementum. 3.p.2.475
- Mereri gratiam aliis, nemo hominum potest de condigno. 3.p.2.476
- Ex congruo tamen id fit. 3.p.2.477.478
- Reparationem post lapsum de condigno nemo potest, nec finalem perseverantiam. 3.p.2.477
- De congruo potest quis iustus reparationem post lapsum mereri. 3.p.2.477
- Potest impius de congruo mereri iustificationis gratiam. 3.p.2.478
- Merita amittuntur per peccatum, tamen iuvant ad reparationem. 3.p.2.478
- Meritum differt ab impetratione. 3.p.3.45
- Meritum requirit caritatem viæ. 3.p.3.45

Meretrix.

- Meretrix Raab iustificata recipiēdo nuncios. 3.p.2.271. & seq.
- Meretricum, lenonum, & similibus lucra non iniusta sunt, sed turpia & sordida. 3.p.3.243
- Ex iis eleemosyna fieri potest, non tamen oblationes in Ecclesia multis de causis. 3.p.3.244

Miraculum.

- Miracula non fiunt ad voluntatem hominum, sed Dei. 3.p.1.85.523.535
- Non fiunt ex virtute creata, sed Dei. 3.p.1.85.265
- Miracula faciunt doctrinam diuinam credibilem. 3.p.1.442.493. 3.p.2.43.97.287
- Miraculum mentem omninò convincere non potest. 3.p.1.487
- Miracula fecit Christus & Apostoli ad confirmandam suam doctrinam. 3.p.1.487.3.p.3.49
- Miracula possunt fieri ab improbis. 3.p.2.97. 3.p.3.49
- Miracula fecit Christus non alterius nomine, sed proprio imperio. 3.p.3.49

Miseria.

- Miseria vitæ humanæ ex peccato inuectæ. 2.613
- Mentis

Mentis humanæ.	2.614. & seq.
Voluntatis.	2.617. & seq.
Inferioris partis.	2.621. & seq.
Corporis.	2.623. & seq.
Miseriæ quæ humanæ naturæ extrinsecus accedunt.	2.635. & seq.
Miseriæ humanæ naturæ sunt pœnæ peccati.	2.630. & seq.
Miseriæ fuissent naturales homini in puris naturalibus creato.	2.633
Miserias humanæ vitæ quomodo Ethnici deplorarunt.	2.633
Miseria magna est, quod nemo sciat, utrum amore dignus sit an odio.	3.p.2.215
Miseria omnis humana, aut ad corpus pertinet, aut ad animam.	3.p.3.221
Corporis in hac vita, vel in futura.	3.p.3.221
Huius vitæ est vel carentia rerum, quibus omnes egent, vel aliquorum specialis ærumna.	3.p.3.221
Carentia rerum quibus omnes egent, vel est exterior, vel interior.	3.p.3.221
Miseriis septem corporalibus respondent septem eleemosynæ.	3.p.3.221
Miseriæ septem specialibus; aliæ septē eleemosynæ.	3.p.3.221
Miseria specialis alia interna, ut morbus, alia externa, ut captivitas.	3.p.3.221
Miseria post mortem est carentia sepulturæ.	3.p.3.222

Misericordia.

Quibus modis Deus misericordiam semper manifestavit, & manifestat quotidie.	2.253
Deus potuisset omnes Angelorum & hominum iniurias misericorditer condonare.	2.253
Misericordiæ locus nullus post hanc vitam.	2.582
Misericordia accipitur pro pposito iustificationis.	3.p.1.184
Misericordia sola separat vasa in honorem à vasis contumelia.	3.p.1.186
Misericordia Dei super omnia opera eius.	3.p.1.191.192
Est secundum naturam eius, ira præter naturam.	3.p.2.244
Non tollit hominum merita.	3.p.2.409
Respicit peccata remittenda.	3.p.2.409
Respicit miseriam.	3.p.3.219
	Deo

Deo grata. 3.p.3.225
 Per oliuam significatur. 3.p.3.229

Missæ.

Missæ partes & orationes quæ & quales. 3.p.3.5
 Missa in nocte natalis Domini canitur inter matutinum & laudes. 3.p.3.60.96
 Missa secundum aliquos canones celebrari non poterat, nisi hora tertia, sexta, vel nona. 3.p.3.95
 Missa nunc dici potest ante ortum Solis, & tunc rectius dicitur prima hora post missam. 3.p.3.95
 Missam celebrare ante expletum officium matutinum est peccatum mortale, nisi grauis sit necessitas. 3.p.3.96

S. Monica.

S. Augustini conuersione precibus suis promeruit. 3.p.2.476

Monstrum.

Monstri causa est sola materia. 2.257
 Monstra non tribuuntur causis vniuersalibus. 2.257.262
 Tribuuntur solis causis propriis, & particularibus. 2.262
 Monstra sunt peccata naturæ. 2.262.379.535.544.3.p.1.285
 Monstrum quoddam allocutum est S. Paulum primum eremitam. 3.p.3.42

Morbus.

Morbi non fuissent in statu innocentie. 1.49.74
 Morbi mentis, voluntatis, totius hominis. 2.613. & seq.
 Morbi corporis quot & quam graues. 2.623
 Morbi vix grauiore ipsi remediis morborum. 2.624
 Morborum sanatio non conceditur ordinariè per modum habitus. 3.p.1.85
 Morbum strumæ quomodo ad libitum sanant reges Gallie. 3.p.1.86

Mors.

Mors pœna peccati. 1.38.47.2.112.265.331.349.354.367
 Mors triplex. 1.48
 Mors animæ est per amissionem gratiæ. 1.48.2.319.565
 Mors corporis per amissionem animæ. 1.48.2.319
 Mors nouissima per amissionem gloriæ. 1.48
 Mors venit quatuor modis. 1.49
 Mors

Mors ex morbo non potuit esse in statu innocentia.	50
Post peccatum mortis est ineuicabilis necessitas.	1.49.52.2.
265.266.306.310	
Mors stipendium peccati.	1.37.47.52. 2.265
Mors Adæ ab inobedientia.	1.59
Mors potius subeundum, quàm aliquod vel leue peccatum committendum.	2.153
Mors Adæ tantum, non Heuæ significata est.	2.303 310
Mortem corporis, non animæ, vel peccatum per generationem ex Adamo trahi, docuerunt Pelagiani.	2.319
Condemnantur.	2.349
Idem nunc tuentur Anabaptistæ.	2.319
Mors ab Adam inualuit vsque ad Christum.	2.346
Vt quis actu non moriatur, potest Deus ex singulari priuilegio efficere.	2.415
Mortuus accipitur pro morti obnoxio.	2.416.421
Mors est accidens.	2.454
Est vna pars corruptionis humanæ naturæ.	2.493
Mors quomodo à Deo, quomodo à Diabolo.	2.540
Mors primâ & secunda quid.	2.601.602
Mortis timor continuus.	2.624
Morte nihil acerbius.	2.624
Mors inimica naturæ, & omnium horribilium extremum.	2.625
Mors Christi exemplar mortis, id est, remissionis peccatorum.	3.p.2.151
Idem de immersione baptismali dicitur, nam significat mortem Christi, & emersio eius resurrectionem.	3.p.2.151
Mors Christi & causa est renouationis peccatorum, & æternæ renouationis.	3.p.2.152
Mors Christi sola non satisfacit, sed necessaria etiam fuit resurrectio.	3.p.2.153
Mortem bonorum deslere licet.	3.p.3.29

Mortalis.

Homo naturâ est mortalis, quia ex contrariis elementis constat.	1.51.53
Quia generabilis, etiam corruptibilis.	1.51
Item Adam eguit cibo, & alimento, ne periret, quare mortalis erat.	1.52
Mor-	

Mortales omnes efficiuntur per comestionem ex ligno verito in Adam. 2.367

Mortales quot rebus ad vitam sustentandam indigent. 2.373

Moses.

Moyse orante cessant flagella Ægypti. 2.229

Moyfis serpens quid erat. 2.274

Moyfes oratione populum ab extremo exitio liberauit. 3.p.

3.11.41

Mulier.

Mulier fuit à Diabolo seducta. 2.291

Mulier dignitate inferior viro. 2.295

Mulier in Ecclesia cum silentio discere debet, non docere. 2.295

Non debet dominari in virum. 2.295

Ex viro, & propter virum, non contra. 2.295

Mulieres quia facilius seducuntur, ineptiores sunt ad docendum. 2.295

Mulieris poena. 2.306.308

Mulier ideo facta, vt virum iuaret in propagatione filiorum. 2.307

Quomodo & quantum viro subdita. 2.308

Mulier causa passiuæ generationis. 2.360.402

Mulier quid faciendo saluabitur. 3.p.2.335

Mysterium.

Myſteria ſupernaturalia vt cognoscantur, tria requiruntur. 3.p.1.485

Myſteria fidei nō poſſe ab hominibus credi ſine ſpeciali Dei illuſtratione, probatur ex ſacris literis. 3.p.1.488. & ſeq. Ex Conciliis. 489. Ex Patribus. 490. Ratione. 491. & ſeq. Reſutantur obiectiones. 492. & ſeq.

Myſteria ab iis credi debent, à quibus intelligi non poſſunt. 3.p.2.24

Myſteria fidei docentur in veteri Teſtamento. 3.p.2.309

Alia manifeſtè, alia obſcurè. 3.p.2.309

Omnia manifeſtè docentur in Teſtamento nouo. 3.p.2.309

Natalitia, vel natalis dies, natiuitas.

Natalitiorum ſuorum dies celebres Ethnicis. 2.355

Lugu-

Lugubris Sanctis.	2.356
Natalitia Sanctorum Ecclesia Christiana vocat diem exitus ex hac vita.	2.356
Hos dies celebrat Ecclesia natales.	2.356
Natiuitas Mariæ ab Ecclesia celebratur.	2.425.427.429
Natiuitas duplex.	2.427
Natiuitas secunda dicitur Baptismus.	3.p.1.54

Natura & naturale.

Naturâ sumus filij iræ, ad Ephes. 2. cap.	1.8.19.2.343.362.376
Naturale à natiuitate.	1.19.40.2.343.405.456
Naturale à natiuitate non opponitur supernaturali.	1.20
Naturale quoruplex.	1.19
Naturale naturæ consentaneum.	1.19
Naturaliter quæ legis sunt, faciunt, quomodo intelligen- dum.	1.20
Naturale naturæ consentaneum, non opponitur superna- turali.	1.20
Naturale quod perficit naturam in operibus naturalibus.	1.20
Naturale vel est pars naturæ, vel fluit à principiis naturæ, & hoc modo opponitur propriè supernaturali.	1.20
Naturæ humanæ corruptio non est ex doni naturalis caren- tia, sed ex supernaturalis amissione.	1.21
Naturalia in hominibus & dæmonibus post peccatum ma- nent.	1.22.29.30
Natura corrupta hominis, & natura eius in puris naturali- bus differunt, vt nudus, & spoliatus.	1.21.24.25.26
Natura hominum & dæmonum post peccatum, quomodo corrupta, quomodo integra.	1.28
Naturæ humanæ corruptio quomodo à Deo.	1.32.33
Naturæ corruptio quomodo à conditione materiæ.	1.32.33
Naturæ corruptio ab Adamo, vt à causa demeritoria.	1.33
Pura naturalia habuissent quandam rectitudinem.	1.36.43
Naturam Ethnici vocauerunt nouercam.	1.44.2.633
Naturæ humanæ est magna dignitas, quod ad altiorem fi- nem ordinatus sit, quam naturæ viribus consequi possit.	1.46

Natura est à Deo, non culpa.	2.200.207
Naturaliter totum genus humanum cadit, cadente primo homine.	2.250
Naturam in se primus homo vitiauit.	2.250.345-379.572
Naturæ omnes bonæ sunt, quoniam naturarum omnium conditor summè bonus est.	2.257
Non sunt incommutabiliter bonæ, quia non sunt summum bonum.	2.257
Natura quomodo per peccatum mutata, quomodo non.	2.307.355
Naturæ & peccati eadem propagatio.	2.334.375
Natura mortalis quor indiget ad sui conseruationem.	2.373.623
Naturalia omnia tribuuntur Deo.	2.376
Naturale non potest esse peccatum.	2.378
Naturæ auctor Deus, corruptor homo.	2.378
Naturæ diuinæ proprium est, ob eius infinitatem, vt vna numero sit in pluribus personis.	2.392
Natura corrupta naturaliter carnem vitiosam generat, & concipit.	2.428
Natura humana eiusdem speciei cum nostra assumpta est à Christo.	2.440
Naturæ quatuor vulnera ex peccato originis.	2.613
Naturæ conuenienter agunt omnia, solus homo contra naturam.	2.618
Natura nostra non est modò sana, tum propter defectum iustitiæ originalis, tum propter concupiscentiam.	3.p.1.359
Natura infirma, sed non sola, potest omnia, quæ posset sana.	3.p.1.360
Natura nunc non est infirmior, quàm fuisset in puris naturalibus.	3.p.1.378
Naturalia manent integra post peccatum.	3.p.1.401

Neceſſitas.

Neceſſitas differt à coactione.	3.p.1.209.210
Neceſſitas duplex.	3.p.1.217.219.253
Neceſſitas quæ maximè ponit libertatem.	3.p.1.218
Neceſſitas non repugnans libertati.	3.p.1.219
Neceſſitatis conditor Deus, non ſeruit neceſſitati.	3.p.1.231

Quæ

Quæ ex naturæ necessitate agunt, agunt secundum totam suam virtutem. 3.p.1.266

Necessarium quomodo nobilius libero. 3.p.1.269

Vbi necessitas, nec corona est, nec damnatio. 3.p.1.465

Necessitas peccandi quotuplex. 3.p.1.483

Necessitas patiendi motus carnales non repugnat libero arbitrio. 3.p.1.483

Etiā necessitas peccandi ex ignorantia non repugnat libero arbitrio. 3.p.1.483

Necessitas diuinæ gratiæ non tollit liberum arbitrium. 3.p.1.483

Neq; etiā necessitas habendi peccata venialia. 3.p.1.483

Necessitas faciendi actus malos, posita mala & efficaci voluntate, est tantum conditionalis, & ideo non repugnat libero arbitrio. 3.p.1.484

Necessitas absolutè faciens hominem non Dominum suarum actionum, in homine non potest esse, quæ sola repugnat libero arbitrio. 3.p.1.484

Necessitas non cadit in voluntatem nostram. 3.p.1.530

Necessitas interna & externa quid. 3.p.2.436

Interna tollit liberum arbitrium, non autem externa. 3.p.2.436

Necessitas non peccandi, quomodo Christo intrinseca, quomodo extrinseca. 3.p.2.437

Necessitas excusat à lege. 3.p.3.146

Necessitas naturæ & personæ moraliter æstimari debet. 3.p.3.235

Necessarium potest aliquid pro præsentī vel futuro. 3.p.3.235

De necessariis naturæ propriæ quando facienda eleemosyna. 3.p.3.240

Quando de necessario personæ vel statui. 3.p.3.240

Necessitate graui Reipublicæ, vel extrema proximi cogentē dandum de necessariis ad statum. 3.p.3.241

Nox.

Nox artificialis apud antiquos per totum annū semper fuit duodecim horarum. 3.p.3.59. Inde in æstate nocturnæ horæ erant breuiores diurnis, in hyeme contra. 3.p.3.59

Noctibus bis terue surgendum ad laudes diuinas cantandas. 3.p.3.60

Nuditas.

Nuditas post peccatum Adæ causa ruboris propter pudendam membrorum rebellionem. 1.7.30.31. 2.286.305.549. 629.630

Nudus, & maximè egens nascitur homo ex omnibus animalibus. 3.p.3.14

Nuptia.

Nuptiæ, vide coniugium.

Obedientia.

Obedientia est subiici imperio, vel præceptis alterius. 2.279

Non est nisi humilium. 2.280

Per obedientiam summo bono cohærentes. 2.280

Obedientia & superbia sunt contraria. 2.280

Obedientia Christi nos reconciliabit Deo. 3.p.1.53

Obedientiæ præmium in paradiso, fuisse immortalitas. 3.p.1.453

Obedientia fidei. 3.p.2.23

Obedientia Christi est causa efficiens nostræ redemptionis. 3.p.2.172

Obedientia debetur regi & legislatori. 3.p.2.321

Obedientiæ bonum. 3.p.2.367

Obedientiæ gradus. 3.p.2.368

Obedientia legi Dei non est opus solius Dei, nec solius liberi arbitrij, sed utriusque simul. 3.p.3.27

Obedientia melior quàm victima. 3.p.3.29

Odium.

Odium Dei omnium peccatorum est grauissimum. 2.303

Non est effectus peccati originalis, nili remotus. 2.634

Odium proximi cauendum & fugiendum. 3.p.3.37

Opera.

Opera bona non esse necessaria ad salutem, secundum hæreticos. 3.p.2.295.327.334

Fuit etiam hæc hæresis tempore Apostolorum. 3.p.2.338

Fuit etiam error Simonis Magi & Eunomij. 3.p.2.338

Opera bona secundum Lutherum non faciunt virum bonum, nec mala malum. 3.p.2.295

Opera bona obesse. 3.p.2.296

Opera

- Opera omnia iustorum esse peccata mortalia naturâ sua.
3.p.2.297.343
- Opera mala quarunt tenebras, bona lucem. 3.p.2.233
- Operum bonorum necessitas ostenditur ex discrimine legis & Euangelij. 3.p.2.308.334
- Opera bona non sunt ideo facienda, vt videantur ab hominibus. 3.p.2.312
- Opera bona sunt magis necessaria tempore Euangelij, quam tempore veteris legis. 3.p.2.313
- Secundum opera sunt omnes iudicandi. 3.p.2.324
- Operum bonorum necessitas probatur ex Scripturis. 3.p.2.334. & seq. Ex sanctis Patribus. 340. & seq. Rationibus. 341
- Opera bona efficienter concurrere ad salutem. 3.p.2.335
- Opera sine fide, & fides sine operibus mortua. 3.p.2.339
- Opera iustorum simpliciter sunt iusta, ita tamen vt in perfectione crescere possint. 3.p.2.345
- Opera iustificanc non prima, sed secunda iustificatione. 3.p.2.345
- Opera supererogationis. 3.p.2.349.352
- Opera iustorum non esse peccata, sed iustitiam, probatur ex Scripturis. 3.p.2.358. & seq. Ex Patribus. 365. & seq. Rationibus. 368
- Opera iustorum placent Deo. 3.p.2.364.382
- Opera iustorum sunt absolutè bona. 3.p.2.365.407
- Opera infidelium sunt mala, ex defectu bonæ intentionis. 3.p.2.367
- Opera bona aliquando fieri falsa sine admistione cupiditatis. 3.p.2.368
- Opera bona iustiore ex iusto faciunt, probatur ex 2^a Jacobi. 3.p.2.371. & sequent. Ex aliis Scripturæ testimoniis. 377
- Opera bona & mala in hac vita miscentur. 3.p.2.380.384.389.415
- Opera iustorum laudantur in Scripturis. 3.p.2.382. & seq.
- Opera moraliter bona possunt fieri ab impiis. 3.p.2.383
- Opera ad cultum diuinum instituta, vocantur iustitiæ. 3.p.2.383
- Opera bona quomodo sunt meritoria premiorum, quomodo non, secundum hæreticos. 3.p.2.391

- Opera iustorum rectè vocari merita, probatur ex Scripturis. 3.p.2.393
- Esse meritoria vitæ æternæ, probatur ex Scripturis. 3.p.2.395.
& seq. Ex Patribus. 404. & seq. Ex Conciliis. 407. Soluuntur obiectiones ex Scripturis. 408. & seq. Ex Patribus. 415. & seq.
- Operibus secundum proportionē laborum datur præmium cœleste. 3.p.2.397
- Malis datur mors æterna, bonis vita æterna. 3.p.2.397
- Opera semini, vita æterna frugibus comparatur. 3.p.2.398
- Opera bona sunt ratio cur reddatur vita æterna. 3.p.2.399
- Salutem ipsam efficiunt. 3.p.2.400
- Operibus bonis præmium ex iustitia est reddendum. 3.p.2.401.402.406
- Operibus bonis vita æterna promittitur. 3.p.2.402
- Opera bona sunt mercatura regni cœlestis. 3.p.2.404
- Operum discretio facit discretionē dignitatum & præmiorum. 3.p.2.407
- Opera sua bona legitimè enumerare possunt iusti. 3.p.2.410
- Operari bona intuitu mercedis æternæ licitum esse, probatur ex Scripturis. 3.p.2.427. Ex Patribus. 429. Ratione. 430. & seq. Soluuntur obiectiones. 430. & seq.
- Opera bona nec tantum, nec præcipuè debent fieri intuitu mercedis, sed ad gloriam Dei primò referri. 3.p.2.431
- Opera bona sequuntur hominem iustificatum, non præcedunt iustificandum. 3.p.2.441
- Opera bona sanctorum, tum hominum, tum Angelorum, cur non merentur. 3.p.2.452
- Opera meritoria vitæ æternæ quæ. 3.p.2.455
- Opera caritatis à Deo ad vitam æternam requiri. 3.p.2.455
- Opera virtute in Deum relata, quæ. 3.p.2.456
- Opera tantum illa Deo placet, quorum ipse est auctor. 3.p.2.457
- Illam tantum meritoria sunt vitæ æternæ, quæ ex natura sua caritatem augent. 3.p.2.458
- Opera vitæ æternæ meritoria debent referri in Deum, ut in finem supernaturalem. 3.p.2.458
- Opera aliarum virtutum non referuntur in Deum, ut finem supernaturalem, nisi imperata à caritate. 3.p.2.458
- Ex caritate facta sunt meritoria vitæ æternæ ex condigno. 3.p.2.459

Opera bona iustorum meritoria esse vitæ æternæ, ex condigno, ratione partis & operis simul. 3.p.2. 465. & seq. Soluuntur obiectiones. 468. & seq.

Opera bona quomodo requiruntur ad hæreditatem acquirendam. 3.p.2. 465

A Deo præmiantur supra condignum, probatur ex Scripturis. 3.p.2. 472. & seq. Ex Patribus. 472

Operibus malis datur à Deo pœna citra condignum. 3.p.2. 473. & seq.

Opera nostra non merentur de condigno reparationem post lapsum, nec finalem perseverantiam. 3.p.2. 477. & seq.

Iustus de condigno mereri potest reparationem post lapsum. 3.p.2. 477

Ophita.

Ophitæ hæretici, qui pro Christo serpentem coluerunt, eò quod hominibus auctor fuerit adipiscendi scientiam. 2.73

Serpentem vocarunt Dei sapientiam. 2.272

Hanc sapientiam dixerunt creatori fuisse contrariam. 2.272

Alij secuti sunt hanc hæresim. 2.272

Oratio.

Oratio distractionibus variis impeditur. 2.617

Orandum ne intremus in tentationem. 3.p.1. 136. 169. 366. 367

Orationes superant tentationes. 3.p.1. 136

Oratione & eleemosyna Cornelius ad fidem conuersus. 3.p.1. 144

Oratione impetratur fides. 3.p.1. 144

Orationes Ecclesiæ pro infidelibus. 3.p.1. 150. 490. 491

Orandum semper pro perseverantia. 3.p.1. 169

Orationes Ecclesiæ in Parasceue. 3.p.1. 491

Oratio est actio maximè pia & salutaris. 3.p.1. 513

Orationem nostram Deus adiuuat. 3.p.1. 526

Oratio Publicani & Pharisei. 3.p.2. 183

Oratio Ezechiae regis exaudita. 3.p.2. 183

Oratio est efficax pro iustis, non pro iniustis. 3.p.2. 185

Oratio debet esse cum fide & fiducia. 3.p.2. 274

Oratio non est ita facienda, vt laudem queramus ab hominibus. 3.p.2. 313

Orationis meritum & virtus. 3.p.2. 476

Oratio est actus rationis practicæ, voluntatis desiderium.

- explicantis, & ab alio aliquid postulantis. 3.p.3.2
 Oratio est petitio, intimatio & locutio. 3.p.3.2
 Est conuersatio, sermocinatio, colloquium, cum Deo. 3.p.3.3
 Est ascensio mentis in Deum. 3.p.3.3.6
 Ordinatur ad impetrationem. 3.p.3.3.6
 Quomodo ad orandum intellectus & affectus concurrunt. 3.p.3.3
 Oratio alia est publica, alia priuata. 3.p.3.3
 Alia mentalis tantum, alia mentalis simul & vocalis. 3.p.3.3.
 Mentalis aliquando vtilior vocali. 3.p.3.3.4
 Vocalis aliquando vtilis, aliquando necessaria. 3.p.3.4
 Orationis quatuor sunt genera: partes explicantur. 3.p.3.4.
 & seq.
 Oratio debet à laudibus Dei incipere, & in iisdem finire. 3.p.3.4
 Tria necessariò requirit. 3.p.3.6
 Oratio pro festiuitate sanctissimæ Trinitatis explicatur. 3.p.3.6
 Orationis materia. 3.p.3.7
 Quid orandum & petendum à Deo. 3.p.3.7
 In oratione semper petitio cum gratiarum actione coniungenda est. 3.p.3.7
 Orationes sunt, vel petitiones bonorum, vel deprecationes malorum. 3.p.3.7.8
 Orationis fiducia augetur per votum. 3.p.3.7
 Oratione mutari posse prouidentiam Dei, secundum aliquorum errorem. 3.p.3.8
 Orationes iustificare sine Sacramentis secundum Eucharistiam. 3.p.3.8
 Alij orationes omnino inutiles existimarunt. 3.p.3.9
 Orationem nobis esse necessariam, probatur ex Scripturis. 3.p.3.10
 Orationibus auxilium à Deo semper petendum. 3.p.3.11
 Orationibus Moyses populus ab ultimo exitio liberatus. 3.p.3.11.42
 Oratione & ieiunio dæmonia eiiciuntur. 3.p.3.11
 Oratio Isaac Patriarchæ pro semine promisso. 3.p.3.11
 Helix ad petendam pluuiam à Deo promissam. 3.p.3.12
 Tobix vt Sara liberaretur à dæmonio. 3.p.3.12
 Per orationes complendæ sunt ordinationes diuinæ. 3.p.3.12
 Oratio-

- Orationis fructus præcipuos hæretici huius temporis negant. 3.p.3.12
- Orationis tres fructus primarij. 3.p.3.13
- Oratione impetratur remissio peccatorum, & iustificatio. 3.p.3.13
- Oratio est opus bonum, laboriosum & satisfactorium pro peccatis. 3.p.3.13
- Semper est meritoria maioris gratiæ & gloriæ. 3.p.3.13
- In spirituali vita, est manus, id est, organum organorum. 3.p.3.14
- Orationis fructus secundarij. 3.p.3.14
- Oratio mentem illustrat, spem & fiduciam alit, inflamat caritatem, auget humilitatem & timorem, facit contemptum rerum corporalium, gignit delectationem in Deo, parit homini magnum honorem. 3.p.3.14
- Orationis Dominicæ excellentia. 3.p.3.15
- Sex habet dignitates. 3.p.3.15
- Est memoria tenenda, intelligenda, & à Christianis quotidie frequentanda. 3.p.3.16
- Omnes ferè sancti Patres hanc orationem explicarunt. 3.p.3.17
- Septem sunt eius petitiones. 3.p.3.17
- Tribus petuntur æterna, quatuor temporalia. 3.p.3.18.
- 20
- Septem petitiones respondent septem donis Spiritus sancti. 3.p.3.19
- Soluuntur obiectiones adductæ ut probent tantum esse sex petitiones. 3.p.3.19
- Oratio Dominica aliter apud Matthæum, aliter apud Lucam traditur. 3.p.3.19
- Hæ petitiones à se mutuo pendent. 3.p.3.20.21
- Ordo harum petitionum. 3.p.3.20
- Oratio interpres desiderij. 3.p.3.21
- Oratione Dominica, petitur, ut vel concedatur bonum, vel remoueatur malum. 3.p.3.21
- Oratio Dominica ex professo fusè explicatur. 3.p.3.22. & sequentibus.
- Pater noster, qui es in cœlis: est præfatio & præmiu totius huius orationis. 3.p.3.22
- Melior est oratio generalis, quàm specialis. 3.p.3.24

- In mortali peccato persistentes, mendaciter dicunt, Pater noster. 3.p.3.23
- Inuocant Diabolum, non Deum. 3.p.3.23
- Oratio peccatorum quare execrabilis, nisi quando pœnitere incipiunt. 3.p.3.23
- In oratione nihil cogitandum præter cœlestia. 3.p.3.24
- Orandum magis mente, quam voce. 3.p.3.25
- Singulæ petitiones orationis Dominicæ explicantur. 3.p.3.25
- Oratio Dominica singulis horis dicenda. 3.p.3.25
- Est propria baptizatorum. 3.p.3.36
- Quare potissimum instituta. 3.p.3.36
- In quinta petitione multa mouentur dubia. 3.p.3.36. & sequentibus.
- Oraturi debent dimittere proximis debita. 3.p.3.37
- Quomodo qui in peccato perseuerat, vtiliter hanc orationem recitat, quomodo non. 3.p.3.37.50
- Cuius oratio sit in peccatum. 3.p.3.38
- Cuius mendax. 3.p.3.38
- Orare proprium est solius creaturæ rationalis. 3.p.3.41. & sequentibus.
- Oratio est actus quidam rationis, quo inferior supplicat superiori. 3.p.3.41
- Orare non conuenit Deo. 3.p.3.41
- Oratio Iosue fecit Deum illi obedientem. 3.p.3.42
- Oratio metaphoricè tribuitur mutis animantibus. 3.p.3.42. & seq.
- Orari & generatim & speciatim pro certis hominibus potest. 3.p.3.44
- Orationes particulares pro certis hominibus non prodesse eis, per Wicleffum. 3.p.3.43. Idem dixit non licere orare pro singulis seorsim, sed totum pro omnibus simul. 3.p.3.43
- Orationes speciales, & licere, & viles esse, exemplis omnium fere sanctorum, quorum mentio fit in sacris literis. 3.p.3.44
- Oratio Dominica est oratio generalis. 3.p.3.44
- Orantes nihil petimus, nisi quod in oratione Dominica continetur. 3.p.3.44
- Orationem generalem possumus applicare ad personas particulares. 3.p.3.46
- Oratio

- Oratio Dominica quare præposita est in generali. 3.p.3.44
 Oratio generalis absolutè melior & vtilior. 3.p.3.44
 Specialis vtilior illi pro quo fit. 3.p.3.45
 Orationes nunquam defunt recitanti. 3.p.3.45
 Oratio vt sit meritoria sufficit, vt sit ab homine iusto. 3.p.3.45
 Vt sit impetratoria multa requiruntur. 3.p.3.46
 Potest esse meritoria quæ non sit impetratoria. 3.p.3.46
 Oramus sæpè pro eo, quod non expedit nobis dari. 3.p.3.46
 Oratio aliquando est simul meritoria & impetratoria. 3.p.3.46
 46
 Orant peccatores tribus modis. 3.p.3.49
 Oratio improborum non habet virtutem, miracula facien-
 di. 3.p.3.49
 Quomodo exauditur à Deo, quomodo non. 3.p.3.49. Qui
 Deum non audiunt præcipientem, orantes ab eo non ex-
 audiuntur. 3.p.3.50
 Orans peccator & pœnitentiâ incipiens sæpè impetrat quod
 petit. 3.p.3.50
 In oratione perseuerandum. 3.p.3.10.52
 Orare semper quomodo non impossibile. 3.p.3.10.52
 Quid sit semper orare. 3.p.3.10.53
 Non oratio longa, sed nimia loquacitas in orando prohibe-
 tur. 3.p.3.54
 Iusti orantes pro se quare semper exaudiantur & non semper
 orantes pro aliis. 3.p.3.54
 Orationis & diurnæ & nocturnæ exemplum David. 3.p.3.70
 Oratio clamorosa non reprehendenda. 3.p.3.90
 Oratio priuata debet fieri submissa voce, & quare. 3.p.3.91
 Orationes publicæ debent fieri magnis, & altis vocibus.
 3.p.3.91
 Oratio vocis tantum parum vel nihil prodest. 3.p.3.92
 Oratio clara & alta cum vocis inflexione supplicantis affe-
 ctum indicat. 3.p.3.93
 Oratio priuata vbique fieri potest, & ab omnibus, publica in
 Ecclesia. 3.p.3.97.101
 In oratione, vel semper loquimur ad Deum, vel Deus ad
 nos. 3.p.3.99
 Oratio mouet lachrymas. 3.p.3.99
 Orationi quomodo respondet donum, quomodo merces.
 3.p.3.158

Originale peccatum.

- Originalis peccati effectus, vel pœnæ. 1. 22. & sequent. 40?
 44. 2. 305. 346. 369. 574
- Originale peccatum trahitur à primo parente, & est voluntarium voluntate aliena. 2. 98
- Est priuatio originalis iustitiæ. 2. 279. 305. 326. 453. 459. 460. 548
- Originalis peccati tota materia diuiditur. 2. 317
- Est disputatio grauissima. 2. 317
- Quot & quam præclari Catholici scripserint de originali peccato. 2. 317. & seq.
- Quot hæretici de eadem materia egerint. 2. 318
- Peccatum originis est, quod per generationem à parentibus trahitur. 2. 318. 326
- Nullum fuisse asseruit Pelagius & Cælestius. 2. 318
- Hunc errorem damnauit Synodus Palestina. 2. 318
- Est auersio quædam habitualis à Deo. 2. 326. 372
- Est macula & reatus, qui hominem verè peccatorem constituit. 2. 326
- Propagatur cum natura. 2. 334. 344
- Non imitatione. 2. 335. 337
- Originis peccata quomodo plura. 2. 341
- Originis peccatum probatur ex antiquis Patribus, qui ante Pelagium scripserunt. 2. 344. & seq.
- Originale & actuale peccatum sublatum passione Christi. 2. 345
- Peccatum originis vocatur antiqua impietas. 2. 345. 431
- Contagium mortis antiquæ. 2. 345. 404. 431. 603
- Inquinamentum naturæ. 2. 346
- Probatur ex Conciliis. 2. 349
- Ignorabatur ab Ethnicis, negabatur à Pelagio. 2. 356
- Non est Adami, sed nostrum ex Adamo. 2. 358. 574. 376
- Originalis peccati primaria caussa Adam non Eua. 2. 360
- Soluuntur argumenta sumpta ex Patribus contra originale peccatum. 2. 365. & seq.
- Originale peccatum ex inobedientia Adæ. 2. 369. 379
- Dicitur radicale peccatum. 2. 369. 370. 432
- Dicitur peccatum quod nascendo trahimus. 2. 431. 493
- Chirographum quod scripsit Adam. 2. 431
- Fuit in Adamo per modum habitus. 2. 370
- Non

- Non tam est offensa quàm macula. 2.372
- Soluuntur rationes adductæ contra originale peccatum. 2.374. & seq.
- Originis peccatum, quomodo propriū, quomodo alienum. 2.374-360
- Cui & quomodo voluntarium, cui & quomodo non. 2.375
- Est voluntarium voluntate primi parētis. 2.376. 360. 3. p. 1. 467
- Est peccatum minimum, quia minus voluntarium. 2.375. 3. p. 1. 467
- Maximum, quia priuat hominem maximo bono. 2.375
- Est vitium naturæ non personæ. 2.379. 432
- Non est naturale, sed defectus naturæ. 2.379
- Quomodo traducatur difficile est intelligere. 2.397
- Est hæreditas peccati, in omnibus æqualiter. 2.398
- Trahitur à solo Adamo, non ab Heua. 2.402
- Tam ad fidelium, quàm infidelium filios pertinet. 2.403. & sequent.
- Hoc peccatum habemus antequam nascamur. 2.405
- Est necessariò mortale. 2.412
- Magis inquinat quàm actuale. 2.417
- Contrahitur tribus modis. 2.417
- Licet sit vnum tantum, aliquando tamen dicitur in plurali, quia multa in se continet. 2.432
- Non est fons & origo omnis actualis peccati. 2.448. 449
- Est habitus corruptus & languor totius naturæ. 2.465
- Continet priuationem iustitiæ, peruersionem omnium potentiarum. 2.465
- Est auersio à Deo, in qua formaliter consistit peccatum originis. 2.466
- Est rebellio partis inferioris contra superiorem, in qua consistit peccatum originis materialiter. 2.466
- Errores circa peccatum originis in Concilio Trident. damnantur. 2.472
- Originis peccatum quomodo vnum, quomodo non. 2.473
- Cuius rebellionis sit causa in homine. 2.493
- Assimilatur febri. 2.459. 465. 488. 494
- Perfectè tollitur Baptismo. 2.511
- Refelluntur opiniones aliquorum Catholicorum de peccato originis. 2.545. 554
- Sententia Concilij Trid. de peccato originali. 2.555. & seq. Auctoris

- Auctoris sententia de peccato originali explicata. 2. 558. & sequent.
- Quomodo est carentia iustitiæ originalis debitæ inesse. 559. 564
- Quid sit propriè peccatum originale, & quid eius formale. 2. 560. 571
- Dupliciter accipitur. 2. 560
- Refutantur variæ sententiæ de peccato originali. 2. 564. & sequent.
- Originalis peccati idem diuerso respectu dicitur materiale & formale. 2. 571
- Originale peccatum nunquam dimittitur iis, qui in eo moriuntur. 2. 594
- Eius pœna post hanc vitam. 2. 595
- Non delet in homine ordinem naturalem, sed supernaturalem. 2. 598
- Eius æterna pœna, est tantum damni, non sensus. 2. 366. 598. 3. p. 1. 141
- Probat ex Scripturis. 2. 595. Ex Patribus. 597. & sequent. Ratione. 2. 598
- Originalis culpa est tantum habitualis. 2. 598
- Originalis peccati diuersæ pœnæ in hac vita. 2. 610
- Originale peccatum læsit omnes hominis potentias, & animæ vires. 2. 613
- Idem corpus & totum hominem. 2. 613
- Est causa cur multi nascantur, cum variis corporalibus defectibus. 2. 611

Originalis iustitia.

- Originalis iustitia fecit perfectam tranquillitatem in anima, & omnibus eius potentiis. 1. 24. 25. 29. 50. 2. 282. 298. 571. 610.
- Non poterat amitti nisi mortali peccato. 2. 298
- Quando primum dicitur amitti. 2. 418
- In Adam toti naturæ data fuit. 2. 432
- Eius priuatio quomodo voluntaria, quomodo non, quomodo pœna, quomodo non. 2. 571
- Hanc iustitiam Deus non abstulit, sed homo abiicit. 2. 571
- Quare nunc non infunditur animis hominum. 2. 572
- Quomodo à Deo, quomodo ab homine tollitur. 2. 572
- Originalis.

Originalis iustitiæ priuatio quomodo est caussa originalis peccati, quomodo ipsum originale peccatum. 2.572

Originalis iustitia quomodo restituitur Baptismo, quomodo non. 2.572

Quomodo dicitur gratia. 3.P.1.43

Ouis.

Ouis & columba animalia simplicissima. 2.275

Ouis perdita apud S. Lucam quid. 2.354

Ouibus boni Christiani assimilantur. 2.600.3.P.1.182

Panis.

Panis omne genus cibi significat. 2.309.3.P.3.21.33

Panis spiritualis verbi & Sacramentorum. 3.P.3.21

Accipitur aliquando pro corporali, aliquando pro spirituali, aliquando pro utroque. 3.P.3.29

Significat omnia necessaria ad vitam animæ & corporis. 3.P.3.30.33

Panis quotidianus, vel supersubstantialis, quare sic dictus in oratione Dominica. 3.P.3.32.33

Panis est Eucharistia. 3.P.3.33

Est verbum Dei prædicatum. 3.P.3.33

Paradisus.

Paradisum non fuisse verum corporalem locum, sed figuratiuè dictum, error aliquorum. 1.53

Fuisse verum locum corporeum. 1.54.58

Paradisus quomodo corporalis, & quomodo spiritualis. 1.55.58

Quo die creatus. 1.56

Non frustra conditus, licet Adam breuissimo tempore ibi manserit. 1.57

Henoch & Eliam in Paradiso nunc habitare. 1.56.65.70

Paradisus ille etiam nunc nobis utilis. 1.56

Quomodo potest dici ante cælum & terram creatus. 1.57

Paradisus in quem raptus est diuus Paulus, quomodo intelligendus. 1.57.58

Paradisus significat hortum vel locum deliciarum. 1.58.66

Interdum accipitur pro Paradiso spirituali. 1.55.58.59

De Paradisi quatuor fluminibus. 1.54.59.60.62.67

Per

Per paradifum aliqui intellexerunt totum terrarum orbem.

1.60

Per fluuium Paradifi intellexerunt Oceanum. 1.60

Paradifum non effe totum orbem. 1.60

Putant alij effe locum extra terram, quam nos incolimus.

1.61

Effein Oriente. 1.61

Non effe locum fublimen circa Lunam, vt quidam putant.

1.61.62

Quomodo dicitur locus fublimis, & prope cœlum. 1.61

Fuiffe in Mefopotamia. 1.62

Paradifi omne veftigium diluuio fublatur. 1.62.65.67

Paradifum modò non cuftodiri ab angelis, ne homines in-
trent. 1.62

Non effe in Mefopotamia. 1.62

Paradifi quatuor flumina, vbi habent originem. 1.62.67

Quas terras ambiunt. 1.63

Quid nominibus eorum intelligatur. 1.64

In Paradifo femper fuiffet ver, & fuma aëris temperies. 1.

65. 2. 299

Diluuium non abftulit temperiem Paradifi. 1.65.

Difficile eft cognofcere vbi fuit Paradifus. t. 60. & fequent.
vfque ad 67

Paradifum adhuc fupereffe. 1.67. & feq.

Non effe vafatum diluuio. 1.69.70

Non eft locus peccatorum, fed eorum qui liberi funt, ab om-
nibus mundi malis, quales fuerunt Adam & Heua, ante
peccatum, & nunc funt Henoch & Elias. 1.70

Aliquod detrimentum accepit à diluuio. 1.71

Necelfario debuit effe vacuus omni timore, & dolore. 2.298.

299

In paradifo fuiffet propagatio fobolis per officium coniuga-
le. 2.306.375.400

Non fuiffet opus fœmina, nifi propter generationem. 2.306

In Paradifo fœminæ peperiffent fine dolore. 2.307

Paradifus poft Adæ peccatum claufus. 1.61.346.347

In Paradifo nullus fuiffet error, nulla deceptio, nulla igno-
rantia, nullum malum, nulla malitia voluntatis, nifi A-
dam peccaffet. 2.375

Parcm-

Parentes.

Parentum est filiis suis Baptismum procurare. 2. 137. 3. p. 1.
131. 151

Pascha.

Paschalis celebritatis qualis fuit olim controuersia. 3. p. 3.
144. 176

Passio Christi.

Passio Christi quomodo & quibus bona, quomodo & quibus mala.
2. 205. 206. 233

Passio & incarnatio Christi, primum medium salutis humanæ.
3. p. 1. 155

Passio Christi propitiatio pro omnibus peccatis. 3. p. 2. 48

Satisfactio pro peccatis totius Mundi. 3. p. 2. 148

Quomodo fuit finita, quomodo infinita. 3. p. 2. 150

Licet brevis, tamen satisfecit pro pœnis æternis. 3. p. 2. 403

Fuit voluntaria. 3. p. 2. 436

Toto anno, præsertim feria quarta & sexta, commemoratur.
3. p. 3. 194. 197

Patientia.

Patientia opus bonum & perfectum. 3. p. 3. 335

Necessaria ad salutem. 3. p. 3. 335

Patientia Iob tentationibus à Deo probatur. 3. p. 2. 362

Patria.

Pro Patria Romani præcipuè sæpè occisi sunt, simulante uana gloria. 3. p. 1. 518

Pro patria mori patriæ potissimum salutem non suam gloriam querendo, ne infidelis quidem sine speciali Dei auxilio potest. 3. p. 1. 519

Pro patria mori est opus morale, sed arduum, & difficile.
3. p. 1. 519.

Paulus.

Paulus raptus in tertium cælum & in Paradisum, quomodo intelligitur. 1. 57

Paulus ad Galat. 2. naturâ Hebræus. 2. 404. 3. p. 1. 160

Paulus efficaciter vocatus. 3. p. 1. 92. 94. 101. 113

Quomodo à sancto Spiritu prohibitus prædicare in Asia. 3. p. 1. 145

Semper se ponit in numero electorum. 3. p. 1. 160

Non

Non audet se iustum affirmare.

3.p.2.217.219.

271

Conuersus est precibus S.Stephani.

3.p.2.476

Orat vt auferatur à se stimulus carnis.

3.p.3.46.47

*Peccatum.*Peccatum Adæ, vide Adæ peccatum, peccatum originale,
vide originale peccatum.

Peccatum significat rebellionem carnis, ex peccato ortam.

1.7. vide concupiscentia.

Priuat hominem donis supernaturalibus.

1.23.33

Quomodo diminuit bonum naturale.

1.23.33

Est pœna peccati.

1.33.2.241

Peccatum Adæ fuit actuale vt cætera hominum peccata.

1.33

Peccati stipendium mors.

1.38.47.52

Peccatum introduxit vitæ breuitatem, & ineuitabilem moriendi necessitatem.

1.49.52

Peccatum est nomen operationis malæ.

2.89.531

Peccati quàm multa sint nomina.

2.89

Peccati definitiones.

2.91.2.569.379.451.557

Peccati materiale.

1.91.2.451.529

Peccati formale.

1.92.2.257.451.529.565

Peccata esse contra legem æternam.

1.92.2.180.204.254.255

Peccatum necessariò debere esse voluntarium.

2.122.135.137.

179.185.217.231.251.3.p.1.226.465

Peccatum aliud carnale, aliud spirituale.

2.93

Per conuersionem ad quæ fiunt peccata carnalia.

2.93

Per conuersionem ad quæ fiunt peccata spiritualia.

2.93

Peccata carnalia nos faciunt similes bestiis, spiritualia dæmonibus.

2.93

Spiritualia dicuntur scelera vel facinora.

2.93

Peccatum aliud actuale, aliud originale.

2.93

Peccata actualia fiunt propria voluntate.

2.93

Originalia trahuntur à primo parente, & sunt voluntaria, voluntate aliena.

2.94

Peccatum aliud commissionis, aliud omissionis.

2.94

Commissionis repugnat legi prohibenti aliquid.

2.94

Omissionis violat leges imperantes aliquid.

2.94

Commissionis vocatur propriè peccatum,

2.94

Omissionis

- Omissionis dicitur propriè delictum. 2. 94
- Peccatum aliud contra Deum, aliud contra nos, aliud contra proximum. 2. 94
- Peccata quædam mortalia, quædam venialia. 2. 94. 102. 106. 111. 128
- Mortalia planè hominem auertunt à Deo, 2. 94. 105. 128. 155
- Merentur mortem æternam. 2. 94. 124. 155. 474
- Venialia non nos auertunt à Deo, sed impediunt cursum ad Deum. 2. 94. 104. 123. 129. 136. 151. 154. 155
- Mortalia dicuntur crimina. 2. 94. 104. 114. 127. 154. 523
- Venialia dicuntur peccata. 2. 94. 104. 114. 127
- Veniale quotuplex. 2. 95. 136
- Venialia ex natura & ratione peccati propriè mortalibus opponuntur. 2. 95
- Venialia hæc ex natura sunt duplicia; alia ex genere, alia ex imperfectione operis. 2. 95. 136
- Veniale ex genere habet pro obiecto rem malam & inordinatam. 2. 95
- Veniale ex imperfectione operis. 2. 96. 136
- Veniale ex imperfectione operis, Aliud ex subreptione, Aliud ex materiæ paruitate. 2. 96
- Errores hæreticorum de peccatorum æqualitate. 2. 96. & seq. vsque ad 103
- Refutantur ex sacris Scripturis. 2. 103
- Ex Conciliis. 103. Ex sanctis Patribus. 105
- Peccatum veniale naturâ suâ distingui à mortali. 2. 123
- Peccatorum gradus diuersi. 2. 123. 143. 148. 474. 475
- Peccata venialia cum festuca & culice comparat Christus: Mortalia cum camelo, & trabe. 2. 126
- Peccatum consummatum, i. capite Iacobi, quid. 2. 128. 474. 475
- Quædam esse peccata venialia natura sua, probatur ex Conciliis, & antiquis Ecclesiæ Patribus. 2. 130. & seq.
- Peccata venialia qualia nominantur. 2. 130. 134
- Quædam esse natura sua venialia, probatur ratione naturali. 2. 134
- Peccatum veniale, id est, venia dignum. 2. 135
- Peccatum dicitur analogicè de mortali & veniali. 2. 136. 139. 140
- O
- Pecca-

Peccati deformitas à quo est.	2. 254
Peccatum non est effectio, sed defectio.	2. 256
Peccatum cum sit defectus soli causæ deficienti tribuitur.	2. 256
Peccatum est malum morale.	2. 257
Consistit formaliter in priuatione rectitudinis actus voluntatis.	2. 257
Est priuatio conformitatis ad regulam rectæ rationis.	2. 257
In peccato priuationis causa non potest esse positua, sed est alia priuatio vel defectus.	2. 257
Peccati causa non est res, sed priuatio rei.	2. 258
Ad actum peccati tria requiruntur necessariò.	2. 258
Peccatum debet esse actus à libero arbitrio productus.	2. 258
Moralis perse.	2. 258
Elicitus à libera voluntate.	2. 258
Particularis.	2. 259
Peccata & peccatores non sunt Deo necessaria.	2. 191. 203.
Peccatum est conuersio ad bonum creatum.	2. 283
Est auersio à bono increato.	2. 283
Prius est in peccato conuersio, quam auersio.	2. 283
Peccatum veniale, aut ex subreptione, aut ex genere suo.	2. 298
Peccatum veniale ex subreptione, aut oritur ex appetitu carnis præueniente rationem, aut ex voluntate præueniente perfectam rationis deliberationem.	2. 298
Peccati grauitas sumitur ab oppositione ad maius bonum.	2. 303
Peccati instrumenta etiam irrationalia punit Deus.	2. 310
Peccatum actuale initium habuit ab angelo.	2. 329
Ab Heua.	2. 329
Peccatum interdum accipitur pro pœna peccati.	2. 331
Ipsū peccare, vix potest accipi pro pœna peccati.	2. 331
Peccatum, mortis meritum.	2. 331
Propagatur cum natura.	2. 334
Antelegem incognitum.	2. 337
Peccatum tūm actuale, tūm originale sustulit Christus passionē suā.	2. 345. 349
Peccatum Adæ quomodo non constituit omnes simpliciter pecca-	

peccatores.	2. 359
Peccati actualis & originalis distinctio.	2. 369
Peccatum actuale est legis transgressio.	2. 369
Peccatum bifariam consideratur.	2. 375
Peccatum, reatus, macula, quomodo differunt.	2. 375. 379
Peccatum non in carne, sed in anima est.	2. 379. 399. 400
Peccatum fuisset tantum personale quocunque peccante præter Adamum.	2. 403
Non esset naturam aliquam, sed priuationem aut defectum.	2. 437.
Peccati tres fontes.	2. 448
Peccatum non tam contrarium legi, quàm legis contrarietas dicitur.	2. 449. 451
Peccati sedes quomodo anima, quomodo caro.	2. 471
Vide anima.	
Peccatum sublato reatu non est peccatum.	2. 490
Peccatum quot modis in sacris literis accipitur.	2. 497.
500	
Peccatum propriè dictum tollitur in iustificatione.	2. 497
Repugnat legi priuatiuè.	2. 506
Peccatum largo modo accipitur pro omni corruptione, & vitio.	2. 534. 535
Peccata naturæ quæ nam dicuntur.	2. 535
Peccatum omne vel à cupiditate, vel à timore ortum habet.	2. 547
Peccatum bifariam accipitur.	2. 557. 569
Non est respositiua, sed priuatio.	2. 564. 568
Peccati actu transeunte octo mala remanent in anima.	2. 566. 567. 570
Peccatum actuale, & habituale.	2. 567
Habituale quomodo differt ab habitu vitioso acquisito.	2. 568
Habituale quomodo est voluntarium.	2. 568
Peccatum habituale cur potest esse in dormiente, amente, infante.	2. 568
Peccatum quomodo transit, quomodo manet.	2. 569
Peccati actualis pœna, est pœna sensus.	2. 564
Peccata propria quibus modis.	2. 603
Peccata sua homines non norunt.	2. 616
Peccata omnia mortalia vitare quis potest per gratiam.	2. 621
Venia-	

- Venialia non potest omnia vitare nisi ex priuilegio singulari. 2. 621
- Peccare humanum est. 2. 621
- Peccatum totum hominem, & omnes eius potentias debilitauit. 3. p. 1. 76
- Peccatum vitare, & à peccato resurgere, quomodo differunt. 3. p. 1. 135
- Peccata singula vitari possunt non omnia. 3. p. 1. 148
- Peccandi necessitas potuisset esse Adamo naturalis, nobis verò pœna peccati. 3. p. 1. 149
- Peccatum non potest esse in voluntate, nisi præcedat error, vel defectus in intellectu vel ratione. 3. p. 1. 230
- Peccatores mortui sunt, morte gratiæ non naturæ. 3. p. 1. 365.
503. 540
- Peccati necessitas quomodo nobis incumbit, & quomodo peccatum potest esse, vbi est hæc necessitas. 3. p. 1. 405
- Peccata singula vitari possunt, non omnia. 3. p. 1. 405. 483
- Peccati definitio virtute continet in se liberum arbitrium. 3. p. 1. 407
- Peccati quatuor genera. 3. p. 1. 467
- Peccatum ex ignorantia quomodo voluntarium, quomodo non. 3. p. 1. 467
- Peccata ex cupiditate sunt absolutè voluntaria. 3. p. 1. 467.
469. 480
- Peccatores comparantur rebus mortuis & se nihil iuuare valentibus. 3. p. 1. 503. 539
- Quando dicuntur in momento conuerti. 3. p. 1. 549
- Peccatores non ab actu, sed ab habitu dicuntur. 3. p. 2. 193.
196. 197
- Peccato actu transacto, quæ & quot mala remanent in peccatore. 3. p. 2. 196
- Peccatum habituale in quo maximè consistit. 3. p. 2. 196
- Quomodo tollatur peccati auersio & declinatio, macula peccati, dignitas, & reatus pœnæ. 3. p. 2. 197
- Peccatum ex natura sua iustitiam expellit vbi inuenit. 3. p. 2. 199
- Peccati actus opponitur gratiæ habituali, non priuariuè, sed contrariè, & gratiam expellit efficienter. 3. p. 2. 199
- Peccatū & iustitia sunt contraria immediatā. 3. p. 2. 200
- Circa peccatorum remissionem certam & indubitatam, tres

- errores. 3.p.2. 203
 Peccatum est opus nostrum, iustitia donum Dei occultum. 3.p.2. 215
 Peccata nostra esse semper lugenda. 3.p.2. 248
 Peccatores facilius scire possunt se odio dignos, quam iusti se amore dignos. 3.p.2. 215
 Venialia non sunt contra, sed præter mandata. 3.p.2. 351
 Non possunt semper omnia vitari in hac vita. 3.p.2. 355
 Peccare nemo potest in eo, quod vitare non potest. 3.p.2. 352
 Peccatum accipitur pro victima peccati. 3.p.2. 177. 353
 Peccatum veniale non impedit veram iustitiam. 3.p.3. 36.
 3.p.2. 369
 Peccare facilius est quàm benè agere. 3.p.2. 446
 Per peccatum mortale amittuntur omnia metita præcedentia. 3.p.2. 478
 Peccata religiosorum, quomodo grauiora, quomodo leuiora peccatis sæcularium hominum. 3.p.2. 478
 Peccata sunt debita & peccatores debitores. 3.p.3. 35
 Peccant omnes dum sunt in hac vita. 3.p.3. 36
 Peccata quædam sunt naturâ sua venialia. 3.p.3. 36

Perfectio.

- Perfectio beatorum est sine vilo peccato. 2. 107. 145.
 150
 Perfectio huius vitæ. 2. 107. 149
 Perfectio non imperatur, sed consulitur. 2. 107
 Perfectio quæ imperatur, qualis est. 2. 107. 145
 Perfectionis gradus. 2. 108. 144
 Perfectio beatorum in hac vita nec imperatur nobis, nec consulitur, sed tantum indicatur. 2. 145
 Perfectio maior in Christianis, quam in infidelibus requiritur. 2. 134. 135. 147
 Perfectio maior in religiosis viris requiritur. 2. 147

Permissio Dei & desertio.

- Permissione diuina, non iussu fiunt peccata & mala. 2. 197.
 198. 199
 Permissio Dei est, quod homines malum possunt. 2. 200
 Permisit Deus vendi Ioseph, & crucifigi CHRISTVM. 2.
 205

Permittit Deus mala vt inde eliciat bona. 2. 205. 208. 219.

236. 238. 243. 245

Permissio Dei dicitur esse causa, cur malè agant homines.

2. 217

Deus concessit Diabolo facultatem vexandi Iob. 2. 217. 234

Permissor quodammodo dicitur auctor. 2. 217. 218. 232.

233

Permittit Deus homines mala facere tribus modis. 2. 217.

218

Non quælibet permissio vel desertio est excæcatio, vel induratio. 2. 224

Permissio peccati Adæ, & peccati iustorum hominum, non est obduratio, vel excæcatio. 2. 225

Quænam permissio & desertio Dei dicitur excæcatio & obduratio. 2. 226

Illa permissio & desertio, quia homo auxilio diuino prorsus destituitur est grauissima punitio. 2. 226. 241

Deus nunquam ita hominem sibi relinquit & deserit, quin vires det, vt possit si velit, impetrare Dei gratiam, & remouere cæcitatem & obdurationem. 2. 226

Perfectio licet nominetur actio, tamen est actionis omis-
sio. 2. 227

Permisit Deus Iob affligi quantum, quamdiu, & quomodo illi placuit. 2. 217

Permittit Deus mala ita loco, tempore, persona, modo, vt in bonum conuertere possit. 2. 236

Deus volens permittit mala, quia de malo potest facere bene. 2. 236. 238. 239

Permittere non includit velle, sed non nolle, siue non impedire. 2. 238

Deum non velle sed permittere mala. 2. 239

Permissio distinguitur ab opere. 2. 238. 239

Deus benè facit permittendo vt mala fiant. 2. 239

Permittere in sacris Scripturis significat non impedire. 2.

239

Deus permittit homines cadere eos deserendo. 2. 243.

243

Deus propter dementiam permittit homines seduci & obdurati. 2. 244

Quare & quomodo Deus permisit proditiōē Iudæ. 2. 245

- Deus voluit ex malis potius benè facere, quam malè esse non sperere. 2. 246. 271
- Deus ita omnia administrat, vt ipsa proprios motus exercere, & agere sinat, 2. 270
- Quare permisit Deus hominem tentari, quem sciebat casurum. 2. 271. 272
- Permisit Deus hominem tentari, vt ita si voluisset, de hoste potuisset gloriosius triumphare. 2. 270. 272
- Permissio peccati Adæ quomodo utilis humano generi. 2. 272
- Diabolus est permissus Adamum vincere, vt maiore cum Sanctorum gloria postea vinceretur. 2. 272
- Permissio peccati pertinet ad pulchritudinem vniuersi. 269. 271

Perseuerantia.

- Perseuerantia datur electis. 3. p. 1. 94
- Quam gratiam requirit. 3. p. 1. 94
- Perseuerantia in finem. 3. p. 1. 98. 166
- Sine perseuerantia nemo saluari potest. 3. p. 1. 167
- Perseuerantia est donum Dei; quod non datur ex meritis. 3. p. 1. 167. 170. 492
- Perseuerantiam nobis promittere non possumus. 3. p. 1. 168
- Pendet à manu Dei. 3. p. 1. 168
- Perseuerantiæ donum continuis precibus petendum. 3. p. 1. 167. 3. p. 2. 274
- Perseuerantia fundamentum prædestinationis. 3. p. 1. 492
- Perseuerantia est effectus maximè proprius prædestinationis. 3. p. 2. 270
- Perseuerantiæ incertitudo. 3. p. 2. 271
- Perseuerantiæ præmium certissimum. 3. p. 2. 272
- Perseuerantia in fide necessaria ad vitam æternam. 3. p. 2. 275
- Perseuerantia est necessaria vt impetres quod petis. 3. p. 3. 10. 52. 54

Petrus.

- Petrus prædestinatus, nunc in cœlis. 2. 114
- Petri peccatum quam graue. 2. 115
- Petri penitentiæ. 3. p. 2. 281
- Petrus iustus lapsus est in graue peccatum. 3. p. 2. 282
- Pharao.

Pharao.

Pharao quomodo à Deo dicitur induratus.	2. 213. 223. 229
Ad quid à Deo seruatus.	2. 213
Abutitur patientia Dei.	2. 229
Deus ostendit potentiam suam in flagellis & submersione Pharaonis.	2. 143
Pharao celebrauit suum diem natalem.	2. 356
Antequam induraretur vocabatur à Deo.	3. p. 193
Meruit obdurationem, quia vocatus venire noluit.	3. p. 193
An peccauit postquam fuit obduratus.	3. p. 138
Pharao vir nequam, cognouit aliquid verum morale in particulari.	3. p. 1343

Philosophus.

Philosophi vocant naturam nouercam.	1. 44 45
Philosophi variè dixerunt & senserunt de homine & eius natura.	1. 44
Philosophi excellentiores strenuè contenderunt, Deum nō fuisse causam mali.	2. 201
Philosophi patriarchæ hæreticorum.	2. 380
Philosophorum diuersæ de ultimo fine sententiæ, testes sunt humanæ ignorantie.	2. 615
Philosophi verum Deum nouerunt, sed non coluerunt.	2. 619
Philosophorum dicta de breuitate vitæ.	2. 624. 625
De miseriis huius vitæ quid dixerint.	2. 633
Duo genera virtutum in vita necessaria dixerunt.	3. p. 1. 46
Quid senserint de libero arbitrio.	3. p. 1. 207. 209. 214. 279. 223
Philosophos ex rebus creatis verum Deum cognouisse.	3. p. 1. 278. 281
Philosophorum tres ex quatuor scholis, & sapientes Ægypti tenent liberum arbitrium.	3. p. 1. 305
Philosophi habiti sapientissimi, fuerunt sceleratissimi.	3. p. 1. 340
Philosophi dicunt rationem imperare appetitui inferiori nō despotico imperio, sed politico.	3. p. 1. 368
Philosophorum opera non erant bona ex defectu boni finis.	3. p. 1. 374 3. p. 2. 184
Philosophorum ieiunium quale.	3. p. 3. 104 136

Plato.

Platonem nouisse verum Deum.	3. p. 1. 281
------------------------------	--------------

- Tenuit liberum arbitrium. 3.p.1.305
 Voluit omnium rerum communionem, etiam vxorum. 3.p.
 3.245.250
 Refutatur ab Aristotele, & Tertulliano. 3.p.3.245

Pœna.

- Pœna æterna non debetur peccato, nisi ratione auersionis à
 bono æterno scilicet Deo. 2.136
 Pœna æterna est simpliciter pœna & omnium grauissima. 2.
 136
 Pœna potius subeunda quam culpa committenda. 2.153
 Debet respondere culpa. 2.154.298
 Peccatum pœna peccati. 1.33.2.242.252
 Pœna huius vitæ omnium grauissima, à Deo deseri. 2.226.
 241
 Pœna propriè debet esse inuoluntaria. 2.251
 Pœna bifariam accipitur. 2.251
 Pœnæ peccati Adæ enumerantur. 2.265.266
 Pœna mortis tantū Adæ post peccatum significata est. 2.303
 Pœna prima peccati Adæ iactura originalis iustitiæ, & su-
 pernaturalium donorum. 2.303
 Ex hac pœna sequuntur omnes aliæ pœnæ. 2.305
 Pœna illa prima non describitur Genesis tertio capite. 2.305
 Pœnæ consequentes describuntur 3. Genesis. 2.305
 Pœnæ istæ sunt ferè innumerabiles. 2.306
 Pœnæ corporis tres. 2.306
 Pœna mulierum. 2.306.308
 Virorum. 2.306
 Vtriusque sexus. 2.306.308
 Serpentis. 2.274.310. & seq.
 Pœna vni potest dici infortunium vel miseria alteri. 354
 Pœna omnis si iusta est, pœna peccati est. 2.355
 Pœna alia damni, alia sensus. 2.366
 Pœna semper est inuoluntaria, culpa autem voluntaria. 2.
 571
 Pœna originis peccati pœna tantum damni. 2.366.598
 Pœna omnis iusta est à Deo. 2.572
 Pœnæ infernales, aliæ grauiiores, aliæ leuiiores. 2.577.582.590.
 596.602
 Pœna damni & sensus. 2.525.596
 Pœna

Pœna originalis peccati est priuatio boni supernaturalis. 2.

598

Pœnæ sensibilis inflictio ipsam naturam lædit. 2. 598

Pœnæ infantum sine baptismo decedentium. 2. 606

Pœna sensus & animi dolor quomodo differunt. 2. 610

Pœna adultorum, & damni, & sensus, & vermis conscientiæ. 2. 611

Pœna peccati originalis in hac vita, quot & quæ. 2. 613

Pœnis variis coercentur homines à vitiis. 2. 618

Pœnæ peccati, quor & quantæ. 2. 617

Pœnas malis operibus reddit Deus citra condignum. 3. p. 2.

472

Pœna futuræ vitæ semel à iudice constituta non renocatur, vel minuitur. 3. p. 2. 473

Pœna tanta esse debet in futura vita, quantum est meritum culpæ. 3. p. 2. 474

Pœnitentia.

Pœnitentia Adæ. 2. 312

Pœnitentia David. 2. 341. 346

Pœnitentiæ donum non semper adest. 3. p. 1. 123. 132

Pœnitentia non semper omnibus à Deo datur. 3. p. 1. 133

Pœnitentia sacramento reparari semper homines possunt. 3. p. 1. 135. 547

Pœnitentia est dolor, & detestatio peccati. 3. p. 2. 59. 336

Ponitur quinta dispositio ad Iustificationem. 3. p. 2. 59. 60. 77

Salutem stabilem operatur. 3. p. 2. 336

Pœnitentiæ locum esse lapsis post baptismum. 3. p. 3. 36

Pœnitentia vt non sit sterilis requirit adiunctos eleemosynæ fructus. 3. p. 3. 228

Prædestinatio.

Prædestinatio non potest esse sine præscientia. 2. 198

Præscientia potest esse sine prædestinatione. 2. 198

Prædestinatio est tantum bonorum. 2. 198. 200. 205. 206

Quos prædestinat ad gloriam, prædestinat ad iustitiam. 2.

199

Quos prædestinat ad pœnas, non ad culpam prædestinat. 2.

199

Prædestinatio hominis est præparatio operum eius. 2. 200

Pix.

- Prædestinatio est præscientia & præparatio beneficiorum Dei.
3.p.1.95
- Prædestinatio est gratiæ præparatio. 3.p.1.95
- Prædestinationis infallibilitas consistit in efficaci gratia. 3.p.1.97
- Prædestinati qui sint, & qui non, in hac vita noslatet. 3.p.1.124
- Prædestinationis ratio ex parte nostri assignari non potest.
3.p.1.152. 196
- Prædestinationis variz definitiones explicantur. 3.p.1.152. & sequentib.
- Prædestinatio est species providentiæ. 3.p.1.153
- Prædestinatio pertinet ad solos homines. 3.p.1.153
- Prædestinatio non præcessit, sed secuta est prævisionem peccati originis. 3.p.1.153
- Prædestinatio est certissima. 3.p.1.153
- Prædestinare quid. 3.p.1.153.154
- Prædestinatio partim ad intellectum, partim ad voluntatem pertinet. 3.p.1.154
- Magis ad intellectum. 3.p.1.155
- Prædestinationis ordo in mente divina. 3.p.1.155.179
- Prædestinationis ratio in quo potissimum consistit. 3.p.1.155
- Prædestinationis nullam esse causam in nobis, probatur ex divinis literis. 3.p.1.155. & seq.
- Ex traditione Ecclesiæ & patribus. 3.p.1.161. & seq.
- Rationibus ex scriptura & traditione sumptis. 3.p.1.164. & sequentib.
- Soluntur argumenta, quæ obiici possunt ex scripturis. 3.p.1.175. & seq.
- Ex Patribus. 3.p.1.179. & seq.
- Ex Rationibus. 3.p.1.186. & seq.
- Prædestinatio ex non præiis, probatur Rationibus. 3.p.1.164
- Prædestinatus est Christus gratis. 3.p.1.172
- Prædestinationis finis quis. 3.p.1.172
- Prædestinatio non pendet ab operibus, sed contra. 3.p.1.176
- Prædestinatis omnia cooperantur in bonum. 3.p.1.177
- Prædestinatio radix & origo omnium bonorum. 3.p.1.177
- Prædestinationis & executionis non est eadem ratio. 3.p.1.179. 181

- Prædestinationis materia nunquam bene agitata est, ante
tempus Pelagianæ hæresis 3.p.1.161.179
- Prædestinationis effectus est, quod vocante Christo homi-
nes conuertuntur. 3.p.1.181
- Prædestinationis effectus vocatio. 3.p.1.179.182
- Prædestinatio accipitur pro volūtate, dante vitam æternam
propter merita. 3.p.1.184
- Prædestinatio gratuita non solum est ad gratiam, sed etiam
ad gloriam. 3.p.1.188
- Prædestinatione nō acquiri electis ius ad beatitudinem. 3.p.
1.188
- Prædestinat Deus misericorditer, reprobatur iuste. 3.p.1.191
- Prædestinatio ex sacris literis & ipso vsu, est tantum bonorū.
3.p.1.193
- Prædestinatio angelorum, vide angelus.
- Prædestinationis duo fundamenta, fides, & perseverantia. 3.
p.1.492
- Prædestinati ad gloriam, quomodo debent esse caritate præ-
diti, quomodo non. 3.p.2.199
- Prædestinationis certitudo quanta, secundum errorem Bu-
ceri, Petri Martyris, Kemnitij, atque aliorum hæretico-
rum. 3.p.2.266.267
- Refutantur ex Scripturis. 3.p.2.267. & seq. Ex Patribus. 270.
& seq. Ratione. 273
- Prædestinationis certitudo non potest haberi sine certitudi-
ne perseverantiæ. 3.p.2.270
- Prædestinatio secretum Dei insecretabile. 3.p.2.272
- Prædestinationis incertitudo. 3.p.2.272
- Prædestinatio pendet ex Dei voluntate. 3.p.2.273
- Prædestinati quomodo dicuntur nō posse peccare. 3.p.2.287

Prædicatio.

- Prædicatio necessaria ad manifestanda mysteria Dei. 3.p.1.
485
- Necessaria ad fidem. 3.p.1.485.3.p.2.85
- Prædicatione verbi Christus collegit sibi regnum. 3.p.1.485
- Prædicationem & doctrinam diuinam credibilem faciunt
miracula. 3.p.1.486.558
- Prædicatio externa nihil prodest sine interna Dei inspiratio-
ne. 3.p.1.548.550
- Præ-

- Prædicationem esse congruam meritis audientium, est gratia Dei. 3.p.1.550
 Prædicatione aperit viam ad iustificationem. 3.p.3.32
 Concionatores in qua persona loqui debent ad populum. 3.p.2.277
 Aliter fidelibus, aliter infidelibus prædicandum. 3.p.2.443
 Prædicatione verbi Dei, est panis quo pascimur. 3.p.3.34

Præscientia.

- Præscientia potest esse sine prædestinatione, non contra. 2.198.199
 Præscientia est & bonorū & malorum. 2.198.200.204.205.206.207.216.246
 Præscientia & prædicatione non imponit rebus futuris necessitatem. 2.231
 Est malorum & bonorum, quæ ex malis sequuntur. 2.245
 Præsciuit Deus scientia simplicis intelligentiæ, hominem casurum si conderetur, antequam eum condiderat, vel condere decreuerat. 2.248
 Sciuntur prius à Deo necessaria quam libera. 2.248
 Deus præscit quæ essent, si tales, vel tales causæ ponerentur, licet re ipsa nunquam futura sint. 2.249
 Præsciuit Deus Adam peccaturum, at non coëgit ad peccatum. 2.249
 Præscire scientia approbationis. 3.p.1.175.187
 Præscientia Dei non tollit ab hominibus liberum arbitriū. 3.p.1.303.304.315
 Præscire certò, eueniunt contingenter. 3.p.1.316.317
 Præscientia Dei non est causa rerum. 3.p.1.316.321
 Res non sunt futuræ, quia Deus præscit, sed cōtra, Deus præscit, quia res sunt futuræ. 3.p.1.316.317.321
 Præscientia Dei quam necessitatem ponit in rebus. 3.p.1.316.317
 Præscientia non est simplex intelligentia, sed scientia visionis, quæ præsupponit suum obiectum. 3.p.1.317
 Præscientia non est causa rerum, sed decretum voluntatis diuinæ. 3.p.1.317
 Præscit omnia, non autem prædefinit, & prædestinat omnia. 3.p.1.322

Præsumptio.

Præsumptio de diuina misericordia quam periculosa. 3.p.2.

340

Præsumptio est, tentationes petere. 3.p.3.39

Promissio.

Promissiones vitæ æternæ quomodo differunt à promissionibus vitæ æternæ. 3.p.2.107

Promissiones vitæ æternæ sunt vera pacta, in quibus fundatur meritum iustorum. 3.p.2.107

Promissiones conditionatas, non absolutas contineri in Euangelio. 3.p.2.303

Promissiones remissionis peccatorum, quæ in prophetis sunt, ad Euangelium pertinent. 3.p.2.307

Promissio Euangelica conditionem fidei requirit. 3.p.2.308

Promissio gratuita potest esse conditionalis 3.p.2.308

Promissio legis temporalium, figuræ rerum spiritualium. 3.p.2.309

Promissionibus legis annectuntur temporales minæ, Euangelicis mors æterna. 3.p.2.309

Promissiones regni cælorum tantum in nouo testamento habentur. 3.p.2.310

Promissa veteris & noui testamenti non sunt eadem. 3.p.2.325

Promissio vitæ æternæ est conditionata. 3.p.2.334

Promissio Dei requiritur ad meritum vitæ æternæ. 3.p.2.447

Promissio vitæ æternæ est gratiæ tribuenda. 3.p.2.452

Promissio implenda, quia adfert obligationem. 3.p.2.461

Promissio vitæ æternæ bene operantibus. 3.p.2.461

Prophetia.

Prophetia non semper adest prophetis. 3.p.1.85

Prophetiæ spiritus excitatur per psalterium. 3.p.1.85

Prophetia potest esse sine caritate. 3.p.1.85 3.p.2.65

Prophetæ multi mali sæpe prædicunt veritatem. 3.p.1.85

Prophetia non imponit necessitatem rebus futuris. 3.p.1.300.

301 304

S. Prosper.

S. Prosper, discipulus S. Augustini. 3.p.1.129 532

Eius

Eius scripta approbantur à Gelasio Papa, in Concilio 70. Episcoporum. 3. p. 1. 163

Providentia diuina.

Providentia diuina malum permittit, vt bonum inde eliciat. 2. 205. 208

Providentia diuina res omnes gubernantur. 3. p. 1. 119. 153. 171

Providentia est genus ad prædestinationem. 3. p. 1. 153

Providentia Dei quàm admirabilis. 3. p. 1. 271

Providentia diuina, licet omnia etiam in particulari disponat, tamen necessitatem hominibus non imponit, sed illis liberum arbitrium, relinquit. 3. p. 1. 298. 301

Providentia includit præscientiam, & prædeterminationem. 3. p. 1. 315. 317

Providentia diuina non prædeterminauit in particulari singula indiuidua. 3. p. 1. 329

Pueri.

Pueri quam reprimendi & coërcendi. 2. 618

Pueri mercibus magis alliciuntur. 3. p. 1. 101. 104

Purgatorium.

Pro minutis peccatis satisfaciendum est in purgatorio. 2. 127. 128. 132. 133

Per pauci purgatorium euadunt. 2. 153

Purgatorii pœnas grauiores esse omnibus huius vitæ. 2. 153

Purgatorium euadunt, qui nihil expiandû habent. 3. p. 2. 407

Quadragesima.

In Quadragesima non soluendum ieiunium ante vesperam. 3. p. 3. 107

In Quadragesima carnis esus cessat. 3. p. 3. 122

In Quadragesima cur orientales abstinent à vino nõ autem occidentales Ecclesiæ. 3. p. 3. 124

Quadragesimam esse obseruandam sub pœna excommunicationis. 3. p. 3. 129

Pro Quadragesima escæ aridæ præscribuntur. 3. p. 3. 129

Quadragesimale ieiunium violantes, priuatur communione Paschatis. Et integro anno carnibus abstinere iubentur. 3. p. 3. 129

Quadragesimale ieiunium populis prædicari debet à sacerdotibus, vt accuratè seruetur. 3. p. 3. 130

Qua-

Quadragesimam non seruare, est grauis præuaticatio. 3. p. 3.

130. 131

Violantibus dicitur anathema.

3. p. 3. 130

Quadragesimam ieiunare, est traditio apostolica. 3. p. 3. 131

Est ieiunium necessarium.

3. p. 3. 131. 132

In conscientia obligat.

3. p. 3. 131

Fuit in vsu in Ecclesia ante tempora Montani.

3. p. 3. 144

Quadragesimas tres voluit Monianus.

3. p. 3. 107. 144

In Quadragesima carnes necessitate cogente, comedi possunt & debent.

3. p. 3. 147

In Orientali Ecclesia in Quadragesima abstinuerunt à carnibus lacticiniis, vino & piscibus.

3. p. 3. 152

Quadragesima dierum ieiunium præparauit Moysen & Heliam ad aspectum & colloquium Dei.

3. p. 3. 153

Quadragesimæ ieiunium est cultus Deo gradus.

3. p. 3. 155

Quadragesimæ ieiunio offerimus Deo decimas & primitias vitæ nostræ.

3. p. 3. 155. 120

Est ieiunium omnium maximum.

3. p. 3. 174

De Quadragesimæ origine tres falsæ opiniones.

3. p. 3. 175

Quadragesimæ primos & vltimos duos, aut tres dies, omnino sine pastu adhuc agunt Græci.

3. p. 3. 176

Sed huiusmodi ieiunium semper fuit liberum nunquam præceptum.

3. p. 3. 176

Quadragesima seruabatur per totum annum, secundum Cassianum.

3. p. 3. 177

Per septem integras hebdomadas à clericis olim.

3. p. 3. 178

Institutum fuisse probatur ab ipsis apostolis Christi.

3. p. 3. 178. 180. 181. 201

Fuit ante omnia concilia.

3. p. 3. 179

Deca fit mentio tanquam rei antiquioris in primis omnino conciliis, item in antiquis patribus.

3. p. 3. 178. 180

Aliqui vocant ieiunium Paschale.

3. p. 3. 180. 182

Aliqui putant à Christo institutam.

3. p. 3. 181

Mira fuit olim huius ieiunii varietas.

3. p. 3. 182

Sine omni cibo alij vno, alij duobus, alij tribus, alij quadragesima diebus ieiunabant.

3. p. 3. 182

Alij quadragesimam, alij etiam quinquagesimam, alij alterius tantum hebdomadis ieiunantes, vix vigesimam vel trigessimam complent.

3. p. 3. 182

Secundum Socratem Romanos ieiunasse tres tantum hebdomadas. 3.p.3.182.185

Græcos alios sex, alios septem. 3.p.3.182.184

Alij ieiunarunt tantum quatuor dies in hebdomada. 3.p.3.182

Fuit semper & ubique hoc ieiunium quadraginta vel triginta sex dierum. 3.p.3.183.186.190

Obseruatur ad exemplum Christi, Moses & Eliæ. 3.p.3.183.190

Dominicis Quadragesimæ non ieiunatur. 3.p.3.183

Græci sabbatho & dominica non ieiunant. 3.p.3.183.185

Sabbathis quadragesimæ ieiunare iubetur. 3.p.3.184

Alij in Quadragesima includebant hebdomadam sanctam, alij non. 3.p.3.185

Quatuor dies ante primam Dominicam adduntur pro Dominicis, quibus non ieiunatur, ut compleatur numerus dierum quadragenarius. 3.p.3.186

Hi quatuor dies non semper fuerunt iidem qui nunc sunt, sed aliquando alij feria secunda, quarta, sexta, & Sabbatho ieiunabant. 3.p.3.187

Quadragesimæ causæ præcipuæ septem numerantur. 3.p.3.188.189

Quadragesima propriè incipit Dominica prima, ut patet ex officio Ecclesiastico. 3.p.3.190

Soluuntur obiectiones Caluini, & Kemnitij. 3.p.3.192

Christus vnā Quadragesimam obseruauit, ut resisteret vni tentationi ad nostrum exemplum, nos quia multis tentationibus resistere debemus, multis ieiuniis armari debemus. 3.p.3.192

Quadragesima Moysi non erat exemplum propositum Iudæis, ut Christi nobis. 3.p.3.192

Quadragesima Christi fuit à sexto die Ianuarij, vsque ad decimam quartam Februarij, nostra nō semper eodem tempore. 3.p.3.193

Quadragesimæ ieiunium constitutum est commodissimo anni tempore. 3.p.3.193

Ratio.

Ratio & intellectus quomodo differunt. 3.p.1.208.224

Ratio quomodo libera quomodo non. 3.p.1.222

Ratio

- Ratio est, quæ post deliberationem concludit quid faciendum. 3.p.1.222.223.
- Rationem esse magis liberam quàm volūtatē, probat Durandus. 3.p.1.223
- Ratio est libera & causa libertatis voluntatis. 3.p.1.223
- Dicitur radix libertatis. 3.p.1.223.231.239
- Ratio non est libera, nec radicaliter, nec formaliter, secundum Henricum & Scotum. 3.p.1.223
- Ratio quomodo non omnino libera. 3.p.1.227
- Non est libera à coactione v̄t voluntas. 3.p.1.227
- Ratio potest cogi ad iudicandum & credendum contra inclinationem totius suppositi 3.p.1.227
- Ratio non est libera à necessitate quoad specificationem. 3.p.1.227
- Nec quoad exercitium. 3.p.1.227
- Ratio est regula humanarum actionum. 3.p.1.228
- Sua natura non est capax libertatis. 3.p.1.231.232
- Ratio quomodo facit obiectum voluntatis. 3.p.1.238.231
- Quomodo imperat appetitui inferiori. 3.p.1.368
- Quatuor de causis superatur ab appetitu inferiore. 3.p.1.368
- Rationis & sensus multæ differentię. 3.p.1.368
- Ratio quomodo potest à passione absorberi. 3.p.1.369
- Ratio in vniuersali dicitur Deum super omnia diligendum. 3.p.1.517
- Ratio imperat vitiis, subigendo vel resistendo. 3.p.2.164.185

Reatus.

- Reatus est inseparabilis à merito pœnæ. 2.481
- Reatus est relatio cuius proximum fundamentum est actus malus. 2.481
- Est dignitas vel meritum pœnæ. 2.481.566
- Est inseparabilis à peccato. 2.524
- Reatus concupiscentię tribus modis accipitur. 2.525
- Reatu sublato manet infirmitas. 2.525
- Reatus Adæ quis fuerit. 2.526
- Reatus culpæ quid. 2.566.567
- Reatu non amisso, peccatum non est plenè remissum. 2.570

Regnum.

- Regnum Dei triplex in sacris literis. 3.p.3.25
- Regnum

Regnum Dei naturale quid.	3.p.3.26
Regnum gratiæ quid.	3.p.3.26
Regnum gloriæ.	3.p.3.26

Religiosus.

Religiosi debent esse cæteris perfectiores.	2.148
Religiosorum peccata quomodo graviora, quomodo leuiora peccatis aliorum.	3.p.2.478
Religiosi magis ad diuinum officium persolvendum obligantur quam reliqui Christiani.	3.p.3.56

Reprobatio.

Reprobatio pertinet ad iustitiam.	3.p.1.191
Quomodo reprobatur Deus ante præuisionem operum, quomodo post.	3.p.1.191
Reprobationis & prædestinationis diuersa ratio.	3.p.1.191.
196	
Reprobationis causa partim Dei voluntas, partim præuisa peccata.	3.p.1.192. & seq.
Reprobationem vocat D. Augustinus prædestinationem ad interitum.	3.p.1.192.193
Reprobi vocantur communi nomine præsciti.	3.p.1.193
Opponuntur electis contradictoriè & contrariè.	3.p.1.194
Reprobatio continet duos actus.	3.p.1.194
Reprobationis negatiuæ non datur causa ex parte hominis.	3.p.1.194.196
Reprobationis positiuæ causa peccata hominum.	3.p.1.196
Reprobationis causa est præuisionis peccati originis, vel actualis, vel vtriusque simul.	3.p.1.197
Reprobis plurimis dimittitur originis peccatum per gratiam baptismi.	3.p.1.197
Reprobatorum omnium damnatio incipit à peccato originis.	3.p.1.197

Resurrectio.

Resurrectio alia vitæ, alia iudicij.	2.588. 590. 591. 3.p.1.121
Corpora damnatorum qualia resurgent.	2.591. 604. 605
Resurrectio Christi est exemplar regenerationis nostræ interinæ.	3.p.2.151
Resurrectio Christi significatur emerfione ex aqua baptismatis.	3.p.2.151
Resurrectionem certissimè esse sperandam.	3.p.2.248
Resur-	

Resurrectio nostra media nocte futura est.

3.p.3.73

Reuelatio.

Reuelatio diuina duplex.

3.p.1.485

Post reuelatam diuinitus victoriam, peti potest tentatio.

3.

P.3.39

Reus.

Reus iudicio.

Reus consilio.

Reus gehennæ ignis.

} 2.123. 124. 125

Rex.

Rex Gallix quomodo dicitur curare morbum strumæ.

3.p.1.85

Regum & principum personas non accipiet Deus in die iudicij.

3.p.1.119

Reges & Prælati specialiter orationibus populi cõmendantur.

3.p.3.44

Sacerdos.

Sacerdos vide clerici.

Sacerdotium.

Sacerdotium Christi est præstantius leuitico.

2.393

Sacerdotiũ Christi secundum ordinem Melchisedech.

2.393

Sacramentum.

Sacramenta corporalia gratiam spiritualem operantur.

1.71

Sacramenta sunt instrumenta iustificationis.

3.p.1.58.3.p.2.

7.138.189

Sacramenta gratiam conferunt, vt instrumenta Dei, non actualẽ, sed habitualem.

3.p.1.58

Sacramenta sunt omnibus communia.

3.p.1.122

Sacramentorum desiderium ponitur sexta dispositio ad iustificationem.

3.p.2.60.77

Sacramentum magis propriè iustificat, quam fides.

3.p.2.78

Sacramentum sine intentione ministri non conficitur.

3.p.

2.229.253.262

Sacramentorum præcipua institutio est, vt sint instrumenta iustificationis.

3.p.2.261

Sacramenta sunt, & causæ, & signa iustificationis.

3.p.2.261

Sacramenta succedunt ceremoniis veteris legis.

3.p.2.310

Durabunt usque ad finem mundi. 3.p.2.317
 Sacramenta veteris & nouæ legis non sunt eadem. 3.p.2.325

Sacrificium.

Sacrificia alia constituuntur, Levitici 7. pro peccatis, alia pro delictis. 2.94
 Sacrificia & opera moralia quomodo differunt. 3.p.1.378
 Sacrificium offerens debet detestari peccata. 3.p.1.378
 Sacrificij finis placare Deum. 3.p.1.378

Salomon.

Salomon per concupiscentiam perdidit sapientiam. 2.623
 Salomon semel iustus, postea lapsus, utrum damnatus, dubitatur. 3.p.2.281

Samson.

Samson per concupiscentiam mirabili fortitudine priuatus. 2.623

Sancti.

Sancti diem suam natalem cur deplorant. 2.356
 Sanctorum natalitia vocantur dies mortis. 2.356
 Dies egressionis è mundo non ingressionis celebratur ab Ecclesia christiana. 2.356
 Sanctorum mors Domino pretiosa. 2.356
 Sancti omnes se negligentia solent accusare. 3.p.1.83
 Sancti viri ex reuelatione diuina tentationes petere possunt. 3.p.3.39
 Sanctorum exempla omnia sunt veneranda omnibus, non imitanda. 3.p.3.39

Sanguis menstruus.

Sanguis menstruus superfluum alimenti. 2.401
 Non est pars animantis. 2.401

Satisfactio.

Satisfactio pro peccato primus fructus orationis. 3.p.3.13
 Opera bona laboriosa, sunt satisfactoria pro peccatis. 3.p.3.13
 Satisfactio debetur, ubi facta est iniuria. 3.p.3.35
 Satisfactionem temporalem à nobis requirit Deus. 3.p.3.36

Scan-

Scandalum.

Scandalum aliud datum, aliud ex hominum malitia acceptum.

2. 233

Scientia.

Scientiæ magnum desiderium à natura hominibus insitum.

2. 609

Scientia hominum quam tenuis & exigua.

2. 615

Scientia longo tempore, & magno labore acquiritur.

2. 624

625

Scientiæ donum potest esse sine caritate.

3. p. 1. 85

Scientiæ sermo, sapientiæ sermo, & spiritus scientiæ & sapientiæ non distinguuntur.

3. p. 1. 86

Scientia & sapientia quomodo differant.

3. p. 1. 86

Scientiæ & sapientiæ sermo quid.

3. p. 1. 87

Scientia in Deo est duplex.

3. p. 1. 317

Scientia visionis præsupponit rerum existentiam.

3. p. 1. 317

Scientia simplicis intelligentiæ supponit rerum possibilitatem.

3. p. 1. 317

Scriptura sacra.

Scripturæ sensus mysticus non fundat argumentum de fide.

3. p. 1. 159

Literalis fundat argumentum de fide.

3. p. 1. 159

Literalis quomodo sit mysticus.

3. p. 1. 159

Scriptura sacra potest voces à Poëtis vel Philosophis accipere.

3. p. 1. 295

Tria in se continet.

3. p. 2. 308

Seductio.

Seductio Heuz.

2. 291

Seductio Corinthiorum per Pseudoapostolos.

2. 291

Seductio est, cum falsum alicui persuadetur sub specie veri.

2. 292. 297

Seductio fidelium per hereticos.

2. 291

Seductio Adæ nulla est in comparatione ad seductionem Heuz.

2. 293

Seductio quot modis accipi potest.

2. 296

Semen.

Semen superfluum alimenti.

2. 274

Non est pars animantis.

2. 274

Semen hominis quomodo differt ab omni alio semine. 3. p.

L. 559

Semen Dei est gratia prædestinationis. 3. p. 2. 286

Semen Dei est caritas. 3. p. 2. 287

Senium.

Senium non fuisset in statu innocentie. L. 50. 51. 74. 78

Senio pauci moriuntur. 1. 76

Sensus.

Sensus quomodo pro peccato originis puniantur. 2. 621

Sensus exteriores & interiores quare dati. 2. 621

Quomodo non præstent officium suum. 2. 621

Sensus multis annis viger ante rationem. 3. p. 1. 368

Sensus bona sunt præsentia, rationis futura. 3. p. 1. 368

Sensus & rationis varie differentie. 3. p. 1. 368

Servitus.

Servitus peccati quàm grauis. 2. 242. 272. 313. 353. 631

Servitus & libertas quomodo opponuntur. 3. p. 1. 476

Servitus peccati opponitur libertati à peccato. 3. p. 1. 476

Non opponitur libertati nature. 3. p. 1. 476

Servitus nature quid. 3. p. 1. 476

Opponitur libertati nature. 3. p. 1. 476

Servitus peccati, & libertas peccati item servitus iusticie, &

libertas iusticie quomodo idem significant. 3. p. 1. 480. 3.

p. 2. 328

Servitus etiam mille annorum non meretur hæreditatem. 3.

p. 2. 439

Serpens.

Serpens qui tentavit Adamum in paradiso, qualis erat, errores aliquorum. 2. 243

Serpentem Moysis fuisse fictum & fabulosum, error. 2. 244

Serpens fuit verus & naturalis, per quem diabolus locutus, tentavit Heuam. 2. 274. 310

Serpentis poena, ut sit maledictus super omnia animantia.

2. 274. 310

Serpens per se loqui non potuit, nec ullum animal brutum potest. 2. 275

Serpens quare potius quàm aliud animal assumptus est à diabolo ad tentandum Heuam. 2. 275.

Ser-

- Serpentem fuisse aptissimum ad tentandum propter suam naturalem calliditatem. 2. 275
- Serpentem solum fuisse permissum diabolo, per cuius os loqueretur ad tentandum Heuam. 2. 275
- Heua ignorabat diabolum ei locutum per serpentem. 2. 276
- Serpentis astutia in muliere seducenda. 2. 291
- Serpens seduxit Heuam non Adamum, vt Gen. 3. habetur & 1. ad Timoth. 2. cap. 2. 291. 297
- Serpens quomodo Adamum seduxit. 2. 293. 297
- Serpens peccare non potuit, & tamē punitur in odium peccati, cuius erat instrumentum. 2. 310
- Serpens non potuit intelligere, licet Deus eum alloqueretur. 2. 311
- Serpens animal abiectissimum, inuisum, execrabile. 2. 311
- Serpens initidē rectus corpore incedebat, nunc super pectus & ventrem repit. 2. 311
- Serpens prius herbas, nunc terram comedit. 2. 311
- Serpentis inimicitia cum hominibus. 2. 311. 312
- Serpens maledictus à Deo non Adam & Heua. 2. 313
- Serpens non timuit Heuam, nec illa serpentem ante peccatum. 2. 632

Simonia.

- Simonia est iniustitiæ cōmunis, danti & accipienti. 3. p. 3. 243
- Simoniaca lucra nō dantur propriè in elemosynā. 3. p. 3. 244
- Interdum non danda pauperibus, sed restituenda Ecclesiæ cui facta est iniuria. 3. p. 3. 244

Sitis.

- Sitis quàm intolerabilis, & ad quam horrenda hominem adigit. 2. 623

Somnus.

- Somnus à natura ad quietem capiendam datus & concessus. 2. 621
- Somnus quomodo somniorū visis reddatur inquietus. 2. 621

Spes.

- Spes quoad certitudinem pertinet ad voluntatem. 3. p. 2. 22
- Spei certitudo est in intellectu causalliter. 3. p. 2. 22
- Spes est tantum rerum bonarum & futurarum. 3. p. 2. 33
- Est tantum pertinentium ad sperantem. 3. p. 2. 33
- Spes nascitur ex fide 3. p. 2. 57

- Spes obrinendæ veniæ est dispositio ad iustitiam. 3.p.2.57
 Spes sæpè ponitur pro re sperata. 3.p.2.141
 Spes nostra debet esse ancòra animæ. 3.p.2.159.260
 Debet esse talis, vt mori, cum timorè tamen, desideremus.
 3.p.2.246
 Spes non est securitas de vita æterna. 3.p.2.256
 In genere suo debet esse certissima. 3.p.2.259
 Spei certitudo duplex est. 3.p.2.259
 Ex parte voluntatis quæ. 3.p.2.259
 Non fert ex parte intellectus certitudinẽ absolutã. 3.p.2.260
 Spei certitudo ex parte intellectus est duplex. 3.p.2.260
 Spei fundamentum primarium promissio Dei. 3.p.2.260
 Spes non expellit omnem timorem. 3.p.2.260
 Spei certitudo ex parte intellectus, quæ oritur ex caritate,
 est tantum iustorum. 3.p.2.260
 Spes Christianorum quomodo est certissima. 3.p.2.260
 Spei forma est caritas. 3.p.2.260
 Spes oritur ex caritate, & caritas ex spẽ. 3.p.2.422
 Spes est necessaria ad impetrandũ id quod petimus. 3.p.3.47
 Spes non solum in ipso boni auctore, sed etiam in interces-
 soribus ponenda est. 3.p.3.81

Spiritus sanctus.

- Spiritus S. per fontem aquæ viuæ significatur. 3.p.1.52.43
 Spiritus S. quomodo abundè in nos effunditur. 3.p.1.52
 Per gratiam in nobis habitat. 3.p.1.53.76.78
 Potest duobus modis in nobis habitare. 3.p.2.235
 Spiritus sanctus habitat in iustificatis. 3.p.2.353
 Spiritus sancti fructus. 3.p.2.353
 Eiusdem septem dona respondent septem petitionibus ora-
 tionis Dominicæ. 3.p.3.19

Statio.

- Statio partim cum vigilia, partim cum ieiunio conuenit.
 3.p.3.206.207
 Statio à stando iuxta aliquos, quia Christiani in Dominicis
 stantes orabant. 3.p.3.206
 Est vigilia diurna, tempore solennis ieiunij. 3.p.3.206
 Stationes excubiæ orantium & ieiunantium. 3.p.3.206
 Statio differt a vigilia & ieiunio. 3.p.3.206
 Solum fit de die. 3.p.3.206

Statio & ieiuniū ante omnem vigiliā præcedebat. 3. p. 3. 206
Finiri solebat hora nona, vel ad vesperam, vt ieiunium. 3.

p. 3. 207

Fieri solebat feria quarta & sexta. 3. p. 3. 207

Stationum loca Romæ constituta à S. Gregorio. 3. p. 3. 207

Stationes à ieiunio fortè is primus separauit. 3. p. 3. 207

In ipsis Dominicis fieri noluit. 3. p. 3. 207

In stationibus parum nunc singuli orant, & dant locum aliis. 3. p. 3. 208

Stationes nostræ duabus in rebus differunt ab antiquis. 3. p. 3. 208

Tunc iidem toto die orabant, nunc aliis alij succedunt, vt semper orent aliqui vsque ad vesperam. 3. p. 3. 208

Tunc statio cum oratione & ieiunio durabat, nunc & post cibum, & cum omniā non ieiunatur, fit statio. 3. p. 3. 208

Suggestio.

Suggestio quid. . 2. 474. 475

Suggestio non potest dici peccatum originis. 2. 476

Est actio quædam. 2. 476

Suggestio distinguitur à delectatione. 2. 476

Superbia.

Superbia vitium maximè detestabile. 2. 278

Initium est omnis peccati, vt Ecclesiastici cap. 10. habetur. 2. 278. 285

Superbia primum primi Angeli peccatum. 2. 278

Fuit primum primi hominis peccatum. 2. 278. 300

Superbiæ primus actus est, nolle subiici imperio alterius. 2. 279. 287. 296

Superbia & inobedientia pro eodem accipi. 2. 279

Superbia & obedientia contraria. 2. 279

Superbia latius patet quàm inobedientia. 2. 280

Superbia qua quis cõtemnit præceptum superioris, est inobedientia. 2. 281

Omnis superbia non est inobedientia, sed contra. 2. 279

Superbia in fuisse primum primi hominis peccatum, probatur ex Patribus. 2. 281. & seq.

Superbia primi hominis fuit, quod voluit esse Deo similis. 2. 281. 282. 284. 285. 286. 296. 301

Super.

- Superbia malæ voluntatis initium. 2. 281
 Superbiæ vulnera humilitatis remediis curantur. 2. 281. 282
 Per superbiam homo perdidit humilitatem. 2. 282. 294
 Superbiæ obiectum est excellentia propria, quæ in malis est
 finis hominis. 2. 282. 285. 286
 Superbia mater infidelitatis. 2. 282. 294
 Superbia occulta fuit primum Adæ peccatum. 2. 286
 Superbia Adæ initium habuit à nullo præcedente errore, sed
 per solam incogitantiam. 2. 288
 Superbia est amor sui vsq; ad contemptum Dei. 2. 288. 296
 Superbia Heux maior superbia Adæ. 2. 300
 Superbia Adæ & Heux, quomodo eadem. 2. 301
 Superbia humiliatur. 3. p. 2. 183

Superfluum.

- Superfluum, vel opes superflue dupliciter dici possunt natu-
 ræ & personæ. 3. p. 3. 234
 Superfluum personæ dicitur, sine quo quis & viuere, & fa-
 miliam alere, & statum ac dignitatem tueri potest. 3.
 p. 3. 234
 Naturæ, sine quo quis eū familia sua viuere potest. 3. p. 3. 234
 Superfluum in præsentī potest esse simpliciter necessarium
 pro futuro. 3. p. 3. 235
 Superflua præcepti necessitate danda esse extrema, vt graui
 necessitate laborantibus. 3. p. 3. 236
 Imo sine peccato retineri non possunt. 3. p. 3. 236. 239
 Superflua congregare, est seruire Mammonæ. 3. p. 3. 235
 Superflua congregantes damnantur. 3. p. 3. 237. Probat
 ex D. Lucæ Euangelio: 237. Ex Patribus. 237. & seq. Ra-
 tione. 238. & seq. Superflua non sunt nostra, sed paupe-
 rum. 237. Horum dispensatores sumus, non possesso-
 res. 237
 In eleemosynis, non in deliciis sunt consumenda. 3. p. 3. 225
 Superflua retinere est aliena rapere. 3. p. 3. 238
 Superflua diuiti sunt Domini pedibus, id est, pauperibus
 necessaria. 3. p. 3. 238
 Superfluis abundant diuites, necessariis indigent pauperes.
 3. p. 3. 239
 Superflua retinentes contra Dei voluntatem agunt. 3. p. 3.
 329

Superflua dare cuique petenti, non tenentur diuites, sed v-
ni potius quàm alteri possunt secundùm caritatem. 3.
p. 3. 240.

Supernaturale.

Supernaturale aliud per se, aliud per accidens, & quid sit v-
trumque. 1. 20. 21

Symbolum.

Symbolum Apostolicum quare conditum. 3. p. 2. 30

Symbolum hoc summam continet totum fidei obiectum.
3. p. 2. 30.

Definitur à S. Augustino. 3. p. 2. 30

Habet quatuor explicationes, quæ vocantur etiam Symbo-
la. 3. p. 2. 30. 230

Symbolum Apostolorum nihil habet de fiducia, quam hæ-
retici prædicant. 3. p. 2. 31

Credo remissionem peccatorum, quid significat. 3. p. 2. 230

Symbolum Apostolicum Euangelij summa. 3. p. 2. 302

Synderesis.

Synderesis est inclinatio ad bonum. 3. p. 1. 400

Non extinguitur in Dæmonibus. 3. p. 1. 400

Quomodo differt à lege naturæ. 3. p. 1. 401

Est ipsum lumen intellectus per modum habitus in nobis
manens. 3. p. 1. 401

In Cain non fuit deleta post peccatum. 3. p. 1. 401

Est scintilla & vermis conscientiæ. 3. p. 1. 401

Tentatio.

Tentatio duplex, alia ad probandum. 2. 192. 217

Alia ad seducendum. 2. 192

Tentaui Deus Abraham Genes. 22. ad probandum. 2. 192.

3. p. 1. 430

Tentatio non est à Deo. L. 32. 2. 128. 129. 193. 194.

Tentatio lobi. 2. 217

Tentatio Adæ in paradyso. 2. 264

Tentatio Adæ iuste à Deo permessa. 2. 269

Tentationis huius causa soli Deo nota. 2. 269

Tentationis causæ quæ probabiliter assignari possunt. 2.

269. 270

Tentatio mali Angeli vicit bonum hominem in parady-
so. 2. 270

Cur permisit Deus Adamum tentari, quem sciebat casurum. 2. 270

Tentatio Adæ fuisset gloriosior ad triumphum, si hostem superasset. 2. 270. 272

Tentationes quomodo superandæ. 3. p. 1. 136

Tentatio vera non potest solis naturæ viribus superari. 3. p. 1. 362. & seq.

Tentatio potest tribus modis superari. 3. p. 1. 362

Tentationi resistendum ex caritate Dei, ut acquiratur meritum. 3. p. 1. 362

Tentatio vinci potest ita, ut meritum inde non acquiratur. 3. p. 1. 362

Tentationes, quæ per se non superant vires humanas, Deo destitute, sunt gravissimæ. 3. p. 1. 363

Tentationes possunt crescere super vires nostras, si Deus permittat. 3. p. 1. 363

Tentationum victoria Deo tribuitur. 3. p. 1. 363

Quid est, Deum tentare aliquem. 3. p. 1. 431

In tentationibus apparet liberum arbitrium. 3. p. 1. 431

Tentationes sunt virtutum probationes. 3. p. 1. 431

Tentatio legis periti, Luc. 10. cap. 3. p. 2. 306

Tentationes Christi à Phariseis, Saduceis, & Legis peritis. 3. p. 2. 306

Tentatio est vita hominis. 3. p. 2. 385

Interdum utilis, semper periculosa. 3. p. 3. 39

Tentatio non appetenda, sed fortiter toleranda. 3. p. 3. 39

Tentatio petenda, si reueletur victoria. 3. p. 3. 39

Terra.

Terra manebit in æternum. 2. 593

Terra, id est, caro. 3. p. 3. 29

Per terram intelliguntur infideles, & peccatores. 3. p. 3. 29

Terra, id est, Ecclesia. 3. p. 3. 29

Est Ecclesia militans. 3. p. 3. 29

Terra, ex qua sumpti sumus, omnibus communis est. 3. p. 3. 238. 248

Timor.

Timor gehennæ qualis, donum Spiritus sancti. 3. p. 1. 510

Timor est secunda dispositio ad iustificationem. 3. p. 2. 55

Timor qui est initium sapientiæ, est timor seruilis, quæ est in pec-

in peccatore.	3. p. 2. 55
Timor quomodo iustificat.	3. p. 2. 56
Timoris & fidei iustificatio comparantur inter se.	3. p. 2. 56
Timor medicamentum, caritas, sanitas.	3. p. 2. 56
Timoris laus.	3. p. 2. 56

Traditiones.

Traditiones defenduntur à S. Basilio Magno.	2. 148. 194
Ex traditione probat D. Augustinus Adamum esse beatum, non damnatum.	2. 312

Vasa.

Vasa in honorem quæ.	2. 207. 208. 270. 271. 3. p. 1. 160. 176
Vasa in contumeliam quæ.	2. 207. 208. 270. 271
Vasa itæ, facta in perditionem, vt Deus ostendat potentiam suam.	2. 209. 210. 242
Vasa misericordiæ facta in honorem, vt ostendat Deus diuitias gloriæ suæ.	2. 209. 210. 212
Vasa contumeliæ Deus odit.	2. 210
Vasa contumeliæ Deus sustinet in multa patientia.	2. 210. 214. 242
Talia sunt exigente conditione materiæ.	2. 210. 212
Adam vas in honorem.	2. 213
Vasa itæ & misericordiæ.	2. 581. 3. p. 1. 123. 159
Vasa in honorem habent duo signacula.	3. p. 1. 176
Vasa hæc distinguuntur sola misericordia, non meritis.	3. p. 1. 187. 196
Vasa in contumeliam duobus modis fieri possunt.	3. p. 1. 195

Velle.

Velle est Dei vocando, nostrum sequendo.	3. p. 1. 94. 99. 100. 102. 108. 530. 543
Velle, & posse velle, à Deo sunt.	3. p. 1. 97
Velle credere, Deus operatur in homine.	3. p. 1. 99
Velle quomodo in nobis, sine nobis operatur Deus.	3. p. 1. 103. 113
Velle quomodo dat Deus vni, & non alteri.	3. p. 1. 108
Velle quomodo Dei, quomodo nostrum.	3. p. 1. 112
Velle non possumus, nisi eo volente & subueniente, à quo præparatur voluntas.	3. p. 1. 133
Velle Dei duobus modis consideratur.	3. p. 1. 268
Velle	

Velle & non velle quid in Deo significant. 3. p. 1. 269
 Velle Dei est necessarium quoad cultum volendi, nō quoad
 ordinem ad creaturam. 3. p. 1. 269

Ver.

Ver est aptum ieiunio quadragesimali. 3. p. 3. 193
 Vere ineunte humores crescunt & calent in animalibus. 3.
 p. 3. 193
 Opus est ieiunio contra tentationes. 3. p. 3. 193
 Vere optima aëris temperies, pisces salubres, olerum abun-
 dantia. 3. p. 3. 193
 Opera in agris ferè nulla. 3. p. 3. 193

Veritas.

Veritas est per se cognoscibilis, sine respectu ad mendacium.
 2. 263. 264
 Veritatem calare nonnunquam licet, at nunquam falsita-
 tem dicere. 2. 491
 Veritas omnis Deum veritatem increatam repræsentat. 3.
 p. 1. 84
 Veritate nihil desiderabilius. 3. p. 1. 101
 Veritas est obiectum intellectus. 3. p. 1. 250
 Veritates multas theoricæ, & mechanicas solo lumine na-
 turæ cognosci. 3. p. 1. 275
 Veritates morales aliæ plus, aliæ minus distant à principiis
 per se notis. 3. p. 1. 347

Verum.

Vera aliqua naturalia, moralia, & supernaturalia possunt e-
 tiam ab hominibus malis cognosci. 3. p. 1. 336
 Verum morale quot modis accipitur. 3. p. 1. 336
 Verum nullum morale potest ab intellectu humano in statu
 naturæ corruptæ, sine speciali Dei auxilio, cognosci se-
 cundum aliquorum opinionem. 3. p. 1. 337
 Contra habet communis Theologorum sententia. 3. p. 1.
 336
 Verum aliquod morale solo Dei auxilio generali potest mo-
 do ab hominibus cognosci. 3. p. 1. 338
 Probat ex Scripturis. 3. p. 1. 338. & seq. Ex Patribus. 342.
 Ex ratione. 343. Solvuntur obiectiones. 344. & seq.
 Verum morale est obiectum intellectus humani. 3. p. 1.

Verum morale in vniuersum potest ab homine cognosci, si-
ne auxilio Dei speciali.

3.p.1.343

Vigilia.

Vigiliæ noctis quatior.

3.p.3.59

Vigilia prima, & reliquæ, quibus horis.

3.p.3.59

Vigilia erat nocturna; cum diuturno ieiunio pridie magno-
rum festorum.

3.p.3.206

Vir.

Vir non est seductus, sed mulier.

2.291

Viri dignitas & priuilegia supra mulierem.

2.295

Viri naturaliter sunt prudentiores & iudicij maturiores, quā
fœminæ.

2.295.302

Vir caput mulieris.

2.302.310

Vir debet docere, & non discere à muliere.

2.302

Viri officium est cura familiæ nutriendæ.

2.306.309

Vir à viro melius quā à muliere iuuatur, nisi in propagatio-
ne sobolis.

2.307

Vir & mulier in matrimonio, non sunt duo, sed vna caro.

360

Vir causa actiua generationis.

2.360.402

Virtus.

Virtus dicitur bonum naturæ.

1.23

Nomen virtus & actionem & habitum significat.

2.89

Est secundum naturam, quia virtute natura perficitur.

2.456.

619. 3 p.1.339

Virtuti & actus & habitus malos, & passio opponitur.

2.557

Virtutum moralium perfectio est necessaria ad naturæ feli-
citatem.

2.585

In virtutum acquisitione cur tanta difficultas.

2.618

Virtuti pauci student.

2.619

Virtus est bona qualitas animi.

3.p.1.50

Virtus vna perfecta non potest esse sine omnib. aliis.

3.p.1.347

Virtus vna imperfecta potest esse sine aliis.

3.p.1.347

Virtutes aliquæ sunt naturales.

3.p.1.371.376

Virtutes antiquorum Romanorum à Deo remuneratæ.

3.p.1.

374

Virtutes etiam infidelium sunt dona Dei.

3.p.1.393

Virtutum semina quid.

3.p.1.397

Virtutum semina aboleri non possunt.

3.p.1.398

Virtu-

Virtutum semina malè intellexit Cassianus. 3.p.1.398
 Virtus est ex voluntate, non ex necessitate. 3.p.1.446. 3.p.2.

433

Virtutes & vitia sunt in nostro libero arbitrio. 3.p.1.446

Virtus est interioris hominis pulchritudo. 3.p.2.164

Virtus & actus virtutis distinguuntur. 3.p.2.191

Virtutes possunt augeri de perfecta in perfectiorem. 3.p.2.291. & sequent.

Virtutes omnes per amorem sunt definiendæ, & inde formantur. 3.p.2.455

Virtutes morales non referuntur ex natura sua in Deum, nisi vt in finem naturalem. 3.p.2.458

Theologicæ respiciunt quidem Deum, vt finem supernaturalem, sed non sic in eum referuntur, nisi per caritatem.

3.p.2.457

Virtutes morales sine caritate sunt veræ virtutes, sed imperfectæ. 3.p.3.220

Vita æterna.

Vita æterna est & munus gratiæ, & merces meriti. 1.37.38. 3.p.1.44

Vita æterna stipendium meriti. 1.38.2.104

Sit ne finis hominis naturalis, an supernaturalis. 1.45.46

Est naturalis hominis finis quoad appetitum, non quoad consecutionem. 1.46

Vita animæ æterna gloria. 2.371

Vita animæ gratia. 2.565

Vita æterna gratia Dei. 3.p.1.44

Sola dicenda est vita. 3.p.1.121

Verè & propriè est merces operum bonorum. 3.p.1.189.

3.p.2.395

Est piorum premium. 3.p.1.411

Quomodo corona misericordiæ, quomodo iustitiæ. 3.p.1.

411.

Quibus nominibus vocetur. 3.p.2.107

Est denarius diurnus in parabola Matth. 20. cap. 3.p.2.395.

418.467

Habet rationem & mercedis, & hæreditatis. 3.p.2.396. 465.

466.475

Debetur iustis adultis, vtroque titulo. 3.p.2.396.475

Datur secundum proportionem operum. 3.p.2.397

Multis

Multis nominibus vocatur in sacris literis.	3.p.2.397
Quomodo merces fidei.	3.p.2.399
Quomodo merces, quomodo gratia.	3.p.2.408.372
Est finis fidei, & bonorum operum.	3.p.2.430
Hæreditas filiorum.	3.p.2.439
In visione Dei consistit.	3.p.2.440
Quibus rebus assimiletur.	3.p.2.461
Vt hæreditas personæ debetur iure adoptionis sine pacto.	3.p.2.466
Vt brauium debetur operibus ex pacto.	3.p.2.466
Gratia pro gratia.	3.p.2.467
Flumen lætificans ciuitatem Dei.	3.p.2.467
Redditur meritis filiorū Dei, tum quoad primum gradum, tum quoad cæteros.	3.p.2.474

Vitium.

Vitium contra naturam.	1.36.456.534.618.3.p.1.339
Vitium quomodo differt à peccato.	2.89.132.531
Est habitus oppositus virtuti.	2.89.91.531
Vitium vnde accidit humanæ naturæ.	2.379
Significat quamcunque corruptionem vel languorem naturæ.	2.521
Quomodo dicitur peccatum.	2.535.542
Vitium hominis, natura est pecoris.	2.548

Voluntarium.

Voluntarium est necessarium ad peccatum.	2.92.113
Voluntarium esse de natura peccati.	2.136.137
Quomodo est in peccato, quomodo non.	2.375
Voluntarij parum est in peccato originis.	2.378
Voluntarium habituale non sufficit ad peccatum.	2.563
Voluntarium potest accipi pro spontaneo & libero, à sola coactione.	3.p.1.404.453
Tale voluntarium est in pecoribus, & non pugnat cum necessario.	3.p.1.404.438.449.453
Propriè accipitur pro libero à necessitate.	3.p.1.403
Voluntarium spontaneum est genus ad liberum & non liberum.	3.p.1.409
Voluntarium liberum est proprium rationalis, vel intelligentis naturæ.	3.p.1.437
Voluntariè sumus vel Christi milites, vel serui diaboli.	3.p.1.

Voluntarium vt opponitur coacto , non sufficit ad peccandum. 3.p.1.453

Voluntas.

Voluntas signi est ipsum præceptum , vel prohibitio. 2. 190.

237

Voluntates malæ non sunt à Deo, quia contra naturam sunt.

2.198.243

Voluntas mala est peccatum, licet desit potestas. 2.197.203.

Voluntas Dei nunquam vult nisi bona. 2.199.200.201

Iusta voluntas hominis est ea, quæ vult id, quod Deus vult eum velle. 2.201

Iniusta est ea, quæ vult id, quod Deus non vult eum velle. 2.201

Voluntas non potest appetere malum. 2.179.203.283.3.p.1.218.248

Voluntati Dei nemo potest resistere. 2.204.237.240

Voluntates malas, quomodo Deus regit, flectit, inclinat. 2.218.243.244

Voluntas mala, quomodo inclinatur à Deo potius ad vnum malum quàm ad aliud. 2.218.243.244

Voluntas Dei, quomodo se habeat ad peccatum. 2.237

Non habet Deus nolle, aut velle, respectu peccati. 2.237

Habet non velle respectu peccati. 2.237

Deus non vult peccata. 2.237

Vult non impedire. 2.237

Vult permittere. 2.237.238

Vult ordinare, vult punire. 2.237

Non habet Deus positivè voluntatem beneplaciti, respectu peccati. 2.237

Voluntate signi Deus non vult fieri peccata. 2.238

Voluntas beneplaciti est absoluta. 2.238

Voluntas signi non est absoluta, sed conditionata. 2.238

Cur dicitur conditionata. 2.238

Qui prohibet ne quid fiat, vult id non fieri, vel si fiat, puniri. 2.238

Peccatum non fit præter, sed contra Dei voluntatē, quomodo. 2.238

Hoc ipso quod facit quis contra voluntatem Dei, fit voluntas Dei. 2.238

Non

Non fiunt peccata præter voluntatem Dei, quia non fierent,
si non sineret. 2.239

Velle fieri mala, est malæ voluntatis. 2.239

Velle permittere mala, potest esse bonæ voluntatis in Deo.
2.236.238.239

Deus voluntate agit, & quidquid vult fieri, facit. 2.239.3. p.2.135

Si Deus vellet fieri mala, ipse faceret mala. 2.239

Deus non vult mala per se. In malis nunquam Deus vult,
quod homines volunt. 2.239

Quæ mala potest Deus bona voluntate velle, homines autem mala. 2.239

Voluntas hominis aliquando magis congrueret cum bona voluntate Dei, si nollet quod vult Deus, quam quando vult, quod Deus. 2.239.240.3. p.1.28

Voluntate mala Iudæ vsus est Deus ad maxima bona. 2.245

Voluntas propria est causa peccati. 2.247.259

Voluntatis malæ non est causa efficiens, sed deficiens. 2.256

Voluntas producit actum non conformem rationi, quia non respicit regulam rationis, dum operatur. 2.256.259

Voluntas liberè operatur, vel non operatur. 2.257

Voluntas Dei est regula omnis bonæ actionis. 2.258

Voluntas non peccat, ut est à Deo, sed ut defleat à Deo. 2.262

Voluntas propria quomodo ruina hominis. 2.280.281

Voluntatis obiectum est solum bonum. 2.283

Voluntas sæpè præuenit perfectam rationis deliberationem. 2.298

Voluntatis vulnus difficultas, ex qua oritur dolor. 2.613

Voluntatis vulnera ex peccato originis. 2.617. & seq. 630

Voluntatis humanæ peruersitas in negligendo cultum veri Dei, & colendo Deos falsos. 2.619

Magna inconstantia. 2.620

Magna ægritudo. 2.621

Voluntatis malitia non fuit in primis parentibus ante peccatum. 2.630

Voluntas Dei est efficacissima. 3. p.1.57

Nostra in bonis quomodo se habet ut pedissequa. 3. p.1.60.
102

Voluntas per amorem immediatius Deum attingit in hac vita, quam intellectus per fidem. 3. p.1.69

Voluntatis libertas peccato debilitata. 3. p.1.76

Voluntatis nostræ est consentire vel dissentire. 3. p.1.99.100

Q 3 Volun.

- Voluntas bona, donum Dei est. 3.p.1.103.104
 Voluntas efficax est sine difficultate. 3.p.1.110
 Voluntas vt mouetur à Deo, quomodo mouens, quomodo
 mota. 3.p.1.111
 Voluntas præparatur à Domino. 3.p.1.117
 Voluntate antecedente Deus vult omnes saluos fieri. 3.p.1.
 122.151
 Voluntate absoluta Deus vult aliquos saluare, alios non.
 3.p.1.151
 Voluntas glorificandi prior est prædestinatione. 3.p.1.187
 Voluntas & liberū arbitrium, quomodo differunt. 3.p.1.208
 Voluntas simplex & voluntas vt est principium electionis.
 3.p.1.214.226
 Voluntas simplex potest intelligi cū libertate à sola coactio-
 ne, non autem vt est principium electionis. 3.p.1.215.220
 Voluntas nostra quomodo libera, quomodo non, in peten-
 da beatitudine. 3.p.1.215
 Quomodo libera post hanc vitam. 3.p.1.215
 Voluntas se & alias potentias mouet. 3.p.1.225.228
 Voluntas simplex est impossibilium. 3.p.1.225
 Voluntas quomodo libera à coactione. 3.p.1.227
 Voluntas est appetitus rationalis. 3.p.1.228.230.231
 Est principium liberarum actionum. 3.p.1.232
 Voluntatis obiectum non est bonum in se, sed vt à ratione
 tale indicatur. 3.p.1.238
 Voluntas quomodo potest dici potentia actiua & passiua.
 3.p.1.245
 Quomodo semouet, quomodo ab intellectu mouetur. 3.p.1.
 245
 Quomodo mouetur necessariò, & habet se per modū causse
 naturalis. 3.p.1.246
 Voluntatis obiectum est bonū. 2.179.203.283. 3.p.1.228.248.
 Probatnr rationibus. 249. Et soluuntur obiectiones. 250.
 & 251
 Voluntas mouet se ex appetitione finis. 3.p.1.257
 Voluntas sapientiæ, & sapientia voluntati in Deo semper
 conformis. 3.p.1.269
 Voluntas Dei ad res creatas habet ordinem contingentem.
 3.p.1.270
 Voluntatis diuinæ actus quoad substantiam, & entitatem,
 ab

ab æterno fuit determinatus, non tamen respectu rei creatæ.

3.p.1.270

Voluntas potest à Deo quatuor modis inclinari ad aliquid petendum vel fugiendum.

3.p.1.311

Voluntas hominis efficienter per gratiam & virtutes inclinatur ad bonas actiones.

3.p.1.311

Voluntas à passione vehemente nonnunquam rapitur ad consensum.

3.p.1.311

Quomodo conditionis voluntas sit rerū necessitas.

3.p.1.313

Voluntates humanas quocunq; vult Deus inclinari.

3.p.1.314

Ad voluntatem humanam referenda est determinatio particularis, vniuersalis verò ad Deum.

3.p.1.323

Voluntatem humanam non esse à Deo prædeterminatam, sed esse liberam relictam.

3.p.1.324.325

Voluntate humana operante, cooperatur Deus, non contra.

3.p.1.326.327.

In voluntate tria considerantur, quando determinat se ad opus.

3.p.1.327

Voluntas nostra Dei motione liberè vtitur.

3.p.1.334

Voluntatis determinatio negatiua quid.

3.p.1.334

Voluntas diuina est causa rerum omnium, sed in liberis particularibus nihil decernit, nisi præcognita determinatione secundarum causarum.

3.p.1.335

Voluntas non necessitatur à passione physicè, sed moraliter.

3.p.1.369

Voluntas sine caritate est vitiosa cupiditas.

3.p.1.389

Voluntas mala quomodo potest operari aliquid boni, & bona aliquid mali.

3.p.1.391

Voluntas non cogitur, sed suadetur.

3.p.1.455

Voluntas nostra comitatur, non ducit, pedissequa est non præuia.

3.p.1.529

Voluntates nostræ non sunt sub necessitate.

3.p.1.530

Voluntatis est credere, & non credere, consentire vel non.

3.p.1.530.531

Voluntas nostra quomodo præparatur à Deo, quomodo à nobis.

3.p.1.543

Voluntas Dei alia signi, alia beneplaciti.

3.p.3.27

Voluntas signi sunt præcepta & prohibitiones, quibus Deus nobis significat, quid agi, quid non agi à nobis velit.

3.p.3.27

- Beneplaciti est, quâ Deus vult absolutè aliquid fieri, quæ
semper impletur. 3 p. 3. 27
Voluntas hominis non debet semper velle id, quod Deus
vult fieri voluntate beneplaciti. 3 p. 3. 27
Voluntati beneplaciti Dei non obmurmurandum. 3 p. 3. 29
Voluntas signi totis viribus nobis perficienda. 3 p. 3. 29

Voluptas.

- Voluptas quædam ante omne peccatū præcurrit. 2. 476. 486
Adolescentes ad insaniam redigit. 2 622
Voluptas corporis domina sæuissima. 2. 629
Sapientiæ repugnat. 2 629
Pestis omnium capitalissima. 2. 630

FINIS INDICIS.

9-2

